

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

4. RÆKKE 75. BIND 7. HÆFTE

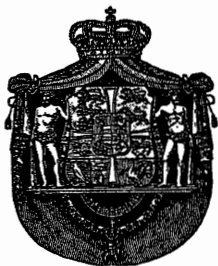
COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 75 7me LIVRAISON

PRODUKTIONSSTATISTIK 1925

STATISTIQUE DE LA PRODUCTION INDUSTRIELLE 1925

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1926

Tidligere Publikationer vedrørende Produktionsstatistik:
Publications antérieures sur la statistique de la production industrielle.

Produktionsstatistik for Aaret 1905 (Haandværks- og Industritællingen 1906). Stat. Medd. 4. R. 30. Bd. H. I—VIII.

Produktionsstatistik for Aaret 1913 (1914) (Haandværks- og Industritællingen 1914). Stat. Medd. 4. R. 50. Bd. H. I—VII.

Produktionsstatistik 1916. Stat. Medd. 4. R. 55. Bd. H. III.

— 1917. Stat. Medd. 4. R. 57. Bd. H. II.

— 1918. Stat. Medd. 4. R. 59. Bd. H. II.

— 1919. Stat. Medd. 4. R. 60. Bd. H. IV.

— 1920. Stat. Medd. 4. R. 62. Bd. H. IV.

— 1921. Stat. Medd. 4. R. 66. Bd. H. III.

— 1922. Stat. Medd. 4. R. 68. Bd. H. IV.

— 1923. Stat. Medd. 4. R. 71. Bd. H. II.

— 1924. Stat. Medd. 4. R. 73. Bd. H. III.

Indholdsfortegnelse.

	Tekst-afdeling Side pag.	Tabelafdeling Side pag.
Indledende Bemærkninger.....	5	—
De enkelte Industriegrene:		
Mølleindustrien.....	13	175
Sukkerfabrikker og -raffinaderier	22	176
Chokolade-, Sukkervare- og Biskuitfabrikker.....	23	177
Kaffesurrogatfabrikker og Cikori- tørrerier.....	26	179
Kartoffelmelsfabrikker.....	27	179
Mælkekondenseringsfabrikker m. m.....	28	180
Svineslagterier, Konserves- og Kødvarefabrikker.....	29	180
Margarinefabrikker.....	34	182
Mineralvandsfabrikker.....	36	183
Ølbryggerier.....	38	183
Sprit- og Gærfabrikker.....	41	185
Tobaksindustrien.....	43	186
Tekstilindustrien:		
1. Bomuldsspindierier.....	45	189
2. Uldspindier, Klædefabrik- ker, Bomuldsvæverier m. m..	48	190
3. Trikotagefabrikker.....	57	192
4. Forbrug af Tekstilvarer....	62	—
5. Tekstilindustriens Arbejds- maskiner.....	65	—
6. Vatfabrikker.....	68	189
7. Fiskenetfabrikker.....	69	—
Rebslagerier.....	70	193
Herrekonfektionsfabrikker.....	73	194
Fremstilling af Dame- og Børne- konfektion.....	76	—
Hatte- og Kasketfabrikker....	77	195
Handskefabrikker.....	80	195
Garverier.....	81	196
Skotøjsfabrikker.....	84	197
Savværker, Bygnings- og Møbel- snedkerier, Stavfabrikker m. m.	89	—
Træskihsbyggerier.....	105	198

Table des matières.

	Remarques.
	Les diverses industries:
	Meuneries.
	Fabriques de sucre et raffineries.
	Fabr. de chocolat, sucreries, etc.
	Fabr. de succédanés du café et sécheries de chicorée.
	Fabr. de farine de pommes de terre.
	Fabr. de lait condensé.
	Boucheries de porc, fabr. de con- serves et de charcuterie.
	Fabr. de margarine.
	Fabr. d'eaux minérales.
	Brasseries.
	Distilleries d'alcool et fabr. de levure.
	Industrie de tabac.
	Industrie textile:
	Filatures de coton.
	Filatures de laine; fabr. de draps, tissages de coton, etc.
	Fabr. de tricots.
	Consommation de marchandises textiles.
	Les machines de l'industrie textile.
	Fabr. d'ouate.
	Fabr. de filets de pêche.
	Corderies.
	Fabr. de confection pour les messieurs.
	Fabr. de confection pour les dames et les enfants.
	Fabr. de chapeaux et de casquettes
	Ganteries.
	Tanneries.
	Fabr. de chaussures.
	Scieries, menuiseries en bâtiment, ébéneries, fabr. de douves, etc.
	Chantiers de construction de bâti- ments en bois.

	Tekst- afde- ling Side pag.	Tabel- afde- ling Side pag.	
Træskofabrikker	106	199	Fabr. de sabots.
Cementfabrikker	107	199	Fabr. de ciment.
Den bornholmske Stenindustri..	108	200	Les carrières de Bornholm.
Teglværker	110	201	Briqueteries et tuileries.
Kalksandstensfabrikker	112	201	Fabr. de grès calcaires.
Kalk- og Kridtværker	112	202	Chaufourneries, etc.
Flintproduktion	116	202	Production de silex.
Kaolinslemmerier	117	—	Lavage de kaolin.
Porcellæns-, Fajance- og Lervare- fabrikker	118	203	Fabr. de porcelaine, de faïence et de poterie.
Glasværker	123	204	Verreries.
Guld-, Sølv-, Tin- og Elektroplet- varefabrikker	125	205	Fabr. d'orfèvrerie, d'argenterie, d'objets en étain et de ruolz.
Metalvarefabrikker og Metalstø- berier	129	206	Fabr. d'ourages en métaux et fonderies de métal.
Jærnstøberier og Maskinfabrikker	132	207	Fonderies de fer et fabr. de ma- chines.
Cykle- og Automobilfabrikker . .	140	211	Fabr. de bicyclettes et d'automobiles.
Fabrikation af Jærnbane- og Fly- vemateriel	143	—	Fabrication de matériel de che- mins de fer et d'aviation.
Traad- og Kabelfabrikker	144	212	Fabr. de fil et de câbles.
Jærnvarefabrikker	146	213	Fabr. d'objets en fer.
Blikvarefabrikker	150	214	Fabr. d'objets en fer blanc.
Jærnskibsværfter	153	215	Chantiers de construction de navires en fer.
Elektromekaniske Fabrikker . . .	154	216	Fabr. électro-mécaniques.
Pianofabrikker	157	217	Fabr. de pianos.
Tændstikfabrikker	158	217	Fabr. d'allumettes.
Papir- og Papfabrikker	159	218	Fabr. de papier et de carton.
Tapet- og Rullegardinfabrikker .	160	219	Fabr. de papiers peints et de stores.
Tagpapfabrikker	161	219	Fabr. de carton pour toits.
Oliemøller	162	220	Fabr. d'huile.
Sæbe- og Sodafabrikker	164	221	Fabr. de savon et de soude.
Sammenlignende Oversigt over Pro- duktionen i 1925, 1924 og 1923.	168	—	Résumé comparatif de la production en 1925, 1924 et 1923.
Alfabetisk Fortegnelse over produ- cerede Varer	222	—	Liste alphabétique des marchandises produites.

Det statistiske Departement i December 1926.

ADOLPH JENSEN.

Einar Cohn.

Indledende Bemærkninger.

Materialet til den siden 1916 aarlig offentliggjorte Produktionsstatistik omfatter kun Virksomheder, der er inddraget under Arbejds- og Fabriktilsynet, og den lovmæssige Hjemmel til Materialets Tilvejebringelse forefindes i § 45 i Lov om Toldafgifterne m. m. af 29. Marts 1924, hvorefter Statistisk Departement er bemyndiget til at afkræve de industrielle Virksomheder, der er undergivet Tilsyn i Henhold til Lov af 29. April 1913, Oplysninger om Mængde og Værdi af deres aarlige Produktion og af de dertil anvendte Raa- og Hjælpestoffer.

Ved Hjælp af de Skemaer, der indsamledes i Henhold til Lov af 18. Marts 1925 om en Erhvervstælling i Aaret 1925, forelaa der for dette Aar Mulighed for at fremskaffe Adresser paa samtlige erhvervsdrivende med ret udtømmende Oplysninger om Virksomhedens Art, og da der i Loven om Erhvervstællingen var givet Hjemmel til at stille samtlige Haandværks- og industrielle Virksomheder de ovennævnte Spørgsmaal om Produktion og Raastofforbrug, har man tilstræbt at tilvejebringe en saa vidt muligt fuldstændig Statistik over Industri- og Haandværksproduktionen i 1925, dels ved at medtage Smaavirksomhederne og dels ved at inddrage i Undersøgelsen forskellige Fag, der hidtil af en eller anden Grund har været udeladt.

Med Hensyn til Smaavirksomhederne har man fulgt den Fremgangsmaade paa Grundlag af Erhvervstællingsskemaerne at udskrive Adresserne paa alle de Virksomheder, der fandtes udover de paa Arbejds- og Fabrikdirektoratets Lister opførte, og hvor dette var uigennemførligt, har man indhentet de nødvendige Oplysninger fra de erhvervsdrivendes Fagorganisationer, idet man dog ikke i saa Hen-

Antal Arbejdere beskæftiget i

Arbejdere i:	Tabel Nr.	Antal Virksomheder i Drift 1925	Jan.	Febr.	Marts	April
Handelsmøller.....	1	90	938	953	927	948
Sukkerfabrikker.....	2	9	1358	1224	1171	633
Sukkeraffinaderier.....	2	3	746	761	755	217
Chokoladefabrikker.....	3	17	1312	1481	1570	1608
Sukkervarefabrikker.....	4	71	626	697	709	732
Kiks- og Biskuitfabrikker.....	5	7	146	193	172	159
Kaffesurrogatfabrikker.....	6	8	250	251	258	245
Kartoffelmelsfabrikker.....	7	3	»	»	»	»
Mælkekondenseringsfabrikker.....	8	19	667	679	671	609
Slagterier, Konserv.- o. Kødwarefabr..	9	125	3699	3734	3794	3748
Margarinefabrikker.....	10	127	—	—	—	—
Mineralvandsfabrikker.....	11	51	381	375	417	479
Bryggerier.....	12	229	—	—	—	—
Sprit- og Gørfabrikker.....	13	5	—	—	—	—
Cigar- og Tobaksfabrikker.....	14	607	6784	6905	6924	6940
Bomuldsspinderier.....	15	5	1065	1110	1122	1146
Vatfabrikker.....	16	3	53	52	50	52
Uldspinderier og Klædefabr.....	17	56	2679	2646	2543	2371
Bomuldsvæverier og Gulvkludfabr..	17	38	2851	2946	2993	3011
Trikotagefabrikker.....	18	65	2354	2434	2394	2403
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	922	887	827	735
Rebslagerier.....	19	10	509	534	539	538
Herrekonfektionsfabrikker.....	20	30	1229	1277	1270	1334
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	2269	2328	2413	2348
Damekonfektionsfabrikker.....	—	17	1124	1138	1111	1039
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	358	586	591	588
— Antal Hjemmesystemer.....	—	»	263	295	295	264
Hatte- og Kasketfabrikker.....	21	26	664	746	739	729
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	59	73	72	56
Handsketfabrikker.....	22	25	120	119	117	116
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	155	157	164	166
Garverier.....	23	45	916	983	943	925
Skotøjsfabrikker.....	24	112	2671	2889	2875	2714
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	264	189	269	120
Træskibsbyggerier.....	25	138	605	626	630	546
Træskofabrikker.....	26	27	475	552	559	317
Cementfabrikker.....	27	7	2603	2521	2358	654
Stenbrud.....	28	16	471	485	491	426
Teglværker og Kalksandstensfabr....	29	290	2528	2489	2457	3092
Kalkbrud, Kalk- og Kridtværker....	30	46	670	761	805	848
Porcellæns-, Fajance- og Lervarefabr..	31	29	1390	1431	1467	1459
Glasværker.....	32	6	902	918	891	881
Guld-, Sølv-, Tin- og Elektropletv.fabr.	33	89	1561	1613	1653	695
desuden Hjemmearbejdere.....	—	»	52	71	79	47

1925, gsntl. og pr. Maaned.

	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	1925 gsntl.	1924 gsntl.
	929	910	938	929	929	934	927	941	934	955
	514	540	1613	1651	1740	4801	4939	4971	2096	1966
	75	578	736	733	721	710	710	708	621	764
	1561	1542	1502	1576	1767	1860	2027	2009	1651	1446
	746	768	783	771	810	854	843	823	764	—
	184	161	173	182	176	182	175	202	176	165
	245	243	231	228	241	243	246	244	244	255
	»	»	»	»	10	53	53	53	14	3
	643	683	711	681	655	698	689	706	674	870
	3834	3894	3945	4365	4015	3831	3607	3594	3838	3813
	—	—	—	—	—	—	—	—	1288	1243
	499	651	634	890	554	398	394	388	505	481
	—	—	—	—	—	—	—	—	5575	5491
	—	—	—	—	—	—	—	—	520	504
	1952	4605	7693	7868	8048	7788	7550	7148	6684	7398
	156	734	1187	1171	1220	1246	1224	1288	1056	1242
	52	49	49	46	46	48	47	51	50	57
	184	1925	2418	2428	2374	2301	2346	2251	2205	3152
	131	1772	3068	2913	2952	2859	2810	2719	2585	2814
	837	2211	2380	2375	2445	2572	2643	2624	2306	2635
	495	672	779	832	921	946	964	980	830	997
	505	476	483	497	452	464	474	487	497	517
	892	1113	1356	1335	1387	1385	1395	1279	1271	1053
	1398	1835	2378	2351	2357	2389	2281	2043	2199	2018
	874	1045	1058	1076	1156	1121	1001	1003	1062	—
	571	415	404	541	600	509	450	311	494	—
	268	244	235	279	290	252	236	222	262	—
	722	608	575	615	683	699	578	636	666	—
	57	53	54	61	65	61	37	39	57	—
	116	116	116	117	120	121	123	126	119	—
	157	158	159	164	157	166	162	165	161	—
	723	394	839	887	866	845	850	748	827	931
	721	2106	2879	2853	2857	2763	2663	2508	2542	3284
	262	186	302	332	311	281	207	179	242	388
	543	579	585	583	525	513	497	490	560	—
	265	285	518	489	512	511	517	525	460	553
	506	1926	2555	2671	2556	2521	2404	2294	2130	2549
	21	102	511	542	521	481	442	416	409	—
	2363	4076	7073	6923	6548	4901	3186	2592	4019	4403
	354	671	944	879	851	724	673	539	727	884
	501	715	1471	1502	1529	1494	1530	1515	1333	1462
	868	874	869	848	798	826	821	803	858	849
	684	857	1651	1648	1668	1673	1767	1771	1437	—
	31	40	60	52	55	64	67	57	56	—

Antal Arbejdere beskæftiget i

	Tabel Nr.	Antal Virk- somheder i Drift 1925	Jan.	Febr.	Marts	April
Arbejdere i:						
Metalstøberier og Metalvarefabr.	34	62	994	1047	1033	393
Jærnstøberier og Maskinfabrikker....	35	231	10779	11191	10877	4199
Cykle- og Automobilfabrikker.....	36	21	1175	1219	1407	1390
Jærnbane- og Flyvemateriefabr.	—	2	402	432	446	342
Traad- og Kabelfabrikker	37	4	1097	1208	1233	152
Jærnvarefabrikker	38	66	1577	1558	1604	623
Blikvarefabrikker	39	25	1486	1724	1660	577
Jærnskibsværfter	40	13	8950	9432	9062	4493
Elektromekaniske Fabrikker	41	54	2848	2847	2765	1163
Pianofabrikker.....	42	21	517	494	491	471
Tændstikfabrikker	43	2	303	302	314	356.
Gummifabrikker	—	7	455	478	505	546
Papir- og Papfabrikker.....	44	10	1453	1475	1490	1502
Tapet- og Rullegardinfabrikker.....	45	6	104	112	111	103
Papirvare- og Papvarefabr.	—	51	1132	1144	1148	1187
Tagpapfabrikker	46	9	55	73	84	94
Oliemøller.....	47	11	1778	1839	1806	179
Sæbe- og Sodafabrikker	48	34	783	813	806	805

seende har beskæftiget sig med de Fag, hvor det maatte anses for utvivlsomt, at den aarlige Statistik var udtømmende.

Med Hensyn til Inddragelsen af ny Fag har man med nogle mindre betydende Undtagelser udsendt Skemaer til alle Fag med industriel Produktion. Størst Vanskelighed ved Indsamlingen og Bearbejdelsen af dette Materiale har de Fag voldt, i hvilke Haandværksproduktionen er omfattende og spiller en afgørende Rolle, eller hvor Produktionen er Led i en Handelsvirksomhed. I de Tilfælde hvor Materialet vel ikke er helt fuldstændigt, men hvor man har haft Midler til at bedømme den ikke oplyste Produktions Omfang, er Resultaterne offentliggjort, men for nogle Industriers Vedkommende har der ikke kunnet fremskaffes brugelige Oplysninger. Dette gælder Damekonfektions-, Papir- og Papvareindustrien, jfr. iøvrigt Omtalen af de enkelte Fag i de specielle Afsnit.

Spørgeskemaerne er affattet efter samme Princip som sædvanlig, nemlig ens for alle Fag Spørgsmaal om Antallet af Virksomhederne

1925, gnstl. og pr. Maaned (fortsat).

Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	1925 gnstl.	1924 gnstl.
392	770	1095	1108	1106	1074	1060	964	920	—
4099	6186	11845	12188	12072	11465	10829	10292	9668	11167
1444	1451	1754	1660	997	1206	1393	1375	1372	1200
337	331	451	467	456	439	422	435	413	—
108	605	1319	1292	1220	1148	1117	1095	966	1201
547	749	1618	1599	1584	1535	1324	1332	1304	1369
494	1255	2104	2041	1879	1708	1746	1780	1538	1733
1757	5290	9154	8996	9266	8683	8709	8334	7677	8989
1003	2385	3071	3301	3377	3378	3330	2906	2698	—
107	203	456	453	449	450	447	481	414	485
54	338	362	360	352	342	336	333	313	370
525	490	516	565	551	595	630	597	538	418
136	135	1569	1590	1593	1576	1583	1567	1306	1460
99	94	94	86	88	94	101	108	100	95
1129	1083	1130	1118	1138	1171	1187	1206	1148	—
61	80	130	126	105	106	86	77	90	96
75	99	1750	1799	1627	1648	1599	1603	1317	1705
702	730	820	772	795	775	772	756	777	942

og de beskæftigede Arbejdere med særlig Angivelse af Hjemmearbejdere, og Spørgsmaal om Produktion og Raastoffer indrettet specielt for hvert Fag. I enkelte Fag er der taget Hensyn til, at Skemaerne denne Gang ogsaa skulde udsendes til Smaaavirksomheder. Som Specialundersøgelser har man i Mølle- og Tekstilindustrien stillet Spørgsmaal om de anvendte Arbejdsmaskiner. For Spirit-, Frugtvin-, Øl-, Sukker-, Chokolade- og Sukkervare-, Margarine- og Tobaksindustrien tilvejebringes Oplysningerne gennem Beskatningsmyndighederne og har derfor i nogle Tilfælde en anden Form end for de øvrige Industrier.

Disse statskontrollerede Fags Produktion, Beskatningsforhold m. m. har været omtalt i Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18. Endvidere har Teglværksproduktionen i 1925 været omtalt i Nr. 21.

I nærværende Hefte findes Resultaterne af Produktionsstatistikken for 1925 dels i en Tabelafdeling med en Tabel for hvert Fag svarende til den aarligt publicerede Produktionsstatistik, og altsaa kun omfattende Virksomhederne under Arbejds- og Fabriktilsynet,

og dels i en Tekstomtale af hvert Fag, tillige indeholdende den for 1925 fremskaffede supplerende Statistik.

De ny Fag, der er kommet til i 1925, er følgende: Sukkervarefabrikker, Hattfabrikker, Handskefabrikker, Træindustrien, Træskskibsværfter, Guld-, Sølv-, Tin- og Elektropletvarefabrikker, Metalvarefabrikker, Elektromekaniske Fabrikker og Fabrikker for Tilvirkning af Jærnbane- og Flyvemateriel. For Træindustriens og Damekonfektionens Vedkommende findes ingen Tabeller i Tabelafdelingen, men derimod en Redegørelse i Heftets Tekstafdeling. En Del Fag, til hvilke der har været udsendt Spørgeskemaer, har ikke kunnet behandles hverken i Tabel- eller Tekstafdelingen, enten fordi Undersøgelsen ikke har givet et brugeligt Resultat, saaledes for Papir- og Papvareindustrien, eller fordi Industrien kun omfatter en enkelt eller nogle faa Virksomheder, og man af den Grund ikke har villet offentliggøre Tallene. Dette gælder Svovlsyre- og Kulsyrefabrikker, Ilt- og Brintfabrikker og Gummifabrikker.

I Tekstafdelingen har man for hvert Fag for det første meddelt de Oplysninger, der foreligger om Statistikkenes Fuldstændighed, og hvor der findes talmæssige Oplysninger, der supplerer Tabelafdelingen, da givet en samlet Oversigt over hele Produktionen. Endvidere har man foretaget Sammenligning med Produktionen i 1913. I dette Aar omfattede Undersøgelsen ganske vist oprindelig kun Virksomheder under Arbejds- og Fabriktilsynet, men dels blev der senere søgt Oplysninger fra en Del flere Virksomheder, og dels havde man i Industritællingen af 1914 et Middel til at kontrollere Materialets Fuldstændighed, saaledes at man oftest kunde danne sig et Skøn over, hvor stor en Del af den samlede Produktion, der forelaa belyst. I Sammenligningen med 1913 har man særlig hæftet sig ved de Forandringer og Omlægninger i Produktionen, der er foretaget siden dengang.

Af Hensyn til Arbejdets Omfang har man ikke her kunnet følge disse Omlægninger Aar for Aar i den mellemliggende Tid, Krigs- og Efterkrigsperioden, hvor der har været Udsving, som ligger meget

fjærnt baade fra Tallene i 1913 og 1925. I de aarlige Industrieretninger foreligger der i et vist Omfang en saadan kontinuerlig historisk Oversigt, hvori bl. a. indgaar saa godt som alle de statistiske Data fra den industrielle Produktionsstatistik, der er udarbejdet af Statistisk Departement siden 1916.

Som det er omtalt ovenfor, var man af Hensyn til den Hjemmel, der var givet i Erhvervstællings-Loven, nødt til at foretage nærværende videregaaende Undersøgelse for Aaret 1925, skønt det kunde forudses, at Industriens Virksomhed i dette Aar vilde blive præget af Lockout og Erhvervskrise. Overalt hvor der i det følgende er foretaget tal- eller tekstmæssige Sammenligninger med 1913, er det derfor undersøgt, om Produktionen i 1925 var væsentlig lavere end i 1924, og hvor dette har været Tilfældet, er der givet Oplysninger for begge Aarene.

Angaaende de sønderjydske Virksomheder, der indgaar i Statistikken for 1925, er disses Produktion anført i de Fag, hvor denne Tilgang har haft nogen Betydning, men Tallene er ikke udskilt i Tabellerne.

Yderligere har man foretaget Sammenligning med Ind- og Udførsel saavel i 1925 som i 1913 overalt, hvor dette har kunnet lade sig gøre. Kun hvor Ind- og Udførsel har været ganske uden Betydning for Produktion og Forbrug, er Omsætningen med Udlandet ikke omtalt.

Endelig har man i alle Fag, hvor dette kunde have nogen Interesse, foretaget en Undersøgelse af Produktionens Fordeling paa de enkelte Virksomheder, dels ved at opstille en almindelig Størrelsesgruppering efter Mængden eller Værdien af Fabrikkens samlede Produktion eller efter visse Hovedprodukter og dels ved at angive, hvorledes de enkelte Varer fordeler sig mellem Fabrikkerne i Faget.

Paa Side 168 ff. er meddelt en summarisk Sammenstilling af de under den aarlige Statistik inddragne Virksomheders Antal, Arbejdstal og Produktionsmængder af de vigtigste Varer i 1925, 1924 og 1923. For Porcellænsfabrikker og de fleste Fag indenfor Jærn- og Metal-

industrien findes ikke noget brugeligt kvantitativt Udtryk for Produktionen, hvorfor man for disse Fag har meddelt den anslaaede Salgsværdi af Produktionen.

Som Resumé af denne Tabel kan gives følgende Oversigt over de enkelte Industrigrenes Produktion i 1925 i Forhold til 1924. Først skal nævnes de faa Fag, der har haft nævneværdig Produktionsforøgelse. Kartoffelmelsfabrikationen, som næsten var standset i 1924, er steget til det tidobbelte, Sukkerproduktionen er forøget med 27 pCt. og Mineralvandsproduktionen med 17 pCt., medens Bryggeriernes, Automobilfabrikkernes og Tagpapfabrikkernes Produktion viser en Stigning paa omkring en halv Snes pCt. Derefter skal nævnes en lang Række Fag, hvis Produktion enten er omtrent uforandret, eller i hvert Fald ligger noget mindre end 10 pCt. over eller under 1924. En Forøgelse indenfor denne Grænse konstateres for Chokolade-, Konserves-, Margarine-, Sprit- og Papirfabrikker og en Formindskelse for Møller, Kiks- og Kaffesurrogatfabrikker, Svineslagterier, Tobaks-, Vat- og Herrekonfektionsfabrikker, Teglværker, Glasværker, Cykle-, Jærnvare-, Tapet- og Sodafabrikker. Endelig maa Porcellæns- og Lervareindustrien ogsaa henføres til den omtrent uforandrede Gruppe. Omkring ved en halv Snes Procents Nedgang har Rebslagerier, Kalksandstensfabrikker, Kalkbrud og -brænderier, Blikvare-, Piano- og Sæbefabrikker og en Nedgang mellem 10 og 15 pCt. viser Kønserves- og Kødvarerfabrikker, Bomuldsspinderier, Bomuldsvæverier, Trikotagefabrikker, Cementfabrikker og Jærnstøberier og Maskinfabrikker samt Skibsværfter. Andre betydelige Industrigrene er kommet endnu længere ned, nemlig Uldspinderier og Klædefabrikker, Traad- og Kabelfabrikker, Tændstikfabrikker, Oliemøller og Skotøjsfabrikker med en Produktionsformindskelse paa henved 20 pCt. og Garverierne, hvis Produktion ikke engang er halv saa stor som i 1924.

Til nærmere Belysning af Beskæftigelsesforholdene har man i Tabellen Side 6—7 anført de i de enkelte Fag beskæftigede Arbejdere paa den første Lønningsdag i hver Maaned og de paa Grundlag heraf udregnede Gennemsnitstal for hele Aaret. Til Sammenligning er an-

ført det gsntl. beskæftigede Antal Arbejdere i 1924. I de fleste af Tabellernes Linier genfinder man Standsningen i Lockoutmaanederne, særlig stærk Beskæftigelse i de paafølgende Maaneder og aftagende Virksomhed i den sidste Del af Aaret.

Mølleindustrien.

Meuneries.

I Tabelafdelingen findes i Tabel 1 en Oversigt over Produktionen paa 90 Handelsmøller, som indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. I Forbindelse med Erhvervstællingen 1925 har man for Aaret 1925 ladet de sædvanlige Spørgsmaal om Produktionen omfatte samtlige Landets Møller samt endvidere søgt Oplysning om Anvendelsen af Kraftmaskiner, Arbejdsmaskiner m. m.

Ved den foreløbige Opgørelse af Erhvervstællingen blev der optalt i alt 2 103 Møller, heraf 191 i de sønderjydske Amter. Fra 2 085 af disse 2 103 Møller modtoges Indberetninger om Produktion, og dette Materiale kan derfor betragtes som omtrent fuldstændigt. Af de nævnte 2 085 Møller var de 286 rene Handelsmøller, 781 blandede Handels- og Kundemøller og 1 018 rene Kundemøller. Af de 286 rene Handelsmøller var de 227 Købmandsmøller, d. v. s. Handelsfirmaer, der formaler og sælger direkte til Landbrugerne; der er saaledes kun 59 af de sædvanlige rene Handelsmøller (2 i de sønderjydske Amter).

Drivkraftens Art fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

		Antal Møller				
		Rene Handelsmøller	Blandede Handels- og Kundemøller	Rene Kundemøller	I alt	
					1925	1914
Vindmøller	{ i alt	19	490	707	1 216	1 781
	{ heraf ud. mekan. Kraft..	5	7	136	148	887
Vandmøller	{ i alt	10	101	141	252	371
	{ heraf ud. mekan. Kraft..	4	45	89	138	306
Vind- og Vandmøller	{ i alt	—	8	17	25	72
	{ heraf ud. mekan. Kraft..	—	4	7	11	59
Motormøller ud. Vind- ell. Vandkraft		257	182	153	592	198
Tils. Møller...		286	781	1 018	2 085	2 422

Antallet af Møller med Naturkraft er, som det vil ses, gaaet ned fra 2 224 i 1914 til 1 493 i 1925 (i sidstnævnte Tal er Sønderjylland indbefattet), medens Antallet af saadanne Møller, der udelukkende anvender Motorkraft, er blevet stærkt forøget. Af Vindmøllerne benyttede langt de fleste tillige mekanisk Kraft med gennemsnitlig 13 H.K. pr. Mølle, af Vandmøllerne 45 pCt. med 30 H.K., af Vind- og Vandmøllerne 56 pCt. med 23 H.K. De rene Motormøller har 37 H.K. pr. Mølle, alt i Gennemsnit for hele Landet.

I 1914 anvendte kun 50 pCt. af Vindmøllerne en anden Kraftkilde, af Vandmøllerne og af Vind- og Vandmøllerne kun 18 pCt. Den forholdsvis store Maskinstyrke ved Vandmøllerne maa ses i Forbindelse med de mange tilknyttede Elektricitetsværker.

Nedenstaaende Oversigt belyser den mekaniske Kraftkildes Art:

	Rene Handels- møller	Blandede Handels- og Kunde- møller	Rene Kunde- møller	I alt
Antal Møller i alt	286	781	1 018	2 085
Heraf uden mek. Kraft { i alt.....	9	56	232	297
{ pCt.....	3,1	7,2	22,8	14,2
Dampmaskiner { Antal Maskiner....	13	11	3	27
{ H.K.	1 938	1 227	76	3 241
{ H.K. pr. Maskine ..	149,1	111,5	25,3	120,0
Oliemotorer { Antal Maskiner....	97	456	502	1 055
{ H.K.	4 984	8 837	7 000	20 821
{ H.K. pr. Maskine ..	51,4	19,4	13,9	19,7
Gas og { Antal Maskiner....	12	19	14	45
Generatorgas { H.K.	393	647	298	1 338
{ H.K. pr. Maskine ..	32,8	34,1	21,3	29,7
Elektromotorer { Antal Maskiner....	439	309	231	979
{ H.K.	6 621	4 224	2 724	13 569
{ H.K. pr. Maskine ..	15,1	13,7	11,8	13,9
Tilsammen { Antal Maskiner....	561	796	750	2 107
{ H.K.	13 936	14 935	10 098	38 969
{ H.K. pr. Maskine ..	24,8	18,8	13,4	18,5

Af rene Handelsmøller, blandede Handels- og Kundemøller og rene Kundemøller benytter henholdsvis 97, 93 og 77 pCt. mekanisk Kraft, af samtlige Møller under et 86 pCt. Den gennemsnitlige H.K.

paa Møller med mekanisk Kraft er for samtlige Møller under et 22 mod 17 H.K. baade i 1914 og i 1906, saaledes at der har været en Udvikling ikke alene hen mod hyppigere Anvendelse af mekanisk Kraft, men ogsaa mod større Kraft pr. Mølle.

Den hyppigste Kraftkilde er nu som før Olie (Petroleum- eller Raaoliemotorer) med i alt 20 800 H.K.; jvf. nedenstaaende Oversigt. Anvendelsen af Elektricitet er steget meget stærkt, idet der nu an-

	Møllernes mekaniske Kraft		
	1925 H.K.	1914 H.K.	1906 H.K.
Damp.....	3 241	3 468	4 979
Olie.....	20 821	12 243	2 495
Gas og Generatorgas.....	1 338	2 177	679
Elektricitet.....	13 569	1 889	41
Tils....	38 969	19 777	8 194

vendes 13 600 H.K. mod kun 1900 i Aaret 1914 og kun 41 i 1906. Men ogsaa Oliekraften er vokset stærkt, medens Dampkraften anvendes i nogenlunde samme Udstrækning som før og Gassen en hel Del mindre.

I Oversigten Side 16 meddeles Antallet af de forskellige Arbejdsmaskiner, fordelt paa rene Handelsmøller, blandede Handels- og Kundemøller og rene Kundemøller. Der maa her ses bort fra en Sammenligning med Forholdene i Aaret 1914, da Spørgsmaalene har været forskelligt formulerede ved de to Tællinger; blot skal nævnes, at i 1925 kun hver femte Mølle har Skalkværn mod hver anden i 1914, saaledes at den Reduktion i disse Maskiner paa Grund af det aftagende Grynmølleri, der allerede gjorde sig gældende fra 1906—14, er blevet kraftigt fortsat.

Ved Opgørelsen af Møllernes samlede Produktionsmængde har man foretaget en Deling imellem Handelsmølleri (Formaling af indkøbte Raastoffer) og Kundemølleri (Formaling for fremmed Regning). For de blandede Handels- og Kundemøller er Produktionen delt, eftersom den hører til Handelsmølleri eller Kundemølleri.

Den samlede Produktion i Handelsmølleri fremgaar af

Mølleriets Arbejdsmaskiner.

	Rene Handels- møller	Blandede Handels- og Kunde- møller	Rene Kunde- møller	I alt
Antal Møller...	286	781	1 018	2 085
Malekværne.....	400	1 908	1 969	4 277
Korn- og Majsvalser.....	109	638	768	1 515
Skalkværne.....	29	278	282	589
Skalmaskiner.....	42	90	37	169
Triører.....	230	389	166	785
Pudsemaskiner.....	107	140	33	280
Valsestole.....	472	406	77	955
Blandingsmaskiner.....	125	118	16	259
Kageknusere.....	246	379	157	782
Centrifugalsigter.....	180	374	189	743
{ Forsigter.....	64	123	63	250
{ Melsigter.....	92	132	77	301
{ Sortersigter.....	24	116	49	189
Sortersigter (Rundsigter o. sekskantede)	83	259	151	493
Florsigter.....	148	163	35	346
Rundsigter.....	32	66	47	145
Forskellige Specialmaskiner.....	34	41	—	75

Oversigten Side 17, der omfatter 1 067 Møller, saaledes praktisk talt alle Møller, der nu beskæftiger sig med Handelsmølleri. Af Mel og Gryn til Husholdnings- eller Bageribrug fremstilledes i 1925 i alt 313 000 Tons til en Salgsværdi af 128,2 Millioner Kr. Som Biprodukter af Formalingen er blevet opgivet i alt 80 000 Tons til en Værdi af 17,3 Mill. Kr. Til Foderbrug blev valset eller gruttet 153 000 Tons til en Værdi af 37,8 Mill. Kr., d. v. s. mellem en Trediedel og en Fjerdedel af Værdien af formalet Mel og Gryn. At de rene Handelsmøllers Produktion af Foderprodukter er forholdsvis stor, 61 000 af de i Oversigten anførte 152 000 Tons for hele Handelsmølleri, skyldes de 227 Købmandsmøller, der almindeligvis kun beskæftiger sig med Grutning og Valsning samt Kageknusning. Kageknusningen er holdt udenfor Sammentællingen, da nærværende Tal, 329 000 Tons, langt fra er Udtryk for den Mængde af Kager, der i knust Tilstand af Handlende afhændes til Landbruget; der er nemlig i denne Opgørelse

Handelsmølleriets Formaling.

	Tons	Kr.
Antal Møller...	1 067	
Hvedemel	145 729	71 136 100
Rugmel { groft	104 449	32 641 700
{ halvsignet	26 688	9 174 800
{ signet	24 428	10 022 800
Byggryn	6 140	2 313 700
Bygmel	108	31 500
Uspecificeret Byggryn og Bygmel	640	294 000
Havregryn	3 877	2 484 600
Semoulegryn	93	37 300
Risgryn	453	28 600
Rismel	380	16 700
Tils. Mel og Gryn...	312 985	128 181 800
Hvedeklid (Strømel)	54 653	12 601 300
Rugklid (Strømel)	16 147	3 176 900
Havrefodermel	1 378	17 900
Risfodermel	120	2 400
Svinemel o. l.	7 923	1 525 000
Tils. Biprodukter fra Formalingen...	80 221	17 323 500
Havre	18 875	4 447 600
Byg	47 805	12 205 200
Majs	51 008	12 076 900
Ærter	3 769	854 100
Hirse	864	237 700
Andet (Patentfoder o. l.)	30 914	8 017 500
Tils. valset og gruttet til Foderbrug...	153 235	37 839 000
Kager	328 774	73 021 900

kun medtaget Møller, der formaler Korn, ikke Virksomheder, som kun knuser Kager. Forbruget af Oliekager laa i Aaret 1925 omkring 932 000 Tons, hvoraf den i Oversigten opgivne Mængde altsaa kun udgør ca. en Trediedel.

Af Mel- og Grynproduktionen har Melproduktionen ganske overvejende Betydning. Der fremstilledes i 1925 ca. 146 000 Tons Hvedemel og ca. 156 000 Tons Rugmel (heraf i de sønderjydske Amter 3 900

Tons Hvedemel og 6 900 Tons Rugmel). I 1913 var de tilsvarende Tal 97 000 og 123 000 Tons. Antallet af Møller, der fremstiller enten Hvede- eller Rugmel til Salg, var i 1925 475 (heraf 45 i de sønderj. Amter) mod 503 i 1913 og 1 468 i Aaret 1905. Koncentrationstendensen indenfor Mølleindustrien er fra 1913—25 blevet fortsat, idet der har været en stor Nedgang i de smaa Melmøller mod nogen Stigning i Antallet af de største Møller, medens de mellemstore Møller endnu hævder sig ret godt.

I nedenstaaende Oversigt er Handelsmølleriets samlede Formalingskvantum af Hvedemel fordelt efter Møllernes Størrelsesklasse. I alt fremstiller 173 Møller Hvedemel til Salg eller til Forbrug i eget Bageri;

Handelsmølleriets Fremstilling af Hvedemel.

Møller med en aarlig Formaling af	Antal Møller	Fremstillet Hvedemel Tons
indtil 1 250 Tons.....	149	19 304
1 250—5 000 —	15	47 312
over 5 000 —	9	79 113
I alt...	173	145 729

heraf tilhører 149 med kun 13 pCt. af Produktionen den mindste, 15 med 33 pCt. af Produktionen den mellemstore og 9 med 54 pCt. af hele Hvedemelsproduktionen den største Gruppe. I 1913 var Handelsmølleriets Hvedemelsproduktion 97 000 Tons overfor en Indførsel til Forbrug paa 60 000 Tons, i 1925 146 000 Tons overfor en Indførsel paa 40 000 Tons. Der udførtes af dansk Hvedemel i 1913 ca. 1 500 Tons, i 1925 9 800 Tons. Kundemølleriets Fremstilling af Hvedemel var i 1913 ca. 1 500 Tons mod i 1925 ca. 900 Tons. Hvedemelsforbruget skulde herefter i 1913 have ligget omkring 157 000 Tons eller 55 kg pr. Individ mod i 1925 177 000 Tons eller 52 kg pr. Individ. Af dette Forbrug dækkede det danske Handelsmølleri (Handelsmølleriets Hvedemelsproduktion ÷ Udførsel af indenlandske Varer) i 1913 ca. 61 pCt., i 1925 ca. 77 pCt. Handelsmølleriets samlede Hvedemelsproduktion udgjorde i Forhold til Forbruget i 1913 og 1925 henholdsvis 62. og 82 pCt.

En Fordeling af Handelsmølleriets Rugmelsmøller efter Størrelse fremgaar af følgende Oversigt. Af de 444 Rugmelsmøller tilhører de 410 med 30 pCt. af Rugmelsproduktionen den mindste, 29 med 44 pCt. af Produktionen den mellemstore og 5 med 26 pCt. den største Gruppe; de mindste Møller betyder saaledes endnu en hel Del for Rugmelsformalingen.

Handelsmølleriets Fremstilling af Rugmel.

Møller med en aarlig Formaling af	Antal Møller	Fremstillet Rugmel			Tils. Tons
		groft Tons	halvsigtet Tons	sigtet Tons	
indtil 1 250 Tons.....	410	35 626	4 299	6 561	46 486
1 250—5 000 —	29	44 225	8 800	15 984	69 009
over 5 000 —	5	24 598	13 589	1 883	40 070
I alt. . .	444	104 449	26 688	24 428	155 565

Af den samlede til Salg eller til eget Bageri fremstillede Rugmelsmængde indtager det grove Mel med to Trediedele Førstepladsen. Formalingen af groft Rugmel er nogenlunde ligeligt fordelt paa de tre Størrelsesgrupper. Halvsigtet Mel fremstilles for den overvejende Del i de største Møller med en Formaling af mindst 5 000 Tons, medens det sigtede Mel for de to Trediedeles Vedkommende formales i de mellemstore Møller. Saa meget de største Møller betyder for Hvedemelsproduktionen, saa lidt betyder de til Gengæld for det fineste Rugmel, idet de kun fremstillede 8 pCt. af de 24 400 Tons sigtet Rugmel.

I Aaret 1913 androg Handelsmølleriets Produktion af groft Rugmel 90 000, af sigtet eller halvsigtet Rugmel 33 000 Tons, i alt 123 000 Tons mod 156 000 Tons i 1925. Indførselen af Rugmel til Forbrug udgjorde i 1913 og 1925 henholdsvis 20 000 og 3 500 Tons, Udførselen af dansk Rugmel 4 700 og 6 800 Tons, Kundemølleriets Fremstilling af Rugmel 22 700 mod 6 200 Tons. Herefter skulde det indenlandske Forbrug af Rugmel i 1913 og 1925 have ligget omkring 161 000 og 159 000 Tons, svarende til henholdsvis ca. 57 og 47 kg pr. Individ. Af dette Forbrug dækkede det danske Handelsmølleri (Handelsmølleriets

Rugmelsproduktion ÷ Udførsel af indenlandske Varer) i 1913 ca. 73 pCt., i 1925 ca. 94 pCt. Handelsmølleriets samlede Rugmelsproduktion udgjorde i Forhold til Forbruget i 1913 og 1925 henholdsvis 76 og 98 pCt.

Som Helhed skulde herefter det danske Handelsmølleris Stilling være betydeligt stærkere i 1925 end lige før Krigen.

1 799 Møller har opgivet at drive Kundemølleri, jvfr. nedenstaaende Tal:

Kundemølleriets Formaling.

	Tons	Kr.
Hvede, grovmalet	202	3 000
— sigtet	667	26 600
Rug, grovmalet	5 506	77 700
— sigtet	708	23 300
Byg, formalet til Gryn	753	42 800
— — — Mel	16	600
Boghvede, formalet til Gryn	27	900
Tils....	7 879	174 900
Valsning og Grutning af Korn til Foderbrug	570 902	4 178 200

Formalingen af Mel og Gryn mod Betaling er nu ganske forsvindende, idet den kun udgjorde 7 900 Tons mod 24 800 Tons i 1913, i hvilket Aar der endog manglede Oplysninger fra en stor Del af Kundemøllerne. Fremstillingen af groft Rugmel betyder naturligvis mest; den androg i 1925 ca. 5 500 Tons mod 20 800 i 1913. For de 7 900 Tons indkom i alt som Betaling ca. 175 000 Kr. eller ca. 2,20 Kr. pr. hkg. I 1925 blev valset eller gruttet til Foderbrug i alt 571 000 Tons Korn for ca. 4 178 000 Kr. eller ca. 0,73 Kr. pr. hkg. I Aaret 1913 indtjente hver af de 1 742 Møller, der beskæftigede sig med Kundemølleri (d. v. s. Antallet af de Møller, for hvilke man modtog Oplysninger om Kundemølleri) ca. 1 440 Kr., i 1925 hver Mølle derimod 2 420 Kr. ved Formaling for fremmed Regning; det ved Kundemølleri indtjente Beløb var omtrent lige stort for de rene Kundemøller og for de blandede Kunde- og Handelsmøller.

Medens i 1914 endnu 811 Møller opgav at formale for Told, er der i 1925 kun 110, der nævner denne Betalingsmaade, og af disse ligger de 93 i Jylland; almindeligvis vil det kun være en forsvindende Del af disse Møllers Formaling, der betales med Told. 87 Møller opgav at have Møllevoognskørsel, omtrent lige mange paa Øerne og i Jylland; de fleste af disse afhenter dog kun Kornet hos en Del af Kunderne. Tuskmølleri (Mølleren fremstiller i mindre travle Tider f. Eks. Byggryn paa Lager og bytter saa disse efter et vist Forhold mod Landmændenes Korn) blev kun nævnt i 14 Tilfælde og forekommer tilsyneladende mest i de sønderjydske Amter.

Fra 169 Møller, der var kombineret med Bageri, foreligger der Oplysning om Forbruget af Mel af egen Formaling og af indkøbt Mel; jvfr. nedenstaaende Oversigt:

	Mel af egen Formaling	Indkøbt Mel
	Tons	Tons
Rugmel, groft	19 832	1 746
— halvsignet	13 289	1 805
— signet	1 955	4 920
	Tils.... 35 076	8 471
Hvedemel	1 024	4 691

De 10 af disse 169 Møller formalede kun for Bageriet, og 29 af de til Møller knyttede Bagerier arbejdede kun med indkøbt Mel. Forbruget af Rugmel af egen Formaling udgjorde med 35 000 Tons fire Gange saa meget som Forbruget af indkøbt Rugmel; det er ganske særligt Forbruget af groft og af halvsignet Rugmel, der formales i egen Mølle, medens det finere Mel købes. Hertil svarer da ogsaa Forholdet mellem indkøbt Hvedemel, der udgør 4 700 Tons, og Hvedemel af egen Formaling, der kun andrager 1 000 Tons.

I nedenstaaende Tabel er anført den samlede Produktion her i

	Produktion		Indførsel		Udførsel	
	1925	1913	1925	1913	1925	1913
	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
Byggryn og -mel ...	7 017	5 516	866	2 977	129	16
Havregryn	3 877	2 990	2 240	1 501	31	170

Landet af Byggryn og -mel samt Havregryn i 1925 og 1913 og Ind- og Udførsel af de samme Produkter.

De fleste af Møllerne formaler et Kvantum Byggryn, hvorimod Fremstillingen af Havregryn er en Specialitet, som i 1925 kun dreves af 5 Virksomheder. Af disse fremstillede 3 udelukkende Havregryn.

De anførte Tal viser, at Indførselen af Byggryn og -mel udgjorde $\frac{1}{3}$ af Forbruget i 1913 og kun $\frac{1}{10}$ i 1925. Forbruget af disse Varer synes at være indskrænket. Forbruget af Havregryn, som er steget med godt 40 pCt., bestod i begge Aarene af $\frac{2}{3}$ danske og $\frac{1}{3}$ udenlandske Varer.

Sukkerfabrikker og -raffinaderier.

Fabriques de sucre et raffineries.

Den aarlige Opgørelse af Sukkerproduktionens Størrelse, som foreligger et halvt Hundrede Aar tilbage i Tiden, viser, at Sukkerudbyttet er stærkt varierende efter Høstens Udfald i de enkelte Aar. Den tilvirkede Mængde Sukker er derfor ikke noget godt Udtryk for den danske Sukkerproduktions Standard paa et vist Tidspunkt. Et bedre Maal giver det med Sukkerroer dyrkede Areal, men dette har dog ogsaa været svingende fra Aar til Aar. En Sammenligning mellem Sukkerroearrealerne i de senere Aar og i Aarene nærmest før Krigen giver dog et temmelig tydeligt Bevis paa, at Produktionen af Sukker her i Landet for Tiden normalt har et noget større Omfang end før Krigen, ogsaa naar Hensyn tages til Befolkningsforøgelsen. I Aarene 1912—14 laa Arealet fast omkring 30 000 ha og i Aarene 1923—25 udgjorde det henholdsvis 31 700, 38 600 og 37 300 ha.

Produktionens Størrelse og den deraf bestemte Indførsel og Udførsel af Sukker er stærkt varierende fra Aar til Aar.

Omstaaende Tabel er Uddrag af de aarlig indhentede Oplysninger om Sukkerindustrien m. m., der væsentlig modtages gennem Skattevæsenet og offentliggøres i Statistiske Efterretninger.

Det vil ses, at Sukkerforbruget ligger henved en halv Gang højere end før Krigen, en Stigning, der i de senere Aar kun har været

	Sukker- roareal	Sukker- udbytte af Aarets Høst	Udbytte pr. ha	Indførsel	Udførsel	Forbrug
	ha	Mill. kg	kg	Mill. kg	Mill. kg	Mill. kg
1925	37 300	ca. 173,1	ca. 4 600	25,06	1,35	169,32
1924	38 600	135,7	3 500	52,08	0,44	154,31
1923	31 700	104,4	3 300	63,18	0,24	147,55
1914	30 600	153,0	5 000	8,96	46,2	114,13
1913	30 600	142,1	4 650	12,06	45,8	111,83
1912	32 400	153,0	5 310	14,04	47,1	105,35

muliggjort ved en betydelig større Indførsel end dengang samtidig med, at Udførselen er ophørt. Det maa dog huskes, at Sukkerproduktionen er afhængig af saa mange let omskiftelige Forhold, og Produktionskapaciteten er saa elastisk, at der kan ske afgørende Forandringer i Løbet af et enkelt Aar. For 1926 vil Forholdet mellem Forbrug af dansk og udenlandsk Sukker saaledes stille sig langt gunstigere end i de foregaaende Aar.

Yderligere Oplysninger ang. Raffinering, Beskatning og Forbrug findes i Tabel 2 og i Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18.

Chokolade-, Sukkervare- og Biskuitfabrikker.

Fabriques de chocolat, sucreries etc.

I 1925 fremstilledes afgiftspligtige Sukkervarer i 944 Virksomheder. Fra 88 af disse med 2 415 Arbejdere, som fremstillede 85 pCt. af den samlede Produktion, foreligger der Produktionsstatistik. Omstaaende Tal er Sammendrag af Tabel 3 og 4 i Tabelafdelingen med Tillæg af de manglende 15 pCt. af Produktionen, som skønsmæssig er fordelt lige mellem Konfekt og Drops.

Egentlig Fremstilling af Chokolade, d. v. s. Bearbejdning af Kakaobønner, foretoges i 1925 af 17 Virksomheder med 1 651 Arbejdere. Disse fremstillede ogsaa Sukkervarer og Kiks, og deres samlede Produktion havde en Værdi af 25 Mill. Kr. I 1913 var der 14 Chokoladefabrikker. Forbruget af Kakaobønner angiver Forholdet mellem Chokoladefabrikationens Omfang i 1913 og 1925. I førstnævnte Aar forarbejdedes 1 994 000 kg og i 1925 2 949 000 kg, en Stigning paa ca.

	Produktion af Chokolade- og Sukkervarer			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Kakaopulver	349 000	403 000	293 100	450 000
Kogechokolade	1 676 000	4 293 000	2 291 000	3 088 000
Spisechokolade	1 989 000	7 060 000	826 600	1 544 000
Overtræschokolade til Salg	581 000	1 187 000	228 900	360 000
Kakaomasse —	11 000	34 000	10 200	20 000
Kakaosmør —	45 000	141 000	64 900	147 000
Kakaoskaller	293 000	27 000	176 400	15 000
Konfekt o. l.	ca. 4 500 000	ca. 13 500 000	1 834 500	2 495 000
Drops o. l.	ca. 6 400 000	ca. 9 600 000	3 423 800	2 155 000
Marcipanmasse m.m. t. Salg	1 253 000	3 471 000	288 300	401 000
Lakridsvarer	254 000	613 000	—	—
Tils....	—	40 329 000	—	10 675 000

50 pCt. Der er imidlertid sket en gennemgribende Omlægning af Produktionen, idet Kogechokolade er gaaet tilbage med ca. $\frac{1}{4}$ og Fremstillingen af Spisechokolade er forøget til over det dobbelte. Medens Kogechokoladen var langt det vigtigste Produkt i 1913, laves der nu paa Chokoladefabrikkerne mere Spisechokolade, hvortil kommer Produktionen af Overtræschokolade til Salg og til egen Konfektfremstilling. Chokoladefabrikkerne fremstiller ogsaa henimod dobbelt saa meget Konfekt som i 1913.

Sukkervarefabrikkernes Produktion er ikke fuldstændig oplyst i 1913, men af det foreliggende kan det dog ses, at den samlede Produktion af Konfekt o. l. her i Landet i 1925 var ca. dobbelt saa stor og Produktionen af Drops o. l. knap dobbelt saa stor som i 1913.

Disse Omlægninger af Produktionen er Udtryk for omtrent tilsvarende Ændringer i Forbruget her i Landet, da udenlandske Varer ikke har spillet nogen afgørende Rolle for Forbruget hverken i 1913 eller i 1925. I disse Aar indførtes af Kogechokolade henholdsvis 243 000 kg og 179 500 kg, d. v. s. i begge Aarene ca. 10 pCt. af den danske Produktion. Indførselen af Spisechokolade steg derimod fra 112 200 kg til 693 300 kg og udgjorde i 1925 $\frac{1}{3}$ af den danske Produktion. Stigningen i Forbruget af Spisechokolade er derfor endnu stærkere, end Fabrikkernes Produktion giver Udtryk for. Indførselen

af Konfekt o. a. Sukkervarer var snarest større i 1913 end i 1925, men er af ringe Betydning.

Af den ovenfor anførte Produktionsoversigt kan man derfor konstatere, at Forbruget af Kogechokolade er noget ringere i 1925 end i 1913, medens der er forbrugt ca. det dobbelte af Spisechokolade og af de forskellige Slags Sukkervarer.

Det kan nævnes, at der nu i Modsætning til 1913 foregaar nogen Indførsel af Chokolade- og Sukkervarefabrikationens Raastof i halvfabrikeret Stand. I 1925 indførtes 378 900 kg Overtrækschokolade og 267 500 kg Kakaosmør.

Størrelsen af Chokoladefabrikkerne fremgaar af følgende Oversigt, hvor de er fordelt i Grupper efter Mængden af forarbejdede Kakaobønner.

Kakaobønner forarbejdet i 1925	Antal Fabrikker	Kakaobønner kg	pCt.
over 500 000 kg.	3	1 616 113	55
100 000—500 000 -	4	930 346	32
50 000—100 000 -	5	338 410	11
under 50 000 -	5	64 302	2
I alt.	17	2 949 171	100

Det vil ses, at der er 10 af Fabrikkerne, som kun har en ubetydelig Produktion, men derved maa tages i Betragtning, at i ovenstaaende Tabel er der kun taget Hensyn til Forarbejdningen af Kakaobønner, derimod ikke til Virksomhedernes Fremstilling af Sukkervarer o. a. af indkøbte Halvfabrikater. En Gruppering af samtlige Chokolade- og Sukkervareindustriens Virksomheder efter Mængden af alle de producerede Varer er givet i følgende Tabel:

Produktionens Størrelse	Antal Virksomheder	pCt. af samlet Produktion
over 100 000 kg.	11	52,1
50 000—100 000 -	8	11,3
5 000— 50 000 -	78	30,7
2 500— 5 000 -	28	2,3
500— 2 500 -	111	2,1
100— 500 -	264	1,2
indtil 100 -	444	0,3
I alt.	944	100,0

Oplysningerne om Produktionen af Kiks og Biskuit omfatter i 1925 og 1913 den fabriksmæssige Fremstilling, men derimod ikke, hvad der eventuelt fremstilles i Bagerier og Privathusholdninger. I 1925 omfatter Statistikken 7 Kiks- og Biskuitfabrikker med 176 Arbejdere samt Chokoladefabrikkernes Produktion af disse Varer.

Fra Tabel 3 og 5 hidsættes følgende:

	Produktion af Kiks og Biskuit			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Kiks og Biskuit med Sukker	1 980 398	3 971 871	1 822 600	1 284 800
— - — uden —	273 297	417 500	47 700	22 700
I alt...	2 253 695	4 389 371	1 870 300	1 307 500

Produktionen af Kiks og Biskuit synes ikke at være undergaaet større Forandringer siden 1913. I 1925 fremstillede 2 Chokoladefabrikker 31 pCt. af den samlede Mængde. Indførselen er ikke betydelig. Den udgjorde 159 800 kg Kiks og Biskuit med Sukker og 26 700 kg Kiks og Biskuit uden Sukker. Der udførtes henholdsvis 57 400 kg og 58 500 kg.

I Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18 er offentliggjort nogle Oplysninger vedrørende den indenlandske Beskatning af Chokolade- og Sukkervarer.

Kaffesurrogatfabrikker og Cikorieterrierer.

Fabriques de succédanés du café et sécheries de chicorée.

I 1925 var der 8 Virksomheder, som producerede Cikorie og anden Kaffetilsætning og 14 Cikorieterrierer jfr. Tabel 6. Paa Fabrikkerne beskæftigedes gsntl. 244 Arbejdere og paa Tørrerierne beskæftigedes ca. 160 Mand i Sæsonen, som varer ca. 2 Maaneder i Oktbr.—Decbr.

Mængden og Værdien af Fabrikkernes Produktion i 1925 og 1913 fremgaar af følgende:

	1925		1913	
	1000 kg	Kr.	1000 kg	Kr.
Cikorie o. a. Kaffetilsætning...	5 804	6 210 000	4 777	1 837 600

I 1913 produceredes omtrent lige store Mængder af Cikorie og anden Tilsætning, medens Cikorien i 1925 kun udgjorde en lille Andel. Den samlede Produktion er steget i samme Grad som Befolkningsforøgelsen, og da den indenlandske Produktion omtrent svarer til Forbruget baade i 1913 og 1925, vil Forbruget pr. Individ være omtrent uforandret. Der er nogen Ind- og Udførsel af Kaffesurrogater, veksellende efter Produktionens Omfang, men i Reglen ikke af større Betydning i Forhold til Forbruget. I 1924 oversteg Udførselen Indførselen, i 1925 var det omvendte Tilfældet. I dette Aar indførtes der af brændte Kaffesurrogater 143 000 kg til 106 000 Kr. og udførtes 87 700 kg til 93 000 Kr.

I Tørrerierne fremstilledes 2 411 000 kg tørrede Cikorierødder og 818 000 kg tørrede Sukkerroer. Til Supplering af Høsten indføres undertiden en Del Cikorierødder i tørret Stand. I 1925 indførtes 728 800 kg.

I Følge Opgørelsen af Høstudbyttet i Danmark i 1925 høstedes i alt 12,1 Mill. kg Cikorierødder.

Kartoffelmelsfabrikker.

Fabriques de farine de pommes de terre.

I Tabel 7 er Danmarks samlede Produktion af Kartoffelmel opgjort til 2 230 Tons til en Værdi af 610 000 Kr. Der fandtes 3 Fabrikker, som tilsammen beskæftigede ca. 50 Arbejdere i Sæsonen (nogle Uger). Denne Fabrikation havde en Blomstringstid i Krigsperioden med Nyanlæg af adskillige Fabrikker, men i Aarene efter Krigen standse lidt efter lidt alle Fabrikkerne, indtil der i 1924 kun var tre i Gang nogle faa Dage hver. I 1925 var Driftsperioden lidt længere. I samme Aar indførtes 5 313 Tons Kartoffelmel, og den indenlandske Produktion dækkede saaledes ca. 30 pCt. af Forbruget her i Landet.

Produktionsstatistikken for 1913 giver ikke Oplysning om Produktion af Kartoffelmel. At der ikke er foregaaet nogen

Fremstilling af Betydning, fremgaar ogsaa af Størrelsen af Indførselen, 8 511 Tons, som har været tilstrækkelig til at dække Forbruget.

Mælkekondenseringsfabrikker m. m.

Fabriques de lait condensé etc.

Tabel 8 omfatter 19 Virksomheder med 674 Arbejdere, som fremstillede kondenseret Mælk eller 9 pCt. Eksportfløde. Deraf fremstillede 11 med 587 Arbejdere kondenseret Mælk o. l., og disse Virksomheder udgør hele Landets Mælkekondenseringsindustri. Desuden er der efter Erhvervstællingsadresserne udsendt Skemaer til nogle faa Virksomheder, der formodedes at drive Mælkekonserving, og der er modtaget Besvarelser fra 3 Virksomheder med 13 Arbejdere, som fremstillede Eksportfløde. Tilvirkningen af dette Produkt er ikke fuldstændig oplyst, idet der navnlig mangler Opgivelser fra de almindelige Mejerier, der giver sig af med denne Produktion. Det kan antages, at nedenstaaende Oversigt, hvori er medtaget samtlige Virksomheder, der har afgivet Skema for 1925, omfatter ca. 75 pCt. af Danmarks Produktion af Eksportfløde. Hele det producerede Kvantum forbruges vistnok her i Landet.

	Produktion 1925	
	kg	Kr.
9 pCt. Eksportfløde paa Flasker	3 761 000	3 326 000
Mælk, homog. og steril., hermetisk	151 000	112 000
Fløde, — - — — —	436 000	799 000
Kondenseret Sødmælk, sukret, herm.	3 494 000	3 616 000
— — — usukret, —	562 000	453 000
— Skummetmælk, sukret, herm.	21 782 000	17 385 000
— Mælk, sukret, ikke herm.	607 000	469 000
I alt.	—	26 160 000

Ifølge Tabellen udgjorde den samlede Produktion af kondenseret Mælk 26 445 Tons til en Værdi af 21,9 Mill. Kr. Hele Produktionen eksporteres. De nævnte Tal kan dog ikke eftervises ganske nøjagtigt i Udførselsstatistikken, fordi denne ikke sondrer mellem kondenseret Mælk og Mælk konserveret paa anden Maade, men foretager Deling

efter hermetisk og ikke hermetisk Emballage. I 1925 udførtes 26 190 Tons Mælk og Fløde under hermetisk Lukke og 679 Tons, som var kondenseret el. lign., men uden herm. Emballage.

Mælkekondenseringsindustriens nuværende Omfang er af ny Dato. Der foreligger ikke Produktionsstatistik for 1913, men Udførselen af kondenseret Mælk androg i dette Aar 2 893 Tons, og Produktionen kan altsaa antages at have beløbet sig til ca. $\frac{1}{10}$ af den nuværende Størrelse.

I nogle Aar fremstilledes Tørmælk her i Landet, men denne Produktion ophørte med Udgangen af 1924.

Til Fremstillingen af de 26 445 Tons kondenseret Mælk og Fløde anvendtes i 1925 76 562 Tons Mælk, 691 Tons Fløde og 12 050 Tons Sukker.

Svineslagterier, Konserves- og Kødvarerfabrikker.

Boucheries de porc, fabriques de conserves et de charcuterie.

1. Svineslagterier.

I 1925 fandtes her i Landet 52 Andelssvineslagterier og 15 andre Eksportsvineslagterier, som beskæftigede henholdsvis 2 256 og 439 Arbejdere. Disse Virksomheders Produktion, som er anført i nedenstaaende Tabel, omfatter Landets hele Produktion af Flæsk til Eksport, og en Del af Slagtningerne til Hjemmemarkedet. Den øvrige Svineslagtning til Forbrug her i Landet foretages dels paa de offentlige Slagtehuse og dels hos private Slagtere, men om Omfanget heraf foreligger ingen direkte Oplysninger. Foruden de ved Slagtingen fremkomne Produkter har man i Tabellen anført, hvad Slagterierne har fremstillet af Leverpostej, Pølser og andre tilberedte Kødvarer. I 1913 var der 41 Andels- og 21 andre Svineslagterier, af hvilke dog 3 ikke eksporterede. Produktionen i 1913 er anført til Sammenligning.

Det samlede Antal slagtede Svin udgjorde i 1925 3 639 511 Stkr., hvoraf 3 157 868 Stkr., 86,2 pCt., er slagtet paa Andelsslagterierne. Til Bacon og andet Flæsk til Eksport anvendtes 3 265 000 Stkr. eller 89,7 pCt., af de slagtede Svin, medens Resten afsattes paa Hjemme-

Eksportsvineslagteriernes Produktion				
	1925		1913	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Bacon	184 944	479 623	121 999	157 507
Andet Flæsk til Eksport	969	1 463	1 220	1 108
Flæsk til Hjemmemarkedet	25 355	52 723	10 962	10 711
Fedt og Ister.....	11 813	21 577	6 724	6 636
Hoveder og Tæer.....	18 296	7 570	12 169	3 189
Mørbrad	1 989	6 203	1 440	2 262
Lever, Hjærte, Nyre o. l.....	10 199	9 845	7 393	3 164
Skinkeben, Hals, Rygrad	7 781	4 933	5 251	1 783
Tarme og Maver.....	—	5 700	—	2 434
I alt...	—	589 637	—	188 794
Tilberedte Kødvarer:				
Leverpostej.....	454	1 002	238	278
Pølser	3 033	7 068	1 692	2 268
Andre Kødvarer			717	929
I alt...	3 487	8 070	2 647	3 475

markedet. I 1913 gik 92,2 pCt. til Eksport og 7,8 pCt. til Hjemmemarkedet. Det gsntl. Kvantum Flæsk pr. Svin til Eksport var ca. 57 kg og pr. Svin til Hjemmemarkedet ca. 68 kg. I 1913 var de tilsvarende Tal 56 kg og 59 kg.

I 1913 slagtedes 2 379 104 Svin, i 1925, som nævnt, 3 639 511 Stkr. — heraf 244 159 i sønderjydske Slagterier — hvilket er en Stigning paa 53 pCt.

Løvrigt fremgaar Stigningen i Flæskeproduktionen og Forholdet mellem denne og Eksporten af følgende Oversigt:

Aaret 1925	Produktion		Udførsel		Udførsel i pCt. af Produktionen
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.	
Flæsk.....	221 038	544 945	191 510	519 996	87
Hoveder og Tæer.....	18 296	7 570	9 255	4 078	51
Lever, Hjærter, Nyrer.	10 199	9 845	3 446	4 279	34
Fedt og Ister.....	11 813	21 577	9 230	1 776	78
Aaret 1913					
Flæsk.....	140 872	173 371	126 354	161 740	90
Hoveder og Tæer.....	12 169	3 189	8 677	2 560	71
Lever, Hjærter, Nyrer.	7 393	3 164	5 079	2 285	69
Fedt og Ister.....	7 230	7 071	4 322	4 235	60

I 1925 er 87 pCt. af Produktionen af Flæsk eksporteret, i 1913 eksporteredes 90 pCt. Hjemmemarkedets Forbrug er saaledes steget fra 10 til 13 pCt., udtrykt i absolutte Tal er det en Stigning fra 14 Mill. kg til 30 Mill. kg. I Tallene for Flæsk er medregnet Mørbrad, Skinkeben, Hals, Rygrad.

Selv om man regner med, at disse Produkter i 1925 udelukkende er solgt her i Landet, er Hjemmemarkedets Forbrug af det egentlige Flæsk dog steget til det dobbelte. Udførselen af de øvrige Biprodukter er ligeledes forholdsvis ringere i 1925 end i 1913. Af Hoveder og Tær udførtes 51 pCt. mod 71 pCt. i 1913 og af Lever, Hjerter og Nyrer kun 34 pCt. mod 69 pCt. i 1913.

Da Prisstigningen siden 1913 er af ret forskellig Højde for de forskellige Produkter, hidsættes følgende Tabel, som angiver Gennemsnitspriserne for de forskellige Varer i 1913 og 1925 og disse Prisers Stigning, absolut og i pCt. Tallene angiver Salgsværdien fra Slagterierne.

	Salgsværdi		Stigning 1913—1925	
	1925	1913	Kr. pr. kg	pCt.
	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	
Bacon	2,59	1,29	1,80	101
Andet Flæsk til Eksport	1,51	0,91	0,60	66
Flæsk til Hjemmemarkedet	2,08	0,98	1,10	112
Fedt og Ister	1,83	0,99	0,84	85
Hoveder og Tær	0,41	0,26	0,15	58
Mørbrad	3,12	1,57	1,55	99
Lever, Hjerter, Nyrer	0,97	0,43	0,54	126
Skinkeben, Hals, Rygrad	0,63	0,34	0,29	85

Priserne for Biprodukterne er skønsmæssig beregnet for adskillige Slagterier, og Tallene giver derfor kun med Tilnærmelse de virkelige Priser, men Differencerne mellem Stigningsprocenterne for de forskellige Varer er saa store, at de maa være Udtryk for betydelige Værdiforskydninger.

2. Konserves- og Kødwarefabrikker.

I Tabel 9 er anført Produktionen paa 58 Virksomheder med 1 143 Arbejdere, som giver Oplysninger til den aarlige Produktions-

statistik. Desuden har man udsendt Skemaer til de mindre Konserver-, Fiskefars- og Kødfarsfabrikker. Disse Virksomheder har alle svaret og indgaar i et Antal af 15 med 43 Arbejdere i nedenstaaende Produktionsoversigt. Endvidere har man udsendt Skemaer til et betydeligt Antal Røgerier og Salterier. Besvarelserne fra Flæskerøgerierne viser, at Røgning af Flæsk og Pølser udelukkende sker for fremmed Røgning, og disse Virksomheder er derfor ikke medtaget i Statistikken. Paa 53 Fiskerøgerier er der behandlet 1 675 000 kg røget og 75 000 kg saltet Fisk til en Salgsværdi af 1 700 000 Kr. Derudover findes der dog sikkert et betydeligt Antal mindre Røgerier, som paa Grund af Virksomhedens lejlighedsvis Karakter ikke er kommet med i Statistikken.

Endvidere har man fra Inspektoratet for Øl- og Spiritusbeskatningen indhentet Oplysninger om den samlede Produktion af Frugtvin.

Det kan saaledes antages, at nedenstaaende Tabel, som omfatter Produktionen i samtlige Virksomheder, om hvis Produktion der foreligger Oplysning, i alt 147 Virksomheder med ca. 1 300 Arbejdere, angiver den samlede Produktion her i Landet af hermetisk henkogte Kødvarer, behandlede Grønsager og Frugter, Frugtsaft og Frugtvin samt hermetisk henkogte Fiskeprodukter og Fiskefars. Derimod er Tallene ikke fuldstændige for Tilvirkningen af røget og saltet Fisk og af Pølser o. a. Kødvarer, ikke hermetisk henkogt.

Slagteriernes ovenfor anførte Kødwarefabrikation er indbefattet i Tabellen.

Ved Sammenligning med Tallene for 1913 maa tages i Betragtning, at Statistikken for dette Aar antoges at omfatte ca. 90 pCt. af Landets samlede Konserverindustri. De sønderjydske Virksomheder, der er medtaget i 1925, er uden Betydning for de samlede Tal.

Tabellen viser, at der rundt regnet er fremstillet dobbelt saa store Kvanta i 1925 som i 1913 af de forskellige Konserverfabrikata af Grønsager og Frugter, saavel Frugter i sædvanlig Behandling som Frugtsaft og Frugtvin. Det samme gælder Fremstillingen af Fiskehermetik. Produktionen af Fiskefars og frosset Fisk er vistnok for-

	Produktion			
	1925		1913	
Kød- og Charcuterivarer:	kg	Kr.	kg	Kr.
Leverpostej, herm. henkogt ..	275 126	644 406	385 400	546 100
— anden	1 039 342	2 176 392	439 200	445 000
Blod budding og -pølser	114 764	140 922	36 100	23 400
Kødfars	804 662	1 475 660	—	—
Andre Kødvarer, herm. henkogt.	1 649 834	5 148 260	1 513 200	1 847 000
Pølser og andre Kødvarer, ikke hermetisk henkogte	7 416 055	21 808 035	4 222 700	6 240 900
Bouillontærninger eller -ekstrakt	35	638	»	»
Frugt- og Grøntsager:				
Grøntsager, herm. henkogte ..	3 043 922	4 491 611	1 509 900	1 273 300
— tørrede	4 919	13 744	36 000	37 800
— behandlede paa an- den Maade	126 798	162 028	52 900	35 600
Frugter m. v., herm. henkogte	203 066	308 870	84 200	72 800
— behandlede paa anden Maade	769 611	1 024 391	443 400	290 500
Frugtsaft	1 243 334	1 654 143	611 900	493 200
Cider og Frugtvin med Alkohol	1 566 872	ca. 3 100 000	480 000	648 900
Frugtvin uden Alkohol	25 281	22 328		
Bittere og Essenser	1 840	15 000	7 000	11 700
Fisk og Fiskeprodukter:				
hermetisk henkogte:				
Fiskeboller	445 165	423 623	212 700	138 600
Anden Konserves	77 000	79 000		
behandlede paa anden Maade:				
frosset	771 000	710 151	304 500	212 300
røget	1 675 000	1 677 628		
saltet	544 000	752 637		
Fiskefars	572 715	691 122		
andet og uspecificeret	372 340	440 215		
I alt...	—	46 960 804	—	12 317 100

øget i langt stærkere Grad, men der foreligger ikke tilstrækkelige Oplysninger for 1913. Produktionen af Leverpostej er ogsaa omtrent fordoblet, medens der af hermetisk henkogte Kødvarer, d. v. s. Skinker, Tunger m. m., fremstilledes omtrent lige saa meget i 1913 som i 1925.

Med Hensyn til Produktionens Fordeling paa de enkelte Virksomheder kan oplyses følgende.

Der findes 4—5 store Fabrikker, som driver alsidig Fremstilling;

alle de øvrige er specialiserede i en enkelt Branche. I de nævnte store Fabrikker er Størstedelen af Grønsag- og Frugtbehandlingen koncentreret, men for de øvrige Varers Vedkommende ligger Tyngdepunktet i de mere specialiserede Virksomheder.

Frugtvin- og Ciderfabrikationen var spredt paa 36 Virksomheder af forskellig Størrelse, hvoraf ingen indtog nogen dominerende Stilling.

I Kødvarerfabrikationen er der heller ingen enkelte dominerende Virksomheder, men Tyngdepunktet ligger hos en halv Snes større Fabrikker, hvoraf et Par ligger i Odense, Resten i København.

Fiskeboller fremstilles kun af nogle faa Virksomheder, nemlig de egentlige Konservesfabrikker og en enkelt Specialfabrik. Fiskefars er fremstillet i en halv Snes Specialfabrikker.

7 af Fabrikkerne fremstillede selv Blikemballage, i alt 5,3 Mill. Stkr. til en Værdi af 0,9 Mill. Kr.

I følgende Tabel er anført Produktion, Indførsel og Udførsel af Hermetik i 1925.

Hermetik:	Produktion		Indførsel		Udførsel	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Kødvarer	1 925	5 793	5	18	1 243	4 664
Grønsager	3 044	4 492	102	166	47	103
Frugter	203	309	552	758	35	67
Fiskeboller	445	424	6	7	9	14

Af Fiskehermetik er kun medtaget Fiskeboller, da de øvrige Produkter vanskeligt lader sig sammenligne.

Produktionen af Frugtvin svarer til Landets Forbrug, idet der hverken er nogen Indførsel eller Udførsel af Betydning.

Margarinefabrikker.

Fabriques de margarine.

De tabellariske Oplysninger i Tabel 10 er indsamlet igennem Inspektørerne ved Smør- og Margarinekontrollen og omfatter derfor samtlige Landets Margarinefabrikker. I 1925 produceredes Margarine paa 127 Fabrikker, som beskæftigede 1 288 Arbejdere; i 1913 var der

42 Virksomheder med ca. 870 Arbejdere. Produktionen fremgaar af følgende:

Produktion af Margarine .		
1925		1913
kg	Kr.	kg
70 170 545	108 700 000	42 260 000

Siden 1913 er Produktionen steget med 28 Mill. kg eller nøjagtig $\frac{2}{3}$. Heraf falder dog noget paa Sønderjylland, hvor der i 1925 fandtes 10 Margarinefabrikker, som tilvirkede 8 132 000 kg. Indførsel og Udførsel af Margarine var uden større Betydning saavel i 1913 som i 1925 og var omtrent af samme Omfang i de to Aar. Indførselen udgjorde henholdsvis 2,1 og 1,7 Mill. kg og Udførselen 0,1 og 0,2 Mill. kg. Den indenlandske Fabrikation har derfor faaet hele Fordelen af den stærke Stigning i Margarineforbruget siden 1913. Pr. Individ udgjorde Forbruget i sidstnævnte Aar 15,6 kg mod 20,6 kg i 1925. Som en Fabrikationsforandring siden 1913 kan nævnes den aftagende Anvendelse af Raastof af animalsk Oprindelse. Disse Stoffer udgjorde i 1913 18 pCt. og i 1925 10 pCt. af det samlede Raastofforbrug.

Produceret Mængde	Margarinefabrikker i 1925	
	Antal Fabrikker	Produktionen 1000 kg pCt.
over 5 Mill. kg	8	50 779 72
1—5 —	2	4 070 6
100 000—1 Mill. kg.	39	12 079 17
under 100 000 kg	78	3 243 5
I alt.	127	70 171 100

Størrelsesgrupperingen viser, at de to Tredjedele af Fabrikkerne er ganske smaa og uden nogen Betydning for den samlede Produktion. Herved maa dog bemærkes, at mange er nyanlagte, og flere af de mellemstore er i Løbet af nogle Aar med Støtte i lokalt Marked arbejdet op fra en lignende Begyndelse. Af de 8 største Fabrikker, der har fremstillet 72 pCt. af den samlede Produktion, ligger de fleste mellem 5 og 6 Mill. kg og ingen over 10 Mill. kg.

I Tabel 10 er Raastofforbruget specificeret, og i Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18 er givet nogle videregaaende Oplysninger om Margarinefabrikation i en Aarrække.

Mineralvandsfabrikker.

Fabriques d'eaux minérales.

Den sædvanlige aarlige Produktionsstatistik omfattede i 1925 51 Mineralvandsfabrikker med gsntl. 505 Arbejdere, hvoraf 250 var Kvinder. Disse Fabrikkers Produktion staar anført i Tabel 11. 24 af Virksomhederne dreves i Forbindelse med Bryggeri. Ved de 22 af dem var det ved Mineralvandsfabrikationen beskæftigede Personale ikke adskilt fra Bryggeriets og er derfor beregnet.

Desuden udsendtes der paa Grundlag af Erhvervstællingen Skemaer til 87 Virksomheder, og fra 66 af disse indkom brugbare Besvarelser. Af de øvrige har nogle angivet, at de overhovedet ikke driver eller i 1925 ikke har drevet Mineralvandsfabrikation, og nogle faa er ikke indgaaet, men da der kun er Tale om ganske smaa Virksomheder, omfatter Statistikken praktisk talt hele Mineralvandsproduktionen her i Landet. Denne er anført i følgende Tabel og omfatter altsaa 117 Virksomheder. Til de 66 smaa Virksomheders Produktion svarer forholdsvis beregnet et Arbejdstal paa 60 Personer, men i Virkeligheden ligger Forholdet noget anderledes, da Indehaveren ofte bør medregnes og ligeledes i mange Tilfælde tillige driver anden Virksomhed. Der produceredes i 1925 24,3 Mill. l af de forskellige Varer tilsammen mod ca. 15 Mill. l i 1913, heri medregnet de i 1913 manglende Virksomheders Produktion. Der er saaledes en meget stærk Stigning i Forbruget udover den, der svarer til Befolkningsforøgelsen, som er omtrent $\frac{1}{5}$. Stigningen falder hovedsagelig paa de søde Vande, hvoraf Produktionen er tredoblet.

I 1913 var Fabrikernes Pris for en Kwartflaske alm. Sodavand gsntl. 4,1 Øre og for søde Vande 5,2 Øre. Disse Priser var i 1925 steget til henholdsvis 10,8 og 12,6 Øre.

Ind- og Udførsel af Mineralvand var saavel i 1913 som i 1925

Almindeligt Sodavand:	1925		1913 ¹⁾	
	1000 Stkr.	Kr.	1000 Stkr.	Kr.
Sifons à 1 Liter	749	241 200	1 756	212 200
$\frac{1}{2}$ l Patentflasker	1 533	307 400	2 175	164 300
$\frac{1}{4}$ l —	22 647	2 441 800	14 137	580 300
$\frac{1}{4}$ l Propflasker	623	73 100	2 842	118 100
Søde Vand $\frac{1}{4}$ l Fl.	67 118	8 424 000	19 716	1 025 500
Mineralske Vand $\frac{1}{4}$ l Fl.	639	88 200	390	35 600
Andet	—	11 500	—	35 000
I alt...	—	11 587 200	—	2 171 000

¹⁾ Ca. 80 pCt. af Landets hele Produktion.

uden Betydning for Produktion og Forbrug. I 1925 indførtes 249 000 Liter og udførtes 21 000 Liter.

Til Fabrikationen forbruges i 1925 i samtlige Virksomheder 459 000 kg flydende Kulsyre.

Fremstillingen af mineralske Vand drives ofte i Forbindelse med Ølbryggeri. Af følgende Oversigt fremgaar samtlige Virksomheders Fordeling efter Produktionens Størrelse med Deling mellem Bryggeriernes Mineralvandsfabrikker og Specialfabrikkerne.

Produktionens Størrelse	Antal Virksomheder		
	Bryggeriers Mineralvandsfabrikker	Specialfabrikker	Til-sammen
over 5 Mill. l	2	»	2
1—5 —	»	»	»
$\frac{1}{2}$ — 1 —	1	3	4
$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ —	2	10	12
100 000 l— $\frac{1}{4}$ —	7	11	18
50 000—100 000 l.	8	17	25
25 000— 50 000 —	6	15	21
under 25 000 —	10	25	35
I alt...	36	81	117

De 2 store Virksomheder med en Produktion paa mere end 5 Mill. Liter er Carlsbergs og Tuborgs Mineralvandsfabrikker, som tilsammen fremstiller Halvdelen af Landets Produktion. De øvrige Bryggeriers Mineralvandsfabrikation er gsntl. mindre end Specialfabrikkerne. De 34 Bryggerier fremstiller ca. $\frac{1}{10}$ af Produktionen.

Ølbryggerier.

Brasseries de bière.

I Samarbejde med Inspektoratet for Ølbeskatningen indsamles statistiske Oplysninger om samtlige Landets Ølbryggerier. I Tabel 12 er anført disse og andre Oplysninger, som er modtaget fra Inspektoratet.

Ved Udgangen af 1925 fandtes 222 Bryggerier i Drift, som tilsammen beskæftigede 5 063 Arbejdere, heraf 1 566 Kvinder. Stærkt Øl (ø: med mindst 2 $\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol) fremstilledes i 36 Virksomheder. I 1913 var der 336 Bryggerier, hvoraf 36 ligesom i 1925 fremstillede stærkt Øl. Nedgangen i Antallet falder udelukkende paa de smaa Hvidtølsbryggerier. I Statistiske Efterretninger 1925 Nr. 14 er Indskrænkningen i Bryggeriernes Antal nærmere omtalt.

Bryggeriernes Produktion i 1925 og 1913 udgjorde:

	1925	1913
	1000 hl	1000 hl
Stærkt Øl.....	1 520	971
Svagt Øl.....	895	1 495

Det fremgaar heraf, at der i Bryggeriernes Produktion er foregaaet en betydelig Forskydning fra svagt til stærkt Øl. Den samlede Produktion er omtrent ens, men i 1913 udgør det stærke Øl 39 pCt., i 1925 63 pCt.

For Forbrugets — Salgets — Vedkommende foreligger der Oplysning om Forholdet mellem de forskellige Ølsorter, som anført i følgende Tabel. Tallene angiver kun Forbruget af indenlandske Varer, men Indførselen af Øl har været uden Betydning baade i 1913 og i 1925. Forbruget er noget mindre end Produktionen, særlig fordi der har været nogen Udførsel. Af stærkt Øl udførtes i 1913 60 000 hl og i 1925 29 000 hl. Af svagt Øl har der kun været udført mindre Kvanta.

Stigningen i Forbruget af stærkt Øl falder væsentlig paa de letteste Ølsorter, Pilsnerøllet, og man maa regne med, at baade Pilsnerøl

	Forbrug af Øl af indenlandsk Tilvirkning	
	1925	1913
Stærkt Øl (mindst 2 ¹ / ₄ pCt. Alkohol):	1000 hl	1000 hl
Pilsnerøl	1 005	559
Lagerøl	368	299
Luksusøl (1925):		
Lagerøl	27	—
Eksportøl	8	—
Porter	10	—
Porter (1913).....	—	19
Stærkt Øl ialt...	1 418	877
 Svagt Øl (under 2 ¹ / ₄ pCt. Alkohol):		
Skattekl. II (1925):		
Dobbeltøl	42	—
Maltøl	16	—
Pilsner.....	20	—
Andet	16	—
Hvidtøl	690	1 112
Skibsøl.....	49	240
Andet	37	130
Svagt Øl i alt...	870	1 482
Samlet Ølforbrug...	2 288	2 359

og Lagerøl i 1925 gsntl. har et mindre Alkoholindhold end i 1913. Baade Stigningen i Forbruget og Nedsættelsen af Styrkegraden er Konsekvenser af Ernærings- og Beskatningsforanstaltningerne under Krigen, idet det indskrænkede Spiritusforbrug fremkaldte større Forbrug af stærkt Øl, samtidig med at Fremstillingen af de højeste Styrkegrader er hæmmet, under Krigen ved direkte Forbud, senere ved en Graduering af Beskatningen.

Aftapningen paa Flasker foretages i stedse større Omfang af Bryggerierne selv. Fra 1905 til 1913 viste Bryggeriernes Salg en stærk Forskydning fra Fustageøl til Flaskeøl, og af omstaaende Oversigt, som viser Bryggeriernes Salg af aftappet Øl i pCt. af det samlede Salg, fremgaar det, at denne Bevægelse er fortsat.

Af stærkt Øl solgtes der i 1913 7 pCt. i uaftappet Stand, i 1925 kun 1 pCt., af det Øl, der hører under Skatteklasse II i 1913 godt

	Aftappet	
	1925	1913
	pCt.	pCt.
Stærkt Øl.....	98,9	93,2
Dobbeltøl, Maltøl, lettere Pilsnerøl m. m. (Kl. II).....	99,7	97,7
Hvidtøl og Skibsøl.....	48,6	5,2

2 pCt. og i 1925 praktisk talt intet. Den største Forandring er sket med Hvidtøl og Skibsøl, hvoraf der i 1913 kun solgtes 5 pCt. paa Flasker, men i 1925 49 pCt. Denne stærke Gennemførelse af Hvidtølsaftapningen paa selve Bryggerierne er i størst Omfang foretaget paa de største Bryggerier, men finder ogsaa Sted paa mange af de mindre.

Angaaende Bryggeriernes Forbrug af Raastoffer henvises til Tabelafdelingen.

Om Bryggeriernes Fordeling efter deres Produktions Størrelse kan meddeles følgende. Beskattet Øl af alle de forskellige Skatteklasser fremstilledes i 1925 paa i alt 41 Virksomheder. Disse fordelte sig saaledes efter deres samlede Produktion (inclusive deres Produktion af skattefrit Øl).

Produktionens Størrelse	Antal Bryggerier
over 100 000 hl	4
50—100 000 -	3
20— 50 000 -	9
10— 20 000 -	5
5— 10 000 -	13
1— 5 000 -	7
under 1000 -	0
	I alt... 41

Paa de 4 største falder 70 pCt. af Produktionens Mængde. Ser man paa stærkt Øl alene, er Produktionen heraf endnu noget mere koncentreret, idet 3 Bryggerier alene fremstillede 80 pCt.

De Bryggerier, der udelukkende fremstiller skattefrit Øl, fordeles som vist i nedenstaaende Tabel.

Blandt Hvidtølsbryggerierne spiller de middelstore og smaa Bryggerier en betydelig Rolle. De 3 største Virksomheder, heri med-

Produktionens Størrelse	Antal Bryggerier
50—100 000 hl.....	1
20—50 000 -.....	»
10— 20 000 -.....	»
5— 10 000 -.....	3
4— 5 000 -.....	3
3— 4 000 -.....	19
2— 3 000 -.....	33
1— 2 000 -.....	52
under 1 000 -.....	69
	I alt... 180

regnet dem, der driver Hvidtølsfabrikation sammen med Stærktølsfabrikation, fremstillede tilsammen 34 pCt.

Videregaaende Oplysninger angaaende Produktion, Salg, Beskatning m. m. findes i Tabel 12 og i Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18.

Sprit- og Gærfabrikker.

Distilleries d'alcool et fabriques de levure.

De tabellariske Oplysninger om Sprit- og Gærindustrien findes i Tabel 13. Tallene hidrører fra Skattevæsenet og omfatter hele Landets Produktion af den Art.

	Produktion		Gær
	Sprit		
	1 à 100 pCt.		
	produceret	heraf denatureret	kg
1925.....	6 688 325	4 346 991	5 127 816
1913.....	13 099 214	2 084 515	2 813 533

Produktionen af Sprit udgjorde i 1925 ikke mere end 50 pCt. af Produktionen i 1913.

Da Størrelsen af Ind- og Udførsel af Spirituosa ikke er meget forskellig i de 2 Aar, svarer der til Produktionsindskrænkningen en lignende Nedgang i det samlede indenlandske Forbrug af Sprit og Fabrikater deraf. Denne Nedgang rammer udelukkende det personlige Forbrug, medens den tekniske Anvendelse af Sprit er forøget stærkt.

Omfanget af det tekniske Spritforbrug er omtrent udtømmende angivet ved Mængden af Sprit, der gjordes uanvendelig til Drikkebrug ved Denaturering. Dette Kvantum udgjorde i 1913 2,1 Mill. l à 100 pCt. og i 1925 4,3 Mill. l. Størrelsen af Forbruget af Akvavit og andre Fabrikater af Sprit til personligt Forbrug maa opgøres i Forbindelse med Forbruget af indførte Spirituosa: Whisky, Kognak m. m. Det samlede personlige Forbrug beløb sig i 1913 til 11,72 Mill. l à 100 pCt. eller 4,14 l pr. Indbygger og i 1925 var det faldet til 2,34 Mill. l eller 0,89 l pr. Indbygger, en Nedgang til $\frac{1}{6}$. I Tallet for 1913 indgaar ca. 0,6 Mill. l à 100 pCt. og for 1925 0,5 Mill. l færdige udenlandske Spirituosa, hvortil kommer mindre Kvanta af Raa- eller Vinsprit til Fremstilling af Drikkevarer. Det vil deraf fremgaa, at Forbruget af Spirituosa (herunder ikke medregnet Vin) ganske overvejende er af dansk Oprindelse.

I det foregaaende er omtalt Forbruget dels af teknisk Sprit og dels af Drikkespirituosa for derved nærmere at belyse Produktionsindskrænkningen. Naar man undlader Delingen efter disse 2 Anvendelser, kan man stille den Ind- og Udførsel, der har Interesse i produktionsmæssig Henseende, nemlig Varer, der er Genstand for Fremstilling her i Landet, op overfor den indenlandske Produktion.

Produktion, Indførsel og Udførsel af Raasprit, Vinsprit og Akvavit.

	Produktion l à 100 pCt.	Indførsel l à 100 pCt.	Udførsel l à 100 pCt.
1925.....	6 688 000	ca. 250 000	ca. 125 000
1913.....	13 099 000	- 600 000	- 450 000

I 1925 udgjorde Indførselen 4 pCt. og Udførselen 2 pCt. af Produktionen og i 1913 henholdsvis 5 og 3 pCt. Indførselen bestaar i 1925 af Raasprit og denatureret Sprit, medens Udførselen omfatter ca. 50 000 l Vinsprit og ca. 75 000 l Akvavit og Brændevin. I 1913 bestaar Indførselen af Raasprit til Rensning; der er udført samme Kvantum Akvavit og Brændevin som i 1925, og det øvrige Udførselskvantum er Vinsprit, som er genudført efter Rensning.

I 1925 klareredes desuden 62 500 l Smuglersprit. I Tabellen er

ikke medregnet Ind- og Udførsel af Likør. Der udførtes i 1925 119 900 l (Styrken ubekendt).

I Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 18 er givet en Redegørelse for Produktion, Forbrug, Beskatning m. m. af Alkohol i en længere Aarrække.

Produktionen af Gær er steget med 78 pCt. fra 1913 til 1925. Denne Forøgelse skyldes vistnok et forholdsvis større Forbrug af Gær i Bagerierne. Udførselen androg henholdsvis 356 000 og 559 000 kg.

Sprit- og Gærfremstillingen drives af et enkelt Firma med Benyttelse af 5 Bedrifter, hvori der i 1925 beskæftigedes gsntl. 520 Arbejdere. I 1913 fandtes 26 Virksomheder.

Tobaksindustrien.

Industrie de tabac.

Oplysningerne i Tabel 14 om Tobaksindustrien er indsamlet og bearbejdet af Inspektoratet for Tobaksbeskatningen og omfatter samtlige Landets Virksomheder. I nedenstaaende Oversigt er Tallene for 1925 Uddrag heraf.

	Produktion			
	1925		1913	
	Mængde	Salgsværdi 1000 Kr.	Mængde	Salgsværdi 1000 Kr.
Cigarer.....1000 Stkr.	242 409	33 067	245 742	13 360
Cigarillos..... —	133 034	7 079	66 698	1 508
Cigaretter..... —	1 101 227	14 224	263 862	1 955
Røgtobak.....1000 kg	2 015	12 421	1 861	3 421
Skraatobak..... —	612	7 944	810	3 048
Kardusskraa..... —	579	2 191	469	669
Snustobak..... —	325	1 516	134	228
I alt ...	—	78 442	—	24 189

Det fremgaar af Tabellen, at der er sket en betydelig Omlægning af Produktionen siden 1913, idet Produktionen af Cigaretter er forøget til det 4-dobbelte, medens Tallet for Cigarer ikke engang naar paa Højde med 1913.

Cigaretproduktionen er steget fra 8 til 18 pCt. af Fabrikernes

samlede Produktionsværdi, medens Cigar- og Cigarillosproduktionen er gaaet ned fra 61 til 51 pCt. For Cigarerne alene er Nedgangen dog endnu større, da Cigarillosproduktionen er steget til det dobbelte. Røg-, Skraa- og Snustobak udgør omtrent den samme Andel i begge Aarene.

Forøgelsen i Cigaretproduktionen skyldes en Stigning af det indenlandske Forbrug, idet der ikke er sket nogen Formindskelse af Indførselen fra Udlandet. Denne udgjorde i 1913 124 Mill. Stkr. og i 1925 142 Mill. Stkr.

Til nærmere Belysning af Forbrugets Skiften hidsættes følgende Oversigt over Forbruget af de vigtigste Tobaksartikler pr. Individ henholdsvis i 1925 og i 1913.

	Forbrug pr. Individ	
	1925	1913
Cigarer..... Stkr.	76	ca. 92
Cigarillos..... —	41	- 25
Cigaretter..... —	357	139
Røgtobak..... kg	0,63	0,70

Forbrugets voksende Forkærlighed for Cigaretterne understøttes af Produktionsforholdene, idet den rent maskinmæssige Cigaretfremstilling muliggør en billigere Produktion end Fremstillingen af Cigarer, hvortil der kræves mere Arbejdskraft. Produktionsværdien pr. Cigaret er fra 1913 til 1925 steget fra 0,74 Øre til 1,29 Øre altsaa knap Fordobling, medens den pr. Cigar er steget fra 5,4 til 13,6 Øre; omtrent Tredobling. Denne forholdsvis ringe Stigning i Produktionsværdien for Cigaretterne kan for en Del skyldes en større Overvægt for de billigste Kvaliteter i 1925, men det er sandsynligt, at den vigtigste Aarsag er at søge i en ringere Stigning i Produktionsomkostningerne for Cigaretter end for Cigarer. Den indenlandske Tobaksindustri dækkede baade i 1913 og 1925 omtrent hele Landets Forbrug. Dette vil fremgaa af, at Indførselen af fabrikerede Tobaksvarer af enhver Art i 1913 kun beløb sig til en Sum, der udgjorde 8 pCt. af Værdien af den danske Produktion af Tobaksvarer; det tilsvarende Tal i 1925 var 3 pCt.

Ved Udgangen af 1925 fandtes i alt 607 Virksomheder i Tobaksindustrien. I samme Aar beskæftigedes gsntl. 6 684 Personer, hvoraf 4 828 i Cigar- og Cigarillosfabrikker, 275 i Cigaretfabrikker og 1 187 i Røg-, Skraa- og Snustobaksfabrikker, foruden 394 Lærlinge. Der var i alt 11 Virksomheder, der fremstillede Cigaretter, 60 fremstillede Røgtobak, 35 Skraatobak, 15 Snustobak og 581 fremstillede Cigarer eller Cigarillos. Cigaretproduktionen er særlig stærkt koncentreret. Af de nævnte 11 Fabrikker fremstillede de 3 største alene 93 pCt. af den samlede Produktion. Samtlige Virksomheder i Tobaksindustrien grupperede sig paa følgende Maade efter Antallet af beskæftigede Arbejdere.

	Virksomheder med	Antal Virksomheder
over 500 Arbejdere		3
200—500 —		8
100—200 —		8
20—100 —		25
10— 20 —		15
5— 10 —		31
1— 5 —		145
Ingen fremmed Arbejdskraft		372
		I alt... 607

Som Grundlag for denne Gruppering er anvendt ikke den gennemsnitlige, men den højeste Beskæftigelse i Aarets Løb.

Tekstilindustrien.

Industrie textile.

1. Bomuldsspinderier.

Filatures de coton.

Oplysningerne i Tabel 15 om Produktionen af Bomuldsgarn i 1925 omfatter alle Bomuldsspinderier her i Landet, i alt 5 med 1 656 Arbejdere. I 1913 fandtes de samme 5 Fabrikker og ligesom dengang ejes de 3 af dem af eet Firma. Følgende Tal viser disse Fabrikkers Produktion i 1925 og 1913.

Produktionen var ca. 30 pCt. mindre i 1925 end i 1913. Som

	Produktion			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Bomuldsgarn	3 649 153	17 797 308	5 093 900	8 680 600
Bomuldsaffald	280 166	410 004	377 700	226 000
	3 929 319	18 207 312	5 471 600	8 906 600

nævnt foran er der dog den Svaghed ved Sammenligningen, at 1925 i flere Henseender ikke kan betragtes som et Normalaar, og paa et af disse Punkter, nemlig Deflationens Virkning paa Næringslivet, maa Bomuldsindustrien vistnok siges at være bleven særlig haardt ramt. Produktionen i 1924 var kun 20 pCt. mindre end i 1913. Iøvrigt er Bomuldsspindingens Omfang afhængig af Væveriernes Forbrug og vil derfor faa sin rette Belysning i det følgende Afsnit om Bomulds-væverierne.

Foruden i de egentlige Bomuldsspinderier fremstilles der ogsaa Bomuldsgarn og halvulent Garn i nogle Trikotagefabrikker og Gulvkludfabrikker væsentlig med Bomuldsaffald som Raastof. Disse Virksomheder fremstillede 680 Tons, og hele Produktionen af rent Bomuldsgarn udgjorde saaledes 4 329 Tons.

Det samlede Forbrug af Raabomuld og Bomuldsaffald i 1925 i de forskellige Fabrikationsgrene fremgaar af følgende:

	Forbrug i 1925 af	
	Raabomuld	Bomuldsaffald
	kg	kg
I Bomuldsspinderier.....	4 130 385	»
- Uldsspinderier.....	103 183	317 715
- Trikotagefabrikker	82 000	210 350
- Gulvkludfabrikker.....	»	648 750
- Vatfabrikker.....	50 177	278 678
I alt...	4 365 745	1 455 493

Der indførtes i 1925 4 630 Tons Raabomuld. Bomuldsaffaldet anvendes væsentligst i Gulvkludfabrikationen, i Vatfabrikationen og til Fremstilling af nogle grove, halvuldne Varer. Af de 1 455 Tons Affald, der er anvendt i 1925, har de danske Bomuldsspinderier kun

kunnet levere ca. $\frac{1}{6}$, og Resten har derfor maattet indføres fra Udlandet.

Det her i Landet fremstillede Bomuldsgarn er næsten altsammen til Væveribrug. Væveriernes Forbrug af Bomuldsgarn dækkes ogsaa omtrent helt af de danske Spinderier, medens en betydelig Del af Trikotagefabrikkernes Forbrug og saa godt som alt Haandstrikkegarn og Sygarn af Bomuld indføres fra Udlandet. I 1925 og 1913 indførtes følgende Kvanta Bomuldsgarn fordelt efter de forskellige Anvendelser.

	Indførsel	
	1925	1913
	kg	kg
Bomuldsgarn, ufarvet:		
Sy-, Strikke- og Broderegarn.....	342 700	305 700
Vævegarn	1 053 300	934 300
Bomuldsgarn, farvet:		
Sy-, Strikke- og Broderegarn.....	241 300	211 500
Vævegarn	47 400	194 900

Naar hele den danske Produktion, 4 329 Tons, regnes for Vævegarn, har den samlede Produktion og Indførsel af Vævegarn i 1925 udgjort 5 430 Tons, hvoraf Indførselen androg ca. 20 pCt. Der foreligger følgende Oplysninger angaaende det faktiske Forbrug af Bomuldsgarn til Vævning i 1925.

	Forbrug af Bomuldsgarn til Vævning i 1925	
	dansk	udenlandsk
	kg	kg
I Bomuldsvæverier og Gulvkludfabrikker.....	3 395 349	566 524
- Klædefabrikker	110 305	24 946
- Trikotagefabrikker	695 196	318 001
I alt...	4 200 850	909 471

Ca. 140 000 kg af Trikotagefabrikkernes Forbrug er dog anvendt til Fremstilling af Strømper og andre strikkede Varer og er muligvis indbefattet i den ovenfor anførte Indførsel af Sy-, Strikke- og Broderegarn og ikke i Vævegarnet. Naar derimod Indførselen af Vævegarn ikke er steget, medens den indenlandske Produktion er gaaet tilbage,

kan dette kun være Udtryk for en Indskrænkning af Bomuldsvæveriet her i Landet. Dette vil nærmere blive behandlet i det følgende Afsnit.

Hørgarn fremstilles næsten ikke her i Landet. I Væverierne anvendtes i 1925 67 000 kg og der indførtes i alt ca. 137 000 kg.

2. Uldspinderier, Klædefabrikker, Bomuldsvæverier og forskellige andre Tekstilfabrikker.

Filatures de laine, fabr. de draps, tissages de coton etc.

Tabel 17 omfatter 81 Virksomheder indenfor Tekstilindustrien, som giver sig af med Uldspinding, Klædefabrikation, Bomuldsvævning og Linnedvævning. Der beskæftigedes i alt 4 790 Arbejdere, hvoraf 2 205 fremstillede Uldvarer, 2 477 Bomulds- og Linnedvarer og 108 Gulvklude. Disse Virksomheder afgiver Oplysninger til den aarlige Produktionsstatistik. Desuden udsendtes der Skemaer til de Virksomheder, der ved Erhvervstællingen foruden de nævnte angav at drive Uldspinderi eller Væveri. Der modtoges Besvarelser fra saa mange af disse Smaaavævere og -spindere, at man kan danne sig et paalideligt Billede af Fagets Produktionsforhold. Mange af Besvarelserne gik ud paa, at vedkommende var helt ophørt med denne Virksomhed, eller kun drev den lejlighedsvis som ren Husfid. Smaa virksomhedernes væsentligste Beskæftigelse bestaar i Bearbejdelse — Spinding eller Spinding og Vævning — af Uld for Landboerne for disses egen Regning, men der er i Reglen kun Tale om ringe Beløb pr. Virksomhed som Fortjeneste ved dette Arbejde. Optællingen af det brugelige statistiske Materiale, der er indkommet, giver følgende Resultat: Betaling for Spinding af indleveret Uld 30 000 Kr., Produktion af Garn eller vævede Varer af Uld for egen Regning til en Værdi af 120 000 Kr. og Produktion af Bomuldsvarer til 60 000 Kr. Selv om disse Tal særlig for Lønspinderiets Vedkommende langt fra omfatter hele Landets haandværksmæssige Spinding og Vævning, giver den foretagne Undersøgelse en Bekræftelse af, at denne Virksomhed praktisk talt er ophørt at eksistere som selvstændigt Erhverv, men i temmelig stort Omfang endnu benyttes som Supplement til anden Ind-

tægt eller som Husflid. I et senere Afsnit vil dette blive nærmere belyst ved Omtalen af Arbejdsmaskiner i Tekstilindustrien. Da Undersøgelsen har vist, at Smaaavirksomhederne intet betyder produktionsmæssig set, kan den aarlige Produktionsstatistik over de industrielle Virksomheder i de her omtalte Fag betragtes som fuldstændig.

Naar Tallene i efterfølgende Oversigter alligevel for nogle Varers Vedkommende er betydelig større end de tilsvarende i Tabel 17 (Uldvarer), er det fordi man foruden Smaaavirksomhedernes Produktion har medtaget Produktionen paa den militære Klædefabrik i Usserød.

Uldspindingen foregaar ikke saaledes som Fremstillingen af Bomuldsgarn, som en selvstændig Industri, men i stort Omfang i direkte Forbindelse med Klædefabrikation, hvorfor disse Fabrikationsgrene her behandles i samme Afsnit.

Nedenstaaende Oversigt omfatter omtrent hele Produktionen her i Landet af Uldgarn og halvuldent Garn. Det Kvantum halvuldent Garn, der spindes paa Trikotagefabrikkerne, er medtaget. Derimod mangler der Oplysning om Mængden af Garn spundet for fremmed Regning og om Hjemmespindingen.

	Spundet Garn	
	1925	1913
	kg	kg
Kamgarn	752 000	} 3 121 000
Andet Uldgarn	1 551 000	
Halvuldent Garn	696 000	
I alt	2 999 000	3 121 000

Kamgarnet er næsten altsammen fremstillet af 2 store Kamgarnsspindierier. Af andet Uldgarn er kun 72 000 kg fremstillet i de mindre Virksomheder, der spinder Uldgarn til Salg; Resten er fremstillet i Klædefabrikernes egne Spindierier. Af det halvuldne Garn, som anvendes til Fremstilling af forskellige specielle Varer, f. Eks. Tæpper, er ca. 400 000 kg spundet i Virksomheder, der selv videreførarbejdede det. I dette Tal indgaar dog ca. 120 000 kg, som Trikotagefabrikker har spundet.

Tabellen viser, at Garnspindingen i 1913 var af større Omfang end i 1925. Tilbagegangen bliver endnu større, naar det tages i Betragtning, at den ikke medtagne Spinding, nemlig for fremmed Regning og Hjemmespindingen, var større dengang end nu. Endvidere maa tages i Betragtning, at ca. Halvdelen af Kamgarnet er fremstillet i Sønderjylland.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Forbruget af dansk og udenlandsk Garn til Klæde- og Trikotagefremstilling.

	Garnforbrug i 1925 i			
	Klædefabrikker		Trikotagefabrikker	
	dansk	udenlandsk	dansk	udenlandsk
	kg	kg	kg	kg
Kamgarn.....	6 400	185 262	} 94 184	686 508
Andet Uldgarn	1 515 256	69 341		
Halvulent Garn.....	300 808	2 021	175 072	22 418

Det her i Landet fremstillede Kamgarn anvendes som Haandstrikkegarn og — for en mindre Dels Vedkommende — af Trikotagefabrikker, medens Vævegarnet indføres omtrent altsammen. Derimod fremstiller Klædefabrikkerne selv omtrent hele deres Forbrug af andet Uldgarn og halvulent Garn. Trikotagefabrikkerne fik i 1925 88 pCt. af deres Forbrug af Kamgarn o. a. Uldgarn fra Udlandet, men kun 11 pCt. af det halvuldne Garn.

Indførselen af Uldgarn udgjorde i 1925 og 1913 følgende:

	Indførsel	
	1925	1913
	kg	kg
Alm. Garn, ufarvet	647 100	1 156 100
Kamgarn —	161 500	237 700
Alm. Garn, farvet	410 300	462 400
Kamgarn, —	56 100	71 800
I alt...	1 275 000	1 928 000

Indførselen af Garn udgør 30 pCt. af hele Forbruget. I 1913 var Tallet 38 pCt., men den Nedgang, der har været baade i den indenlandske Produktion og i Indførselen, viser, at Landets Forbrug nu

er betydelig mindre end 1913, da Produktion + Indførsel, bortset fra Spinding for fremmed Regning udgjorde 5 049 Tons mod i 1925 kun 4274 Tons. De Produktionsindskrænkninger hos Aftagerne, særlig Klædefabrikkerne, som er Aarsag hertil, skal omtales nedenfor.

Produktionen af Uldvarer i 1925 og 1913 og Produktionsmængderne i Sammenligning med Indførselsmængderne i de to Aar fremgaar af nedenstaaende Tabeller.

	Produktion af Uldvarer			
	1925		1913	
	kg	1000 Kr.	kg	1000 Kr.
Gulvtæpper og Gulvtæppetøj...	28 000	245	7 300	20
Meterv., 750 g pr. m ² ell. derover:				
Klædningsstoffer	186 000	2 447	21 700	94
Andre Metervarer	49 000	490		
Metervarer 250-750 g p. m ² :				
Klædningsstoffer	1 114 000	13 798	1 852 000	10 510
Andre Metervarer	237 000	3 065		
Metervarer, under 250 g pr. m ² :				
Klædningsstoffer	55 000	1 132	683 000	2 450
Andre Metervarer	17 000	276	36 300	282
Stykvarer (Tæpper, Sjaler o. l.).	176 000	1 302	302 300	964
Andre uldne Varer	3 800	—		
I alt...	1 865 800	22 755	2 902 600	14 320

Vægten af den samlede Produktion af Uldvarer er gaaet ned med 36 pCt. i Forhold til 1913. Som tidligere nævnt kan 1925 dog ikke betragtes som et Normalaar, da den almindelige økonomiske Konjunktur har haft en særlig stærk Virkning overfor Produktionen af Uldvarer. I Aaret 1924, da Produktionsforholdene ikke som i 1925 var paavirket af Arbejdskampe og økonomisk Krise, var Uldvareproduktionen maalt efter Vægt ca. 20 pCt. mindre end i 1913. Da det samlede Forbrug her i Landet imidlertid ogsaa i 1924 er mindre end i 1913, har man gjort Forbruget af Tekstilvarer som Helhed til Genstand for en særlig Undersøgelse, jfr. nedenfor Side 62 ff.

Der synes at være foregaaet en stærk Forskydning i den indenlandske Produktion mellem de to Tidspunkter fra lettere til sværere Uldvarer, idet Produktionen af de letteste, under 250 g pr. m², er

gaaet ned fra 683 til 55 Tons, medens de tilsvarende Tal for de sværeste Stoffer, over 750 g pr. m², er 22 og 235 Tons. Varefordelingen er ganske vist lidt usikker for 1913, idet Varebetegnelserne var anderledes, og Tallene derfor har maattet indpasses under de Betegnelser, der anvendtes i 1925, men Forskydningen er saa stærk, at der maa ligge en omfattende Produktionsændring til Grund. I den anvendte Varegruppering, som knytter sig til Toldlovens Inddelinger, omfatter hver Gruppe imidlertid saa mange forskellige Varesorter, at det vil være umuligt paa Grundlag af de statistiske Oplysninger at gøre nærmere Rede for dette Forhold.

Til Belysning af Forholdet mellem Indførsel og Produktion paa de to Tidspunkter hidsættes følgende Oversigt over

	Produktion og Indførsel af Uldvarer			
	1925		1913	
	Produktion	Indførsel	Produktion	Indførsel
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Gulvtæpper og Gulvtæppetøj...	28	574	7	334
Meterv., 750 g ell. derover.				
Klædningsstoffer	186	18	} 22	28
Andre Metervarer.....	49	17		
Metervarer, 250-750 g pr. m ² :				
Klædningsstoffer	1 114	1 035	} 1 852	{ 918
Andre Metervarer.....	237	66		
Metervarer, under 250 g pr. m ² :				
Klædningsstoffer	55	1 001	683	770
Andre Metervarer.....	17	9	36	53
Stykvarer (Tæpper, Sjaler o. l.).	176	12	} 302	—
Metervarer med Silkeindhold...	4	34		
Andre og uspec. uldne Varer ¹⁾ .	»	»		
	1 866	2 766	2 902	2 199

¹⁾ Baand (se nedenfor), Filt, Possement m. m. ikke medregnet.

Sammenholdt med Produktionen viser Indførselstallene, at de udenlandske Varer dækker omtrent hele Forbruget af de lette Varer, Halvdelen af Varerne i den mellemste Gruppe og kun en lille Del af de sværeste. Forbruget af Gulvtæpper er ganske overvejende fra Ulandet, medens andre Tæpper og Sjaler o. l. er danske Varer.

Siden 1913 er Indførselen af de lette Klædningsstoffer steget, men Forbruget af disse Varer er gaaet saa meget tilbage, at Indførselen ikke er steget saameget, som Produktionen er faldet. Forbruget her i Landet af alle uldne Varer tilsammen, udregnet ved at lægge Indførsel og Produktion sammen, er mindre i 1925 end i 1913. Tallene er henholdsvis 4 632 og 5 101 Tons, jfr. nedenfor Side 62 ff. om Forbrug i 1913 og 1924 af Metervarer.

Produktionen i Bomulds- og Linnedvæverierne fremgaar af følgende:

	Produktion af Bomulds- og Linnedvarer			
	1925		1913	
Bomuldsvarer:	kg	1000 Kr.	kg	1000 Kr.
Sejldug m. m.	50 844	351	—	—
Ublegede.	669 156	4 979	1 058 400	2 254
Blegede, ufarvede, ikke mønstr.	500 184	4 555	912 800	2 672
— — mønstrede .	133 885	1 327	96 000	301
Ensfarvede, ikke mønstr.	697 373	6 847	1 089 300	4 040
— mønstrede	274 593	2 927	276 700	798
Flerfarvede.	790 195	7 216	1 569 700	5 297
Gardintøjer.	223 150	4 320	281 200	1 590
Andre mønstr., aabne Stoffer.	42 616	474	»	»
Trykkede	61 500	686	149 500	639
Fløjlsvævede	1 438	26	»	»
Gulvklude o. l.	473 938	1 350	385 000	548
Bomuldsvarer i alt.	3 918 872	35 058	5 818 600	18 139
Hel- eller halvlinnede Varer:				
Ublegede.	2 359	34	16 506	62
Blegede, ufarvede.	61 842	1 171	269 900	1 514
Farvede.	4 359	43	24 200	71
Linnedvarer i alt.	68 560	1 248	310 600	1 647

Produktionen af Bomuldsvarer var over 30 pCt. mindre i 1925 end i 1913. Et Fingerpeg om, hvormeget der skyldes de særlige Forhold i 1925, og hvormeget der maa tilskrives Aarsager, der virkede inden Krisens Indtræden, faas ved at sammenligne 1913 med 1924. Produktionen i sidstnævnte Aar var mellem 20 og 25 pCt. mindre end i 1913. Aarsagen til denne Nedgang er nærmere undersøgt nedenfor Side 62 ff.

Det fremgaar af Tabellen, at Nedgangen har ramt alle de betydende Varegrupper.

Produktionen af Linnedvarer er gaaet ned fra 311 til 69 Tons. Dette Fænomen staar i Forbindelse med den stærkt formindskede Hørdyrkning og den deraf følgende Fordyrelse af Industriens Raavare.

Følgende Tabel viser Indførselen og Produktionen paa de to Tidspunkter.

	Produktion og Indførsel af Bomulds- og Linnedvarer 1925 og 1913			
	1925		1913	
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg
Sejldug	51	85	—	—
Ublegede	672	1 167	1 075	415
Blegede, ufarvede, ikke mønstr.	510	1 545	994	1 426
Ensfarvede, ikke mønstr.	699	910	1 100	1 040
Flerfarvede; ensfarvede mønstr.; mønstervævede	1 253	1 157	2 145	462
Gardintøjer	223	65	281	8
Andre mønstr., aabne Stoffer ..	43	84	»	78
Trykkede	62	638	150	328
Fløjlsvævede	1	141	»	156
Gulvklude o. l.	474	278	385	5
I alt...	3 988	6 070	6 130	3 918

Paa Grund af den ikke helt ensartede Vareinddeling er forskellige af Grupperne henholdsvis i Produktionen og Indførselen for Sammenligningens Skyld slaaet sammen. Særlig skal nævnes, at Varer af Bomuld og Lærred som Regel ikke kan skilles. Lærredsvarer er derfor indbefattet i Oversigten undtagen for de Varers Vedkommende, hvor Indførselstallene har tilladt en Udskillelse, ligesom ogsaa en Del andre Fabrikater, der ikke eller kun i ubetydeligt Omfang fremstilles her i Landet, er udeladt, f. Eks. Sejldug af Lærred og Gulvtæpper af Bomuld. Baand m. m., Fiskenet og Trikotage vil blive omtalt senere.

I 1925 dækkedes 60 pCt. af det samlede Forbrug af Indførselen, i 1913 kun 40 pCt. I 1924 var Indførselens Andel 56 pCt.

Af Baand, Borter m. m. produceredes i 1925 ca. 20 000 kg til en Værdi af ca. 400 000 Kr. I 1913 udgjorde Produktionen ca. 70 000 kg

til 400 000 Kr. Der indførtes i 1925 af Baand m. m. af andre Stoffer end Silke 98 000 kg til 1 484 000 Kr. og i 1913 152 000 kg til 924 000 Kr. Det bør nævnes, at Fabrikationen af Baand var dobbelt saa stor i 1924 som i 1925. Produktionsangivelserne er ikke helt ensartede i 1925 og 1913.

For 1925 foreligger der Oplysning om Produktionen her i Landet af Varer med Silkeindhold. Der produceredes af Bomuldsstoffer med Silkeindhold 11 990 kg til 313 000 Kr. og af Uldvarer med Silkeindhold 3 800 kg til 83 200 Kr. Det sidstnævnte er Varer, der svarer til en Toldposition, der omfatter Varer, som vejer mindst 300 g pr. m², og hvori Silken udgør højst 3 pCt. af Værdien. Der indførtes i 1925 33 500 kg. af denne Vareart. Fremstillingen af Varer med Silke er en ny Fabrikation, som er under Udvikling. Den anvendte Silke er saa godt som udelukkende Kunstsilkegarn, fremstillet i Udlandet.

Stoffer af Natursilke er ogsaa Genstand for Produktion her i Landet. I 1925 fremstilledes 2 650 kg til 220 000 Kr. Overfor Indførselen af Silkestoffer er denne Mængde ganske forsvindende.

Oplysningerne om Virksomhedernes Arbejde for fremmed Regning omfatter for 1925 kun den modtagne Betaling for Arbejdet. Denne udgjorde i 1925 og 1913 følgende Beløb:

	Arbejde for fremmed Regning	
	1925	1913
	Kr.	Kr.
Betaling for: Spinding m. m.	553 000	ca. 550 000
Farvning	472 000	- 312 000

Naar det tages i Betragtning, at Betalingen pr. kg eller m antagelig er steget til over det dobbelte, vil det ses, at denne Virksomhed er langt ringere i 1925 end i 1913.

Bedrifterne. Som nævnt ovenfor omfatter de statistiske Oplysninger for 1925 i dette Afsnit 81 Virksomheder.

Blandt disse var 2 specielle Kamgarnsspinderier, som havde hele Produktionen af Kamgarn til en Værdi af 6¹/₂ Mill. Kroner. En enkelt af Klædefabrikkerne fremstiller Kamgarn til eget Brug.

Af de øvrige Virksomheder var der 46, som havde Spinding af andet Uldgarn og halvulent Garn. Af disse udførte 34 Arbejde for fremmed Regning. Kun 3 af disse Virksomheder udførte udelukkende Arbejde for fremmed Regning, men for ca. Halvdelen synes det at spille en større Rolle end Produktionen for egen Regning. Dette er særlig Tilfældet med de mindre Virksomheder, som væsentlig giver sig af med Uldspinding og -vævning. Farvningen for fremmed Regning falder væsentlig paa nogle store Fabrikker, som har en meget betydelig Indtægt deraf, men hvis Egenproduktion dog er vigtigere. Som tidligere omtalt er der i 1925 kun spundet 72 000 kg Uldgarn til Salg foruden Kamgarn. Dette har vist ikke for nogen af Virksomhederne været Hovedbeskæftigelsen, men de fleste af Spindierne giver sig af dermed, idet Produktionen fordeler sig med smaa Kvantiteter paa ca. 30 Virksomheder. Bortset fra de mindre Fabrikker, der hovedsagelig arbejder for fremmed Regning, er Uldspindierne Hovedbeskæftigelse altsaa Fremstilling af Garn til egen Klædefabrikation. Om disse Virksomheders Gruppering efter Produktionens Størrelse kan derfor henvises til Grupperingen efter Klædefabrikationen nedenfor.

Produktionen af halvulent Garn er noget anderledes organiseret. Den foregaar væsentlig i 3—4 Fabrikker, hvortil der er knyttet Fabrikation af Tæpper o. a. Stykvarer. Halvdelen af Produktionen af halvulent Garn sælges til andre Virksomheder.

47 Virksomheder drev Vævning af Uldvarer, heraf 7 uden selv at have Spindieri. Fabrikernes Fordeling efter samlet Værdi af de fremstillede Klædevarer o. a. vævede Varer fremgaar af følgende Tabel.

Produktionens Størrelse	Klædefabrikker i 1925		
	Antal Fabrikker	1000 Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.	5	11 893	57
$\frac{1}{2}$ —1 — —	8	5 210	25
100 000— $\frac{1}{2}$ — —	15	3 327	16
25 000—100 000 —	6	322	2
under 25 000 —	13	83	—
I alt... ..	47	20 835	100

Fabrikkerne er spredt jævnt over alle Størrelsesgrupperne. Der er ingen særlig Overvægt for de største og ingen karakteristisk Størrelse for en Klædefabrik. De mindste, hvis Produktion er betydningsløs, bestaar af de Virksomheder, der eksisterer paa Arbejde for fremmed Regning.

Bomuldsvæverierne grupperer sig saaledes efter Størrelse.

Produktionens Størrelse	Bomuldsvæverier i 1925		
	Antal Fabrikker	Produktion 1000 Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.....	14	29 356	82
$\frac{1}{2}$ —1 — —.....	3	2 399	7
100 000— $\frac{1}{2}$ — —.....	12	3 798	10
under 100 000 —.....	7	357	1
I alt... 36		35 910	100

De 14 Fabrikker, som har produceret for mere end 1 Mill. Kr. i 1925, er Tyngdepunktet for Produktionen med over $\frac{4}{5}$ af den samlede Værdi. Der er ingen af dem, der er af dominerende Størrelse. De fleste og de for Produktionen afgørende har en Produktionsværdi paa ca. 2 à 3 Mill. Kr. Med Hensyn til Antallet er der et andet Tyngdepunkt omkring 3—400 000 Kr., som omfatter en halv Snes Virksomheder. I 3 Tilfælde drives 2 Fabrikker af samme Firma.

Fabrikationen af Gulv- og Karklude o. l. falder næsten udelukkende paa 2 Specialvirksomheder.

Af de her omtalte Virksomheder var der 13, som fremstillede baade Uld- og Bomuldsvarer, men da der er Tale om driftsmæssig adskilte Produktioner, skal man her ikke komme nærmere ind paa dette.

3. Trikotagefabrikker.

Fabriques de tricots.

Tabel 18 omfatter 65 Virksomheder, som indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. Disse beskæftigede 2 306 Fabriks- og 830 Hjemmearbejdere. Desuden udsendtes efter Erhvervstøllingens Adresser Spørgeskemaer til 160 mindre Virksomheder, af hvilke 131 svarede. Besvarelsernes Karakter fremgaar af følgende:

	Antal Virksomheder
Nedlagt eller Arbejde for andre Fabrikker	23
Produktionens Størrelse uoplyst	53
Brugelig Produktionsstatistik	55
	131

De 53 Virksomheder, hvis Besvarelser ikke indeholdt Oplysning om de producerede Varer var alle ubetydelige. Strikningen var i mange Tilfælde Bifortjeneste eller dreves som Husflid og bestod vistnok overvejende i Forfødning af Strømper. En stor Del af Forfødningen og det øvrige Arbejde foregår for fremmed Regning, idet Skemaerne hyppigt indeholder en Bemærkning om, at Kunderne undertiden selv medbringer Garnet. I de 55 Virksomheder, der afgav brugelig Produktionsstatistik var beskæftiget 42 Arbejdere, hvoraf 32 var Kvinder, og desuden 15 Hjemmearbejdere, og Værdien af den samlede Produktion var 443 000 Kr.

Produktionen i de ikke oplyste Smaavirksomheder kan ikke andrage over 1 pCt. af den samlede Produktion, og omstaaende Tabel, som for 1925 omfatter 120 Virksomheder med 3 193 Arbejdere, angiver derfor praktisk talt hele Fremstillingen af Trikotage til Salg her i Låndet i 1925. Hjemmestrikningen til eget Brug kan selvfølgelig ikke oplyses med Nøjagtighed. Tallene for 1913 omfatter ca. 95 pCt. af Produktionen i dette Aar.

Maalt efter Vægten var den danske Trikotage tilvirkning 13 pCt. større i 1925 end i 1913. Produktionen i 1924, som ikke var paavirket af Krisesituationen og Standsninger, var 20 pCt. større end i 1913. Nedenfor Side 62 ff. er Trikotageforbruget omtalt i Forbindelse med Forbruget af andre Klædningsstoffer. De væsentligste Forandringer, der er sket i den mellemliggende Tid, er en stærk Forøgelse i Produktionen af vævede Varer af Bomuld og Fremkomsten af Kunstsilkevarerne. Produktionen af vævede Varer af Bomuldsgarn er vokset fra 405 200 kg til 817 500 kg, medens der er Nedgang for Varerne af rent Uld og halvuldne Varer. Blandt Strømper o. a. strikkede Varer er der ogsaa Nedgang for de halvuldne, medens Produktionen af Varer

	Produktion af Trikotage			
	1925		1913	
	kg	1000 Kr.	kg	1000 Kr.
Strømper:				
af rent Uldgarn	370 000	6 928	336 300	2 744
- halvuldent Garn	17 700	162	88 200	437
- Bomuldsgarn	42 800	484	44 300	203
- Kunstsilke	15 100	567	»	»
- — o. a. Garn	1 300	73	»	»
Andre strikkede Varer:				
af rent Uldgarn	311 000	6 477	303 700	2 725
- halvuldent Garn	18 300	265	37 300	216
- Bomuldsgarn	107 500	1 120	119 300	386
- Kunstsilke	2 900	81	»	»
- — o. a. Garn	25 400	686	»	»
Vævede Varer:				
af rent Uldgarn	63 100	1 484	98 300	1 072
- halvuldent Garn	172 000	1 998	241 300	994
- Bomuldsgarn	817 500	7 733	405 200	1 458
- Kunstsilke	25 100	1 062	»	»
- — o. a. Garn	2 500	128	»	»
Tilsammen...	1 992 200	29 248	1 673 900	10 235

An m. Desuden fremstilledes i 1913 21100 kg vævede Varer af Hørgarn til en Værdi af 237000 Kr. og i 1925 2000 kg uspecifiseret Trikotage (Smaa-virksomhederne).

af rent Uldgarn er forøget. Disse Bevægelser er saa udprægede, at de giver et paalideligt Billede af Produktionens Udvikling og nuværende Stade uanset den ekstraordinære Situation i 1925. Fremstillingen af Trikotage af Kunstsilke havde endnu ikke faaet nogen Betydning i 1913. I 1925 producerede Fabrikkerne i alt 72 300 kg til en Værdi af 2 597 000 Kr., fordelt omtrent lige mellem Tabellens 3 Hovedgrupper af Varer. Tabellen viser, at Strømper og vævede Varer er fremstillet overvejende af ren Kunstsilke, medens »Andre strikkede Varer« fremstilles af Kunstsilkegarn i Forbindelse med andet Garn.

2 af Fabrikkerne havde eget Spinderi med en samlet Produktion af 116 000 kg halvuldent Garn til eget Brug, 167 000 kg Bomuldsgarn til eget Brug og 40 000 kg til Salg. Den øvrige Trikotageindustri indkøber hele sit Forbrug af Garn. Denne og de øvrige Tekstilindustriers Garnforbrug er iøvrigt omtalt i Sammenhæng ovenfor under Bomulds- og Uldspindrier. Til Sammenligning skal anføres, at Trikotagefabrikernes Garnspinding i 1913 var af lignende Omfang som i 1925.

	Produktion og Indførsel af Trikotage			
	1925		1913	
	Produktion	Indførsel	Produktion	Indførsel
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Uldne og halvuldne Varer:				
Strømper.....	388	205	425	95
Anden Uldtrikotage.....	564	76	680	78
Bomuldsvarer:				
Strømper.....	43	326	44	88
Anden Bomuldstrikotage.....	925	158	525	57
	I alt ...	1 920	765	} 1 674 { 318 } ubekendt
Trikotage af eller med Silke....	72	73		
Tilsammen...	1 992	838	1 674	—

For 1913 findes ingen Oplysninger om Produktion og Indførsel af Silketrikotage. I 1925 indførtes 73 Tons, nøjagtig samme Kvantum som den indenlandske Produktion. Varerne, der her er betegnet som Silketrikotage, kan være af meget forskellig Kvalitet, idet saavel Indførsels- som Produktionsangivelserne omfatter baade Silke- og Kunstsilkevarer og Varer, der kun delvis er af Silke. Fordelingen mellem dyre og billigere Varer maa dog være omtrent ens i Indførsel og Produktion, omend med lidt dyrere Varer i Indførselen, idet der til de lige store Kvanta indførte og indenlandske svarer en Værdi paa henholdsvis 2,9 og 2,6 Mill. Kr. Maalt efter Vægten indførtes ca. 30 pCt. af Forbruget af Trikotage i 1925. De indførte Varer er ganske overvejende Strømper, medens den øvrige Trikotage fremstilles her i Landet. Af Bomuldsstrømper indførtes ca. 90 pCt. og af Silkestrømper ca. 80 pCt. af Forbruget. Der indførtes et meget stort Kvantum Uldstrømper, men dette udgjorde dog kun $\frac{1}{3}$ af Forbruget. I 1913 udgjorde Indførselen af Uld- og Bomuldstrikotage kun 15 pCt. af hele Forbruget. Nærmere bestemt er det Indførselen af Strømper, der er undergaaet en stærk Stigning, idet der for Bomuldsstrømper er 4-Dobling og for Uldstrømper Fordobling. For Bomuldsstrømpernes Vedkommende skyldes det en kolossal Forbrugsstigning, som udelukkende er dækket af indførte Varer, medens Forøgelsen i Indførselen af Uldstrømper er fulgt af en Nedgang i den indenlandske Produktion.

Bedrifternes Gruppering efter Størrelsen af Produktionen ses af følgende:

Produktionens Salgsværdi	Antal Fabrikker	Trikotagefabrikker i 1925	
		1000 Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.....	8	13 424	46
$\frac{1}{2}$ —1 — —.....	10	7 224	25
100 000— $\frac{1}{2}$ — —.....	29	7 576	26
50 000—100 000 —.....	7	492	2
under 50 000 —.....	11	260	1
	65	28 976	100

Trikotagefabrikationen er en meget lidt koncentreret Industri. Paa de 8 største Virksomheder falder kun 46 pCt. af Produktionen, og af disse var der ingen paa over $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Omtrent Halvdelen af samtlige Fabrikker med 26 pCt. af Produktionen havde en Produktionsværdi mellem 100 000 og $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Virksomhederne med under 100 000 Kr. er ganske uden Betydning. Ovenstaaende Tabel er baseret paa de enkelte Bedrifter, uden at der er taget Hensyn til, at i nogle Tilfælde 2 eller 3 Fabrikker ejes af samme Firma.

Som Helhed er Trikotagefabrikationen ikke meget specialiseret. Det kan saaledes nævnes, at 29, eller omtrent Halvdelen af Virksomhederne, fremstiller Strømper. Der er i Produktionen nogen Sondring mellem strikkede og vævede Varer, idet der kun var 15 Virksomheder, der fremstillede begge Varearter. I alt fremstilledes vævede Varer i 32 og strikkede i 45 Virksomheder. Med Hensyn til Raastoffets Art er det Reglen, at Fabrikkerne fremstiller baade Uld- og Bomuldsvarer. Dette vil fremgaa af, at 48 Virksomheder producerede uldne, 25 halvuldne og 44 Bomuldsvarer.

En særlig Interesse knytter sig til Produktionen af Kunstsilkevarer. Trods denne Industris Ungdom var der dog ikke mindre end 20 Virksomheder, der havde optaget den i 1925. Som tidligere omtalt anvendes Kunstsilken paa alle Omraader af Trikotageindustrien. En Optælling viser, at dette ogsaa gælder indenfor de enkelte Fabrikker, idet det kun er ganske faa, der fremstiller f. Eks. Strømper alene eller

vævede Varer alene, men som Regel arbejdes der med Kunstsilke i alle de Produktionsgrene, Fabrikken har optaget. I alt var der 10 Virksomheder, der fremstillede Strømper, 9 andre strikkede Varer og 9 vævede Varer.

4. Forbrug af Tekstilvarer.

Consommation de marchandises textiles.

Som omtalt i det foregaaende, viser de Beregninger, der kan foretages paa Grundlag af Produktions- og Ind- og Udførselsstatistikken, at Forbruget her i Landet af Tekstilvarer ligger helt anderledes i 1925 og 1924 end i 1913. Ikke alene er Fordelingen mellem Varer af indenlandsk Fabrikat og indførte Varer ændret stærkt, men selve det samlede Forbrugs Størrelse maalt efter Vægt er for flere Artiklers Vedkommende undergaaet saa væsentlige Ændringer siden 1913, at en samlet Oversigt over alle Tekstilindustriens Produkter, som viser S sammensætningen af Tekstilvareforbruget og Forskydningerne deri, er paakrævet. I Statistikken for 1925 træder de nævnte Fænomener særlig stærkt frem, men da den ekstraordinære Erhvervssituation i dette Aar har paavirket det beregnede Forbrugs Størrelse baade paa Grund af Lagerformindskelse hos de handlende, hvilket ikke kan komme til Udtryk i Forbrugsberegningen, og reelt ved midlertidig Indkøbsindskrænkning, har man valgt Aaret 1924 til Sammenligning med 1913.

For at kunne belyse Vekselvirkningen mellem de forskellige Fabrikationsgrene indenfor Tekstilindustrien har man begrænset Sammenstillingen til hovedsagelig at omfatte Varer til Beklædningsbrug. I omstaaende Tabel er givet en Oversigt over den indenlandske Produktion og Indførselen og det paa Grundlag heraf beregnede Forbrug af Metervarer og Trikotage i Aarene 1924 og 1913. Foruden Klædningsstoffer indgaar i Tallene ogsaa Møbelstoffer og andre Metervarer, men alle andre vævede Varer som Tæpper, Baand, Sejldug, Gulyklude m. m., er ikke medregnet. Da Udførselen af Metervarer og Trikotage er betydningsløs i Forhold til det samlede Forbrug, har man set bort fra denne ved Beregningen af Forbruget.

	1924					
	Produktion		Indførsel		Forbrug	
	kg	kg pr. Indb.	kg	kg pr. Indb.	kg	kg pr. Indb.
Trikot., Uld- og Bomulds-	2 232 000	0,66	646 000	0,19	2 878 000	0,85
— Silke-	24 000	0,01	80 000	0,02	104 000	0,03
Metervarer af Silke	1 100	—	251 000	0,07	252 100	0,07
— - Uld	1 908 000	0,56	2 508 000	0,74	4 416 000	1,30
— - Bomuld	4 134 000	1,22	5 321 000	1,58	9 455 000	2,80
I alt	8 299 100	2,45	8 806 000	2,60	17 105 100	5,05
1913						
Trikot., Uld- og Bomulds- } ca. 1 760 000	0,62	318 000	0,11	} 2 275 000	0,80	
— Silke- . . . . . }		197 000	0,07			
Metervarer af Silke	»	»				
— - Uld	2 593 000	0,92	1 864 000	0,66	4 457 000	1,58
— - Bomuld	5 745 000	2,03	3 899 000	1,37	9 644 000	3,40
I alt	10 098 000	3,57	6 278 000	2,21	16 376 000	5,78

Ser man først paa Tallene for Forbruget, vil man bemærke, at Forbruget af Trikotage og Silkestoffer er vokset fra 0,80 kg pr. Indb. i 1913 til 0,95 kg i 1924. Metervarerne af Silke, hvorfra Silketrikotagen ikke kan skilles i 1913, er ikke lidt forøget, men Vægten af disse Varer tilsammen spiller ingen Rolle i Sammenligning med Uld- og Bomulds-trikotagen. Paa Uld- og Bomuldsvarer falder altsaa Hovedparten af den omtalte Forbrugsstigning siden 1913. I Enkeltheder er dette omtalt ovenfor under Trikotagefabrikker; her skal kun nævnes, at for 1925 foreligger Oplysning om en Produktion af Silketrikotage, der var 3 Gange saa stor som i 1924 og af samme Omfang som Indførselen. I 1913 var der vistnok ingen Fremstilling af Silketrikotage.

Forøgelsen i Anvendelsen af Trikotage er endnu større end de nævnte Tal angiver. En Beregning over Mængden af det Garn, dansk og indført, der kan antages at være anvendt udenfor den erhvervs-mæssige Fremstilling af Tekstilvarer, synes at vise, at Hjemmestrikningen har haft et betydelig større Omfang i 1924 end i 1913. Dette modvirkes i nogen Grad af, at der har været mindre Garn spundet i Lønspinderierne til Raadighed i 1924. Alt dette taget i Betragtning kan man gaa ud fra, at der i Hjemmene er fremstillet ca. 0,20 kg

Trikotage mere pr. Indbg. i 1924 end i 1913. Trikotageforbruget skulde herefter være steget med henimod 50 pCt.

Ganske anderledes stiller Forholdet sig for Uld- og Bomuldsstoffer. Forbruget heraf er gaaet ned henholdsvis fra 1,58 kg til 1,30 kg og fra 3,40 kg til 2,80 kg. Disse Tal kunde tyde paa, at der ligefrem er foregaaet en Overflytning af Forbruget fra vævede Stoffer til Trikotage, og dette har sikkert ogsaa i noget Omfang været Tilfældet, men da det samlede Forbrug af Trikotage og Metervarer som Tabellen viser, er sunket fra 5,78 kg pr. Indbg. til 5,05 kg eller, med det ovenfor anførte Tillæg for Hjemmestrikning, til ca. 5,25 kg pr. Indbg., en Nedgang paa omtrent $\frac{1}{10}$, maa man søge andre Aarsager til Forklaring af Formindskelsen af Forbruget af Uld- og Bomuldsstoffer. En forøget Indførsel af færdig Konfektion fra Udlandet er der ikke Tale om, denne udgjorde nemlig ca. 0,25 kg pr. Indbg. i begge Aarene.

Som den sandsynligste Forklaring maa man vistnok holde sig til to Ting, nemlig en tiltagende Overgang fra sværere til lettere Stoffer og den aftagende Mængde Stof, der benyttes pr. Damekjole. Det førstnævnte Fænomen, som ikke behøver at staa i Modstrid med den ovenfor under Uldvæverier omtalte Kendsgerning, at den danske Fabrikation har fremstillet flere af de sværeste Stoffer end i 1913, bevirker, at det samme Antal Meter repræsenterer en mindre Vægtmængde, saaledes at en Forbrugsnedgang, udregnet i kg, ikke behøver at svare til nogen Nedgang i Indkøbenes Omfang, da disse foretages i Meter. En Opgørelse af Forbruget i Meter lader sig ikke foretage, da Indførselen kun er angivet efter Vægt. Det andet Fænomen, det mindre Forbrug af Stofmængde pr. Dragt, skal virke formindskende baade paa Metertal og Vægt, saaledes at det er sandsynligt, at Forbruget ogsaa udregnet i Meter vilde være mindre pr. Indbg. nu end i 1913.

Med Forbehold overfor de skønsmæssige Beregningers Rigtighed i Enkeltheder viser den foretagne Undersøgelse i store Træk, at Forbruget af Klædningsstoffer af Uld og Bomuld er betydelig mindre pr. Indbg. end før Krigen. For en Del skyldes dette, at Efterspørgselen har vendt sig stærkere mod Trikotagevarer, dels fabriksfremstillede

og dels hjemmelavede, saaledes at Trikotageforbruget er steget fra ca. $\frac{1}{5}$ til ca. $\frac{1}{3}$ af det samlede Forbrug. Da hele Nedgangen imidlertid ikke opvejes deraf, maa man som Forklaring henvise til de omtalte særlige Forhold, nemlig Overgang til lettere Stoffer og et faktisk mindre Forbrug foraarsaget af den for Tiden herskende Mode.

Forbrugets Fordeling mellem danske og udenlandske Varer er langt mindre gunstig for den danske Industri i 1924 end før Krigen, idet Indførselens Andel er steget fra 2,21 kg til 2,60 kg pr. Indbg. eller fra ca. 40 til ca. 50 pCt. af det samlede Forbrug. Af de enkelte Fabrikationsgrene har Trikotagefabrikkerne omtrent kunnet holde Skridt med den stærke Stigning i Efterspørgselen, medens Tilbagegangen for Uld- og Bomuldsvæverierne er endnu stærkere end de nævnte Procenter angiver. Iøvrigt vil Udviklingen for de enkelte Artiklers Vedkommende kunne ses af de Tabeller ang. 1913 og 1925, der er anført ovenfor under de specielle Afsnit.

5. Tekstilindustriens Arbejdsmaskiner.

Les machines de l'industrie textile.

Til alle de i de foregaaende Afsnit 1, 2 og 3 omtalte Virksomheder udsendtes samtidig med Produktionsskemaet et Spørgeskema angaaende de anvendte Arbejdsmaskiner. Med nogle faa Undtagelser modtoges Besvarelser fra alle de Virksomheder, der har afgivet Produktionsstatistik. I nedenstaaende Tabel er Oplysningerne, forsaavidt der findes Smaavirksomheder, samlet i 2 Grupper, dels fra Virksomhederne, der afgiver aarlig Produktionsstatistik samt den militære Klædefabrik og dels fra Smaavirksomhederne. Hvor en Sammenligning er mulig, er Tallene for 1913 anført ved Siden af.

	Arbejdsmaskiner
I. I Bomuldsspindleri:	1925
Kartemaskiner.....	345 Stkr.
Kartemaskinbredde.....	34 544 cm
Mulespindler.....	7 956 Stkr.
Ringspindler.....	89 128 —
Dubleringsspindler.....	11 269 —

Spindler til Forspinding er ikke medregnet. I 1913 var Antallet af Spindler opgivet til ca. 88 000.

II. I Bomuldsvæveri og Linnedvæveri:

	1925		
	Fabrikker	7 Smaa- virksomheder	Tilsammen
	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Alm. smalle Væve	3 209	9	3 218
— brede —	973	3	976
Smalle Automatvæve	364	2	366
Brede —	234	»	234
Smalle Jaquardvæve	140	2	142
Brede —	238	2	240

Desuden er opgivet 12 Haandvæve i Brug.

III. I Uldspinderi og Klædefabrik:

	1925		
	Fabrikker	13 Smaa- Virksomheder	Tilsammen
Kartemaskiner..... Antal Sats	204	16	220
Kartemaskinbredde..... cm	28 234	2 243	30 477
Selfaktorer	Stkr. 245	8	253
Spindler, i alt	— 82 577	1 864	84 441
Smalle Væve	— 110	11	121
Brede —	— 932	11	943

Desuden er opgivet 12 Jaquardvæve i denne Gruppe samt 3 Halvkraftmaskiner.

IV. I Kamgarmspinderi:

	1925
Forspindemaskiner	62 Stkr.
Spindemaskiner	88 —
Spindler (til Færdigspinding).....	12 800 —
Tvindemaskiner	25 —
Dubleringsmaskiner	9 —

V. I Trikotagefabrik:

	1925			1913	
	Fabrikker	90 Smaa- virksom- heder	Til- sam- men	i Fabrik	i Arb.s Hjem
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
Væve	724	18	742	531	14
Mailleuser i alt	3 017	93	3 920	—	—
Strikkemaskiner:					
Haandmaskiner.....	1 039	262	1 301	979	} 538
Motormaskiner.....	1 410	10	1 420	578	
Symask. o. a. Mask. til Færdiggørelse af Varerne m.m.	1 316	42	1 358	1 017	94

Af Afsnit II fremgaar det, at der næsten ingen Bomuldsvæve findes i Smaa virksomheder. Derimod er Maskiner til Uldspinderi og Klædefabrikation i Smaa virksomheder ikke uden Betydning for Produktionen, særlig naar det tages i Betragtning, at der foruden de i Afsnit III anførte findes en Del, fra hvilke der ikke er Indberetning. For Produktionen til Salg vil de dog være ganske uden Betydning, hvorimod en væsentlig Del af Arbejde for fremmed Regning besørger af disse Maskiner. Tallene synes at vise, at Vævning for de smaa Virksomheder i Sammenligning med de større spiller en mindre Rolle end Spinding, og dette atter betyder mindre end Kartning, hvilket bekræfter, at det her drejer sig om Arbejde for fremmed Regning.

Der kan foretages en Sammenligning med 1913 af Antallet af mekaniske Væve i Fabrikker, derimod ikke med Hensyn til Smaa virksomheder og ikke for Haandvæve.

Bomulds- og Uldvæveriernes mekaniske Væve i 1925 og 1913.

	1925	1913
	Stkr.	Stkr.
Smalle Jacquardvæve	140	224
Brede —	250	215
Andre smalle Væve	3 683	3 807
— brede —	2 139	1 447
I alt...	6 212	5 693

Den Forøgelse, der har fundet Sted, betyder endnu mere end det samlede Antal Væve viser, fordi det udelukkende er Antallet af brede Væve, der er forøget, medens Antallet af smalle Væve er formindsket fra 4 031 Stkr. til 3 823 Stkr. Forøgelsen i Vævemaskineriet kan under Hensyn til den tidligere konstaterede Formindskelse af Produktionen ikke forklares paa anden Maade end ved en mindre Udnyttelse af Fabrikernes Kapacitet i 1925.

De under Fabrikker i Afsnit V anførte Maskiner i Trikotageindustrien omfatter alle Maskiner, som har nogen Betydning for denne Industri, idet disse Virksomheder som tidligere omtalt i 1925 fremstillede 99 pCt. af Danmarks samlede Trikotageproduktion. De under

Smaaavirksomhederne anførte Maskiner, som yderligere skal suppleres med et betydeligt Antal uoplyste, udgør imidlertid en langt større Andel af det samlede Maskineri, hvoraf fremgaar, at deres Kapacitet udnyttes ringere, selv om der maa tages Hensyn til, at Kvaliteten sandsynligvis er ringere. Dette er i god Overensstemmelse med den lille Trikotageindustris Karakter af Bierhverv.

Maskiner til Baandvævning og Silkevævning (2 Virksomheder) er ikke anført i Oversigten.

6. Vatfabrikker.

Fabriques d'ouate.

Tabel 16 omfatter 3 Vatfabrikker, som beskæftigede 50 Arbejdere i Fabrikkerne og 30 ved Hjemmearbejde. Disse Oplysninger antages at omfatte hele Landets Vatfabrikation. I nedenstaaende Tabel er anført Produktionen i 1925 og de tilsvarende Tal for 1913, som angiver den fuldstændige Produktion i dette Aar.

	Produktion			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Sygevat.....	75 864	240 395	51 000	77 000
Gummieret Vat.....	100 004	303 286	114 000	170 000
	Stkr.		Stkr.	
Vattæpper.....	18 089	281 249	} 49 700	241 000
Vatmadratter.....	1 893	47 325		
	kg		kg	
Kapok.....	71 837	272 980	24 000	38 000
I alt...	—	1 145 235	—	526 000

Til Fremstillingen af de forskellige Vatprodukter er i 1925 anvendt 50 000 kg Raabomuld og 247 000 kg Bomuldsaffald og til Kapok er anvendt 58 000 kg Kapok og 32 000 kg Bomuldsaffald.

Af Sygevat er der produceret 50 pCt. mere i 1925 end i 1913, af gummieret Vat lidt mindre. Derimod er der af Vattæpper og -madratter kun produceret halvt saa meget, et Forhold, hvis Rigtighed dog ikke kan afgøres med Sikkerhed, da Statistikken muligvis ikke er helt

fuldstændig paa dette Punkt i 1925, ligesom Indførselen af disse Varer heller ikke er specielt opgjort. Produktionen af Kapok er steget fra 24 000 kg til 72 000 kg.

	Produktion og Indførsel af Vat i 1925 og 1913			
	1925		1913	
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg
Ugummieret Vat (Sygevat)	76	164	51	ca. 75
Gummieret Vat	100	8	114	—

Indførselen af ugummieret Vat i 1913 er anslaaet, da Varen dengang ikke var udskilt fra Bomuld i Indførselsstatistikken.

Udførselen af Vat var uden Betydning.

7. Fiskenetfabrikker.

Fabriques de filets de pêche.

For 1925 foreligger Oplysning om Produktionen fra 8 Fiskenetfabrikker og Vaadbinderier, som beskæftigede 239 Arbejdere, hvoraf 197 var Kvinder. 3 af Fabrikkerne havde selv Tvinderi, hvor det indkøbte Bomuldsgarn bliver tvunden til Brug i Fiskenetfabrikationen. Af det fremstillede Garn solgtes 61 000 kg til 352 000 Kr. Den største Del af Garnforbruget i Fiskenetfabrikationen som Helhed tvindes i selve Virksomheden, men der indkøbtes dog i alt 53 000 kg i tvunden Stand. Det til Tvindingen benyttede Bomuldsgarn er overvejende af udenlandsk Oprindelse, idet det samlede Forbrug af tvunden Garn udgjorde 288 000 kg samtidig med, at der indførtes 254 000 kg Garn til Fiskenet. Det indførte Garn kan dog ogsaa være anvendt til Reparationer.

Fabrikationen af Fiskenet i 1925 og 1913 fremgaar af følgende Oversigt. I begge Aarene angiver Tallene meget nær hele Landets Produktion.

Produktionen er saaledes forøget fra 220 000 til 295 000 kg. Hørgarnsnettene udgjorde i 1913 20 pCt. af den producerede Mængde, men var i 1925 slet ikke fremstillet. De opgivne Tal for Produktions-

	Fabrikation af Fiskenet			
	1925		1913	
Fiskenet af Bomuldsgarn:	kg	Kr.	kg	Kr.
umonteret.....	281 900	2 455 000	} 172 300	622 000
monteret.....	13 300	178 000		
Fiskenet af Hørgarn	»	»	48 000	140 000
	295 200	2 633 000	220 300	762 000

værdien af Bomuldsgarn er steget stærkt fra 1913 til 1925, nemlig fra 3,6 til 9,0 Kr. pr. kg.

Som anført i Tabellen blev 13 300 kg af Produktionen af Fiskenet i 1925 monteret (med Tovværk m. m.) i selve Fremstillingsvirksomhederne. Om Monteringsarbejdet findes derudover kun Oplysninger fra 3 Vaadbinderier med 8 Arbejdere, som monterede 9 700 kg til 97 000 Kr., og fra en Del lignende Virksomheder, som ikke giver talmæssige Oplysninger om Produktionen. Montering af Fiskenet foregaar altsaa kun undtagelsesvis under fabriksmæssige Former, og foretages sikkert i stort Omfang af Fiskerne selv.

	Indførsel, Udførsel og Produktion af Fiskenet i 1925 og 1913.					
	1925			1913		
	Produk- tion 1000 kg	Ind- førsel 1000 kg	Ud- førsel 1000 kg	Produk- tion 1000 kg	Ind- førsel 1000 kg	Ud- førsel 1000 kg
Fiskenet af Bomuldsgarn	295	35	54	172	82	25
— - Hørgarn m. m. ...	»	2	13	48	1	67

I 1913 udgjorde de indførte Varer 39 i 1925 13 pCt. af Forbruget. Udførselen af danske Net oversteg i begge Aarene Indførselen, og havde i 1925 en Værdi af 490 000 Kr.

Rebslagerier.

Corderies.

Tabel 19 omfatter de Rebslagerier, der indgaar i den aarlige Produktionsstatistik, i alt 10, som beskæftigede 497 Arbejdere. Desuden har man paa Grundlag af Erhvervstællingens Adresser udsendt

Spørgeskemaer til alle mindre Rebslagere her i Landet og modtog Svar fra 106, omtrent hele det Antal, der havde faaet Skema tilsendt. Af disse indsendte 78 et udfyldt Skema, og de øvrige 28 gav Oplysninger, der godtgjorde, at de faldt udenfor Produktionstællingen. De angivne Aarsager var især to, som forekom omtrent lige hyppigt, nemlig at Rebslageren havde opgivet Arbejdet paa Grund af Alderdom eller lignende, eller at Forretningen var gaaet over til udelukkende Handel med Rebslagerivarer. I alle disse Tilfælde har man altsaa bibeholdt den gamle Haandværksbetegnelse, skønt den ikke mere dækker over nogen Fremstillingsvirksomhed.

De 78 producerende Smaa virksomheder beskæftigede 50 Arbejdere og fremstillede for 629 000 Kr., omtrent $\frac{1}{10}$ af Landets samlede Produktion af Rebslagerivarer.

I nedenstaaende Tabel er anført Produktionen i 1925 og 1913. For 1925 omfatter Statistikken 88 Virksomheder med 547 Arbejdere og kan efter det foran anførte anses for fuldstændig. Tallene for 1913 er anslaaet til at udgøre knap $\frac{9}{10}$ af dette Aars Produktion.

	Produktion af Rebslageriprodukter			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Kokosreb og -tovværk	248 000	312 833	176 500	107 700
Andet Reb og Tovværk	2 569 000	4 514 633	2 347 400	2 023 000
Sejlgarn, upoleret	80 000	} ca. 714 000 {	53 000	78 300
— poleret	280 000		460 200	736 000
— farvet	10 000		13 500	40 500
Høstbindegarn	606 000	792 403	266 200	204 900
Jutegarn	401 000	329 346	305 200	145 700
Jærn- og Staaltraadstove	359 000	ca. 609 000	286 800	194 600
Andre Varer	—	3 700	—	6 400
I alt	—	7 275 915	—	3 537 100

I 1925 laa den danske Rebslagerivirksomhed saaledes, at der faldt $\frac{1}{10}$ af Produktionen paa hver af følgende Artikler: Høstbindegarn, Sejlgarn og Jærn- og Staaltraadstove, og de resterende 7 Tiendedele var almindeligt Reb og Tovværk. I Sammenligningen med 1913 er det vanskeligt at angive noget bestemt Forhold mellem den samlede

Produktions Størrelse i de to Aar, fordi Udviklingen har været ret forskellig for de enkelte Grene af Industrien. Naar der gøres et skøns-mæssigt Tillæg for den uoplyste Produktion i 1913, er Tilvirkningen af Hovedproduktet, Reb og Tovværk, steget ganske lidt; det kan dog bemærkes, at Tallet for 1924 var ca. 150 000 kg større. Tallene for Sejl-garn viser en Nædgang paa ca. $\frac{1}{4}$ og for Jærn- og Staaltraadsvarer og Jutegarn en tilsvarende Opgang. Benyttes de mere normale Forhold i 1924 som Sammenligning, er Stigningen betydelig større, idet der i dette produceredes ca. 140 000 kg Jutegarn og ca. 80 000 kg Jærn- og Staaltraadstove mere end i 1925. Fremstillingen af Høstbindegarn er den Fabrikationsgren, der er gaaet mest frem siden 1913, nemlig fra 266 Tons til 606 Tons.

	Produktion og Indførsel af Rebslager- produkter			
	1925		1913	
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg
Kokosreb og -tovværk	248 ¹⁾	620 ²⁾	177 ¹⁾	931 ²⁾
Andet Reb og Tovværk	2 569	621	2 347	859
Sejlgarn, almindeligt	80	95	53	34
— poleret	280	109	460	168
— farvet	10	—	14	—
Høstbindegarn	606	2 940	266	1 605
Bindegarn af Jute	401 ¹⁾	{ 409 }	305 ¹⁾	{ 427 }
Andet Jutegarn				
Jærn- og Staaltraadstov	359	325	287	182

¹⁾ Til Fremstilling, Tvinding, heraf er benyttet indført Garn, henholdsvis Garn af Kokostrævler og Jutegarn. ²⁾ Garn af Kokostrævler.

Det fremgaar af Tabellen, at den indenlandske Produktion af Høstbindegarn trods den omtalte stærke Stigning kun har forøget sin Andel af Forbruget fra $\frac{1}{7}$ til $\frac{1}{6}$.

Den ovenfor foretagne Deling mellem store og smaa Virksomheder er ogsaa karakteristisk med Hensyn til Arten af de enkeltes Produktion. Smaa-bedrifterne er næsten udelukkende beskæftiget med Fremstillingen af alm. Reb og Tovværk. 11 af Bedrifterne har opført en

Produktion af Høstbindegarn, men denne bestaar vistnok, som bemærket paa nogle af Skemaerne, i Anvendelse af brugt Bindegarn til Fremstilling af alm. Reb.

Af de 10 større Bedrifter fremstillede 4 Høstbindegarn, 3 Jute-garn, 1 Sejlgarn og 2 Jærn- og Staaltraadsvarer. Almindeligt Reb og Tovværk fremstilledes af alle undtagen 2. Paa 4 Bedrifter, som alle producerede for mellem 1 og 2 Mill. Kr., faldt 80 pCt. af den samlede Produktionsværdi.

Herrekonfektionsfabrikker.

Fabriques de confection pour les messieurs.

Tabel 20 omfatter 30 Virksomheder, som beskæftigede 1 336 Fabriks- og 2 360 Hjemmearbejdere. Dette er nogle faa Virksomheder flere, end der plejer at blive medtaget under den aarlige Produktionsstatistik. Da det ikke var muligt paa Grundlag af Erhvervstøllingens Materiale at udskille de Virksomheder, der fremstiller færdigsyet Herretøj af de flere Tusinde Forretninger, der her i Landet giver sig af med Herreskræderarbejde, har man maattet nøjes med at supplere den sædvanlige Fortegnelse med de øvrige Virksomheder, der antages at have nogen Produktion af Betydning. Skønt denne Supplering, som er foretaget med Bistand fra de erhvervsdrivende, ikke omfatter ret mange Virksomheder, kan de indsamlede Oplysninger dog betragtes som omtrent udtømmende, da der ikke mangler nogen Virksomhed af Betydning. I nedenstaaende Oversigt er anført Produktionen i 1925 og i 1913. Statistikken for sidstnævnte Aar omfatter omkring ved det samme Antal Virksomheder som i 1925 og antages at være omtrent fuldstændig. Oplysningerne for 1925 om Drengetøj giver ikke nogen fuldstændig Oversigt over denne Produktionsgren, men er anført for at meddele de omhandlede Virksomheders samlede Produktion. Færdigt Drengetøj fremstilles iøvrigt i nogle Specialvirksomheder for Børnekonfektion eller sammen med Damekonfektion.

Tabellen viser, at Konfektionsindustrien i 1925 har fremstillet over dobbelt saa mange Sæt Arbejdstøj som Klædedragter af uldent

Varer af uldne Stoffer:	Produktion af Herrekonfektion			
	1925		1913	
For Voksne ell. Halvvoksne:	Stkr.	Kr.	Stkr.	Kr.
Overtøj	80 928 ¹⁾	4 871 209	75 200	1 697 500
Habitter	212 591	14 355 086	176 900	4 166 000
Enkelte Jakker	4 463	198 891	25 800	297 300
— Veste	11 531	91 738	35 100	128 600
— Benklæder	76 246	925 991	126 100	647 800
For Børn:				
Habitter	59 548	1 352 761	—	—
Overtøj	17 625	335 056	—	—
Enkelte Benklæder	28 351	171 388	—	—
Varer af Bomulds- ell. Lærredsstoffer:				
For Voksne ell. Halvvoksne:				
Sommerhabitter	1 010	16 722	—	—
Arbejdsjakker	336 418	1965 000	318 500	ca. 770 000
Arbejdsveste	32 644	135 000	10 400	21 000
Arbejdsbenkl. og Overals ..	519 823	3 009 623	598 200	ca. 1 250 000
Arbejdsbluser og -skjorter .	253 269	999 425	303 400	481 100
Kitler	49 402	387 203	—	—
Forskelligt	»	»	—	6 300
For Børn:				
Vaskehabitter	14 247	78 621	—	—
Vaskebenklæder	13 851	52 622	—	—
Bluser	17 164	75 940	—	—
I alt...	—	29 022 276	—	9 465 600
heraf Børnekonfektion	—	2 066 388	—	»

¹⁾ Nærmere specificeret i Tabel 20.

Stof, bortset fra Drengetøjet. Den langt lavere Værdi pr. Sæt af Arbejdstøjet bevirker imidlertid, at Varer af uldne og halvuldne Stoffer udgør 75 pCt. og Bomuldsvarer kun 25 pCt. af Værdien af Herrekonfektionsfabrikkernes Produktion af Klædninger for voksne.

I Opgørelsen for 1925 indgaar ikke nogen Virksomhed i de sønderjydske Landsdele.

Naar man tager i Betragtning, at der i 1925 var lidt ringere Af sætning end normalt, kan man regne med, at Herrekonfektionsindustrien under normale Forhold nu har samme Produktionsmængde pr. Individ som i 1913. Fordelingen af Produktionen mellem uldne Stoffer og Bomuldsstoffer synes ogsaa at være ens.

I nedenstaaende Oversigt er sammenstillet Vægten af den indførte og Vægten af den her i Landet producerede Herrekonfektion, hvorom der findes Oplysning for 1925.

	Produktion og Indførsel af Herrekonfektion i 1925	
	Produktion	Indførsel
	kg	kg
Varer af Uld.....	762 000	191 300
— - vegetabiliske Stoffer.....	596 000	148 900

Efter disse Tal udgør Indførselen af saavel Uld- som Bomulds-konfektion 20 pCt. af det samlede Forbrug her i Landet. Der maa dog herved erindres, for det første, at Vægten af Produktionen i mange Tilfælde er anslaaet efter Skøn, og for det andet, at Kvalitetsforskelligheder mellem de her i Landet fremstillede og de indførte Varer ikke kommer til Udtryk ved en Sammenligning efter Vægt. At der findes en saadan Uensartethed fremgaar af, at Indførselsværdien pr. kg er højere end Produktionsværdien.

Der udførtes i 1925 for 674 000 Kr. Herreskræderarbejde af Uld og for 101 000 Kr. af vegetabiliske Stoffer.

Som ovenfor nævnt har de danske Virksomheder fremstillet samme Kvantum pr. Individ som i 1913. Det samlede Forbrug er imidlertid større i 1925, og denne Stigning er kommet udenlandske Varer til Gode. Indførselen af Herrekonfektion af Uldstoffer er nemlig steget fra 89 500 kg i 1913 til 191 300 kg i 1925 og af Bomuldsstoffer fra 54 800 kg til 148 900 kg.

Bedrifternes Størrelse fremgaar af følgende:

Produktionens Salgsværdi	Herrekonfektionsfabrikker i 1925		
	Antal Bedrifter	1000 Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.....	8	17 705	61
1/2—1 — —.....	11	8 411	30
100 000—1/2 — —.....	10	2 630	9
under 100 000 —.....	1	58	—
I alt... 30		28 804	100

Af de 8 Bedrifter med over 1 Mill. Kr. var der 3 med over 2 Mill. Kr., som tilsammen havde en Produktionsværdi paa 10 Mill. Kr., eller knap $\frac{1}{3}$ af den samlede Produktion.

Den Produktion, der er regnet med i det foregaaende, omfatter alle de af Virksomhederne fremstillede Varer uanset, om Tilvirkningen er foregaaet i Værkstederne eller som Hjemmearbejde. I Industrien som Helhed var der i 1925 kun lidt over $\frac{1}{3}$ beskæftiget ved Værkstedsarbejdet, og blandt de enkelte Bedrifter er der kun nogle faa Undtagelser fra, at Flertallet af Arbejderne er beskæftiget ved Hjemmearbejde. Samtlige Bedrifter anvendte Hjemmearbejdere.

Fremstilling af Dame- og Børnekonfektion.

Fabriques de confection pour les dames et les enfants.

Som ovenfor omtalt fremstilles Børnekonfektion dels sammen med Herrekonfektion, dels i Specialvirksomheder og dels sammen med Damekonfektion. Der er ikke for 1925 fremskaffet Oplysning om Produktion af Børnekonfektion. For de nedenfor omtalte Virksomheder i Damekonfektionsindustrien er Fremstillingen af Børnekonfektion dog medtaget i de angivne Tal, men er ikke af nogen større Betydning.

Vanskelighederne ved at finde de Virksomheder, som vilde have Interesse for en Opgørelse af Produktionens Størrelse, har gjort sig endnu stærkere gældende indenfor Damekonfektionsbranchen end for Herrekonfektionsfabrikkernes Vedkommende. Man har derfor anvendt samme Fremgangsmaade, som er omtalt ovenfor under Herrekonfektion. Der foreligger Indberetning fra alle de Virksomheder, man har henvendt sig til, og udover disse findes ingen Virksomhed af Betydning, som har fremstillet Lagerarbejde, men det antages, at Smaa-virksomhederne dog her spiller en noget større Rolle end i Herrekonfektionen, saa nogen bestemt Angivelse af, i hvilken Grad Materialet er fuldstændigt, kan ikke gives.

Statistikken omfatter 17 Virksomheder, der beskæftigede 1 060 Personer i egne Systuer, 494 Hjemmearbejdere og 262 Hjemmesystuer.

Af dette Personale var kun ca. 150 Mænd. Af Oplysningerne om Produktionen kan kun gives den samlede Værdi, som udgjorde 23 Mill. Kr.

Der indførtes i 1925 i alt for 5,6 Mill. Kr. Dameskræderarbejde. Med Hensyn til Varer af eller med Silke, som udgjorde 2,4 Mill. Kr. af dette Beløb, spiller Indførselen antagelig en meget betydelig Rolle i Forbruget, hvorimod Indførselen af Damekonfektion af andre Stoffer, som altsaa androg 3,2 Mill. Kr., kun kan udgøre en ringe Brøkdel af den danske Produktion, særlig naar man tager i Betragtning, at den ovennævnte Produktionsværdi paa 23 Mill. Kr. er et Minimumstal.

Bedrifterne fordelte sig saaledes efter Produktionsværdiens Størrelse.

Damekonfektionsfabrikker i 1925			
Produktionens Salgsværdi	Antal Bedrifter	Produktionen	
		1000 Kr.	pCt.
over 2 Mill. Kr.	6	13 126	56
1—2 — —	5	7 620	33
under 1 — —	6	2 508	11
I alt... 17		23 254	100

Ovenfor er omtalt, at der i de her omtalte Virksomheder tilsammen, i Modsætning til Herrekonfektionsfabrikkerne, beskæftiges flere Arbejdere i egne Systuer end som Hjemmearbejdere, nemlig 1 050 mod ca. 850. I denne Henseende er Forholdene i de enkelte Virksomheder omtrent ensartede.

Hatte- og Kasketfabrikker.

Fabriques de chapeaux et de casquettes.

Materialet til Statistikken over Hatte- og Kasketfabrikationen er fremskaffet ved Bistand fra de erhvervsdrivendes Side paa samme Maade som ovenfor omtalt under Konfektionsindustrien.

Af Tabel 21, som omfatter 26 Virksomheder med 666 Fabriks- og 57 Hjemmearbejdere, er uddraget nedenstaaende Tal angaaende Produktionen i 1925. Straa- og Filthattfabrikationen er vistnok fuld-

stændig oplyst, hvorimod Tallene for Huer og Kasketter ikke er udtømmende. Den anførte Produktion for 1913 antages at være fuldstændig for Straahatte og Huer og Kasketter og at omfatte 90 pCt. af Filthattefabrikationen.

	Produktion			
	1925		1913	
	Stkr.	Kr.	Stkr.	Kr.
Straahatte.....	350 487	1 200 000	410 600	772 000
Filt- og Velourhatte.....	267 514	1 350 000	309 500	701 800
Hatte af Silkestoffer og Silkeføj (herunder haandsyede).....	125 859	1 000 000	—	—
Uspecificerede Damehatte.....	152 000	700 000	14 700 ¹⁾	51 500
Huer og Kasketter.....	502 429	1 578 000	829 000	954 000
Filtstumper til Salg.....	96 000	251 000	36 000	36 000
Andre Hatte	27 000	ca. 100 000	1 925	23 425
I alt...	—	6 179 000	—	2 538 725

¹⁾ Haandsyede Hatte.

»Andre Hatte« er i 1925 Lærreds- og Læderhatte, i 1913 Herresilkehatte og trekantede Hatte. Der findes desuden Oplysning om Produktion af 28 100 Stkr. Hatteforme i 1913 til 18 600 Kr. og 34 000 Stkr. i 1925 til ca. 50 000 Kr.

Da Forbruget af udenlandske Hatte ogsaa under normale Forhold spiller en stor Rolle, er den danske Produktions Omfang sikkert stærkt paavirket af de ekstraordinære Forhold i 1925. Hvormeget kan dog ikke afgøres, da der kun findes Produktionsoplysninger for dette Aar.

Den anførte Værdi af Produktionen i 1925 er tildels beregnet, idet man for den Del af Produktionen, der er Damehatte, efter de foreliggende Oplysninger har ansat en gennemsnitlig Værdi paa $3\frac{1}{2}$, 5 og 8 Kr., henholdsvis for Straa-, Filt- og haandsyede Hatte. Tallene angiver Prisen for Hattene, saaledes som de leveres fra Fabrikkerne. Af Herrehatte indgaar i Statistikken for ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Filthatte og en ringe Mængde Straahatte.

Fordeler man de uspecificerede Damehatte paa Grupperne, har Produktionen af Straa- og Filthatte meget nær samme Omfang i 1925

som i 1913. Tallene for de øvrige Damehatte kan ikke sammenlignes. Tilvirkningen af Huer og Kasketter er antagelig mindre end i 1913, men ikke saa meget som Tabellen angiver.

I 1925 fremstilledes 96 000 Stkr. Filtstumper til Salg, i 1913 36 000 Stkr. Hertil anvendtes henholdsvis 36 000 og 24 000 kg Uld.

		Produktion og Indførsel			
		1925		1913	
		Produktion	Indførsel	Produktion	Indførsel
Filthatte.....	1000 Stkr.	267	667	310	442
Straahatte.....	1000 kg	ca. 35	25	41	64
Hatte af Silkestoffer (herunder haandsyede).....	—	ca. 19	3	72	26
Andre og uspec. Hatte.....	—	ca. 58	31		
Huer og Kasketter.....	—				

Som nævnt var den indenlandske Produktion af Straa- og Filthatte omtrent ens i 1913 og 1925. Indførselen af Straahatte er imidlertid gaaet ned til under Halvdelen og Indførselen af Filthatte steget med 50 pCt., antagelig som Udtryk for en Forandring i Forbruget.

Herrefilthattefabrikationen er knyttet til en enkelt Fabrik, og det samme gælder Fremstillingen af Herrestraahatte. Foruden i disse 2 Fabrikker fremstilles Damehatte i 14 Virksomheder, og der er 13, som fremstiller Huer og Kasketter. 3 Virksomheder, der driver begge Fabrikationer, er medregnet begge Steder. Produktionen var fordelt mellem de enkelte Virksomheder paa følgende Maade:

		Produktion af			
		Damehatte		Huer og Kasketter o. l.	
Produceret Mængde		Antal Virksomheder	Antal Hatte 1000 Stkr.	Antal Virksomheder	Antal Huer osv. 1000 Stkr.
over 100 000 Stkr.....	1	1	120	1	140
50 000—100 000 —.....	7	7	493	1	53
10 000— 50 000 —.....	6	6	184	10	331
under 10 000 —.....	2	2	13	1	8
I alt... 16			810	13	532

Handskefabrikker.*Ganteries.*

Tabel 22 omfatter Produktionsstatistikken for 25 Virksomheder, som beskæftigede 119 Arbejdere i selve Bedrifterne og 161 ved Hjemmearbejde. Ved Bistand fra de erhvervsdrivende har man faaet Kendskab til samtlige Virksomheder, og da disse alle har sendt Indberetning, angiver Tallene for 1925 i følgende Oversigt den samlede Tilvirkning af Handsker her i Landet. De for 1913 anførte Tal omfatter ca. 80 pCt. af Produktionen i dette Aar.

	Produktion			
	1925		1913	
	Dusin Par	Kr.	Dusin Par	Kr.
Glacéhandsker	4 542	267 918	24 630	532 200
Vaske- og Dyreskindshandsker .	6 398	523 066	3 280	103 500
Andre Handsker.....	8 634 ¹⁾	631 483 ¹⁾	»	»
I alt...	19 574	1 422 467	27 910	635 700

¹⁾ specificeret i Tabel 22.

Af Tabellen fremgaar for det første, at den samlede Produktion er 40 pCt. mindre i 1925 end i 1913, naar man gør et Tillæg for de uoplyste Virksomheder i sidstnævnte Aar, og dernæst, at Glacéhandsker kun udgjorde godt $\frac{1}{5}$ af Produktionen i 1925 mod $\frac{9}{10}$ i 1913. Handskeproduktionen i 1925 var fordelt mellem Vaskeskinds-, Ruskinds-, Nappa- og Foerhandsker som nærmere angivet i Tabel 22.

	Produktion og Indførsel			
	1925		1913	
	Produktion kg	Indførsel kg	Produktion kg	Indførsel kg
Handsker af Skind.....	ca. 11 000	13 400	16 000 ¹⁾	9 700

¹⁾ Landets samlede Produktion i 1913.

Produktionsstatistikens Stykangivelser er skønsmæssig omsat til kg for at kunne sammenlignes med Indførselen. En tilsvarende Sammenligning mellem Priserne viser, at de udenlandske og de danske Varer maa være af ret forskellig Kvalitet, men da Forholdet er omtrent ens i begge Aarene, idet Gennemsnitsprisen pr. kg baade i 1913

og 1925 ligger ca. 40 pCt. højere for danske end for indførte Handsker, kan det antages, at de anførte Tal giver et rigtigt Billede af Udviklingen. Det vil da ses, at Indførselens Andel af det samlede Forbrug er steget fra 40 pCt. i 1913 til 55 pCt. i 1925. Naar Forbruget efter den anvendte Beregning (Produktion + Indførsel) ikke synes at være større i 1925 end i 1913, skyldes det antagelig de daarlige Salgsforhold i 1925.

De enkelte Virksomheders Størrelse fremgaar af følgende:

Produktionens Størrelse		Handskefabrikker i 1925		
		Antal Virksomheder	Dusin Par	pCt.
over 1000	Dusin.....	4	12 068	62
500—1000	—	6	3 980	20
100— 500	—	11	3 288	17
under 100	—	4	238	1
I alt...		25	19 574	100

Skønt de 17 Virksomheder, der hver fremstiller nogle Hundrede Dusin Handsker, tilsammen har 37 pCt. af Produktionen, maa Tyngdepunktet dog siges at ligge hos de allerstørste Fabrikker. De 4 største fremstiller 62 pCt., og heraf har de 2 største henimod Halvdelen af den samlede Produktion.

Hver af de enkelte Virksomheder fremstiller som Regel alle de forskellige Slags Handsker, der er specificeret i Tabellen.

Garverier.

Tanneries.

Tabel 23 omfatter 45 Virksomheder med 827 Arbejdere, som indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. Desuden har man gennem Erhvervstøllingens Materiale fremskaffet Oplysning om ca. 30 mindre Garverier, til hvilke der udsendtes Spørgeskema om Produktionen. Af disse modtoges Besvarelser fra 25 Virksomheder, af hvilke 12 er udeladt af Statistikkens, i de fleste Tilfælde fordi Arbejdet kun bestod

i Pels- og Skindberedning for Buntmagere eller Privatforbrugere. De øvrige 13 Smaagarverier, som beskæftigede 12 Arbejdere foruden Indehaveren, fremstillede Garveriprodukter til et Beløb af 245 000 Kr., eller knap 1 pCt. af Produktionen i de større Virksomheder. Produktionen i de faa Smaagarverier, der mangler Oplysninger fra, kan derfor ingen Betydning have, og de i det følgende anførte Tal, der omfatter 58 Garverier med 839 Arbejdere, angiver altsaa praktisk talt hele Garverivirksomheden her i Landet. Tallene for 1913 omfatter ca. 95 pCt. af Produktionen i dette Aar.

		Produktion			
		1925		1913	
		Mængde	1000 Kr.	Mængde	1000 Kr.
Underlæder	kg	2 800 850	11 392	kg 2 075 000	5 686
Overlæder:					
Platlæder	—	286 221	1 367	— 233 000	647
Tøffellæder	—	277 012	1 523	— 201 000	628
Smurtlæder	—	284 962	1 533	— 187 000	702
Hestelæder	Kv. Fod	317 034	352	— 16 000	105
Andet og uspecificeret .	—	2 465 000	3 447	—	
Andet Læder	—	910 000	1 016	—	175 000 622
Remmelæder	kg	48 939	333	—	
Handskeskind	Stkr.	85 858	575	— 13 000	278
Skind til Fodtøj	Kv. Fod	1 750 000	3 346	— 7 000	64
Andet Skind	Stkr.	131 540	806	— 125 000	573
Affaldsprodukter	—	—	559	—	289
I alt		—	26 249	—	9 594

Da de fleste af Varerne er angivet i forskelligt Maal i 1913 og 1925, og Specifikationen paa nogle Punkter er ufuldstændig i 1925, egner Produktionstallene sig ikke til Sammenligning mellem de to Aar, og man har derfor i omstaaende Tabel anført de anvendte raa Huder og Skind.

Den største Forandring siden 1913 er den mægtige Forøgelse i Forbruget af Kalveskind. Af disse garvedes i 1913 kun knap 4 000 og i 1925 319 000 Stkr. For de øvrige Varers Vedkommende maa nødvendigvis gøres opmærksom paa, at Garverierne havde en usædvanlig ringe Produktion i 1925. I det foregaaende Aar behandledes saaledes

	Huder anvendt i Garverierne					
	1925			1913		
	danske Stkr.	uden- landske Stkr.	i alt Stkr.	danske Stkr.	uden- landske Stkr.	i alt Stkr.
Hestehuder.....	5 782	1 656	7 438	4 950	860	5 810
Okse- og Kohuder ..	94 041	22 430	116 471	74 907	190	75 097
Vildthuder.....	—	133 961	133 961	—	128 333	128 333
Kalveskind.....	137 978	181 361	319 339	3 731	»	3 731
Gedeskind.....	641	1 151	1 792	300	1 200	1 500
Faareskind.....	93 406	152 507	245 913	117 945	161 661	279 606
Svineskind.....	1 797	»	1 797	2 972	»	2 972
Andre Skind.....	100	10	110			

75 pCt. flere Faaireskind, og Forbruget af de andre Huder og Skind var ogsaa betydelig større. Hvis man vil betragte Forholdene i 1925 som ekstraordinære, behandler Garverierne nu normalt betydelig flere af alle Slags Huder og Skind end i 1913.

Det fremgaar af følgende Oversigt, at der er stor Forskel mellem Arten af de anvendte Garvestoffer i 1913 og 1925.

	Anvendte Garvestoffer	
	1925 kg	1913 kg
Egebark.....	429 000	1 274 000
Granbark.....	20 000	140 000
Quebrachotræ.....	600	201 000
Egeekstrakt.....	239 000	220 000
Quebrachoeekstrakt.....	2 130 000	1 875 000
Kastanjeekstrakt.....	202 000	1 245 000
Mimosaekstrakt.....	206 000	396 000

Tallene viser Forbruget af de vigtigste Slags Bark og Ekstrakter i de to Aar. Forbruget af Tran og Stoffer til Kromgarvning er ikke oplyst for begge Aarene.

Indførselen af Saalelæder udgjorde 600 Tons i 1913 og 674 Tons i 1925, henholdsvis $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ af Forbruget. Indførselen af de øvrige Varer lader sig ikke direkte sammenligne med Produktionen i 1925; det kan anføres, at Indførselen af alle andre Slags Læder og beredte Skind udgjorde 545 Tons i 1913 og 468 Tons i 1925.

En Opgørelse af de enkelte Virksomheders Produktion viser, at næsten alle garver Kohuder, væsentlig til Overlæder, medens der kun er 17, der fremstiller Underlæder og 15, der behandler Skind (Kalve-, Gede- eller Faareskind). I de nævnte Tal er kun indbefattet de 45 større Virksomheder, ligesom det er disses Fordeling efter Produktionsværdi, der er anført i følgende Oversigt:

Produktionens Salgsværdi	Antal Bedrifter	Garverier i 1925	
		Produktionen 1000 Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.....	9	18 421	71
$\frac{1}{2}$ —1 — —	6	4 418	17
100 000— $\frac{1}{2}$ — —	12	2 383	9
50 000—100 000 —	7	453	2
under 50 000 —	11	331	1
I alt... 45		26 006	100

Skotøjsfabrikker.

Fabriques de chaussures.

Udover de Virksomheder der indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. jfr. Tabel 24, har man efter Erhvervstøllingens Adresser udsendt Spørgeskemaer om Produktionen til de øvrige Virksomheder, der kunde antages at fremstille nyt Fodtøj. Foruden til de Virksomheder, der direkte angav at fremstille Fodtøj, udsendtes Skemaer til dem, der betegnedes som Skotøjsfabrik eller Haandskomageri, medens almindelige Skotøjsforretninger og Skomagere ikke medtoges, da man mener at kunne gaa ud fra, at disse kun fremstiller ganske ringe Mængder nyt Fodtøj.

Der udsendtes Skemaer til 274 saadanne Virksomheder, og der indkom Besvarelser fra 207 af disse. Af disse indeholdt imidlertid kun 77 brugelige statistiske Oplysninger. De øvrige 130 Skomagere havde enten udelukkende Reparationsvirksomhed eller angav at sy enkelte Par Fodtøj paa Bestilling. Da de manglende Virksomheder saa godt som udelukkende maa være af denne Art, kan de nævnte 77 Virksomheder betragtes som et omtrent udtømmende Supplement til den aar-

lige Statistik over Skotøjstilvirkningen. De 77 Virksomheder beskæftigede af fremmed Medhjælp tilsammen 256 Personer, og Værdien af det fremstillede Fodtøj udgjorde 2 125 000 Kr. eller 6 pCt. af den samlede Produktion. Da denne ikke helt ubetydelige Produktion, hvortil maaske kan lægges yderligere et Par Procent for de manglende Virksomheder, for Størstedelen bestaar af specielle Fabrikater, som ikke kendetegnes tilstrækkeligt ved de Betegnelser, de indgaar under i Tabellerne, skal her gøres nærmere Rede for disse Varer.

Disse Virksomheder laver i Reglen ikke ret mange forskellige Artikler og kan derfor alle henføres til en af de følgende Grupper, som karakteriserer Produktionens Art.

	Antal Virksomheder	Antal Arbejdere
Haandskomageri	24	78
Fabriksmæssig Fremstilling af Læderfodtøj	21	85
Fremstilling af vendt Fodtøj o. l.	20	54
Klædeskofabrikker	12	39
	I alt... 77	256

De 24 Haandskomagerier fremstillede 4 400 Par Fodtøj til en Værdi af 349 000 Kr., altsaa ca. 80 Kr. pr. Par. De fleste er ubetydelige Smaavirksomheder, kun 11 producerede over 100 Par, deraf 1 over 1 000. Næsten alle disse Virksomheder udførte Reparationer til betydelige Beløb, i alt for 192 000 Kr. Som tidligere nævnt er det paa Haandskomageriets Omraade, at der mangler Oplysning fra en Del Smaavirksomheder, hvorfor det grovere Arbejde af denne Art ikke kan antages at være helt oplyst ved ovenstaaende Tal. De 21 Virksomheder, der driver fabriksmæssig Fremstilling af Læderfodtøj har produceret 100 000 Par, væsentlig gennemsyet, til 900 000 Kr. Den lave Gennemsnitspris, der kun er halv saa høj som for de større Fabrikker og ens for alle Virksomhederne, viser, at her ligesom i den følgende Gruppe kun er Tale om Fremstilling af forskellige Slags let og billigt Fodtøj, hvis Art dog ikke nærmere kan oplyses. 20 Virksomheder med 54 Arbejdere har haft en Produktion, der for næsten alles Vedkommende omfatter baade vendt Fodtøj, Spartasko og

Gymnastiksko, i alt 145 000 Par af disse Fabrikater til 600 000 Kr. De 12 Klædeskofabrikker beskæftigede 39 Arbejdere og fremstillede 222 000 Par Sko til 307 000 Kr. Ca. 100 000 Par er fabrikeret med Saal af Raagummi, til de øvrige er anvendt gamle Cykledæk til Saalen og gamle Klude til Overdelen.

De smaa Virksomheders Produktion er omtalt saa udførligt, fordi den viser, at den aarlige Produktionsstatistik omfatter samtlige Virksomheder, der fremstiller alt det almindelige gennemsyede, randsyede, pløkkede og klæbede Læderfodtøj samt det almindelige Raagummi-fodtøj med Læderoverdel. Med Hensyn til vendt Fodtøj, Lærreds-fodtøj og forskellige særlige Artikler f. Eks. Babysko og Klædesko maa den aarlige Statistik derimod suppleres med ovenstaaende Oplysninger.

Følgende Tabel, som omfatter 189 Virksomheder med 3 098 Arbejdere, angiver Danmarks samlede Produktion af Fodtøj i 1925.

Fodtøj med	Produktion				
	Antal Par	kg	kg pr. Par	Kr.	Kr. pr. Par
Lædersaal og Læderoverdel:					
Gennemsyet	1 375 456	979 818	0,71	19 039 292	13,80
Randsyet	189 047	154 327	0,82	4 106 680	21,70
Pløkket	38 995	58 640	1,50	754 610	19,40
Klæbet (Avia, Ago)	256 183	134 864	0,53	4 060 520	15,90
Vendt	350 284	121 597	0,35	2 180 436	6,20
Spartasko	233 513	34 555	0,15	607 575	2,60
Andet (væs. Weldtschoen).	52 316	16 554	0,32	529 204	10,10
Haandsyet	4 473	3 782	0,85	349 342	78,10
Lædersaal og Overdel af Lær- redsstof:					
Almindeligt Fodtøj.	25 722	13 041	0,51	191 140	7,40
Gymnastiksko	209 171	68 364	0,33	877 675	4,20
Lædersaal og Overdel af Uldst.	109 923	31 852	0,29	488 371	4,40
— - — - Silkest.	3 409	1 174	0,34	76 484	22,40
Gummisaal og Læderoverdel.	66 621	47 344	0,71	924 430	13,80
— - Stofoverdel	27 638	12 605	0,46	200 064	7,20
Klædesko	222 472	115 343	0,52	307 140	1,40
Andet (væs. Babysko)	82 055	10 842	0,13	175 478	2,10
I alt	3 247 278	1 804 702	—	34 868 441	—

Der er i alt fremstillet $3\frac{1}{4}$ Mill. Par til en Værdi af 35 Mill. Kr. I 1924 fremstilledes godt 600 000 Par mere. I Tabellen er anført den

gsntl. Vægt og Værdi pr. Par til nærmere Karakterisering af Forskellen mellem de forskellige Slags Fodtøj. Ved den meget høje Værdi, der er anført for haandsyet Fodtøj, maa dog tages i Betragtning, at der er Tale om Levering direkte til Kunden, medens de øvrige Salgs-værdier er Fabrikspriser.

Der foreligger ikke tilstrækkelige Oplysninger for 1913 til en Sammenligning mellem Landets samlede Skotøjsfabrikation i de to Aar. Derimod har man i nedenstaaende Tabel med Benyttelse af Tabel 24, som omfatter de Virksomheder, der kommer 1913 nærmest, opstillet en Oversigt over Produktionsværdiens procentvise Fordeling mellem de forskellige Slags Fodtøj i 1925 og 1913.

	Skotøjsproduktionens Fordeling i 1925 og 1913	
	1925	1913
Læderfodtøj:	pCt.	pCt.
gennemsyet.....	55,8	71,4
randsyet	12,5	16,8
pløkket	2,0	1,5
klæbet	12,4	—
vendt.....	5,9	4,0
Spartasko	1,4	—
Andet	1,6	—
Lærredsfodtøj.....	3,0	6,8
Fodtøj med Gummisaal	3,4	—
Andet	2,0	—
	100,0	100,0

Selv med Forbehold af nogen Uensartethed i Materialet fremgaar det tydeligt, at gennemsyet og randsyet Læderfodtøj samt Lærredsfodtøj har tabt Terræn overfor ny Fabrikationer, som klæbet Fodtøj og Fodtøj med Raagummisaal.

Galocher, Galocheovertræksstøvler og Gummistøvler er ikke indbefattet i Tabellen. Af det almindelige Læderfodtøj dækkede Indførselen i 1925 omkring ved $\frac{1}{5}$ af Forbruget. Af hele Fodtøjsforbruget indførtes beregnet efter Vægten 30 pCt. og beregnet efter Værdien 24 pCt., saa de indførte Varer har været noget billigere pr. kg end

Produktion og Indførsel af Fodtøj i 1925					
Fodtøj med	Produktion		Indførsel		
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.	
Lædersaal og Læderoverdel	1 504	31 628	412	7 642	}
Gummisaal og Læderoverdel	47	924			
— - Stofoverdel	13	200	219	2 173	
Lædersaal og Overdel af Lærred .	81	1 069	38	520	
— - — - Uld	32	488	36	371	
— - — - Silke	1	76	6	165	
I alt . . .	1 678	34 385	711	10 871	
Indførselen i 1913 . . .	—	—	288	3 101	

de danske. Forbrugsberegningen er imidlertid noget usikker for et Kriseaar som 1925 for Fag, hvor Lagerbeholdninger kan spille en stor Rolle. I 1924 var Produktionen betydelig større og Indførselen mindre. Af det beregnede Forbrug i dette Aar udgjorde Indførselen kun 20 pCt. I 1913 indførtes ca. 15 pCt. af Forbruget. Udførselen androg i begge Aarene henved 1 pCt. af Produktionen.

Som man kunde vente, er de 112 Skotøjsfabrikkers Produktion (Tabel 24), »Fabriksfodtøjet«, langt mere ensartet end Smaavirksomhedernes Produkter, der er omtalt ovenfor. Gennemsyet, randsyet eller pløkket Læderfodtøj produceredes i 84 af Fabrikkerne, hvoraf 78 fremstillede gennemsyet, 15 randsyet og 26 pløkket. I nedenstaaende Tabel er Fabrikkerne fordelt i Grupper efter det Antal Par, der er produceret af det nævnte almindelige Læderfodtøj, gennemsyet, randsyet eller pløkket. Denne Produktion udgør 70 pCt. af den samlede Produktionsværdi.

Produktionens Størrelse	Antal Fabrikker	Produktion	
		Antal Par	pCt.
over 100 000	3	362 452	24
50 000—100 000	5	365 993	24
25 000— 50 000	6	217 123	15
10 000— 25 000	24	371 681	25
under 10 000	46	190 867	12
I alt . . .	84	1 508 116	100

8 af Fabrikkerne fremstillede Halvdelen af den samlede Produktion. I den nederste Gruppe var der 13, som fremstillede mindre end

2 000 Par. Halvdelen af Fabrikkerne fremstillede udelukkende dette Fodtøj, Halvdelen tillige andre Slags, men i Reglen i mindre Mængder. Bortset fra Raagummifodtøjet, som for Størstedelen fremstilles i de store Fabrikker for almindeligt Læderfodtøj, produceres de forskellige andre Fabrikater, vendt Fodtøj (Slippers), klæbet Fodtøj, Lærredsfodtøj m. m. nemlig hovedsagelig i Fabrikker, der kun giver sig af med disse særlige Fabrikationer.

Følgende Oversigt viser Produktionen af de vigtigste Artikler fordelt paa Fabrikker.

Produktionens Størrelse i Antal Par	Vendt Fodtøj m. m.		Klæbet Fodtøj		Lærreds- Fodtøj		Fodtøj med Gummissaal	
	Fabrik-	Par	Fabrik-	Par	Fabrik-	Par	Fabrik-	Par
	ker	pCt.	ker	pCt.	ker	pCt.	ker	pCt.
over 25 000.....	3	31	3	32	1	15	1	42
10 000—25 000.....	9	43	7	42	4	28	»	»
1 000—10 000.....	14	24	13	26	24	55	9	54
under 1 000.....	13	2	1	—	11	2	6	4
I alt... ..	39	100	24	100	40	100	16	100

Lærredsfodtøjet, næsten udelukkende Gymnastiksko, fremstilles i ikke mindre end 40 Virksomheder, men overvejende i smaa Kvantiteter paa under 10 000 Par. Produktion af vendt Fodtøj, som fremstilles i et lignende Antal Fabrikker, er mere koncentreret.

Savværker, Bygnings- og Møbelsnedkerier, Stavfabrikker m. fl. træindustrielle Fag.

Scieries, menuiseries en bâtiment, ébénisteries, fabr. de douves, etc.

Paa Grundlag af det ved Erhvervstællingen 1925 indkomne Materiale udsendes der Spørgeskemaer om Produktionen til følgende Faggrupper inden for Træindustrien: Savværker og Træskærerier, Pakkassfabrikker. Bygnings- og Møbelsnedkerier, almindelige blandede Snedkerier, Stolemagere, Ligkistesnedkere, Liste- og Rammefabrikker, Bødkerier og Stavfabrikker samt Trædrejerier. Optællingen af de indkomne Skemaer m. m. har vist, at der mangler Svar fra 27 pCt. af

Adressaterne. Da en stor Mængde af de indkomne Besvarelser fra Smaaaktiviteter imidlertid har maattet udelades af Statistikken, f. Eks. nedlagt Haandværksaktivitet, Ikke-Fremstilling af nyt Arbejde m. m., kan det antages, at en væsentlig Del af de manglende er Produktionstællingen uvedkommende. Dette er yderligere konstateret ved en Undersøgelse af Fabrikdirektoratets Oplysninger om Arbejdertallet i de større Virksomheder, hvorfra der ikke er indgaaet Skema. Paa Grundlag heraf kan det ses, at Materialet omfatter mellem 75 og 80 pCt. af Produktionen i de Fag, der er optaget til Undersøgelse.

Materialets Fuldstændighed er imidlertid ret forskellig i de forskellige Fag.

Hvormeget de forskellige Fag ligger over eller under det nævnte Gennemsnit kan ikke bestemt angives, men da man har gennemført en større Fuldstændighed for de store Virksomheder end for de mindre, vil Materialet være des mere udtømmende, jo mere de store Virksomheder betyder indenfor Faget. Følgende Bemærkninger om Koncentrationen i de forskellige Fag vil derfor ogsaa være af Interesse i denne Henseende.

Ved Bistand fra den paagældende Industris Side har det været muligt at fremskaffe en fuldstændig Opgørelse over Stavfabrikationen, der er knyttet til forholdsvis faa større Virksomheder. I Savværksproduktionen spiller de større Virksomheder en mindre fremtrædende Rolle, idet ganske vist 10 pCt. af Virksomhederne fremstiller 49 pCt. af Produktionen, men der findes foruden disse et stort Antal Virksomheder af alle Størrelser. En lignende Koncentration findes ved Pakkasefabrikkerne (10 pCt. af Virksomhederne fremstiller 42 pCt. af Produktionen), Stolefabrikkerne (6 pCt. af Virksomhederne fremstiller 39 pCt. af Produktionen) samt ved Ramme- og Listefabrikkerne (11 pCt. af Virksomhederne fremstiller 46 pCt. af Produktionen).

Af meget større Betydning er de største Virksomheder i Bygningsnedkerierne, hvor 43 Virksomheder eller 12 pCt. fremstiller 73 pCt. af Produktionen. Til Gengæld er Spredningen stor inden for

Møbelsnedkeriet, det almindelige, blandede Snedkeri, Bødkeriet og Drejeriet.

Da de forskellige Fagbetegnelser inden for Træindustrien glider umærkeligt sammen, og en Virksomhed ofte benævner sig ved et Navn, der ikke længere dækker over den nu stedfindende Produktion, har man til Brug ved den Faggruppering, som er anvendt i nedenstaaende Oversigt, sorteret Virksomhederne efter, hvilke Varer, der udelukkende eller væsentligst produceredes, dog saaledes, at alle Virksomheder, der havde Opskæring af raat Træ til Salg eller for fremmed Regning, blev henført til Savværker, medens Virksomheder, der kun opskar Træ til Brug i egen Virksomhed, blev sorteret efter de videreførarbejdede Varers Art.

I nedenstaaende Tabel gives en Oversigt over Virksomhedernes Antal og Arbejderstyrke, hvoraf det fremgaar, at Undersøgelsen for 1925 omfatter 3 617 Virksomheder med 10 013 Arbejdere. For 1913 omfattede Statistikken 512 Virksomheder med 7 948 Arbejdere. Forskellen i Tællingernes Afgrænsning og i Henførelsen af Virksomhederne til de enkelte Faggrupper vanskeliggør imidlertid en Sammenligning af de enkelte Fag i 1913 og 1925, hvorimod der ved Omtalen af de enkelte Varer, i det Omfang det er muligt, vil blive foretaget en Sammenligning med 1913.

	Antal Virksomheder	Antal Arbejdere
Savværker og Træskæreri	420	2 768
Pakkassefabrikker	39	368
Bygningssnedkerier	343	1 276
Møbelsnedkerier	1 027	3 076
Blandede Snedkerier	1 080	1 222
Stolefabrikker	17	67
Ligkistesnedkerier	43	65
Liste- og Rammefabrikker	46	340
Stavfabrikker	22	485
Bødkerier	446	240
Drejerier	134	106
	3 617	10 013 ¹⁾

¹⁾ Heraf var 7 303 Mænd, 162 Kvinder og 2 548 Lærlinge.

De vigtigste træindustrielle Fag, som her ikke er medtaget, er Hjul- og Karetmagerne og de egentlige Trævarefabrikker. Træsko-fabrikker og Træskibsværfter er omtalt i de følgende Afsnit.

For at give et Overblik over, hvorledes Produktionen af de forskellige Trævarer fordeler sig paa Virksomhederne i de behandlede Hovedgrupper, er de samlede Produktionsværdier for Færdigvarer og Halvfabrikater til Salg samt Betalingen for udført Arbejde for fremmed Regning i nedenstaaende Tabel henført til de Grupper, hvor Fremstillingen har fundet Sted.

De træindustrielle Virksomheders blandede Karakter fremgaar tydeligt af denne Oversigt. Skønt de enkelte Virksomheder er sorteret i Faggrupper i Henhold til Produktionens Art, spreder de forskellige Artikler sig dog ret stærkt over Grupperne. Eksempelvis kan nævnes, at kun godt Halvdelen af Bygningssnedkerartiklerne er fremstillet i Virksomheder, der havde denne Produktion som Hovedbeskæftigelse.

I det følgende vil Træindustriens Produktion blive behandlet under eet, saaledes at Grupperingen efter Virksomhedernes Art kun undtagelsesvis vil blive berørt.

Det er umuligt uden Fare for Dobbeltregninger at angive noget

	Betaling	
	1925	1913
	Kr.	Kr.
Arbejde for fremmed Regning:		
Tømmer opskaaret	338 800	198 000
Anden grov Træbearbejdning	810 000	1 037 800
Pakkasearbejde	22 000	—
Bygningssnedkerarbejde (Halvfabrikata)	267 000	—
Møbelsnedkerarbejde (Halvfabrikata)	250 000	—
Bødkerarbejde (Samling)	87 000	—
Drejerarbejde	43 000	40 100
Tils....	1 817 800	1 275 900

	Salgsværdi	
	1925	1913
	Kr.	Kr.
Arbejde for egen Regning:		
Tømmer opskaaret	6 516 400	2 833 700
Andre grove Trævarer	4 200 200	2 911 400
Færdigvarer	66 241 500	22 753 000
Halvfabrikata til Salg	9 914 000	—

samlet Tal for Produktionsværdien i Træindustrien, idet Salgsvarer fra een Virksomhed ofte er Halvfabrikater for en anden.

I foranstaaende Tabel er Produkterne samlet i nogle Hovedgrupper.

Værdien af Arbejde for fremmed Regning er indenfor de Grupper, hvor en Sammenligning kan finde Sted, ikke steget i nær samme Grad,

Produktionsværdien af Træindustriens enkelte Artikler.

Produktionens Hovedartikler	Antal producerede Virksomheder	Produktion eller Betaling for udført Arbejde i alt	Heraf fremstillet i Virksomheder henført til											
			Savværker og Træsækerier	Pakkeseffabrikker	Bygningsnedkerler	Møbelnedkerler	Bl. Snedkerler	Stoleffabrikker	Ligkistesnedkerler	Liste- og Rammefabrikker	Stavfabrikker	Bødkerler	Drejerler	
		1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	
Savværksarbejde:														
for egen Regning ..	407	10716	10102	448	143		17						3	3
for fremmed Regn..	458	1149	976	20	126	2	24						1	
Pakkasser:														
for egen Regning ..	110	6468	2597	3568	4	4	2					262	31	
Halvfabrikata	43	1831	1065	429	1		71					264	1	
for fremmed Regn..	1	22		22										
Bygningsn.artikler:														
for egen Regning...	1220	13697	3488		17969	28	2182		26				3	
Halvfabrikata	3	112	111		1									
for fremmed Regn..	9	267	79		188									
Møbler:														
for egen Regning...	1759	27269	789	1	47	21846	4547	6	29				4	
Halvfabrikata	8	307	147	6	80	74								
for fremmed Regn..	11	250			173	77								
Uspecificeret Bygnings- og Møbelarbejde ...	64	471			297		174							
Stole	487	2275	405	2	6	796	463	603						
Ligkister	175	1214	109		15	160	122		807				1	
Rammer og Lister ...	142	5324	1321		407	11	178			3407				
Ufærdige Bødkerartikl. (Halvfabrikata) ...	52	7664	3193	82								4292	97	
Bødkerartikler:														
for egen Regning ..	453	6046	196		1		1					801	5047	
for fremmed Regn..	57	87	1		2		1						83	
Drejerarbejde	174	1066	99		21	2	8							936
for fremmed Regn..	14	43												43
Forskellige Trævarer..	348	2411	948	49	369	392	607		2			20	24	
Reparationer	1214	3017	154	3	423	569	1212	5	14				635	2

som Produktionen for egen Regning. Og da Møbel- og Bygningsnedkerarbejdet for fremmed Regning maaske kun vil vise sig at være et Overgangsfænomen, maa det anses for konstateret gennem Tællingerne 1905, 1913 og 1925, at Arbejdet for fremmed Regning er i Tilbagegang eller i hvert Fald stagnerende.

Den største Del af Arbejdet for fremmed Regning falder paa den grove Træbearbejdning.

Savværksarbejde udført for fremmed Regning:

	1925		1913		
	Mængde	Betaling Kr.	Mængde	Betaling Kr.	
Planker	Bøg	3 400 m ³	44 300	2 000 m ³	16 800
og		Eg	2 200 -	35 800	3 400 -
Tømmer	Fyr og Gran . . .	15 400 -	156 300	17 100 -	61 500
opskaaret		Andet og uang. .	—	102 400	11 500 -
Brædder, skaarne		700 -	10 200	—	—
— høvlede		253 400 -	326 600	—	269 700
Lægter, skaarne		2 399 000 l.m.	94 800	—	52 500
Brænde, savet		28 000 Rm.	62 000	40 000 Rm.	22 800
Andet og uangivet		—	317 200	—	692 800

Da Betalingen for Opskæring udregnes efter m² Snitflade og ikke efter den opskaarne Træmasses Kubikindhold, har mange Virksomheder haft svært ved at angive den opskaarne Mængde, saaledes at der for det uspecificeret opskaarne Træ ikke har kunnet angives andet end Betalingen for det udførte Arbejde. Den store uspecificerede Sum skyldes ogsaa, at der i Savværksarbejdet for fremmed Regning, hvor en Del tilfældig Hugst opskæres, indbefattes et Flertal af indenlandske Træsorter, der ikke har kunnet angives i Skemaet. Iøvrigt er Opskæringen af Gran og Fyr paa 15 400 m³ langt den vigtigste.

Opskæringen af Træ for egen Regning samt den øvrige grove Træbearbejdning fremgaar af omstaaende Tabel.

Opskæringen af de forskellige Træsorter fordeler sig ens i de to Tællinger; der spores nogen Stigning i Produktionen, som dog sikkert skyldes Tællingens større Fuldstændighed i 1925. Tilbagegang er der for de høvlede og pløjede Brædders Vedkommende, der er faldet fra

Tømmer og Træ, grovt bearbejdet for egen Regning:

		1925		1913	
		Mængde	Salgsværdi	Mængde	Salgsværdi
			Kr.		Kr.
Plan- ker og Tøm- mer, op- skaaret	Bøg.....	16 000 m ³	1 389 400	15 000 m ³	614 200
	Eg.....	10 100 -	1 352 500	9 000 -	589 800
	Gran og Fyr...	55 800 -	3 094 800	40 000 -	1 148 900
	Ask.....	1 600 -	208 200	3 000 -	170 200
Andet og uang..		—	471 500	—	310 200
Brædder, skaarne	2 000 -	152 200	—	—	—
— høvlet og/eller pløjet.....	13 400 -	1 287 100	35 000	1 441 100	—
Lægtør, skaarne	3 291 600 l. m.	544 900	—	205 800	—
Tagspaan, savskaarne ..	716 200 Stkr.	34 200	7 540 000 Stkr.	82 500	—
Hegnspæle, Sveller o. l. .	6 100 m ³	145 100	—	155 900	—
Træuld.....	4 660 300 kg	715 100	3 717 000 kg	205 200	—
Brænde	55 900 Rm.	993 700	—	820 900	—
Uspecificeret.....	—	327 900	—	—	—

35 000 m³ i 1913 til 13 400 m³ i 1925. Dette Fald skyldes foruden Byggeriets Træghed muligvis en stigende Anvendelse af Maskiner i de enkelte Virksomheder, idet de samme Maskiner kan anvendes saavel til Høvling og Pløjning som til Træets senere Forarbejdning. Høvling og Pløjning foretages da i stor Udstrækning inden for den samme Virksomhed, som videreforarbejder Træet til Færdigvarer. Dette Arbejde vil let unddrage sig statistisk Kontrol, og de for 1925 optalte 22 600 m³ høvlede og pløjede Brædder til Brug i egen Virksomhed kan næppe antages at være noget fuldstændigt Udtryk for Produktionen i dette Øjemed.

Tilbagegang har endvidere fundet Sted for savskaarne Tagspaan, idet dette Tækkemateriale viger Pladsen for andre.

Materialet til den danske Træindustriis Raaopskæring bestaar hovedsagelig i hjemmeavlet Træ.

Den Opskæring, hvorm der foreligger paalidelige statistiske Oplysninger, er angivet i ovenstaaende Tabel. Bøgen er den vigtigste Træsart i Opskæringen; den paa Savværkerne opskaarne Bøg anvendes til Snedkerbrug, men Hovedmassen af Bøgen anvendes i Stavfabrikker og Træskoindustrien. Da der ved Beregningen af den paa Stavfabrik-

Opskæringen i 1925 fordelt paa Faggrupper. m³.

	Savværk for egen Regning	Savværk for frem- med Begning	Pakkefabrikker	Bygningsnedkerter	Ligkistesnedkerter	Bødkere	Stavfabrikker	Drejerier	Trækthbyggerier	Trækfabrikker	I alt
Bøg	22700	3400	»	»	»	»	ca.86000	»	500	33800	146400
Eg	11800	2200	»	»	»	»	400	200	2300	»	16900
Gran og Fyr ...	64700	15400	2400	1000	100	1400	1400	»	1200	»	87600
Ask	4400	100	»	»	»	»	»	»	»	»	4500
El	200	»	»	»	»	»	»	»	»	2100	2300
Lærk	100	»	»	»	»	»	»	»	»	»	100
Poppel	400	»	»	»	»	»	»	»	»	»	400
I alt ...	104300	21100	2400	1000	100	1400	87800	200	4000	35900	258200

kerne anvendte Bøgemasse ikke har kunnet skaffes Oplysninger om Træforbruget til Margarineemballage og øvrige Bødkervarer, er det angivne Tal for lavt. Ligeledes er en Del Bøg, der er opskaaret til Klodser og Firkanter for Drejerindustrien, ikke kommet med, da den er opgivet uspecificeret. Hvortil den paa Savværkerne opskaarne Eg anvendes er vanskeligt at bestemme; Træskibsbyggerierne opskærer til eget Brug 2 300 m³.

Gran og Fyr er de næstvigtigste af Træsorterne. En Del Naaletræ bliver dog nok benyttet som Gavntræ uden at være opskaaret, blot behugget; dette Forbrug vil i det væsentlige have unddraget sig Tællingen.

Ved at beregne den til Produktionen af Sveller, Hegnspæle, Træuld og den ofte ogsaa originale Opskæring af Lægter svarende Træmasse, naar man under Hensyntagen til den uspecificeret angivne Savværksproduktion og de manglende Virksomheder til en samlet Opskæring paa henved 400 000 m³. Hvor meget dansk Træ, der anvendes i groft tildannet Form (Granstammer, Hegnspæle m. m. og iøvrigt ogsaa Bygningstømmer) uden at have passeret Savværkerne og af forskellige andre Industrier er vanskeligt at bestemme. En Del opskæres af Hjul- og Kæretmagere og velsagtens ogsaa af Trævarefabrik-

kerne. Tændstikfabrikkerne opskærer selv Træ, saaledes i 1925 6 300 m³ Esp, men dette Træforbrug, der under Krigen skaffedes ved Hugst af indenlandsk Poppel, dækkes nu ved Indførsel.

Den samlede danske Hugst ansloges i 19^{22/23} til 1 570 000 m³.

I følgende Tabel er til Sammenligning angivet Indførselen af ubearbejdet og groft bearbejdet Træ i 1925 og 1913.

Indførsel	1925		1913	
	Mængde m ³	Værdi Kr.	Mængde m ³	Værdi Kr.
Naaletræ:				
Rundtømmer o. l.	15 589	907 000	8 805	273 000
Sveller.	32 837	1 904 000	37 214	1 461 000
Bjælker og hugget Træ.	114 475	6 728 000	148 304	4 156 000
Brædder o. l. savskaarne.	582 821	40 874 000	715 117	26 802 000
— hævlede, pløjede m. v. . . .	67 558	8 078 000	77 544	3 047 000
Naaletræ i alt. . .	813 280	58 491 000	986 984	35 739 000
Bøgetræ:				
Ubearbejdet eller raat bearb.	866	42 000	2 709	72 000
Savskaaret m. v.	1 570	200 000	794	34 000
Egetræ:				
Ubearbejdet eller raat bearb.	494	74 000	5 031	407 000
Savskaaret m. v.	6 882	1 401 000	8 830	953 000
Andre indenlandske Træsorter:				
Ubearbejdet eller raat bearb.	12 080	1 030 000	12 500	464 000
Savskaaret m. v.	1 674	228 000	2 433	134 000
Udenlandske Træsorter:				
Ubearbejdet.	3 256	668 000	3 966	681 000
Savskaaret m. v.	2 729	1 239 000	2 474	574 000

I 1925 var højt regnet 15 pCt. af Forbruget af Gavntre af Naaletræ vokset her i Landet. Indførselen af Bøgetræ var derimod betydelig. Af Egetræ indførtes for 1,4 Mill. Kr., men dansk Egetræ kan dog antages at have dækket ca. $\frac{3}{4}$ af Forbruget.

For nærmere at belyse den behandlede Gruppe Savværker, i hvilken findes alle Virksomheder, der for egen eller fremmed Regning opskærer raat Træ uanset Savværksarbejdets relative Betydning i de enkelte Virksomheder, er disse nedenfor delt i Grupper efter den i Virksomheden opskaarne Træmasse. Værdien af disse Virksomheders samlede Produktion og Betalingen for Arbejde udført for fremmed Regning er fordelt procentvis paa de enkelte Artikler.

Savværker med Raaopskæring	Antal Virksomheder		Samlet Produktionsværdi	Virksomhed. saml. Produktionsværdi fordelt sig mellem													
	Antal Arbejdere			Savværksarbejde for egen Regning	Savværksarbejde for fremm. Regning	Pakkasarbejde	Bygningsnedker- artikler	Bygningsnedker- art. f. fremm. Regn. Ramme- og Låste- fabrikation	Møbelarbejde	Stolearbejde	Bødkerarbejde	Ligklætarbejde	Trædrejerarbejde	Forskellige Trævæver	Reparation		
	Kr.															pCt.	pCt.
under 100 m ³ ..	175	371	2 352000	11,8	8,7	28,7	33,0	3,4	1,9	4,9	0,5	»	0,3	»	3,9	2,9	100,0
100—500 - ..	161	679	6 639000	34,7	6,3	22,9	14,5	»	0,9	5,2	1,6	5,4	1,5	»	6,3	0,7	100,0
500—1000 - ..	43	422	4 260000	43,6	4,3	19,8	7,5	»	7,4	1,2	»	12,3	»	0,4	3,0	0,5	100,0
over 1000 - ..	44	1305	12 528000	45,1	1,4	4,9	12,3	»	7,2	3,4	2,4	20,0	»	0,7	2,5	0,1	100,0
I alt...	423	2777	25 779000	39,2	3,8	14,2	14,0	0,3	5,2	3,7	1,6	13,0	0,4	0,3	3,7	0,6	100,0

Den grove Træbearbejdning udviser en stigende relativ Betydning gennem de fire Størrelsesgrupper, medens Savværksarbejdet for fremmed Regning fra de smaa til de store Virksomheder indtager en stadig aftagende Andel af den samlede Omsætning. Savværkerne med en Raaopskæring paa under 500 m³ fremstiller 26 pCt. af de 420 Virksomheders Savværksarbejde for egen Regning, men 64 pCt. — altsaa langt over Halvdelen — af Savværksarbejdet for fremmed Regning. For de mindre Savværkers Vedkommende ligger Tyngdepunktet i Fabrikationen af Pakkasser og Bygningsnedkerartikler, for de mellemstore i Savværks- og Pakkassarbejde, og for de største i Savværksarbejde og Fremstilling af ufærdigt Bødkermateriale.

Løvrigt er Grupperne uens sammensat, hvorfor Gennemsnittene ikke bliver lige typiske i de behandlede fire Størrelsesinddelinger. Bedst stiller Forholdet sig i den Henseende for de to midterste Grupper. Medens den mindste er sammensat dels af smaa Savværker, ofte i Tilknytning til Landbrug, Mølleri eller andet Erhverv og dels forbundet med Bygningsnedkeri, bestaar den største saavel af de store egentlige Savværker som af en Del Stavfabrikker, hvis Produktion er midtpunktssamlet om Fremstillingen af Bødkerartikler.

Da Opskæringen af Træ til Brug til Videreforarbejdning i egen Virksomhed saavidt muligt er medregnet ved Sorteringen i Størrelsesgrupper, gælder Uensartetheden inden for de enkelte Grupper mere

Beskæftigelsens Art end Virksomhedernes virkelige Størrelse, hvilket bl. a. ogsaa ses af det gennem de fire Grupper stigende Antal Arbejdere pr. Bedrift.

Fabrikationen af færdige Pakkasser er fordelt over 110 Virksomheder i Træindustrien. De 39 Pakkassefabrikker fremstiller 55 pCt. af de færdige og 23 pCt. af de usamlede Kasser, medens Savværkerne fremstiller 40 pCt. af de færdige og 58 pCt. af de usamlede Kasser. Paa Grund af tom Emballages Forsendelsesomkostninger er Fabrikationen af helt færdige Pakkasser lokalt begrænset til Aftagernes Op-land, medens den øvrige Del af Produktionen maa sælges i usamlet Stand; dette tilskaarne Træ samles sikkert i stor Udstrækning i Virksomheder, der efter deres Art falder uden for Træindustrien.

Produktionen fremgaar af følgende Tabel, hvor Kasserne er specificeret efter Art.

	1925		1913	
	Stykketal	Værdi Kr.	Stykketal	Værdi Kr.
Cigarkasser.....	1 845 700	591 900	1 539 600	262 300
Ægkasser.....	402 800	1 620 600	281 200	465 900
Smørkasser.....	10 000	12 000	87 600	137 600
Flæskkasser.....	55 100	104 900		
Margarinekasser.....	527 400	428 000	—	—
Chokolade- og Konfektkasser...	447 400	155 500	742 600	124 300
Øl- og Sodavandskasser.....	68 800	110 600	58 200	50 200
Vinkasser.....	—	—	20 200	23 400
Fiskekasser.....	332 500	552 100	194 200	105 500
Kasser til Fløde og kondens. Mælk	402 100	281 900	986 700	650 900
Søbekasser.....	124 500	85 000		
Andre og uspecificerede Kasser.	1 369 700	2 525 100		
Pakkasser i alt...	3 740 300	5 875 700	2 370 700	1 557 800
Tilskaaet Træ til Pakkasser...	$\left\{ \begin{array}{l} m^s \\ 18\ 300 \\ \text{Stkr.} \\ 601\ 700 \end{array} \right.$		—	53 100

Det store Antal af Andre Kasser maa antages at være fremstillet i en saadan Form, saa kun Størrelsen er afgørende for deres Anvendelse. Produktionens Hovedvægt ligger paa Fremstillingen af fær-

dige Kasser, af hvilke der iberegnet Cigarkasser produceredes for 6 467 600 Kr.

Der indførtes i 1925 Trækasser og Laag samt tildannet Træ til Pakkasser for 142 000 Kr. og tildannet Træ til Cigarkasser for 233 000 Kr. Langt den overvejende Del af Kasserne tilskæres af udenlandsk Træ, og mange Virksomheder synes at benytte Affaldstræ.

Da Bødkervareernes Fremstilling foregaar i to — i enkelte Tilfælde endda i tre — Led, nemlig Raaopskæring, Tildanning og Samling, har det for de første Dele af deres Produktionsproces, der foregaar paa forholdsvis faa, store Virksomheder, været muligt at fremskaffe et næsten fuldstændigt Materiale. Arbejdet med Emballage for Smørproduktionen er af afgørende Betydning for den hele Industri. Raaopskæring og Tildanning af Staver og Bunde foregaar paa Stavfabrikkerne, Samlingen foretages af Bødkerne. Samlingen af Dritlerne er ikke fuldt oplyst ved Tællingen, men dette Arbejdes Betydning for Bødkerne fremgaar af, at af de 446 Bødkervirksomheder, der har gjort Indberetning, var der kun 31, der ingen Berøring havde med dette Arbejde, og disse var paa enkelte Undtagelser nær, der fremstillede specielle Artikler som Kødtønder og Spritankre, ganske smaa.

I nedenstaaende Tabel gives en Oversigt over den samlede Produktion af Smøremballage (fraregnet Samlingen).

		Mængde	Værdi
Raa Smørdrittelstaver.....	Stkr.	1 685 000	125 000
Raa Smørdrittelbunde.....	—	10 000	3 200
Smørdrittelstaver til Salg.....	Antal Fustager	3 341 000	4 819 800
Smørdrittelbunde til Salg.....	Bundeapar	3 312 100	1 344 600

Der foreligger Oplysning om Samling af ca. 1,5 Mill. Smørdritler i 1925, men dette Tal er for lavt. Da de raa Staver og Bunde, forsaavidt de ikke eksporteres, indgaar i de færdige Staver og Bunde, faas den nøjagtigste Angivelse af Aarets Produktion ved, at man til de 3 341 000 Stkr. Fustager, der er produceret af Stavfabrikkerne til Salg i Form af Staver og Bunde, lægger 98 000 Dritler, der er samlet af samme Virksomhed, som har fremstillet Staverne. Det sidste Tal

skat muligvis forhøjes lidt, og den samlede Produktion af Drittelmateriale i 1925 kan da anslaaes til 3,5 Mill. Dritler til en Værdi af 6,3 Mill. Kr. Heraf udkrævede Smøreksperten 2,4 Mill. Dritler, og Resten ca. $\frac{1}{3}$ af Produktionen, er da hovedsagelig eksporteret som Drittelmateriale. Udførselen af Staver og Bunde, som i 1925 androg 4207000 kg til 2 049 000 Kr. svarer ret nøje hertil.

I hver Smørdrittel fra Mejerier med Lurmærkeret anbringes to Mærkestaver forsynet med Lurmærket og Mejeriets Nummer. Produktionen af disse Staver, der skal være af udsøgt Kvalitet, er ikke medregnet i Tabellen. Der anvendes ca. 5 Mill. Stkr. aarlig; deres Værdi var i 1925 ca. 700 000 Kr.

Det almindelig benyttede Drittelmateriale er dansk Bøg. Da der fremstilles ca. 30 Dritler af en Rm, kan man anslaa den hvert Aar til dette Brug fældede Snitgavnsmasse til 117 000 Rm. De til Dritlernes Samling anvendte Vidjebaand indføres fra Udlandet. Medens Stavfabrikkerne kun sjældent selv samler Dritlerne paa Grund af de for høje Transportomkostninger, foregaar denne Proces i mange, smaa Bødkerier i Mejeriernes Nærhed. Disse Smaavirksomheder er ofte afhængige af Aftageren, der selv i mange Tilfælde leverer Staver og Bunde, hvorved Bødkeren reduceres til Lønarbejder; Samklønnen andrager i Reglen ca. 60—70 Øre pr. Drittel.

Produktionen af Emballage for Margarineindustrien er angivet i nedenstaaende Tabel. Margarineemballagen fremstilles til Forskel fra Smøremballagen i ovale Former; en Del af den fremstilles af Finértræ, ellers er Materialet til Dritler, Ballier og Bøtter det samme, som anvendes til Smøremballagen.

Færdigt, usamlet Materiale:		Mængde	Værdi
Stave og Bunde til Margarinedritler	Antal Fust.	77 200	141 000
Margarinelaag	Stkr.	190 000	50 000
Andet usamlet Drittelmateriale	—	—	70 000
Laag og Bunde til Margarineæsker	Sæt	2 417 000	197 800
Færdig Emballage:			
Margarinedritler	Stkr.	33 700 ¹⁾	100 900
Margarineballier og -bøtter	—	214 700	239 900
Margarineæsker	—	269 137	21 500

¹⁾ 10 800 Margarinedritler er samlet af indkøbte Staver.

Tallene for Produktionen af færdig Emballage er ikke fuldstændige. Ligesom for Smøremballagens Vedkommende foregaar den endelige Samling mere spredt end Tildannelsen og er derfor ikke helt oplyst ved Tællingen.

Margarineindustrien benytter foruden ovennævnte Artikler, der ikke alle er rene Bødkerverer, Emballage fremstillet paa Pakkasefabrikker. Jfr. Tabellen Side 99.

De øvrige Bødkerverer findes angivet i nedenstaaende Tabel.

	Stkr.	Kr.
Kødtønder	28 100	290 000
Usamlede Tønder	21 000	116 000
Andre Bødkerverer	—	42 100

Produktionen af Cementfustager, der foretages paa Cementfabrikkerne, androg i 1925 1 650 000 Stkr. til en anslaaet Salgsværdi af 4 390 200 Kr. Til disse Fustager, der er af Naaletræ, anvendtes 25 010 000 Stkr. og 4 230 Standards indkøbte Staver af udenlandsk Oprindelse.

En Specifikation over fremstillede Bygningssnedkerartikler findes i nedenstaaende Tabel. Det maa formodes, at den uspecificerede Sum indeholder væsentlig andre Poster end de i Specifikationen optagne, saaledes at disses Produktion er ret fuldstændigt oplyst.

		1925		1913	
		Mængde	Værdi	Mængde	Værdi
Døre	Stkr.	111 400	3 109 100	94 000	962 000
Vinduer	—	80 000	2 474 500	46 000	610 000
Panel til Døre (Karmtilsætn.)	m ²	40 900	160 500	—	178 000
Vinduespanel	—	45 100	348 700	—	508 000
Dørindfatninger	Løb. Meter	957 400	489 900	903 000	225 000
Vinduesindfatninger	—	299 200	142 700		
Fodpanel	—	931 200	484 900	930 000	93 000
Kehlede Lister	—	2 189 100	592 200	—	1 707 000
Andre Lister, Rammer og Paneler.	—	5 324 000			
Bygningsinventar	—	—	653 900	—	—
Halvfabrikata	—	—	112 100	—	—
Andet og uangivet	—	—	4 544 900	—	1 525 000
Opstillingsarbejde	—	—	685 800	—	653 000

Siden Maskinsnedkeriets Opkomst har Udviklingen ført med sig, at mange Bygningssnedkerartikler i stigende Grad bliver fabriksmæssigt fremstillet og solgt i usamlet Stand til Haandværkerne. Den Om-sætning af Halvfabrikater, der saaledes finder Sted, og som ikke kan antages at være fyldestgørende oplyst ved det i Tabellen anførte Tal, 112 000 Kr., bevirker, at der i nogle Tilfælde har fundet Dobbeltregning Sted. I øvrigt vil den samlede Produktion af Bygningssnedkerartikler under Hensyntagen til Manglen af Opgivelser fra alle Virksomheder maaske kunne anslaaes til en Værdi af 17 Mill. Kr.

Maskinsnedkerierne forarbejder ogsaa ofte — og enkelte udelukkende — indleveret Træ for fremmed Regning. Der er optalt Arbejde for fremmed Regning i Bygningssnedkerfaget til en Værdi i udbetalt Arbejds-løn af 266 700 Kr.

I Produktionsværdien 5 324 000 Kr. for andre Lister, Rammer og Paneler er indbefattet Lister og Rammer fremstillet paa de egentlige Ramme- og Listefabrikker til en Værdi af 3 407 000 Kr. Disse fordeler sig paa forgyldte og paa raa eller polerede Varer med henholdsvis 912 600 Kr. og 2 494 000 Kr.

Der indførtes i 1925 Snedkerarbejde til Bygningsbrug for 2 000 Kr. og Rammer for 96 000 Kr. Udførselen androg for Bygningssnedkerartikler, der hovedsagelig gaar til Færøerne og Island, 66 000 Kr. og for Rammer 282 000 Kr.

Produktionen af Møbler fremgaar af nedenstaaende Oplysninger:

	1925		1913	
	Antal	Værdi	Antal	Værdi
Stole	170 600	2 275 400	110 500	724 200
Soveværelsemøblementer	7 100	2 973 500	}	5 766 400
Spisestuemøblementer	3 500	2 750 900		
Andre og uspecificerede Møbler..	—	21 226 300		
Møbelstel.....	—	319 100	—	391 400
Halvfabrikata	—	307 300	—	—

Statistikken for 1913 er anslaaet til at omfatte ca. $\frac{1}{3}$ af den virkelige Produktion. I 1925 kan man regne med at have faaet henved $\frac{3}{4}$ med.

I Overensstemmelse med, at Stolefabrikationens Tyngdepunkt ligger i faa, store Virksomheder og derfor allerede i 1913 var godt oplyst, viser Produktionen for denne Side af Møbelfremstillingen den ringeste Stigning. Selv om Produktionen af de øvrige Møbler ogsaa for en Del foregaar fabriksmæssigt, spiller den egentlige Haandværksproduktion og Arbejdet for den enkelte Kunde dog stadig den største Rolle. Medens Bygningssnedkeriet ofte foregaar i Forbindelse med Savværksarbejde, 26 pCt. af Bygningssnedkerartiklerne fremstilles i Virksomheder, der driver Savværk, viser Møbelfremstillingens haandværksmæssige Karakter sig ogsaa deri, at 96 pCt. af Møblerne — bortset fra Stole — fremstilles i Møbelsnedkerier eller blandede Snedkerier, altsaa i egentlig haandværksmæssige og derfor oftest smaa Bedrifter.

Dog gør Maskinteknikkens Virkninger sig ogsaa gældende i Møbelindustrien, og Snedkerne aftager Halvfabrikater for 307 000 Kr.; næsten Halvdelen af disse er fremstillet paa Savværker. Savværkerne, der saaledes deltager i den grove Fremstilling af simple Møbler, har derimod intet af Møbelarbejdet for fremmed Regning, idet dette ofte bestaar i Forarbejdning af individuelt udsøgte, finere Træsorter, hvorfor det er knyttet til de haandværksmæssigt drevne Bedrifter. Der er optalt udbetalt Arbejdsløn for Møbelarbejde for fremmed Regning for 250 000 Kr.

Der indførtes i 1925 Møbler for 1.643 000 Kr. og udførtes for 622 000 Kr., for begges Vedkommende ret uvæsentlige Beløb i Sammenligning med det samlede indenlandske Forbrug og Produktionen.

Oplysningerne om Ligkisteproduktionen er ganske mangelfulde, idet Ligkisterne ofte ikke har kunnet udskilles fra den uspecificerede Møbel- eller Trævareproduktion. Der blev i alt optalt 16 600 Ligkister til en Værdi af 1 214 400 Kr. eller næppe Halvdelen af det hvert Aar anvendte Antal.

Af de som Trædrejerartikler optalte Varer til en Værdi af 1 066 000 Kr. kan en Post paa 33 000 Kr. specificeres som Møbelben; der er solgt for 23 000 Kr. Dørgreb og for 83 000 Kr. Søjler og Standere.

Der er optalt Drejerarbejde for fremmed Regning til en Værdi i Arbejdsløn af 43 000 Kr.

Af Trædrejerartikler var der i 1925 en Indførsel paa 1 031 000 Kr. og en Udførsel paa 144 000 Kr.

Træskibsbyggerier.

Chantiers de construction de bâtiments en bois.

Tabel 25 omfatter Produktionen i samtlige Træskibs- og Baadebyggerier her i Landet, fra hvilke der er fremskaffet Indberetninger for 1925, i alt 138 Virksomheder, som beskæftigede 560 Arbejdere. Oplysningerne er praktisk talt fuldstændige, da der kun mangler 17 af de mindste Værfter. Af Fartøjer over 4 R.T. netto byggedes 70 paa tilsammen 550 R.T. nt., og den samlede Værdi af disse Skibe og Baadebyggeriet beløb sig til 1 992 000 Kr. Skibsreparationsarbejdet, som androg 2 059 000 Kr., spiller imidlertid en større Rolle end Nybyggeriet. Alle Værfterne har indtjent store Beløb paa Reparationer, og 32 med 100 Arbejdere beskæftigede sig i 1925 udelukkende med Reparation. Nybygningsarbejdet er faktisk nu baseret paa Fiskeriet, idet $\frac{3}{4}$ af Produktionsværdien falder paa Fiskerifartøjer og -baade. Det vigtigste af den øvrige Produktion falder paa Lystbaade med 183 000 Kr., Joller med 87 000 Kr., Pramme med 33 000 Kr. og Galeaser og Jagter for 102 000 Kr.

En tilsvarende Statistik for 1905 viser, at Træskibsværfternes Hovedprodukt dengang var Skonnerter og andre Fragtsejlskibe, hvoraf byggedes 16 paa tilsammen 1 386 R.T. nt. Nybygning af større Sejlskibe af Træ til Fragtbrug foregaar nu ikke mere. Ogsaa Bygningen af Fiskerifartøjer er undergaaet en karakteristisk Forandring siden 1905. I dette Aar byggedes 25 Fiskerkuttere over 4 R.T. paa tilsammen 249 R.T. og 534 Fiskerbaade, medens i 1905 Bygningen af større Fiskerifartøjer var steget til 52 Skibe paa 359 R.T., hvorimod der af Baade kun byggedes 77, $\frac{1}{7}$ af Antallet i 1905. Fiskeriets Behov har altsaa i langt højere Grad end i 1905 været rettet mod større Fartøjer.

Reparationsarbejdets store Betydning for Træskibsværfterne fremgaar tydeligt af, at omtrent alle Virksomhederne fra 1905 endnu eksisterer, til Trods for, at Nybygningerne maalt efter Reg. Tonnagens Størrelse er gaaet ned til $\frac{1}{4}$. I 172 Skibs- og Baadebyggerier udførtes i 1905 Skibsreparationsarbejde for $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., i 1925 som nævnt for 2 Mill. Kr. i 138 Værfter. Forbruget af Træ er lidt større end i 1905.

Der findes ingen Storbedrifter i Træskibsindustrien. Kun en halv Snes af de største naar op til en Omsætning pr. Værft paa 2—300 000 Kr. for Nybygninger og Reparationsarbejde tilsammen.

Træskofabrikker.

Fabriques de sabots.

Tabel 26 omfatter alle de eksisterende Træskofabrikker, i alt 27 Virksomheder, som beskæftigede 460 Arbejdere. Raaopskæringen af Bøgetræ til Bunde foretages i Reglen af Træskofabrikkerne selv; i et enkelt Tilfælde har man Oplysning om et Savværks Fremstilling af raa Bunde, som afsattes til Træskofabrik til Videreforarbejdning, og Savværkets Produktion er da ikke medtaget i Statistikken. Der findes endvidere et Par Savværker, som foretager Raaopskæring, men afsætter Produktet til Tøffelmagere til Videreforarbejdning. Denne Produktion er naturligvis medregnet her. I 7 af Virksomhederne var Træskofabrikationen et Led i almindelig Savværksvirksomhed.

Den her meddelte Statistik angiver Tilvirkningen af Trævaren, og omfatter ikke Montering af Træskoene, som foretages af Træsko- og Tøffelmagere.

	Produktion					
	1925		1913			
	Antal	Par	Kr.	Antal	Par	Kr.
Træskobunde	1 023	142	2 020 048	1 600	000	1 223 000
Kapskobunde	1 889	006	1 908 834	1 150	000	414 000
I alt...	2 912	148	3 928 882	2 750	000	1 637 000

Der er siden 1913 sket en stærk Forskydning fra Træsko til Kapsko. De sidstnævnte udgjorde i 1913 40 pCt. af Produktionen, i 1925 65 pCt.

Efter de foreliggende Oplysninger synes Befolkningens Forbrug af Træfodtøj at være det samme pr. Individ i 1925 som i 1913.

Ind- og Udførsel af Bunde var saavel i 1913 som i 1925 uden Betydning.

Fabrikkerne fordelte sig efter Produktionens Størrelse som vist i nedenstaaende Tabel. 10 af Fabrikkerne dreves af samme Firma. Den samlede Produktion paa disse er fordelt forholdsvis efter Antal Arbejdere paa hver.

Produktionens Størrelse Antal Par	Træskofabrikker i 1925		
	Antal Virksomheder	Antal Par	Produktionen pCt.
over 200 000.....	4	ca. 1 150 000	40
100 000—200 000.....	5	— 725 000	25
50 000—100 000.....	10	— 800 000	27
under 50 000.....	7	— 225 000	8
I alt...	26	ca. 2 900 000	100

Cementfabrikker.

Fabriques de ciment.

Tabel 27 omfatter alle Cementfabrikker, som var i Drift i 1925, i alt 7, som beskæftigede 2 130 Arbejdere. Desuden findes en Virksomhed, der har været ude af Drift i nogle Aar.

	Produktion			
	1925		1913	
	Tons	Kr.	Tons	Kr.
Portlandcement.....	590 771	23 720 000	495 400	10 764 000
Slemmekridt.....	9 022	237 000	1 668	15 400
Raakalk.....	702	2 000	1 038	13 800
	Stkr.		Stkr.	
Cementfustager.....	1 650 005	4 390 000	1 002 000	1 331 300
Kridtfade.....	887	3 000	2 400	3 200
I alt...	—	28 352 000	—	12 127 700

Cementfabrikkernes Fabrikation af Slemmekridt er mere end 5-doblet siden 1913. Slemmekridt og Gødningskalk fremstilles nu af 4 Fabrikker mod 2 i 1913, men den overvejende Del af Produktionen

falder paa en enkelt. Det vil ses af Tabellen, at Omkostningerne ved Fremstillingen af Emballage andrager over $\frac{1}{6}$ af selve Cementens Værdi.

	Produktion og Udførsel af Cement			
	1925		1913	
	Produktion	Udførsel	Produktion	Udførsel
	Tons	Tons	Tons	Tons
Portlandcement.....	590 771	265 665	495 400	239 509

Allerede i 1913 var Cementindustrien naaet til at forsyne det danske Forbrug og derudover i meget høj Grad at være baseret paa Eksport. I 1925 er Forholdet som dengang, at Halvdelen af Produktionen gaar til Indlandet og Halvdelen udføres, dog med lidt større Salg til Udland end til Indland i 1925.

Baade Udførsel og indenlandsk Forbrug er forøget siden 1913, men det maa bemærkes, at de Tal, der staar til Raadighed for 1925 til Bedømmelse af disse Forhold, ikke giver noget godt Billede af Cementproduktionens og -eksportens normale Standard. I 1924 var saaledes saavel Produktion som Eksport 100 000 Tons større.

Cementfabrikkerne er alle meget store Virksomheder. 3 havde en Produktion af Cement paa over 100 000 Tons hver og havde tilsammen godt $\frac{2}{3}$ af den samlede Produktion. Af de øvrige producerede een mellem 50 og 100 000 og de 3 mindste under 50 000 Tons hver.

Den bornholmske Stenindustri.

Les carrières de Bornholm.

Tabel 28 omfatter samtlige bornholmske Granit- og Sandstensbrud og nogle mindre Stenhuggerier, der var uden direkte Forbindelse med Brud. De henved 300 Stenhuggerier, der findes i det øvrige Danmark, og som arbejder med Raastof fra Bornholm eller fra Udlandet, er ikke inddraget i Undersøgelsen. Tallene angiver derfor den samlede Produktion her i Landet af almindelige Brosten, Chaussébrosten og utilhugget Granit til Salg, medens der af Skærver, Bygningsarbejde og Gravmonumenter forfærdiges et ubekendt Kvantum udenfor Bornholm.

Den bornholmske Stenindustri Produktion					
		1925		1913	
Granit:	Tons	Kr.	Tons	Kr.	
Bygningsarbejde	2 071	263 589	6 199	297 000	
Gravmonumenter	1 171	388 414	756	108 000	
Brosten, alm.	6 922	217 044	} 19 037	312 000	
Chaussébrosten	21 204	732 593			
Utilhugget Granit.	850	31 256	1 190	25 000	
Skærver og Affald	57 110	351 476	33 180	128 000	
Granit i alt.	—	1 984 372	—	870 000	
Sandsten.	1 157 ¹⁾	135 097 ¹⁾	—	—	

¹⁾ specificeret i Tabel 28.

De bornholmske Granitbrud og -huggeriers samlede Produktion androg i 1925 2 Mill. Kr., hvoraf kun 31 000 Kr. faldt paa Sten, der solgtes til Videreforarbejdning. Siden 1913 er Brostenstilvirkningen forøget med $\frac{1}{2}$, Skærveproduktionen med $\frac{2}{3}$, medens Bygningsarbejdet er gaaet ned til $\frac{1}{3}$. Forarbejdningen af Gravmonumenter, der er langt de dyreste Varer, Industrien fremstiller, er forøget med 50 pCt.

Produktion, Indførsel og Udførsel					
		1925		1913	
Granit:	Produktion	Indførsel	Produktion	Indførsel	Udførsel
	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
Brosten, alm.	6 922	37 706	} 19 037	{ 60 965	10 439 ¹⁾
Chaussébrosten	21 204	44 321			
Utilhugget Granit.	850	4 961	1 190	8 715	700

¹⁾ Udførselen er lidt større end Produktionen. Dette kan skyldes, at de i 1913 producerede og udførte Varer ikke dækker hinanden. I 1925 var ingen Udførsel.

I 1913 udførtes hele den bornholmske Granitindustri Produktion af Brosten til Udlandet, medens hele Kvantumet i 1925 er forblevet her i Landet. Til Trods herfor er Indførselen dog steget med $\frac{1}{3}$ og udgjorde i 1925 $\frac{3}{4}$ af Forbruget. Det vil ses, at Forbruget af Lande-vejsbrosten nu er ganske dominerende i Modsætning til før Krigen.

I Oversigten er kun anført de Varer, for hvilke der foreligger en komplet Produktionsstatistik. Det kan nævnes, at der blev indført 93 000 Tons Granitskærver i 1913 og 66 000 Tons i 1925.

Teglværker.*Briqueteries et tuileries.*

I Statistiske Efterretninger for 1926 Nr. 21 er givet en Redegørelse for Teglværksproduktionen i 1925 og nogle foregaaende Aar. I det følgende skal foretages en Sammenligning mellem Produktion og Indførsel af Teglværksprodukter i 1925 og 1913. Tallene, der angiver Produktionen i 1925, er Uddrag af Tabel 29, der omfatter samtlige Teglværker i Drift i dette Aar, i alt 282 Værker.

	Produktion			
	1925		1913	
	1000 Sten	1000 Kr.	1000 Sten	1000 Kr.
Haandstrøgne Mursten	45 066	2 875	40 663	943
Maskinformede Facadesten	75 750	4 325	104 797	2 451
— flammede Sten	286 139	13 002	366 260	6 885
Mursten uden nærmere Angivelse	»	»	22 863	470
Almindelige Tagsten	10 938	1 745	5 678	321
Falstagsten	9 645	1 746	7 068	522
Drænrør	41 386	3 813	19 817	832
Figursten, Formsten o. l.	859	196	2 768	100
Glasserede Sten	18	5	40	4
Skillerumssten	5 014	303	3 239	75
Brøndsten	2 998	154	1 358	28
Fliser, Klinker o. l.	5 287	} 993	{ 11 315	313
Ildfaste Sten	2 406 ¹⁾			
Andre Varer	1 665	137	—	146
I alt	—	29 294	—	13 330

¹⁾ Omfatter ikke Porcellænsindustriens Produktion af Ildfaste Sten.

Af Mursten fremstilledes i 1925 407 Mill. Stkr. mod 535 Mill. Stkr. i 1913. Der synes at være nogen Stigning i Anvendelsen af haandstrøgne Sten, idet Produktionen af disse, trods Nedgangen i den samlede Murstensproduktion, er steget fra 41 til 45 Mill. Stkr. Fremstillingen af Tagsten er steget med 50 pCt., hvilket ogsaa skyldes et forøget Forbrug af disse. Derimod maa Størstedelen af den stærke Stigning, som Tabellen udviser for Drænrør, vistnok tilskrives en ekstraordinær stor Produktion i 1925, som ikke modsvarede af et lignende Behov.

Udover den i Tabellen anførte Produktion har Værkerne i 1925

fremstillet 8,4 Mill. Molersten og desuden Brokker og højporøse Molervarer, saaledes at den samlede Produktionsværdi paa Molerværkerne bliver 811 000 Kr. I 1913 udgjorde Produktionen 1 471 000 Stkr. Molersten til 75 000 Kr. Denne Fabrikation er altsaa udvidet meget stærkt.

I nedenstaaende Tabel er anført Produktion og Indførsel af de vigtigste Teglværksprodukter.

	1925		1913	
	Produktion	Indførsel	Produktion	Indførsel
Almindelige Mursten .. 1000 Stkr.	406 955	1 468	534 583	46 405
Tagsten..... — —	20 583	805	12 746	3 623
Drænrør..... — —	41 386	ca. 900	19 817	ca. 1 550

Indførselen af Mursten udgjorde i 1913 8 pCt. af Forbruget, i 1925 var den ganske forsvindende. Indførselen af Tagsten udgjorde i 1913 22 pCt. og i 1925 kun 4 pCt. af Forbruget. Indførselen var i begge Aarene uden større Betydning.

I nedenstaaende Tabel er foretaget en Gruppering af Teglværkerne efter Størrelsen af deres Murstensproduktion.

Produceret Antal Mursten	Teglværker i 1925		
	Antal Teglværker	Produktion af Mursten 1000 Stkr.	pCt.
over 5 000 000.....	4	26 740	6
4 000 000—5 000 000.....	8	35 926	9
3 000 000—4 000 000.....	15	51 445	13
2 000 000—3 000 000.....	38	91 810	23
1 500 000—2 000 000.....	38	65 557	16
1 000 000—1 500 000.....	51	63 122	16
750 000—1 000 000.....	39	34 560	8
500 000— 750 000.....	38	24 455	6
250 000— 500 000.....	24	8 688	2
100 000— 250 000.....	14	2 824	1
under 100 000.....	4	322	—
I alt... 273		405 449	100

Tabellen viser tydeligt, at Teglværksindustrien ikke hører til de Fag, der tillader ubegrænset Koncentration af Produktionen. Man

maa lægge de 3 øverste Grupper, som omfatter 27 Teglværker, sammen, før man kommer op over $\frac{1}{4}$ af den samlede Produktion. Der har kunnet opretholdes et meget stort Antal Smaavirksomheder, hvis Produktion med Lethed kunde fremstilles paa de større Værker. Det kan nævnes, at de 119 mindste Teglværker, 44 pCt. af det samlede Antal, kun producerede 17 pCt. af Murstenene.

Medens saa godt som alle de Virksomheder, der indgaar i den her behandlede Statistik, fremstiller Mursten, er Produktionen af de øvrige Teglværksprodukter begrænset til en større eller mindre Del af Bedrifterne. Tagsten fremstilles saaledes paa 70 af Teglværkerne, Drænrør paa 166. To Værker fremstiller Molerprodukter og kun dette. Den anførte Produktion af ildfaste Sten stammer fra en enkelt Virksomhed. Desuden fremstiller Porcellænsfabrikkerne ildfaste Forme.

Kalksandstensfabrikker.

Fabriques de grès calcaires.

I 1925 var der 9 Virksomheder, som fremstillede Kalksandsten, 8 selvstændige Værker og een i Forbindelse med et Teglværk. Produktionen udgjorde i 1925 29,7 Mill. Sten til en Værdi af ca. 1 180 000 Kr. Ind- og Udførsel af Kalksandstensmursten er ubetydelig.

To af Fabrikkerne fremstillede alene Halvdelen af den samlede Produktion.

Kalk- og Kridtværker.

Chaufourneries etc.

Tabel 30 omfatter den aarlige Produktionsstatistik fra 46 Virksomheder, som gav sig af med Brydning af Kalk og Kridt, Kalkbrænding eller Kridtslemning. Efter Erhvervstøllingens Adresser udsendtes endvidere Spørgeskemaer til 65 Smaavirksomheder, af hvilke 55 har svaret. Da 10 af Besvarelserne maatte udelades af Statistikken, i de fleste Tilfælde fordi Ejeren opgav, at han ikke mere drev Brænderi men Forhandling af brændt Kalk, foreligger der altsaa Oplysning om Produktionen i 1925 i 45 mindre Kalk- og Kridtværker, der ikke

indgaar i den aarlige Statistik. Der beskæftigedes i alt 95 Arbejdere og Værdien af de producerede Varer var 1,4 Mill. Kr. eller $\frac{1}{5}$ af hele Landets Produktion. De fleste af Værkerne er smaa Kalkbrænderier, som indkøber den raa Kalksten ved andre Brud. I alt var der 31, som drev Kalkbrænding, og af disse forsynedes kun 7 med Kalksten fra egne Brud. Af de øvrige 14 Virksomheder, som drev Kalkbrud uden Brænderi, solgte 8 pulveriseret eller raa Gødningskalk, 4 Kalksten til Brænding og 2 angav at sælge Kalksten til teknisk Brug. Disse Kalkbrud er ofte smaa Virksomheder, der drives sæsonmæssig i Forbindelse med Landbrugsejendomme. Det kan derfor antages, at der mangler Oplysning om en Del smaa Kalkbrud, men nogen egentlig Betydning kan dette kun antages at have for Gødningskalk, medens Brydningen af Kalksten til teknisk Brug og til Brænding maa antages at være saa godt som fuldstændig oplyst for 1925. Nedenfor er anført Oplysninger om Kalkstensforbruget i Brænderierne, som viser, at dette svarer temmelig nøjagtig til Produktion og Indførsel af Kalksten til Brænding.

Nedenstaaende Produktionsoversigt omfatter for 1925 91 Virksomheder, som tilsammen beskæftigede 822 Arbejdere.

Kalksten:	Produktion 1925	
	m ³	Kr.
solgt til teknisk Brug	50 154	528 528
— - Brænding	55 625	601 631
brændt i egen Ovn	57 456	—
	Tons	
Gødningskalk, raa.....	59 227 ¹⁾	304 248
— pulveriseret	97 352	1 224 275
Raakridt.....	23 484	85 056
Slemmekridt.....	5 675 ²⁾	153 390
Kalk og Kridt i alt...	—	2 897 128
Brændt Kalk.....	67 940	5 315 569
Melkalk.....	2 445	61 889
Pulveriseret brændt Kalk.....	1 745	74 366
Brændt Kalk i alt...	—	5 451 824

¹⁾ Desuden paa en Cementfabrik 702 Tons til 2 106 Kr.

²⁾ Desuden paa 3 Cement-

fabrikker 9 022 Tons til 236 620 Kr.

Af Kalksten til teknisk Brug, bl. a. til Brug i Sukkerfabrikkerne, blev der i 1925 fremstillet i alt 50 000 m³ til en Værdi af godt 1/2 Mill. Kr. I 1913 blev brudt 34 600 m³ til samme Brug. Til Brænding er fremdraget i alt 113 000 m³, saaledes at den samlede Kalkstensproduktion i 1925 androg 163 000 m³. I 1913 produceredes til Brænding ca. 105 000 m³ og den samlede Kalkstensproduktion kan for dette Aar anslaaes til ca. 140 000 m³.

Produktionen af Gødningskalk er efter de foreliggende Oplysninger firedoblet siden 1913, nemlig fra ca. 40 000 Tons til 157 000 Tons, men Tallene er ikke i noget af Aarene en helt fuldstændig Angivelse af Landets Produktion. Som ovenfor omtalt drives mange af de smaa Kalklejer lejlighedsvis og vil derfor let unddrage sig Statistikken. Mergellejer er ikke i noget Tilfælde inddraget i denne Opførelse. Den i Tabellen anførte Værdi af Gødningskalkfabrikationen, godt 1 1/2 Mill. Kr., er Fabrikernes Salgsværdi og vil ligge langt under den Værdi, der efter Tillæg af Fragt betales af Aftagerne.

Produktionen af Raakridt var i 1913 langt større end i 1925. I førstnævnte Aar er Produktionen anslaaet til over 100 000 Tons; i foranstaaende Tabel, som paa dette Punkt antagelig er fuldstændig, er for 1925 kun anført en Produktion paa 23 484 Tons. I 1913 udskares 2 100 Tons Kridtsten til Bygningsbrug; i 1925 1 150 Tons.

Af slemmet Kridt blev i 1925 fabrikeret 14 697 Tons, i 1913 10 600 Tons.

Statistikken for 1925 omfatter en Produktion af brændt Kalk paa 72 130 Tons, hvortil er anvendt 124 000 m³ Kalksten, 59 000 m³ fra egne og 65 000 m³ indkøbt fra andre Brud i Ind- og Udland. Den indenlandske Produktion af Kalksten til Brænding med Tillæg af de indførte Mængder til samme Anvendelse andrager samme Kvantum, hvorfor det maa antages, at de smaa Brænderier, der mangler Oplysning fra, er uden Betydning. I 1913 produceredes ca. 63 000 Tons brændt Kalk.

I følgende Tabel er anført Produktion, Indførsel og Udførsel af de vigtigste Artikler for Aarene 1925 og 1913.

	1925			1913		
	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel
Kalksten:						
til teknisk Brug. m ³	50 200	ca.8 200	ca.29 000	34 600	15 500	25 000
- Brænding . . . -	113 000	ca.10 000	»	ca.105 000	12 900	4 200
Kalk- og Kridtsten t.						
Bygningsbr. Tons	1 150	943	»	2 100	893	»
Gødningkalk . —	157 000 ¹⁾	4 400	200	40 000 ¹⁾	6 500	5 400
Raakridt . . . . —	23 500	»	18 400	ca.100 000	»	93 300
Slemmekridt.. —	14 700	100	7 400	ca.10 600	»	5 600
Brændt Kalk o.						
Mørtel . . . . —	72 100	4 900	200	ca.63 000	6 500	»

¹⁾ Ufuldstændige Tal.

An m. Ved Omregningen af Ind- og Udførselsstatistikens Rumangivelse for Kalksten til Vægt er 1 m³ sat = 2,7 Tons.

Af Tabellen fremgaar det, at betydelige Dele af Kalk- og Kridt- brydningen i stort Omfang er baseret paa Eksport. Dette gælder saaledes Produktionen af Kalksten til teknisk Brug, hvoraf 60 pCt. gik til Udførsel i 1925. Der var ogsaa nogen Indførsel af Kalksten, væsentlig til Sukkerfabrikkerne. I 1913 udførtes en lignende Del af Produktionen, men Indførselen var kun halvt saa stor.

Af Kalksten til Brænding indførtes i begge Aarene henved $\frac{1}{10}$ af Forbruget. Denne Indførsel gik til København.

Foruden til Slemning anvendes Raakridt væsentlig til industrielt Brug, særlig i Cementfabrikker. Bortset fra Cementfabrikernes Forbrug fra egne Brud anvendes der her i Landet kun nogle faa Tusinde Tons Raakridt, saaledes som det fremgaar af Tallene i Tabellen. Produktionens Afhængighed af Udførselen har ført til, at den fremstillede Mængde gik ned fra over 100 000 Tons i 1913, da 80 000 Tons udførtes til russiske Cementfabrikker, til 23 500 Tons i 1925. Udførselen af Raakridt i dette Aar fordeltes mellem Tyskland o. a. Østersølande.

Udskæringen af Kridtsten til Bygningsbrug (Stevns Klint) har kun halvt saa stort Omfang som i 1913 og naar kun lige at overstige Indførselen. Da Indførselen, der betegnes som Kalksten, er af lignende Størrelse som i 1913, svarer Produktionsnedgangen til en lignende Nedgang i Anvendelsen af dette Bygningsmateriale.

Saa vel i 1913 som i 1925 udførtes ca. Halvdelen af Produktionen af Slemmekridt.

Til de anførte Tal for brændt Kalk maa bemærkes, at Produktionen var særlig ringe i 1925. I 1924 har Forbruget været ca. 85 000 Tons mod ca. 70 000 Tons i 1913. I begge Aarene var henimod $\frac{1}{10}$ indført.

Smaaavirksomhederne er nærmere omtalt ovenfor. Om Produktionens Fordeling mellem de 46 større Værker, der indgaar i Tabel 30, skal meddeles følgende. Efter Forholdet mellem Brænderi og Kalkbrud kan Virksomhederne deles saaledes: Der var i alt 26 Kalkbrænderier, hvoraf 16 havde egne Brud. Derudover var der 17 Kalkbrud og 3 Kridtslemmerier.

Saa godt som hele Produktionen af Kalksten til teknisk Brug fremstilledes af Fakse Kalkbrud. Fra samme Brud stammer $\frac{4}{5}$ af den Kalksten til Brænding, der af Brænderierne indkøbtes fra fremmede Brud her i Landet. Det resterende Kvantum fordeltes paa 7 Kalkbrud. Som nævnt er der desuden 16 Virksomheder, der bryder Kalk til eget Brænderi. Produktionen af Gødningskalk falder paa 18 Virksomheder, hvoraf ingen indtager nogen dominerende Stilling. Det meste af Brydningen af Raakridt og Bygningssten foregaar i en af de 3 Virksomheder, der fremstiller Slemmekridt. Af de 25 Kalkbrænderier producerer de 2 største omkring ved $\frac{1}{3}$ af hele Landets Produktion af brændt Kalk, 7 fremstiller mellem 2 og 4 000 Tons hver, tilsammen 30 pCt. og 6 mellem 1 og 2 000 Tons hver, tilsammen 15 pCt.

Flintproduktion.

Production de silex.

Flinten fremskaffes dels ved at indsamle eller udgrave den i særlige Lejer og sortere den, og dels fremkommer den som Biprodukt ved Brydning af Kalk og Kridt. Ved den i det foregaaende Afsnit omtalte Produktion fremkom i alt 5 066 Tons almindelig Flint til en Værdi af 12 433 Kr. Desuden har man for 1925 Oplysning om 4 specielle Virksomheder, der beskæftigede gsntl. 119 Mand ved Flintgravning og Sortering dels ved Lejerne og dels i København.

I alt produceredes her i Landet i 1925 18 352 Tons Kugleflint til en Værdi af 683 182 Kr. og 16 100 Tons anden Flint til 93 897 Kr. Værdien af Kugleflinten var omtrent 40 Kr. pr. Ton, af Specialvirksomhedernes øvrige Flintprodukter godt 7 Kr. pr. Ton og af Kalkværkernes Flint godt 2 Kr. pr. Ton. Det allermeste af Flinten indsamles med Eksport for Øje. Denne androg i 1925 17 400 Tons Kugleflint og 12 700 Tons anden Flint. I 1913 udførtes henholdsvis 25 000 og 11 200 Tons, altsaa for Kugleflintens Vedkommende 50 pCt. mere end i 1925. Det maa bemærkes, at i dette Aar virkede vanskelige Eksportforhold hæmmende paa Produktionen. Denne havde i 1924 samme Størrelse som den efter Eksporten i 1913 at dømme maa have haft i dette Aar.

Kaolinslemmerier.

Lavage de kaolin.

Der findes paa Bornholm 2 Kaolinslemmerier, som drives af samme Firma og beskæftigede gsntl. 100 Mand i 1925.

	Produktion			
	1925		1913	
	Tons	Kr.	Tons	Kr.
Raa Kaolin	5 379	—	17 723	37 000
Slemmet, ikke presset Kaolin	1 384	} 280 000	{ 22 187	269 000
Slemmet og presset Kaolin	8 428			

Kaolinen bruges dels i raa Tilstand til Fabrikation af ildfaste Teglværksprodukter og dels bliver den viderebehandlet ved Slemning og Presning til Brug i industrielle Virksomheder, særlig Papirfabrikker. Af Kaolin til Fremstilling af ildfaste Produkter er der angivet kun at være produceret $\frac{1}{3}$ af Kvantumet i 1913 og af den slemmede eller pressede Vare mindre end $\frac{1}{4}$. Ligesom ovenfor bemærket om Flinten har de ekstraordinære Forhold i 1925 haft Indflydelse paa Kaolinproduktionen, men Tallet for 1924 naar dog for slemmet eller presset Kaolin ikke halvt saa højt som i 1913, og af raa Kaolin fremstilledes endogsaa mindre end i 1925.

Hvis man ogsaa med Hensyn til Ind- og Udførsel lægger de mere

normale Forhold i 1924 til Grund for Bedømmelsen af den nuværende Stilling, konstaterer man, at den største Del af den fremstillede slemmede Kaolin udføres, medens der til Gengæld indføres betydelige Mængder af samme Vare, mellem 4 og 5 000 Tons baade i 1924 og 1925. I 1913 var Forbruget af slemmet Kaolin hos Kaolinværkernes vigtigste Aftagere her i Landet, Papirfabrikkerne, af omtrent samme Omfang som nu. Skønt man paa Grund af en ufuldstændig Deling mellem raa og slemmet Kaolin i Indførselen i 1913 ikke kan afgøre, om det indenlandske Forbrug i større Omfang nu end i 1913 dækkes af indførte Varer, kan det dog ses, at langt den væsentligste Aarsag til Produktionsnedgangen ligger i Eksportens Svingten.

Porcellæns-, Fajance- og Lervarefabrikker.

Fabriques de porcelaine, de fajance et de poterie.

Tabel 31 omfatter de Virksomheder, der indgaar i den aarlige Produktionsstatistik, i alt 29, som beskæftigede 1 333 Arbejdere. Indenfor Porcellæns- og Fajanceindustrien omfatter disse Oplysninger alle Landets Fabrikker, medens man for Keramikfremstillingens og de grove Lervareprodukters Vedkommende i 1925 har suppleret den aarlige Statistik. I det følgende vil hver Industrigren blive omtalt for sig.

1. Porcellæns-, Fajance-, Terrakotta- og Keramikfabrikker.

I denne Gruppe indgaar »Den kgl. Porcellænsfabrik« med den tilknyttede »Københavns Fajancefabrik«, Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik samt 2 Fabrikker, der væsentlig fremstiller teknisk Porcellæn. Disse Virksomheder beskæftigede tilsammen 1 033 Arbejdere i 1925 og 1 080 i 1913. Endvidere omfatter Gruppen 4 bornholmske Fajancefabrikker, der beskæftigede 23 Arbejdere og 9 Terrakotta- og Keramikfabrikker med 134 Arbejdere samt Lervarefabrikernes Keramikfabrikation. I nedenstaaende Tabeller er anført Produktionen samt

Ind- og Udførsel af Porcellæns- og Fajancevarer o. l. Der findes kun Oplysning om Produktionens Værdi, ikke om Vægten.

I Ind- og Udførselsangivelserne er Vægten imidlertid anført for nærmere at karakterisere Varegrupperne.

1925						
	Produktion		Indførsel		Udførsel	
	Kr.	kg	Kr.	kg	Kr.	kg
Porcellæn og Biskuit:						
Kunstgenstande	1 954 000	43 300	218 000	13 900	747 000	
Brugsgenstande	5 852 000	1 557 000	3 334 000	35 600	462 000	
Tekniske Artikler	1 565 000	118 800	157 000	224 500	433 000	
Andet og uspecificeret	»	52 600	141 000	1 200	20 000	
I alt	9 371 000	1 771 700	3 850 000	275 200	1 662 000	
Fajance, Stentøj o. l.:						
Kunstgenstande	460 000	67 400	158 000	53 800	339 000	
Brugsgenstande	953 000	2 223 200	2 371 000	17 000	70 000	
Sanitære Bygningsartkl.	»	246 900	405 000	»	»	
Andre tekniske Artikler	»	7 700	16 000	—	—	
Andet og uspecificeret	1 052 000 ¹⁾	46 800	60 000	—	—	
I alt	2 465 000	2 592 000	3 010 000	70 800	409 000	

¹⁾ Heraf bornholmsk Fajance 107 000 Kr., Terrakotta og Keramik 897 000 Kr.

1913								
	Produktion		Indførsel		Udførsel			
	Kr.	kg	Kr.	kg	Kr.	kg		
Porcellæn og Biskuit:								
Kunstgenstande	3 105 000		91 600	165 000	66 500	ca. 1 200 000		
Brugsgenstande			594 000	620 000				
Tekniske Artikler			328 700	214 000			»	»
Andet og uspec.			84 700	82 000			»	»
I alt	3 105 000	1 099 000	1 081 000	66 500	ca. 1 200 000			
Fajance, Stentøj o. l.:								
Kunstgenstande	1 250 000		88 800	62 000	45 500	ca. 130 000		
Brugsgenstande			2 142 800	1 084 000	4 500			
Sanitære Bygningsart.			214 800	172 000	»			
Andre tekn. Artikler			65 100	33 000	—			
Andet og uspec.			58 300	30 000	—			
I alt	1 250 000	2 569 800	1 381 000	50 000	ca. 130 000			

Varenes Fordeling mellem Kunst- og Brugsgenstande er ikke helt ens for Produktionstallene og Ind- og Udførseltallene i ovenstaaende

Tabel. I Handelsstatistikken omfatter de anførte Tal for Brugsgenstande kun Service- o. a. Husholdningsartikler, medens Produktionsstatistikken trækker Grænsen saaledes, at der kommer nogle flere Varer under Brugsgenstande. Forskellen er dog ikke af væsentlig Betydning.

Porcellænsfabrikationen er efter Værdi 3-doblet siden 1913, hvilket ikke alene kan forklares ved Prisstigningen. Naar Antallet af beskæftigede Personer ikke viser nogen Forøgelse, staar det antagelig i Forbindelse med, at der lægges stadig mere Vægt paa Fremstillingen af de mere kostbare Varer, en Bevægelse, der konstateredes i 1913 ved Sammenligning af Vægt og Værdi af Produktionen. De fremstillede Porcellænsvarer fordelte sig i 1925 rundt regnet med $\frac{1}{5}$ paa Kunstgenstande, $\frac{3}{5}$ paa Brugsgenstande og $\frac{1}{5}$ paa teknisk Porcellæn. En betydelig Del af Produktionen udføres. I 1925 androg Udførselen af Porcellæn 1 662 000 Kr. eller 18 pCt. af den samlede Produktionsværdi, i 1913 udførtes dobbelt saa stor en Procentdel af Produktionen. Udførselen har størst Betydning for Kunstporcellænet, hvoraf de $\frac{2}{5}$ af Produktionen udførtes, medens kun 8 pCt. af Brugsporcellænet udførtes. Af det tekniske Porcellæn, som ikke var nogen Eksportartikkel i 1913, udførtes henimod 30 pCt. af Produktionen. Medens Indførselen af Kunstgenstande af Porcellæn ikke udgør mere end 15 pCt. af Værdien af det samlede Forbrug, er der en meget stor Indførsel af Brugsporcellæn. Tager man Værdien som Maalestok, udgør Indførselen omtrent 40 pCt. af det samlede Forbrug, men den danske Produktion og de indførte Varer er i Virkeligheden ganske forskellige Varer. Dette fremgaar af, at det danske Brugsporcellæn, der gik til Udførsel, havde en Værdi af 12 Kr. pr. kg, medens den indførte Porcellæn og Biskuit kun kostede godt 2 Kr. pr. kg.

Den ny Fabrikation af tekniske Artikler har bevirket, at Indførselen af disse Varer er gaaet ned til $\frac{1}{3}$ af Indførselen i 1913 maalt efter Vægt.

Af finere Fajance fremstilledes i 1925 forholdsvis mindre end i 1913, nemlig for 1,6 Mill. Kr. mod 1,0 Mill. Kr. Denne Fabrikationsgren har imidlertid lidt særlig Tilbagegang siden 1924, i hvilket Aar

der fabrikeredes for 2,0 Mill. Kr., altsaa noget lignende som i 1913, naar man gaar ud fra den gennemsnitlige Prisstigning. Derimod blev der af Terrakotta, Keramik ó. lign. finere Lervarer produceret for omtrent fire Gange saa stor en Værdi som i 1913. De i Tabellen anførte Tal for Ind- og Udførsel afgrænses ikke ganske paa samme Maade overfor de grovere Lervarer som Tallene for Produktionen, men giver dog i store Træk et rigtigt Billede af Forholdene. I 1925 udførtes i alt ca. $\frac{1}{6}$ af Produktionen af Fajance, Keramik o. l., i 1913 noget mindre. Denne Udførsel bestaar i endnu langt højere Grad end for Porcellænsvarernes Vedkommende af Kunstgenstande, idet disse udgjorde mere end de fire Femtedele. I Indførselen er det derimod Brugsgenstandene, som udgør den overvejende Del med tre Fjerdedele af den samlede Indførsel. Varerne bestaar af billig Brugsfajance, som pr. kg kun koster $\frac{1}{4}$ af Værdien af de udførte danske Varer i samme Gruppe.

Det gælder altsaa baade for Porcellæns- og Fajanceartikler, at den danske Produktion bestaar af meget kostbare Varer saavel for Kunstgenstandenes som Brugsgenstandenes Vedkommende, medens de Varer, der indføres fra Udlandet ganske overvejende er billige Husholdningsartikler.

De 9 Terrakotta- og Keramikfabrikker har med et Par mindre betydende Undtagelser opgivet sig som Specialfabrikker. Ingen af dem indtager nogen dominerende Stilling i Forhold til Faget. En lille Del af den anførte Keramik er fremstillet i Lervarefabrikker.

2. Lervarefabrikker.

Under dette Afsnit indgaar kun Virksomheder, der har Fabrikation af grovere Lervarer til Hovedbeskæftigelse; dog er Grænsen mellem saadanne Varer og de finere Artikler, der betegnes som Keramik, naturligvis noget usikker for Produktionsangivelsens Vedkommende. Den aarlige Statistik omfatter for 1925 12 Virksomheder, som tilsammen beskæftigede 143 Arbejdere.

Desuden udsendtes efter Erhvervstællingens Adresser Spørge-

skemaer til 64 smaa Lervarefabrikker og Pottemagere, fra hvilke man modtog 54 Besvarelser. Af disse indeholdt 52 anvendelige statistiske Oplysninger. Disse 52 smaa Lervarefabrikker og Pottemagere beskæftigede tilsammen 67 Personer som fremmed Arbejdskraft og producerede, foruden en mindre Mængde Keramik, for godt 500 000 Kr. Lervarer eller ca. $\frac{1}{3}$ af hele Produktionen af Lervarer her i Landet. Nedenstaaende Tabel omfatter saaledes Produktionen paa 64 Virksomheder med 210 Arbejdere. Da de smaa Virksomheders Produktion synes at være af ganske den samme Karakter som de større Fabrikkers, vil alle de enkelte Virksomheder blive omtalt nedenfor under eet. Om Materialets Fuldstændighed kan siges, at hele Produktionen af Terrakotta og Keramik er indbefattet i Statistikken for 1925, medens der kan mangle 2 à 3 pCt. af Lervaretilvirkningen her i Landet.

	Produktion i 1925	
	Stkr.	Kr.
Urtepotter	6 049 000	622 000
Krukker	569 000	379 000
Fade	397 000	280 000
Skaale	181 000	93 000
Andre Pottemagervarer	210 000	102 000
Figurer af Ler	103 000	14 000
Fliser	28 000	7 000
Uspecificerede Lervarer	—	76 000
Tils.	—	1 573 000

Lervarefabrikkernes og Pottemagernes Produktion udgjorde i 1925 ca. 1 600 000 Kr. Efter de foreliggende Oplysninger for 1913 synes Produktionen at være steget med mindst 50 pCt. siden da. I 1925 bestaar Produktionen af to omtrent lige store Hovedgrupper, nemlig Urtepotter og almindelige Husholdningsgenstande. For de større Virksomheders Vedkommende er det særlig Urtepottefabrikationen, der er steget siden 1913, men det kan ikke afgøres, om der er Tale om en særlig stor Forbrugsstigning eller en Koncentration af Urtepotte-tilvirkningen hos de større Fabrikker.

Ind- og Udførsel af Lervarer er uden større Betydning. I 1925

indførtes Husholdnings- og Brugsgenstande, d. v. s. de Varer, den danske Pottemagerindustri tilvirker, for 219 000 Kr. og der udførtes for 13 000 Kr. Indførselen udgjorde saaledes ca. 12 pCt. af det samlede Forbrug. Endvidere indførtes for 121 000 Kr. sanitære Bygningsartikler af grove Lervarer. Af saadanne saavel som af tilsvarende Artikler, der i det foregaaende Afsnit er anført under Fajance, foregaar ingen Fabrikation her i Landet.

Saa godt som alle Lervarefabrikker og Pottemagere fremstiller alle de i Produktionsoversigten nævnte almindelige Artikler. Kun 3 Virksomheder fremstiller alene Urtepotter og 1 alene Krukker. Desuden er der nogle faa, der har opgivet kun at fremstille »andre Pottemagervarer«. Derimod har kun 3 af Fabrikkerne fremstillet Figurer af Ler. 13 har fremstillet for 128 000 Kr. Keramik, som er medtaget i foregaaende Afsnit.

Glasværker.

Verreries.

Tabel 32 omfatter de i Drift værende Glasværker i 1925, i alt 6, som beskæftigede 858 Arbejdere. Til Sammenligning med 1913 kan oplyses, at der dengang fandtes 8 Værker, nemlig foruden de nævnte et Vinduesglasværk, der senere er nedlagt, og endnu et Glasværk, som i 1925 var ude af Drift.

Glasvarefabrikationen er en af de Industrier, der har været særlig paavirket af de ekstraordinære Erhvervsforhold i 1925. Der kan derfor være Aarsag til at supplere omstaaende Tabel med tilsvarende Oplysninger for 1924. Fra 1913 til 1925 er der en Nedgang i Produktionen af Helflasker af mørkegrønt Glas paa 30 pCt., til 1924 er Nedgangen 15 pCt. For Halvflaskerne er der derimod en Stigning paa henholdsvis 5 pCt. og 20 pCt. Fremstillingen af Flasker af halvhvidt Glas er steget med to Tredjedele siden 1913, og paa dette Omraade er der Fremgang fra 1924 til 1925. Produktionen af Flasker af andet Glas viser omtrent samme Antal i 1925 som i 1913. Ogsaa af disse Varer synes der at være fremstillet flere end i 1924. Af Lampe-

	Produktion			
	1925		1913	
af mørkegrønt Glas:	Stkr.	Kr.	Stkr.	Kr.
Helflasker ¹⁾	4 386 796	865 363	6 407 500	651 400
Halvflasker ¹⁾	17 369 818	1 982 516	16 567 700	961 600
Andre Flasker.....	248 527	38 947	519 200	64 400
Fiskekugler m. m.....	33 055	23 066	185 900	11 600
af halvhvidt Glas:				
Helflasker.....	51 955	20 662	} 2 897 700	254 900
Halvflasker.....	4 946 476	915 089		
Andre Flasker.....	538 388	63 947		
af andet Glas (hvidt, rødt, lysegrønt o. s. v.):				
Mælkeflasker.....	534 234	179 526	963 700	120 600
Medicinflasker.....	2 678 924	230 608	1 521 600	78 800
Andre Flasker.....	2 202 133	490 434	2 951 100	128 500
Lampakupler og Lampeglass.	2 370 035	358 145	3 249 300	268 600
Andre Artikler, slebne ¹⁾ ...	1 239 498	743 619	1 442 800	282 100
— — uslebne ¹⁾ ..	3 864 728	1 433 117	3 346 300	439 500
I alt...	—	7 345 039	—	3 262 000
Vinduesglas.....	»	»	1 860 000 kg	435 000

¹⁾ Tallene for 1925 er nærmere specificeret i Tabel 32.

kupler og -glas er der i 1925 og 1924 produceret henholdsvis 25 og 20 pCt. mindre end i 1913. Blandt de øvrige Artikler, Glasværkerne fremstiller, Drikkeglas m. m., er der nogen Nedgang for slebne og Opgang for uslebne Varer. I alt er der af disse Varer fremstillet lidt mere i 1925 end i 1913 og ogsaa mere end i 1924.

Sammenligningen mellem 1913 og 1924 giver til Resultat, at Produktionen af grønne og halvhvide Halvflasker er forøget ret stærkt. De hvide Flasker er fremstillet i ringere Omfang undtagen Medicinflasker. Endvidere er Fremstillingen af Vinduesglas, som i 1913 androg 1,9 Mill. kg til 435 000 Kr., helt ophørt.

Den samlede Produktion kan ikke siges at være mindre i 1924 end i 1913, hverken efter Mængde eller efter Værdi, og naar det beskæftigede Antal Arbejdere alligevel er gaaet tilbage fra 1 214 til 849, maa dette tilskrives andre Aarsager, antagelig bl. a. forøget Anvendelse af maskinel Flaskefremstilling.

Da Produktionens Vægt ikke er oplyst i 1925, og Produktions-

og Handelsstatistikens Varegrupper ikke dækker hinanden, kan der ikke foretages nogen Sammenligning mellem Forbrug af danske og fremmede Varer Post for Post. Paa Grundlag af Værdiangivelserne kan meddeles følgende. I 1925 indførtes Flasker o. l. for i alt 1,9 Mill. Kr. og der produceredes her i Landet for 4,8 Mill. Kr. Der indførtes Lampekupler og -glas for 209 000 Kr. og Produktionen udgjorde 0,4 Mill. Kr. Af Service- og Husholdningsartikler indførtes for 3,3 Mill. Kr. Glasværkernes Produktion af »Andre Artikler« falder hovedsagelig ind under samme Kategori med en Produktionsværdi paa 2,2 Mill. Kr. Af de fremmede Varer er $\frac{2}{3}$ slebne, af de danske $\frac{1}{3}$.

Der udførtes i 1925 for 154 000 Kr. Lampekupler og -glas og for 134 000 Kr. Service- og Husholdningsartikler.

5 af de 6 Glasværker drives i Fællesskab, og de fleste af Artiklerne er specialiseret paa een eller to af Virksomhederne.

Guld-, Sølv-, Tin- og Elektropletvarefabrikker.

Fabriques d'orfèverie, d'argenterie, d'objets en étain et de ruolz.

Tabel 33 omfatter 89 Virksomheder, som fremstillede Guld-, Sølv-, Tin- eller Elektropletvarer, og tilsammen beskæftigede 1 437 Arbejdere. Fremstillingen af Tin- og Elektropletvarer foregaar kun fabrikmæssig og vil derfor uden Undtagelse indgaa i Produktionsstatistikken. I Guld- og Sølvsmedefaget vil der derimod være et stort Antal Haandværksvirksomheder, hos hvilke der ikke er søgt Oplysninger. Men da disse som Regel kun giver sig af med Reparationsvirksomhed, og da man ved Bistand af Fagmænd har sikret sig, at der ikke mangler Oplysning fra nogen Virksomhed af Betydning, kan de foreliggende Tal betragtes som et udtømmende Udtryk ogsaa for Produktionen af Guld- og Sølvvarer i 1925. Herved tænkes dog kun paa almindelige Handelsvarer, idet f. Eks. kunstneriske Unica og Bestillingsarbejde kun undtagelsesvis indgaar i Statistikken.

Idet man iøvrigt henviser til den nærmere Specificering af Produktionen i Tabel 33, anføres i nedenstaaende Tabel nogle Tal til Sammenligning af Produktionen i 1913 og 1925.

	Produktion			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Guldvarer	277	1 206 000	148	383 000
Sølvvarer	35 700	8 327 000	12 400	1 785 000
Uspec. Guld- og Sølvvarer	»	»	396	67 000
Tinvarer	62 100	1 678 000	—	—
Elektropletvarer:				
Raavarer til Salg	40 300	606 000	8 500	59 000
Af egne Raavarer	71 700	2 274 000	40 100	562 000
Af indkøbte Raavarer	60 000	2 497 000	30 700	405 000
Uspec. Elektropletvarer	20 300	599 000	12 000	95 000

I Tallene for Produktionen af Guld- og Sølvvarer i 1913 antages at mangle 10 à 15 pCt. af Landets samlede Produktion. Naar Hensyn tages hertil, og man regner med, at der ogsaa mangler nogle Procent i 1925, ser man, at Produktionen af Guldvarer er steget til henimod det dobbelte, og Sølvvarer omtrent til det tredobbelte. Tinwareindustrien er vokset frem siden 1913. For dette Aar foreligger kun Oplysning om en Produktion paa nogle faa Hundrede kg, og i 1925 var Produktionen vokset til 62 100 kg til en Værdi af 1 678 000 Kr. Fremstillingen af Elektropletvarer er vokset til det dobbelte siden 1913. Tallene omfatter baade forsøvede og forniklede Varer, men i 1925 var Produktionen af de sidstnævnte ganske ringe. Fornikling foretages næsten udelukkende for andre Virksomheder mod Betaling, og om dette Arbejde er kun oplyst det derved indtjente Beløb. Til Forsøvningsarbejdet er undertiden knyttet Fremstilling af Raavaren, i andre Tilfælde købes denne hos andre Virksomheder, særlig i Udlandet. Der findes kun en enkelt Fabrik her i Landet, der fabrikkerer de raa Varer til Salg i uforsøvet Stand. Størstedelen af disse sælges til Udlandet. Af Forsøvningsanstalterne driver 14 selv Fabrikation af Raavarer, men 8 af disse supplerer denne Fabrikation med Indkøb fra andre Fabrikker. 7 Virksomheder arbejder kun med indkøbte Raavarer. Som nævnt købes disse saa godt som udelukkende i Udlandet. Til lidt over Halvdelen af den samlede Produktion af forsøvede og forniklede Varer har Fabrikkerne selv fabrikeret Raavaren.

Med Hensyn til Ind- og Udførsel af de foran omtalte Produkter lader en Sammenligning med den indenlandske Produktion sig ikke foretage for Guld- og Tinvarernes Vedkommende. Grupperingerne af Sølv- og Elektropletvarer kan heller ikke helt jævnstilles, men følgende Tabel vil dog i Hovedtrækkene angive Forholdet mellem Produktion, Ind- og Udførsel.

		Produktion		Indførsel		Udførsel	
		kg	1000 Kr.	kg	1000 Kr.	kg	1000 Kr.
Sølv- varer	{ 1925....	35 700	8 327	2 917	502	2 831	468
	{ 1913....	12 400	1 785	4 239	551	913	119
Elektroplet- varer ¹⁾	{ 1925....	152 000	5 370	19 800	671	70 500	1 674
	{ 1913....	82 800	1 062	—	—	—	—

¹⁾ Omfatter for Ind- og Udførselens Vedkommende ogsaa forgyldte Varer.

Den ovenfor omtalte stærke Forøgelse i Produktionen af Sølvvarer er ikke optaget udelukkende her i Landet, idet Indførselen samtidig er formindsket og Udførselen forøget, men efter de anførte Tal skal Forbruget være fordoblet siden 1913. Indførselens Andel heraf er samtidig gaaet ned fra $\frac{1}{4}$ til knap $\frac{1}{10}$, medens Udførselen i begge Aarene udgjorde ca. 8 pCt. af Produktionen. Ligesom selve Produktionen er de udførte Kvanta altsaa tredoblet. Udførselen af forsøvede Varer spiller en langt større Rolle, idet henved Halvdelen af Produktionen i 1925 blev eksporteret. 20 pCt. af Forbruget indførtes fra Udlandet. Som anført omfatter Ind- og Udførselstallene ogsaa forgyldte Varer, men da Gennemsnitsværdien pr. kg for henholdsvis indførte og udførte Varer ikke er højere end for de her i Landet producerede Elektropletvarer, kan det antages, at kun mindre Mængder af forgyldte Varer indgaar i Ind- og Udførselstallene.

Som Regel holder Virksomhederne sig ikke til Fremstillingen af en enkelt af de heromhandlede Varearter, men arbejder tillige i et eller flere af de andre Fag. Saaledes var der 26, der fremstillede Guldvarer, men kun 12 fremstillede udelukkende saadanne, 42 producerede Sølvvarer, heraf 22 udelukkende disse, 17 producerede Tinvarer, heraf 6 udelukkende, og endelig var der 20 Elektropletvarefabrikker, hvoraf de 10 ikke fremstillede andet. Det samlede Antal Virksomheder falder

dog naturligt i to Grupper, nemlig Guld- og Sølvvarefabrikker og Elektropletvarefabrikker, hvortil er kommen Tinvarefabrikkerne som en særlig Fabrikationsgren, men de fleste af Virksomhederne, der driver denne Produktion, er ældre Fabrikker, der har optaget den ved Siden af det sædvanlige Arbejde. Af 56 Guld- og Sølvvarefabrikker fremstiller kun 11 tillige andre Ting.

I nedenstaaende Tabeller er foretaget en Størrelsesgruppering af de Virksomheder, der har produceret henholdsvis Guld-, Sølv-, Tin- eller Elektropletvarer, efter Produktionens Værdi.

Guldvarefabrikker				Sølvvarefabrikker			
Produktionsværdi	Antal Fabr.	Produktion af Guldvarer		Produktionsværdi	Antal Fabr.	Produktion af Sølvvarer	
		1000 Kr.	pCt.			1000 Kr.	pCt.
over 100 000 Kr.	3	559	46	over 500 000 Kr.	4	4 686	56
50 000—100 000	6	385	32	100 000—500 000	14	2 917	35
10 000—50 000	9	232	19	50 000—100 000	6	393	5
under 10 000	8	30	3	10 000—50 000	13	316	4
				under 10 000	5	20	—
I alt...	26	1 206	100	I alt...	42	8 332	100

Tinvarefabrikker				Elektropletvarefabrikker			
Produktionsværdi	Antal Fabr.	Produktion af Tinvarer		Produktionsværdi	Antal Fabr.	Produktion af Elektropletvarer	
		1000 Kr.	pCt.			1000 Kr.	pCt.
over 100 000 Kr.	7	1 415	82	over 500 000 Kr.	4	3 191	59
50 000—100 000	3	234	14	100 000—500 000	6	1 707	32
10 000—50 000	3	52	3	50 000—100 000	5	366	7
under 10 000	4	11	1	under 50 000	5	106	2
I alt...	17	1 712	100	I alt...	20	5 370	100

I den anførte Guldvarefremstilling deltager mange Virksomheder med ganske smaa Mængder, og i det hele har dette Fag Haandværkskarakter. Sølvvarefabrikationen drives mere fabriksmæssig. De 4 største Fabrikker fremstiller hver for over $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., tilsammen 56 pCt. af den samlede Produktion. Den største af Tinvarefabrikkerne fremstiller $\frac{1}{3}$ af Produktionen. De 4 største Elektropletvarefabrikker

producerer samme Andel som de 4 største Sølvvarefabrikker, men der findes langt færre Smaa virksomheder. Dette Fag har det mest fabriksmæssige Præg.

Metalvarefabrikker og Metalstøberier.

Fabriques d'ouvrages en métaux et fonderies de métal.

Tabel 34 omfatter 62 Fabrikker med 920 Arbejdere, som fremstillede Metalvarer af forskellig Art. 38 af disse Virksomheder havde eget Metalstøberi og producerede tilsammen 703 000 kg Metalstøbegods. Naar hertil lægges 632 000 kg, som fremstilledes i Virksomheder, der er henført til andre Fag: Jærnstøberier, Skibsværfter og elektromekaniske Fabrikker, faas den samlede Produktion af Metalstøbegods her i Landet i 1925, i alt 1 335 000 kg. Af det paa de egentlige Metalstøberier fremstillede Gods var 321 000 kg raat Metalstøbegods til Salg og Resten, 382 000 kg, var bestemt til Videreforarbejdning i egen Metalvarefabrik. 70 pCt. af det raa Gods til Salg fremstilledes i 9 Støberier, som udelukkende havde denne Virksomhed, Resten i 16 Støberier, der baade fremstillede Gods til Salg og til eget Brug. Endelig var der 12 Støberier, der kun producerede Støbegods til eget Brug. I 1913 fremstilledes 158 000 kg raat Gods til Salg og den samlede Produktion androg ca. 600 000 kg.

Oplysningerne i Tabel 34 omfatter foruden Metalstøberiernes Produktion alle Virksomheder af Betydning, som kommer ind under Betegnelserne Metalvarefabrikker og Gørtlere. Disse Fags Afgrænsning overfor andre Dele af Jærn- og Metalindustrien er vanskelig at præcisere, men for de i omstaaende Oversigt specificerede Varers Vedkommende maa Produktionen antages at være saa godt som fuldstændig oplyst, jfr. Tilføjelserne nedenfor om Produktionen af de samme Varer i andre Fag. Statistikken for 1913 er udarbejdet paa samme Grundlag og kan derfor anvendes til Sammenligning.

Foruden de i Tabellen nævnte Varer har Fabrikkerne som omtalt produceret Støbegods til Salg. Værdien af dette androg i 1925 1 099 000 Kr. og i 1913 350 000 Kr., men en mindre Del af det solgte raa Gods

	Produktion			
	1925		1913	
	kg	Kr.	kg	Kr.
Lamper og Lampeartikler o. l. . .	—	2 544 122	—	1 171 000
Optrykkede Metalarbejder	—	137 060	—	—
Husholdningsartikler	—	444 465	—	297 000
Galanterivarer	—	484 685	—	303 000
Bygningsudstyr	ca. 39 000	509 159	144 000	335 000
Andet Udstyr og Beslag	- 28 000	379 476	ca. 31 000	150 000
Armatuur	347 372	1 829 343	189 400	728 000
Skruer, Møttrikker m. m.	32 460	156 270	25 300	45 000
Cykletilbehør	—	529 419	—	62 000
Metalskilte	24 530	328 402	—	—
Metalstatuer o. l.	—	152 350	6 400	37 000
Andre og uspec. Metalvarer	—	285 150	—	174 000
I alt	—	7 779 901	—	3 302 000

gaar igen i de andre Fabrikkers Produktionsværdi. Nogen nøjagtig Bestemmelse af Forholdet mellem Produktionens samlede Størrelse i 1925 og 1913 kan ikke gives. Ovenfor er omtalt, at Metalstøbningen er forøget fra 600 000 kg til 700 000 kg og da de færdige Varers Produktionsværdi er forøget fra 3,3 til 7,8 Mill. Kr., kan man vist i Betragtning af Prisstigningen ogsaa anslaa Produktionsforøgelsen for færdige Metalvarer til 15 à 20 pCt.

Om de enkelte Varer skal bemærkes. Hovedartiklen: Lysekroner, Lamper m. m. og Tilbehør dertil udgør samme Andel af Produktionen i 1925 og 1913. Optrykkede Metalarbejder er ikke særlig specificeret i 1913. Naar man i Tallet for Bygningsudstyr i 1913 fradrager en Post paa 100 000 kg til 75 000 Kr., som vistnok enten inkluderer andet Monteringsmateriale eller ikke hører hjemme under Metalvarefabrikation, er der en mindre Tilbagegang i Produktionen af de forskellige Slags Udstyr. Tallet for »Andet Udstyr og Beslag« omfatter i 1925 navnlig Skibsudstyr, Butikstudstyr og Sporvognsbeslag med 7 à 8 000 kg af hver Slags. Produktionen af Armatuur, væsentlig Gas- og Vand- samt Maskinarmatur, er omtrent fordoblet. En Del af Stigningen skyldes dog vistnok, at der i 1925, saa vidt det kan ses, foreligger Indberetning fra nogle flere Smaa virksomheder,

hvis Virksomhed ofte bestaar i Fremstilling af Armatur. Produktionen af Cykletilbehør omfatter i 1913 kun Pumper, i 1925 Lygter (13 000 Stkr.), Pumper (35 000 Stkr.), Laase (24 000 Stkr.), Ventiler (405 000 Stkr.) og Kattøjne (586 000 Stkr.). Produktionen af egentlige Dele til Cykler, f. Eks. Styr, Følge m. m., er anført under Cyklo- og Automobilfabrikker. Der foreligger ikke i Statistikken for 1913 Oplysning om nogen Produktion af Metalskilte, hvoraf der i 1925 fremstilledes for 328 000 Kr. »Andre Metalvarer« omfatter i 1925 hovedsagelig Garniturer til Patentflasker og i 1913 Sanitetsartikler og uspec. Varer.

Ind- og Udførselen af Metalvarer kan kun undtagelsesvis henføres til Produktionsstatistikens Varegrupper og maa derfor forbigaas her.

De 38 Metalstøberier fordelte sig efter Størrelsen af det fremstillede Gods saaledes:

Produceret Støbegods	Antal Støberier	Metalstøberier	
		Produktion af Støbegods kg	pCt.
over 50 000 kg.	4	238 000	34
25 000—50 000 -	6	182 000	26
10 000—25 000 -	15	228 000	32
5 000—10 000 -	4	27 000	4
under 5 000 -	9	28 000	4
I alt.	38	703 000	100

De smaa Poster i Tabellen stammer ikke alene fra Smaavirksomhederne, men er ogsaa i nogle Tilfælde fra større Fabrikker, hvis Støbegodsproduktion kun er en mindre Del af Virksomheden.

Fremstillingen af de færdige Metalvarer drives for en Del af Artiklernes Vedkommende som Specialfabrikation, medens andre hovedsagelig fremstilles i Fabrikker, der driver mere alsidig Produktion. Af de ca. 50 Virksomheder, der fremstiller færdige Metalvarer, er der saaledes 15, der laver Lampeartikler o. l. og 16, der laver Bygnings- og andet Udstyr og Beslag, men af disse er der kun henholdsvis 3 og 4, der udelukkende fremstiller disse Artikler. Derimod har 18 af

de 21 Virksomheder, der fremstiller Armatur, denne Artikel som eneste eller ganske overvejende Beskæftigelse, og de øvrige fremstiller kun smaa Kvanta. Skruer m. m., Cykletilbehør, Skilte og Buster o. l. fremstilles hver for sig i et Par Specialvirksomheder.

Jærnstøberier og Maskinfabriker.

Fonderies de fer et fabriques de machines.

Tabel 35 omfatter 231 Fabrikker, som beskæftigede 9 668 Arbejdere. 74 var Jærnstøberier med og 36 uden Maskinfabrik og 105 var Maskinfabriker uden Støberi, og 16 af Virksomhederne udførte i 1925 kun Reparationer. Disse sidste er medtaget, fordi man ikke har villet udelade Virksomheder, der normalt indgaar i den aarlige Statistik, fordi de midlertidig ikke fremstiller nyt Arbejde. I det følgende har man behandlet Virksomhedernes Produktion i to Afsnit. Fremstillingen af Støbegods og Fremstillingen af Maskiner.

1. Støbegods.

Produktionen af Støbegods af Jærn og Staal i 1925 og 1913 med Fordeling mellem de forskellige Anvendelser fremgaar af følgende Oversigt.

	Produktion			
	1925		1913	
	Tons	Kr.	Tons	Kr.
Bygningsstøbegods	13 429	12 550 341	15 900	6 285 000
Husholdningsstøbegods	1 866	2 049 257	2 500	1 316 000
Støbegods til teknisk Brug	3 994	2 409 113	4 400	1 028 000
Skibsstøbegods.....	474	287 785	—	—
Støbegods til Landbrugsmaskiner og -redskaber.....	1 689	936 000	800	262 000
Andet og uspec. Handelsstøbegods askingods:	»	»	2 400	731 000
Mtil andre Fabrikker	11 270	6 081 906	13 000	3 600 000
til eget Brug	6 887	—	16 000	—
Skibsværfternes Produkt. af Støbe- gods.....	ca. 18 000	—	9 000 ¹⁾	—
I alt...	57 609	—	64 000	—

¹⁾ Kun Staalstøbegods. Skibsværfternes Jærnstøbegods er inkluderet i de øvrige Poster i Tabellen.

Med Tillæg af 41 Tons Jærnstøbegods, som blev fremstillet i en Metalvarefabriks Støberi, er hele Landets Produktion af Jærn- og Staalstøbegods i 1925 57 650 Tons. Dette er en Nedgang paa 10 pCt. siden 1913, men da Støberivirkomheden ligesom de fleste andre Industrier var hæmmet af særlige Omstændigheder i 1925, bør det anføres, at Produktionen af Støbegods i 1924 udgjorde 68 600 Tons, 7 pCt. mere end i 1913.

Den samlede Produktions Forøgelse med 7 pCt. fra 1913 til 1924 fremkommer saaledes: Bygningsstøbegods er forøget med ca. $\frac{1}{10}$ og Husholdningsstøbegods formindsket med en lignende Procent. Paa Grund af et uspecificeret Kvantum i 1913, maa det øvrige Handelsstøbegods slaas sammen og viser da en Nedgang paa ca. $\frac{1}{5}$. Maskin- og Skibsværfternes Produktion tilsammen viser en Stigning paa ca. $\frac{1}{6}$. De ret væsentlige Forskydninger i Støberiproduktionen, der saaledes har fundet Sted siden 1913, kan ikke belyses i alle Enkelt- heder. For en Del mere specielle Artikler indenfor Handelsstøbegodset kan der dog foretages en direkte Sammenligning, og man har derfor i nedenstaaende Tabel anført en Del Poster af saadanne Varer for 1925, 1924 og 1913.

Produktion af forskellige Støberiartikler i 1925, 1924 og 1913				
		1925 ¹⁾	1924	1913
Kakkellovne, Kaminer	Stkr.	49 713	65 228	ca. 67 000
Komfurer	—	16 852	20 451	27 000
Radiatorer og Ribberør	Tons	1 061	ca. 1 600	1 570
Vinduer	Stkr.	139 924	183 560	206 000
Køkkenvaske, raa	—	23 409	18 894	16 700
— emall.	—	1 550	1 439	130
Gryder og Pander, raa	—	39 535	47 133	24 200
— — emall.	—	95 820	120 340	141 200
Strygejærn	—	30 938	42 560	25 800
Fittings	Tons	493	585	629
Ventiler og Haner	—	35	ca. 60	230
Lygtepæle o. l.	—	39	ca. 13	66
Pumper og Pumpedele	—	449	ca. 450	468

¹⁾ Tallene for 1925 er Uddrag af Tabel 35, hvor Hovedgrupperne er specificeret.

51 af Virksomhederne havde tillige Metalstøberi og producerede 365 Tons Metalstøbegods.

Ind- og Udførsel af Støbegods kan kun for enkelte Artiklers Vedkommende sammenstilles med Produktionen og skal derfor ikke omtales her.

Støberiernes Størrelsesgruppering efter Mængden af det producerede Gods fremgaar af følgende.

Produceret Mængde Støbegods	Antal Støberier	Jærnstøberier i 1925 Produktion af Støbegods	
		Tons	pCt.
over 1 000 Tons	9	15 358	39
500—1 000 —	13	9 098	23
400— 500 —	7	3 178	.8
300— 400 —	13	4 334	11
200— 300 —	15	3 403	8
100— 200 —	20	3 032	8
50— 100 —	10	701	2
25— 50 —	8	253	1
under 25 —	12	195	—
I alt... ..	107	39 552	100

De største Virksomheder er Jærnstøberier, der fremstiller saa godt som enhver Art af Handelsstøbegods. Af de 9 største, der tilsammen har 39 pCt. af den samlede Produktion, er de 8 saadanne almindelige Jærnstøberier, særlig Kakkellovnsfabrikker, medens kun een er Maskinfabrik, der kun fremstiller Maskingods til Salg og til eget Brug. Som Tabellen viser, findes der mange ganske smaa Støberier. Disses Virksomhed bestaar hovedsagelig i at fremstille Komfurer og andet Bygningsstøbegods eller Støbegods til Landbrugsmaskiner for et stedligt Forbrug. Iøvrigt er Støberierne spredt over samtlige Landets Byer.

Følgende Oversigt tjener til Belysning af, hvilke Artikler Jærnstøberierne fortrinsvis fremstiller. Tallene angiver det Antal Støberier, der fremstillede de forskellige Varer.

	Antal Støberier		Antal Støberier
Kakkellovne, Kalariferer, Kaminer	21	Radiatorer og Ribberør	2
Komfurer	24	Vaskekedler	12
Kedler (Damp- og Varmtvands- kedler).....	3	Vinduer.....	26
		Skyllecisterner.....	5

	Antal Støberier		Antal Støberier
Andet Bygningsstøbegods.....	34	Ventiler og Haner	5
Køkkenvaske, raa.....	18	Lygtepæle, Opstandere m. m. ...	6
— email.....	4	Pumper og Pumpedele	25
Gryder og Pander, raa.....	5	Kloakstøbegods o. l.....	23
— — email.....	3	Støbegods til Transmissioner....	13
Strygejern	8	Andet Støbegods til teknisk Brug	26
Gasovne	9	Skibsstøbegods.....	12
Gasapparater	3	Støbegods til Landbrugsmaskiner	
Andet Husholdningsstøbegods... 13		og -redskaber.....	39
Fyrapparater, Risteled og Riste-		Maskingods til andre Fabrikker .	81
stænger	37	— til eget Brug.....	70
Fittings.....	8		

2. Maskiner.

Tabel 35 omfatter Produktionen paa 179 Maskinfabrikker, som alle indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. Med Tillæg af Dele af visse andre Fags Produktion, hvortil der er henvist, antages Tabellen at give en fuldstændig Oversigt over hele Landets Produktion af Maskiner. Af de 179 Maskinfabrikker havde 74 Støberi, hvis Produktion af Støbegods er omtalt i det foregaaende Afsnit. Kun i nogle enkelte Tilfælde anvendtes Støberiet udelukkende til Fremstilling af Gods til egen Maskinfabrikation. Der var ganske vist 19 af Støberierne, som ikke fremstillede Handelsstøbegods men kun Maskingods, men som oftest var en større eller mindre Del, i alt over Halvdelen af dette Maskingods, fremstillet til Salg til andre Maskinfabrikker.

Værdien af de 179 Maskinfabrikkers Produktion i 1925 og tilsvarende Tal for 1924 fremgaar af følgende.

	1925	1924
	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Kraftmaskiner	10,2	10,4
Landbrugsmaskiner.....	8,8	11,8
Arbejds- og Værktøjsmaskiner m. m.....	24,5	
Jærnkonstruktioner og Pladearbejder	2,2	
Transportanlæg	3,8	
Andre Anlæg m. m.	4,4	38,8
	53,9	61,0
Maskiner og Anlæg i alt... 53,9		
Smede- og Reparationsarbejde	15,7	14,4

I Tallene for Reparationsarbejde er i 1925 og 1924 medregnet henholdsvis 16 og 14 Maskinfabriker, der indgaar i den aarlige Statistik, men i vedkommende Aar ikke fremstillede nyt Arbejde.

En helt tilsvarende Oversigt over Maskinproduktionen i 1913 kan ikke opstilles. Idet man iøvrigt henviser til den nærmere Specificering i Tabelafdelingen skal de vigtigste Maskiner omtales i det følgende med Benyttelse af Uddrag af Tabel 35 o. a. Tabeller, saaledes at den samlede Produktion her i Landet af disse Artikler anføres. Hvor det er muligt anføres 1924 og 1913 til Sammenligning.

Kraftmaskiner. I nedenstaaende Tabel er udeladt Maskinfabrikkernes Produktion af elektriske Kraftmaskiner. Den samlede Produktion af disse er anført under elektromekaniske Fabrikker.

	1925	1924	1913
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
Dampkedler, Economisere m. m.....	ca. 2 300	—	} 1 612
Dampmaskiner, og -turbiner	672	1 334	
Dieselmotorer.....	1 628 ¹⁾	} 5 467 ¹⁾	{ ca. 3 600
Andre Oliemotorer	2 966		
Gasmotorer.....	»	»	68
Vindmotorer.....	256	205	1 044

¹⁾ Skibsværfternes Produktion af Dieselmotorer ikke medtaget. For 1925 er Tallene anført i Anm. til Tabel 35.

Produktionen af Dampkraftmaskiner og -anlæg har i 1925 været af nogenlunde samme Omfang som i 1913. Den samlede Produktion af Dieselmotorer er ukendt for 1913; andre Oliemotorer er gaaet ned til ca. Halvdelen, naar Prisstigningen tages i Betragtning. Der udførtes i 1925 for 9,1 Mill. Kr. Oliemotorer, i 1924 for 6,8 Mill. Kr. og i 1913 for 1,2 Mill. Kr. Fabrikationen af Vindmotorer er gaaet ned fra 1 028 Stkr. i 1913 til 109 Stkr. i 1925 svarende til en Nedgang i Forbruget. I Tabel 35 er angivet Kraftmaskinernes H.K.

Landbrugsmaskiner. I nedenstaaende Tabel er kun medtaget de egentlige Maskiner, medens Maskinfabrikkernes Produktion af Plove og andre Landbrugsredskaber er anført under Afsnittet om Jærnavfabrikker, hvor denne Fabrikation fortrinsvis foregaar. Om-

vendt er nogle Poster fra Jærnvarefabrikkerne overført hertil, saaledes at Oversigten omfatter hele Landets Produktion af Landbrugsmaskiner m. m.

	1925		1924		1913	
	Stkr.	1000 Kr.	Stkr.	1000 Kr.	Stkr.	1000 Kr.
Tærskværker.....	4 572	4 124	5 729	5 715	4 579	1 960
Halmpressere.....	1 670	1 488	1 707	1 654	663	293
Rensemaskiner.....	932	113	—	—	3 384	358
Hakkelsemaskiner.....	1 328	245	—	—	3 841	337
Saamaskiner.....	2 039	552	—	—	3 078	418
Kværne.....	2 852	857	3 584	1 158	—	—
Pumper og Ajlespredere....	—	146	—	—	8 724	129

Produktionen af Tærskværker var ens i 1913 og 1925, men ca. 25 pCt. højere i 1924. Denne Stigning kan antages at svare til det normale Forbrugs Forøgelse, idet Ind- og Udførsel er uden Betydning for Forbruget. Produktionen af Halmpressere er steget stærkt. Naar Produktionen af Rensemaskiner er gaaet ned til under $\frac{1}{3}$ skyldes det sikkert en forøget Anvendelse af selvrensende Tærskværker. Produktionen af Hakkelsemaskiner og Saamaskiner er henholdsvis $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$ mindre i 1925 end i 1913. For de førstes Vedkommende kan en mindre Del af Produktionen i 1925 dog være uspecificeret, ligesom Produktionen i 1924 sikkert har været betydelig større end i 1925. Af Saamaskiner indførtes for 645 000 Kr. i 1913 og for 1 090 000 Kr. i 1925.

Produktionen af Kværne og andre Møllerimaskiner tilsammen udgjorde i 1913 360 000 Kr. og i 1925 934 000 Kr.

Arbejds- og Værktøjsmaskiner, andre Maskiner og Anlæg. I følgende Oversigt er anført alle de vigtigste Beløb fra Tabel 35 C—F til Sammenligning med de tilsvarende Produktionsværdier i 1913, hvorved dog naturligvis de stedfundne Prisændringer maa tages i Betragtning.

Den samlede Produktionsværdi var ca. 10 pCt. højere i 1924 end i 1925, men der foreligger ikke nogen tilsvarende Specifikation af de herhen hørende Maskiner og Anlæg.

Produktionen af Mejerimaskiner er forøget fra 1,7 til 6,6 Mill. Kr. Samtidig voksede Udførselen af Mejericentrifuger, Kærner o. l. fra

	1925	1913
	1000 Kr.	1000 Kr.
Maskiner		
for Mejerier	6 566	1 704
- Margarinefabrikker.....	178	50
- Bagerier	1 213	510
- Bryggerier og Aftapningsanstalter.....	841	609
- Slagterier o. l.....	722	276
- Skotøjsfabrikker.....	280	226
- Vaskerier	1 507	147
- Sten-, Ler-, Cementindustri m. m.....	3 741	2 295
- Jærn- og Metalbearbejdning	1 211	787
- Træbearbejdning.....	1 000	402
- Trykkerier, Bogbinderier m. m.	667	184
Kaffemøller.....	421	114
Tromler o. a. Vejbejdningmateriel.	527	—
Vandpumper m. m.	226	} 94
Olie- og Benzinpumper og -rensere	546	
Kølemaskiner.....	2 815	1 146
Jærnkonstruktioner og Pladearbejder	2 200	—
Transportanlæg (Kraner, Elevatorer).....	3 820	1 666
Varme- og Ventilationsanlæg m. m.	2 535	1 145 ¹⁾
Gas- og Vandværksanlæg	ca. 400	651

¹⁾ Kun Varmeanlæg.

969 000 Kr. til 3 069 000 Kr. Bageri-, Slagteri- og Trykkerimaskiner viser ogsaa en Opgang i Produktionsværdien, der er større end den gsntl. Prisstigning. Særlig kan nævnes Vaskerimaskiner, som er steget til det tidobbelte. Cement- og Teglværksmaskiner er steget fra 2,3 til 3,7 Mill. Kr., men Udførselen er gaaet ned fra 3,0 til 2,9 Mill. Kr. I 1924 var Udførselen 3,8 Mill. Kr. Produktionen af Maskiner til Jærn- og Metalbearbejdning og Maskiner til Træbearbejdning er steget fra henholdsvis 0,8 og 0,4 Mill. Kr. til 1,2 og 1,0 Mill. Kr. Samtidig er Udførselen af de Maskiner, der omtrent svarer dertil steget fra 1,0 til 2,7 Mill. Kr., og Indførselen af samme Slags Maskiner er steget fra 1,1 til 1,3 Mill. Kr. Fremstillingen af Vejtromler og Olie- og Benzinpumper, som andrager godt 1 Mill. Kr., er opstaaet siden 1913. Endelig kan nævnes, at Produktionen af Kølemaskiner er vokset fra 1,1 til 2,8 Mill. Kr. Udførselen af Maskiner for Køleanlæg og Ventilation steg samtidig fra 0,8 til 2,0 Mill. Kr.

Maskinproduktionens Fordeling paa de enkelte Virk-

somheder. Dampkedler, Economisere m. m. fremstilledes i 14 Fabrikker, Dampmaskiner i 8 og Dampmaskiner i 1; Dieselmotorer, Petroleumsmotorer og Benzinmotorer, Raaolienmotorer, Vindmotorer og Vandkraftmaskiner henholdsvis i 3, 15, 12, 10 og 1 Fabrik.

Der var i alt 62 Fabrikker, som fremstillede Landbrugsmaskiner. Af disse fremstillede 32 Tærskværker og Halmpressere. De enkelte Fabrikkers Produktion af disse Artikler fordelte sig saaledes efter Værdien.

Produktionsværdi af Tærskværker og Halmpressere	Antal Fabrikker	Produktion af Tærskværker og Halmpressere	
		Kr.	pCt.
over 500 000 Kr.....	7	3 279 000	58
100 000—500 000 -	8	1 971 000	35
25 000—100 000 -	4	210 000	4
under 25 000 -	13	150 000	3
I alt... 32		5 610 000	100

Kun den ene Halvdel af Tærskværkerfabrikkerne har nogen Betydning. 17 af de 32 Fabrikker fremstiller tilsammen kun 7 pCt. af den samlede Værdi.

Saamaskinerne fremstilles i 9 Fabrikker, hvoraf de 3 har 83 pCt. af Produktionsværdien.

31 Fabrikkers Produktion af Kværne fordelte sig saaledes efter Produktionsværdiens Størrelse.

Produktionsværdi af Kværne	Antal Fabrikker	Produktion af Kværne	
		Kr.	pCt.
over 50 000 Kr.....	5	500 000	59
25 000—50 000 -	3	124 000	15
10 000—25 000 -	8	159 000	19
under 10 000 -	15	63 000	7
I alt... 31		846 000	100

Ligesom i Tærskværkerfabrikationen fremstiller Halvdelen af de Virksomheder, der fabrikerer Kværne kun 7 pCt. af den samlede Produktion.

Cykle- og Automobilfabrikker.

Fabriques de bicyclettes et d'automobiles.

Cykle og Automobilfremstillingen er oplyst i den aarlige Produktionsstatistik, der for 1925, jfr. Tabel 36, omfatter 21 Fabrikker med i alt 1 372 Arbejdere.

I 13 Fabrikker med 333 Arbejdere produceredes udelukkende Cykler og Cykledele. Man har yderligere fremskaffet Oplysning fra to mindre Cyklefabrikker, men det antages, at der derudover findes nogle Smaa virksomheder, som fremstiller Cykler, dog højst nogle faa Tusind Stykker. Ved Cyklefabrikation forstaas her Fremstilling af Stel, hvorimod Monteringen ikke er oplyst. Samtlige Virksomheders Produktion er angivet i nedenstaaende Tabel; til Sammenligning er anført Produktionen i 1913, for hvilket Aar der haves Oplysninger fra et lignende Antal Virksomheder.

	Produktion					
	1925		1913			
	Stkr.	Salgsværdi Kr.	Stkr.	Salgsværdi Kr.		
Cyklestel til eget Brug	30 554	—	—	—		
— - Salg	27 139	ca. 1 170 610	} 44 890	1 750 400		
— , Salget uspecificeret...	3 600	150 000				
Færdigt monterede Cykler	37 788	3 327 565	} 17 000	19 000		
Cyklestyr	85 082	} 500 707			} 87 170	47 900
Følge	125 539					
Forgafler o. a. Dele	156 081					
Invalidecykler	109	35 625	—	—		
I alt...	—	5 184 507	—	1 851 200		

Af de færdigt monterede Cykler var 29 038 samlet af Fabrikkernes egne Stel, 734 af indkøbte danske og 8 016 af indkøbte udenlandske Stel. Værdien af de anvendte danske Stel vil altsaa gaa igen i Produktionsværdien for færdigt monterede Cykler. Iøvrigt omfatter det anførte Tal for disse kun Fabrikkernes Monteringsvirksomhed, medens alle de Cykler, der monteres af handlende ikke er med. Opførelsen af det samlede Antal Cykler, der er produceret og solgt her i Landet, vil derfor bedst kunne oplyses ved Tallene for Produktionen af Stel her i Landet og Indførselen af Stel og færdige Cykler. Pro-

duktionen af Stel foreligger ikke helt oplyst i 1913, men kan anslaaes til omkring 40 000 Stkr. Den for 1925 anførte Produktion, 61 300 Stkr., viser altsaa en Stigning paa 50 pCt., eller, naar den uoplyste Produktion tages i Betragtning, lidt mere. I 1924 produceredes 4 000 Stkr. flere.

Tabellens Tal for Produktion af Dele til Cykler viser en stærk Forøgelse siden 1913. Statistikken omfatter ikke Cykledele til Brug i egen Fabrik.

Paa forskellige Fabrikker i de jærindustrielle Fag foregaar en Fabrikation af Cykletilbehør af forskellig Art, som vistnok ikke er helt oplyst for 1925. I Tabel 34, jfr. Afsnittet om Metalvarefabrikker, er omtalt et Par Specialfabrikker for saadanne Artikler.

Indførselen af Cykler og Cykledele i Aarene 1925 og 1913 er angivet i nedenstaaende Tabel.

	1925		1913		}	832 000
	kg	Kr.	kg	Kr.		
Almindelige Cykler.....	105 800	684 000	52 400		}	832 000
Cyklestel.....	258 000	1 625 000	133 100			
Hjul.....	300	2 000	3 500			
Andre Cykledele.....	2 047 200	6 861 000	— ¹⁾			

¹⁾ Uoplyst.

Indførselen af Cykler og Cyklestel er fordoblet siden 1913. Da Indførselens Varegrupper for Cyklernes Vedkommende dækker over saavel Cykler med som uden Gummi og for Stellenes Vedkommende over Varer af meget uensartet Beskaffenhed, idet Stellerne ofte indføres med paasiddende Hjul o. a. Dele uden at være helt komplette Cykler, er det vanskeligt at angive, hvor stort et Antal samlede og usamlede Cykler, der svarer til den importerede Mængde. Man har ud fra en skønmæssig anslaaet Gennemsnitsvægt for henholdsvis færdige Cykler og Stel beregnet de i 1913 og 1925 indførte Kvanta til at repræsentere henholdsvis 23 000 og 44 000 Cykler. Sammenholdt med den ovenfor omtalte Tilvirkning af Stel her i Landet giver Beregningen til Resultat, at der i 1913 og 1925 er indgaaet henholdsvis 63 000 og 105 000 ny Cykler i Forbruget her i

Landet. Det fuldstændige Forbrug i 1925 kan maaske anslaaes til 110 000 Stkr. Af disse er kun 37 788 blevet samlet og færdigmonterede i de ovennævnte 13 Fabrikker, 8 000 er indført komplette, medens Resten samles af Cykleforretninger og Reparatorer.

De 13 Cyklefabrikker fordelte sig efter Antallet af producerede Stel til eget Brug og til Salg paa følgende Maade:

Produceret Antal Stel	Antal Virksomheder	Antal Stel	pCt.
over 5 000.....	4	45 880	80
1 000—5 000.....	4	9 744	17
100—1 000.....	3	1 980	3
under 100.....	2	89	»
I alt... 13		57 693	100

De 4 største Virksomheder fremstillede tilsammen $\frac{4}{5}$ af Produktionen. Blandt disse 4 dominerede en enkelt Virksomhed med en Produktion lige saa stor som de 3 andres tilsammen.

Automobilproduktionen, der i 1913 væsentligst var knyttet til en enkelt Virksomhed, foregaar nu i 4 Fabrikker, som i 1925 beskæftigede i alt 961 Arbejdere.

Den i Tabel 36 anførte Automobilfremstilling bestaar hovedsagelig i Samling af indførte Dele, idet der kun i en enkelt Virksomhed finder egentlig Produktion Sted. Nedenfor er Produktionen for 1925 sidestillet med de tilsvarende Oplysninger for 1913.

	1925		1913	
	Stkr.	Salgsværdi Kr.	Stkr.	Salgsværdi Kr.
Automobiler.....	27 514 ¹⁾	74 952 087	65	388 900
Chassis'er.....	7 357 ¹⁾	13 125 992	—	—
Enkeltd dele til Automobiler.....	—	197 496	—	59 200
Motorcykler.....	159	300 000	40	35 500
I alt...	—	88 575 575	—	483 600

¹⁾ Fordelt mellem Person- og Lastautomobiler i Tabel 36.

Den enorme Produktionsudvidelse skyldes Anlægget her i Landet siden 1913 af to store Samlefabrikker. Fremstillingen af Motorcykler, der derimod er en dansk Fabrikation, foregaar i en Fabrik, der henhører under den elektromekaniske Industri, og hvis Produktion og Arbejdertal iøvrigt er optalt andetsteds.

En stor Del af Automobilerne er samlet med Reeksport for Øje. Der blev i 1913 indført 842 Automobiler, medens Udførslen var uden Betydning. I 1925 indførtes der 1 862 komplette Automobiler. Samtidig indførtes der 31 322 Vogne som Dele til S sammensætning. I samme Aar genudførtes 24 275 i komplet Stand. Ind- og Udførslen af Chassis'er beløb sig til henholdsvis 890 og 339 Stkr. I Følge Oplysningerne om Produktion, Ind- og Udførsel indgik i det indenlandske Forbrug i 1913 ca. 900 og i 1923—25 gennemsnitlig godt 12 000 Automobiler pr. Aar. Indførslen af Motorcykler, der i 1913 var paa 69 300 kg, beløber sig nu til 81 800 kg, svarende til 652 Motorcykler.

I den aarlige Statistik indgaar 4 Virksomheder, som i 1925 kun udførte Reparationer. Disse Værksteder beskæftigede 78 Arbejdere og udførte tilligemed ovennævnte Virksomheder Reparationer til et Beløb af 1 207 000 Kr.

Jærnbane- og Flyvemateriel.

Fabrication de matériel de chemin de fer et d'aviation.

I 1925 var der 3 Fabrikker her i Landet, som fremstillede rullende Jærnbanemateriel, nemlig en Specialfabrik for alm. Jærnbanevogne saavel Person- som Godsvogne, en Maskinfabrik, der fremstillede Lokomotiver og en Automobilfabrik, som fremstillede Motorvogne. Bygningen af Lokomotiverne var kun paabegyndt i 1925 og er ikke medtaget i Produktionsstatistikken. Den øvrige Produktion androg 3,8 Mill. Kr.

Endvidere foreligger Oplysning om Fremstilling af Flyvemaskiner for ca. 2 Mill. Kr., heri ikke medregnet Statens Virksomheder.

Ved Fremstillingen af Jærnbanevogne (ikke Lokomotiver) og Flyvemaskiner var gsntl. noget over 400 Mand beskæftiget.

Traad- og Kabelfabriker.*Fabriques de fil et de cables.*

Tabel 37 omfatter 3 Traadfabrikker, 1 Kabelfabrik og 1 Valseværk og Traadtrækkeri, som tilsammen beskæftigede gsntl. 966 Arbejdere i 1925. Disse Virksomheder, som alle undtagen den ene af Traadfabrikkerne drives af samme Firma, indgaar i den aarlige Produktionsstatistik. Kabelfabrikken, Valseværket og Traadtrækkeriet er de eneste Virksomheder af denne Art her i Landet. Derimod findes der foruden de ovennævnte 3 Fabrikker nogle mindre Virksomheder, som fremstiller forskellige Slags Traadvarer. Til disse har man udsendt Spørgeskemaer efter Erhvervstællingens Oplysninger om Traadvarerfabrikker. Der udsendtes Skemaer til 17 saadanne Smaavirksomheder, og man har modtaget Besvarelse fra 15. 11 af disse er ikke medtaget i den statistiske Opgørelse, enten fordi Virksomheden var opgivet eller bestod i Naalemagerhaandværk eller Forfærdigelse af forskellige specielle Artikler, tildels som Husflid. Paa Skemaerne er bl. a. nævnt Lampeskærmestel, Kransebøjler og Rottfælder. De øvrige 4 Virksomheder, som beskæftigede 32 Arbejdere, producerede for i alt 211 000 Kr., væsentlig Traadfletning og Flasketraad og er medtaget i omstaaende Tabel. Det anførte Tal for Traad og Traadfabrikater omfatter Jærn- og Staaltraad, Staalfjedertraad, Flasketraad, Traadstifter og Kramper, Pigtraad og Traadfletning og angiver hele Landets Produktion af disse Varer. I Betragtning af, at Traadvarerfabrikationen var særlig ringe i 1925 anføres 1924 til Sammenligning.

Jærn- og Staaltraadfabrikationen er produktionsmæssig en selvstændig Enhed, idet den raa udvalsedede Jærntraad, hvoraf Traaden spindes, indføres fra Udlandet. I Valseværk og Traadtrækkeri produceres udvalsedede og trukne Metalvarer dels til Salg og dels til Brug ved Kabelfabrikkens Fremstilling af Traad og Kabler.

Produktionen af Traad og Traadfabrikater var i 1924 omtrent 90 pCt. og i 1925 50 pCt. højere end i 1913. Produktionen af valsedede og trukne Metalvarer var henvend $\frac{1}{3}$ større i 1925 end i 1913 og af Kabler og Ledningstraad fremstilledes næsten 3 Gange saa meget.

	Produktion					
	1925		1924		1913	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Jærn- og Staaltraad og Traadfabrikater.....	15 847	6 450	19 959	9 746	10 660	2 648
Forskellige Jærnvarer	2 166	1 495	2 078	1 678	926	285
Valsede og trukne Metalvarer til Salg	3 549	7 323	3 974	8 856	—	2 950
Valsede og trukne Metalvarer til Kabelfabrikation.....	1 753	...	1 608	...	897	...
Overspundet Ledningstraad	872	2 703	867	3 120	554	1 230
Kabler.....	4 433	8 919	4 559	10 291	1 328	1 189
Isolationsmateriel	159	350	155	388	15	28
Staalto og Jærnkabler	115	63	37	24	»	»
I alt...	—	27 303	—	34 103	—	8 330

Produktionsværdien for de sidstnævnte Varer er forøget fra 2,4 til 11,6 Mill. Kr. I Modsætning til Traadvarerne er Produktionen af Kabel- og Valseværksprodukterne ikke formindsket ret meget fra 1924 til 1925.

Paa Rebslagerierne fremstilledes i 1913 287 000 kg snoet Jærntraad og Jærn- og Staaltraadstov og i 1925 354 000 kg.

I nedenstaaende Tabel er Ind- og Udførselen af nogle af de vigtigste Produkter sammenlignet med den indenlandske Produktion.

	Produktion, Indførsel og Udførsel					
	1925			1913		
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Udførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Udførsel 1000 kg
Jærntraad og -fabrikater..	15 847	4 457	1 636	10 661	6 107	38
Overspundet Ledningstraad	872	703	79	554	490	8
Kabler.....	4 433	955	728	1 328	1 025	10

Under Jærntraad og -fabrikater er i Ind- og Udførselstallene medtaget almindelig Jærntraad, Pigtraad, Traadvæv og Traadsøm, nemlig de Artikler, der indgaar i Produktionstallene. Til den stærkt forøgede Produktion af disse Varer svarer en Nedgang i Indførselen og Forøgelse af Udførselen. Indførselen udgjorde i 1913 39 pCt. af Forbruget her i Landet og i 1925 kun 24 pCt. I 1925 udførtes 10 pCt. af Pro-

duktionen, i 1913 næsten intet. De nævnte Tal for 1925 betegner imidlertid en ugunstig Stilling for Traadfabrikationen i Forhold til det foregaaende Aar, da de indførte Varer kun udgjorde 19 pCt. af Forbruget samtidig med, at 27 pCt. af Produktionen udførtes.

Ledningstraad og Kabler er ogsaa først blevet Eksportartikler efter 1913. I 1925 udførtes 15 pCt. af Produktionen, hvilket er mere end i 1924. Indførselen har holdt sig paa samme Højde som i 1913, men da Forbruget er fordoblet, er de indførte Varers Andel altsaa kun halvt saa stor som før Krigen. Den udgjorde i 1925 lidt over $\frac{1}{4}$.

Jærnvarefabrikker.

Fabriques d'objets en fer.

Den aarlige Statistik angaaende Produktionen paa Jærnvarefabrikkerne er for Aaret 1925 anført i Tabel 38 og omfatter 67 Virksomheder, som beskæftigede 1 304 Arbejdere. For at supplere disse Oplysninger har man paa Grundlag af Erhvervstællingens Materiale udsendt Spørgeskemaer til alle de Smaa virksomheder, om hvilke det var oplyst, at de fremstillede en eller anden Artikkel, der faldt indenfor Jærnvarefabrikationens Rammer. Der udsendtes i alt 55 Skemaer, og man har modtaget 43 Besvarelser. Af disse er 16 ikke medtaget i den statistiske Opgørelse, i de fleste Tilfælde fordi Virksomheden kun gav sig af med Reparations- eller andet Smedearbejde o. l. De resterende 27 Virksomheder beskæftigede tilsammen 51 Arbejdere og producerede Jærnvarer for 523 000 Kr., ca. 4 pCt. af Landets samlede Produktion af Jærnvarer. Der kan nævnes følgende Poster af Betydning: Bygningsbeslag for 87 000 Kr., Værktøj for ca. 150 000 Kr., Divanstel for 42 000 Kr., Savblade for 21 000 Kr. og Tandhjul for ca. 100 000 Kr. Bortset fra Tandhjulsfabrikken og en enkelt anden, som nærmest maa henregnes til Maskinfabrikker, adskiller disse Smaa virksomheder sig kun fra de større Jærnvarefabrikker ved Omfanget, ikke ved Arten, af Produktionen, og de fremstillede Artiklers Fordeling paa de enkelte Virksomheder vil derfor blive omtalt senere for samtlige Virksomheder under eet. Da man ikke har villet udsende

Skemaer til samtlige Landets Smedeværksteder, men har begrænset Undersøgelsen til Virksomheder over en vis Størrelse eller med en Specialfabrikation, er der Mulighed for, at der mangler Oplysning om lejlighedsvis Fremstilling af Jærnvarer, der sædvanligvis købes fra Fabrikkerne, f. Eks. Hestesko og Værktøj. Dette kan antagelig kun spille en ringe Rolle for Produktionen i 1925.

Ved den nedenfor foretagne Sammenligning med Statistikken for 1913, der foruden om den egentlige Haandværksproduktion ogsaa mangler Oplysning om de nævnte Smaaavirksomheder, der fremstillede 4 pCt. af Produktionen i 1925, maa det følgelig tages i Betragtning, at den Fremgang, Tallene viser, ikke behøver alene at tilskrives en faktisk Produktionsstigning, men kan skyldes Haandværkets Tilbagegang. Tallene for 1925 omfatter Produktionen i 94 Jærnvarerfabrikker med 1 355 Arbejdere samt Maskinfabrikkernes o. a. Fags Produktion af Jærnvarer, saaledes at Tallene i det væsentlige angiver hele Landets Produktion i 1925.

Oplysninger om Raastofforbrug m. v. i de større Fabrikker er givet i Tabel 38.

Tabellen viser en Tilbagegang i Produktionen af Plove fra 12 000 til 7 600 Stkr., og da Indførselen samtidig er gaaet ned fra 930 til 521 Tons, synes det samlede Salg at have været betydelig ringere end i 1913, et Forhold, der genfindes i de foregaaende Aars Statistik. Det maa vistnok antages, at denne Nedgang for en stor Del skyldes, at det for 1913 anførte Produktionstal indbefatter Plovdele eller andet. Indførselen af Harver, Tromler, Hesteriver o. a. større Landbrugsredskaber og- dele er gaaet ned fra 1 151 Tons til 977 Tons. Ogsaa Produktionen af disse Artikler er ringere i 1913, hvorfor det maa antages, at Opgørelsen i de to Aar hviler paa forskelligt Grundlag. Produktionen af Hestesko, Bolte, Skruer, Møttrikker o. l. er forøget fra 6,8 til 7,4 Mill. kg, og samtidig er Indførselen vokset fra 2,5 til 3,1 Mill. kg. Produktionsforøgelsen falder væsentlig paa Hesteskoene. Af Spader, Skovle, Grebe o. l. Redskaber er der Stigning for nogle Varer, Nedgang for andre. Indførselen er forøget fra 309

	Produktion			
	1925		1913	
	Mængde	Værdi Kr.	Mængde	Værdi Kr.
Plove..... Stkr.	7 564	626 825	12 013	559 900
Plovskær..... —	47 858	154 026	7 300	9 900
Andre Plovdele..... kg	129 598	123 216	—	—
Harver..... Stkr.	6 807	164 716	3 007	681 000
Harvedele..... kg	2 815	1 565	—	—
Kultivatorer..... Stkr.	529	53 730	3 346	164 000
Tromler..... —	733	124 237	1 474	139 000
Radrensere..... —	4 563	360 722	3 173	199 000
Andre Landbrugsredsk. og -dele..... kg	—	ca. 450 000	—	ca. 550 000
Vognaksler..... Stkr.	10 250	94 330	38 432	149 000
Vogn- og Autofjedre .. kg	ca. 39 000	101 800	272 000	130 600
Seletøjsbeslag..... —	39 000	60 527	—	23 800
Bygningsbeslag..... —	936 600	886 387	—	489 300
Hestesko, Bolte, Skruer, Møttrikker :..... —	7 430 000	3 534 199	6 614 800	1 785 600
Pengeskabe..... Stkr.	168	129 700	—	77 200
Jærnsenge..... —	2 215	87 283	}	482 000
Spiralmadrasser..... —	6 744	86 140		
Jærnmøbler og Møbelstel	8 622	82 378	17 283	69 700
Spader..... —	55 628	208 854	51 495	107 000
Skovle..... —	204 645	521 870	257 086	296 800
Grebe og Forke..... —	162 060	647 700	88 941	156 600
River..... —	17 043	31 108	29 981	26 400
Hakker..... —	54 105	81 170	}	110 100
Hyppe- og Skuffej. m.m.	80 102	135 423		
Leer..... —	»	»	4 500	19 300
Økser..... —	69 838	138 000	19 820	37 900
Hamre..... —	43 960	82 180	14 399	19 600
File, ny..... —	87 481	134 323	11 870	11 300
— ophuggede..... —	84 747	116 648	62 922	40 000
Savblade..... Gros	8 400	145 400	—	—
—..... Meter	27 000	21 000	—	—
Maskinknive..... Stkr.	20 452	82 014	38 640	68 000
Bordknive og -gaffer .. —	102 000	175 000	278 000	109 000
Andre Knive..... —	37 910	56 560	11 599	6 500
Forskelligt Værktøj ... —	—	471 000	—	108 800
Automater..... —	2 034	1 132 940	520	169 000
Decimalvægte..... —	581	75 382	888	52 100
Andre Vægte..... —	2 269	750 108	—	169 900
Ræmskiver og Ræmsaml. kg	85 000	161 000	150 200	141 200
Træskoringe og -beslag. —	247 500	211 076	—	—
Andet og uangivet..... —	—	ca. 480 000	}	ca. 1 050 000
Reparations- og Smedearbejde	—	357 000		

til 369 Tons. Produktionen af Leer er ophørt. Af Økser er derimod fremstillet over tre Gange saa mange som i 1913, væsentligst til Eksport. Til en Produktionsværdi paa 138 000 Kr. i 1925 svarer en Udførsel paa 99 000 Kr. Produktionen af Hamre er ligeledes firdoblet, og $\frac{1}{3}$ af Produktionen udførtes i 1925. Af Save produceredes for 166 000 Kr. og udførtes for 38 000, medens der ikke foreligger Oplysning om nogen Produktion i 1913. Tabellen viser ogsaa en meget stærk Stigning i Tilvirkningen af ny File. Knivproduktionen synes at være gaaet stærkt tilbage. Tilvirkningen af Automater er forøget til det firedobbelte Antal. Produktionen af Vægte er forøget fra 222 000 Kr. til 825 000 Kr., væsentlig beregnet til Eksport, idet denne samtidig er gaaet op fra 22 000 Kr. til 618 000 Kr. Skønt Forholdet mellem Produktionens Størrelse i 1913 og 1925 er meget forskelligt for de forskellige Varer, giver en Gennemgang af Produktionsoversigten dog det Indtryk, at Virksomheden var mindst i 1925. Det samme viser det beskæftigede Antal Arbejdere, som i 1913 paa 66 Virksomheder udgjorde 1 526 Personer og i 1924 paa 94 Virksomheder kun 1 355 Personer. I 1924 var Beskæftigelsen kun lidt større end i 1925.

Ingen af de Virksomheder, der her er samlet under Fællesbetegnelsen »Jærnvarerfabrikker«, fremstiller alle eller blot en større Del af de ovenfor omtalte Artikler, men er saa godt som alle Specialfabrikker for een eller nogle faa Varer. Fordelingen af Fabrikkerne i Grupper efter Produktionens Art, som fremgaar af omstaaende Oversigt, har derfor kunnet foretages saaledes, at næsten ingen af Virksomhederne har haft nogen anden Produktion af Betydning end den Specialitet, Gruppen omfatter.

I Gruppen »Andet og forskelligt« findes et Antal enkelte Specialfabrikker. En betydelig Del af Personalet i denne Gruppe falder paa Værktøjsfabrikationen, idet de største Fabrikker er store Værktøjsfabrikker, der ogsaa producerer andre Artikler. Det vil ses, at Gruppen »Værktøj« beskæftiger det største Antal Virksomheder. De største Virksomheder er at finde blandt Hestesko-, Bolte- og Møttrikfabrikkerne.

Produktionens Art	Jærnvarefabrikker 1925	
	Antal Fabrikker	Antal Arbejdere
Landbrugsrebskaber	9	86
Vognfjedre	2	5
Hestesko	2	90
Bygningsbeslag o. l.	8	125
Bolte, Skruer o. l.	4	164
Jærnsenge og -møbler	5	28
Værktøj	28	341
Træskobeslag	3	29
File	2	35
Savblade	3	13
Automater	4	141
Vægte	6	52
Andet og forskelligt	18	246
I alt...	94	1 355

Blikvarefabrikker.

Fabriques d'objets en fer blanc.

Den aarlige Produktionsstatistik omfatter den fabriksmæssige Fremstilling her i Landet af Blikvarer. I Tabel 39 er anført de almindelige Blikvarefabrikkers Produktion i 1925, i alt 27 Virksomheder med 1 538 Arbejdere, hvortil kommer Konserveringsindustriens egen Blikdaasefabrikation, der er anført som Note til Tabellen. Den haandværksmæssige Fremstilling af Handelsvarer har man ikke gjort til Genstand for Undersøgelse, da den antagelig ikke spiller nogen Rolle.

Taget som Helhed er de almindelige Blikvarefabrikkers Produktion forøget siden 1913. Som Maal herfor kan benyttes det beskæftigede Antal Arbejdere, der i 1913, 1924 og 1925 udgjorde henholdsvis 1 474, ca. 1 750 og 1 538. Af den følgende Omtale af de enkelte Artikler vil det imidlertid fremgaa, at denne samlede Beskæftigelsesforøgelse dækker over betydelige Forskydninger indenfor Produktionen, idet visse Fabrikationer er indskrænket, andre er gaaet frem, og der er opstaaet en ny vigtig Artikel (Flaskekapsler).

Produktionen af Transportspande var fra 1913 til 1925 gaaet

	Produktion			
	1925	1913		1913
	Mængde	Værdi Kr.	Mængde	Værdi Kr.
Transportspande	102 660 Stkr.	2 178 000	153 000 Stkr.	1 491 000
Blikemballage	44 400 000 —	7 297 000	2 875 000 kg	1 898 000
Varer til Husholdnings- brug:				
emallerede	509 000 kg	2 322 000	500 000 —	874 000
lakerede	320 000 Stkr.	492 000	360 000 —	410 000
af Hvidblik	1 320 000 —	976 000	892 000 —	584 000
galvaniserede	1 323 000 kg	1 999 000	1 800 000 —	996 000
Gasmaalere	12 052 Stkr.	396 000	9 122 Stkr.	231 000
Kapsler til Ølflasker . .	268 Mill. —	2 082 000	»	»
Andre Varer	—	1 568 000	—	334 000
I alt	—	19 310 000	—	6 818 000

ned med $\frac{1}{2}$. Samtidig indskrænkedes Udførselen fra 942 000 kg til 232 000 kg, d. v. s. fra $\frac{3}{4}$ til $\frac{1}{4}$ af Produktionen. I 1924 var Produktionen kun $\frac{1}{10}$ mindre end i 1913, og der eksporteredes ca. 40 pCt. af Produktionen. Af Blikemballage har de almindelige Blikvarefabrikker fremstillet mindst dobbelt saa meget som i 1913. En endnu langt betydeligere Stigning i Konserver- og Mælkekondenseringsfabrikernes egen Produktion af Emballage, nemlig fra nogle hundredetusinde Kr. til 4,5 Mill. Kr., gør det sandsynligt, at ogsaa de almindelige Fabrikkers forøgede Produktion skyldes Konserveringsindustriens større Forbrug af Emballage. Efter Værdi er den samlede Produktion omtrent 6-doblet, efter Vægt antagelig ca. 3-doblet. I Sammenligning med 1924 er der ikke nogen Nedgang i Produktionen af disse Varer. Ind- og Udførsel af Blikemballage er uden større Betydning. For Husholdningsgenstandenes Vedkommende er Opgørelsen ikke helt ensartet i 1913 og 1925, men efter de foreliggende Oplysninger synes den samlede Produktion af disse Varer at være gaaet noget tilbage. Indførselen af emallerede og lakerede Husholdningsgenstande er forøget fra 426 000 Kr. til 2 006 000 Kr. eller fra ca. $\frac{1}{4}$ til ca. $\frac{2}{5}$ af Forbruget. I 1924 var Forholdet omtrent det samme som i 1925. For de øvrige Artiklers Vedkommende kan der ikke foretages nogen direkte Sammenligning, men det kan ses, at Indførselen udgør en betydelig større Del af For-

bruget end i 1913. Overgangen fra Prop- til Bliklukke paa Ølflaskerne har fremkaldt en Industri for Fabrikation af Kapsler. Der foreligger Oplysning om indenlandsk Fabrikation af 286 Mill. Stkr. Kapsler til Ølflasker (Kronekork) i 1925 til en Værdi af 2,1 Mill. Kr. Dette Antal kan dog vistnok ikke helt have dækket Forbruget; muligvis er Produktionen ikke fuldt oplyst fra de Maskin- eller Metalvarefabrikker, der har optaget denne Fabrikation ved Siden af den øvrige Virksomhed. Under Posten »Andre Varer« i 1925 indgaar Petroleumsovne for 297 000 Kr., Skilte for 125 000 Kr., Bliklegatøj for 66 000 Kr., Svinemærker for 27 000 Kr., og forskelligt andet, herunder Mejeriinventar o. l.

Der foreligger desuden Oplysning om to Fabrikker, der fremstillede Kapsler til Vinflasker, Tuber, Staniol m. m. Disse Virksomheder beskæftigede ca. 100 Arbejdere og producerede for ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Varer.

De 27 i Tabel 39 anførte Blikvarefabrikker fordelte sig saaledes efter Produktionens Værdi.

Produktionsværdi	Antal Fabrikker	Blikvarefabrikker i 1925	
		Produktion Kr.	pCt.
over 1 Mill. Kr.....	6	12 548 000	69
$\frac{1}{2}$ —1 — —.....	4	2 834 000	16
100 000— $\frac{1}{2}$ — —.....	8	2 587 000	14
under 100 000 —.....	9	257 000	1
I alt... 27		18 226 000	100

De to største Firmaer, hvoraf det ene fordeler Virksomheden paa to Fabrikker, havde omtrent Halvdelen af den samlede Produktion. Disse Fabrikker fremstillede Blikvarer af enhver Art undtagen enkelte mindre Specialiteter. I Produktionen af Husholdningsgenstande indtager de en særlig dominerende Stilling, medens den overvejende Del af de andre Artikler er fremstillet i andre Fabrikker. 3 Fabrikker producerede overvejende Transportspande og Mejeriinventar og havde langt den største Del af den samlede Produktion. 8 med 277 Arbejdere fremstillede kun Emballage. Fabrikationen af Gasmaalere laa hos 4

Specialfabrikker. 3 Specialfabrikker for Kapsler til Øflakser havde 60 pCt. af denne Produktion. Den i Tabellen anførte Produktion stammer fra 5 Fabrikker, hvoriblandt en Maskinfabrik.

Jærnskibsværfter.

Chantiers de construction de navires en fer.

De statistiske Oplysninger om Bygning og Reparation af Jærnskibe findes i Tabel 40, som omfatter 13 Værfter med 7 677 Arbejdere. Denne Industri omfatter kun større Virksomheder og er derfor fuldstændig oplyst i den aarlige Produktionsstatistik.

	Aflleverede Nybygninger					
	1925			1913		
	Antal Skibe	R. T. netto	1000 Kr.	Antal Skibe	R. T. netto	1000 Kr.
Dampskibe	12	9 183	10 554	6	5 474	3 510
Dieselmotorskibe.....	16	36 048	35 467	5	15 064	8 763
Andre Motorskibe.....	»	»	»	4	—	194
Lægtene og Pramme	21	—	455	»	»	»
Bugserbaade.....	2	—	217	2	—	167
Andre Fartøjer	»	»	»	2	—	139
	—	45 231	46 693	—	20 538	12 773

Den byggede Tonnage er som Helhed godt dobbelt saa stor i 1925 som i 1913; heraf er Dampskibstonnagen knapt og Dieselmotorskibstonnagen godt og vel fordoblet. Byggesummen udgjorde i 1925 46 Mill. Kr. eller ca. 1000 Kr. pr. Nettoregisterton og i 1913 godt 12 Mill. Kr. eller ca. 600 Kr. pr. Ton. De for 1925 anførte Tal er ikke Udtryk for Produktionsforholdene i dette Aar, idet de afleverede Nybygninger paa Grund af Produktionsprocessens Langvarighed for en stor Del har været under Bygning i det foregaaende Aar. Det maa ligeledes tages i Betragtning, at Kontraheringen om Bygningen ligger paa et langt tidligere Tidspunkt end Afleveringerne. Statistikken over de i 1926 afleverede Skibe bliver derfor et nødvendigt Supplement til ovenstaaende Tal ved Bedømmelsen af Skibsbygningsindustriens Forhold i 1925. I 1924 og 1923 afleveredes henholdsvis 34 000 og

24 000 Nettoregistertons. Reparationerne, som mere udtrykker den øjeblikkelige Standard, androg i 1925 kun 18 Mill. Kr. mod 31 Mill. i 1924 og 20 Mill. Kr. i 1923.

I 1925 udførtes nybyggede Skibe til et Beløb af 30,2 Mill., i 1913 for 1,3 Mill. Kr. Samtidig indførtes ny Skibe for henholdsvis 6,8 og 6,4 Mill. Kr.

Elektromekaniske Fabrikker.

Fabriques électro-mécaniques.

Tabel 41 omfatter 54 Virksomheder, som beskæftigede 2 698 Arbejdere, og indeholder alle de Oplysninger, der har kunnet fremskaffes om den elektromekaniske Industris Produktion i 1925. Paa visse Omraader er Materialet fuldstændigt, men det stærkt stigende Forbrug af denne Industris Produkter og de mange forskelligartede Artikler, der er Tale om, har fremkaldt saa megen ny Produktionsvirksomhed, undertiden i Forbindelse med anden Fabrikation, at det for nogle Artiklers Vedkommende ikke er lykkedes at skaffe fuldstændige Oplysninger. I det følgende skal de enkelte Fabrikationsgrene nærmere omtales.

1. Elektriske Kraftmaskiner.

I 1925 blev der fremstillet elektriske Kraftmaskiner og -dele i 9 elektromekaniske Fabrikker, som beskæftigede ca. 1 000 Arbejdere, og i 3 Maskinfabrikker. Nedenstaaende Oversigt angiver den samlede Produktion af elektriske Kraftmaskiner i 1925 og i 1913.

	Produktion			
	1925		1913	
	Stkr.	Kr.	Stkr.	Kr.
Dynamoer.....	278	1 374 000	ca. 8 200	ca. 2 400 000
Transformatorer og Omformere	455	573 000		
Elektromotorer	26 771	9 708 000		

Elektromotorer, der er indbygget i Maskiner, er kun anført med selve Elektromotorens Værdi. I Ind- og Udførselsstatistikken omfatter elektriske Kraftmaskiner ogsaa Arbejds- o. a. Maskiner, hvori Elektro-

motorer er indbyggede, hvorfor der ikke kan foretages nogen direkte Sammenligning med Produktionen. Af Indførselsværdien i 1925, 3,7 Mill. Kr., hvoraf godt $\frac{1}{3}$ var Støvsugere, antages de egentlige Dynamoer og Elektromotorer at udgøre en forholdsvis ringe Del. Derimod bestaar Udførselen, som i 1925 androg 3,1 Mill. Kr. og i 1913 0,3 Mill. Kr., overvejende af de rene Kraftmaskiner.

De 9 elektromekaniske Fabrikker, der producerede elektriske Kraftmaskiner, drev næsten udelukkende denne Fabrikation. Den største af dem, som indtager en dominerende Stilling i denne Industriegren, fremstillede sammen med den næststørste Fabrik omtrent $\frac{3}{4}$ af den samlede Produktion.

2. Elektrisk Materiel m. m.

De vigtigste af de herhenhørende i Tabel 41 anførte Artikler skal i det følgende saavidt muligt sammenstilles med Indførsel og Udførsel og Produktionen i 1913.

Der foreligger Oplysning om Produktion af elektriske Afbrydere og Sikringer og andet elektrisk Installations- og Isolationsmateriel for i alt 3 020 000 Kr. Dette Tal angiver ikke den fuldstændige Tilvirkning af denne Art Artikler, dels fordi Produktion af nye Varer meget vanskeligt kan udsondres fra Installation og Reparation, som i disse Virksomheder androg ca. 2,7 Mill. Kr., og dels fordi det store Antal Installationsvirksomheder, fra hvilke der ikke foreligger Statistik, antagelig ogsaa har drevet nogen Produktion. Under de nærmest tilsvarende Poster i Handelsstatistikken, nemlig elektriske Installationsartikler og Dele hertil samt Maskinpakning og Isolationsmateriale, indførtes i 1925 for 1,8 Mill. Kr. og udførtes for 1,0 Mill. Kr.

Den anførte Produktion af elektriske Maskiner, Apparater og Instrumenter er ikke udtømmende, idet Afgrænsningen overfor andre Maskiner og overfor Anlæg og Installation ikke er gennemført i det foreliggende Materiale.

Af Telefonapparater og -materiel og andet Svagstrømsmateriel er fremstillet for 3,2 Mill. Kr. i 1925. I Sammenligning hermed er

Ind- og Udførsel af Telefonapparater ganske ringe. I 1913 produceredes for 1,3 Mill. Kr., og Ind- og Udførsel af Telefonapparater androg henholdsvis 144 000 og 90 000 Kr.

Af Akkumulatorer produceredes ca. 325 000 kg til 684 000 Kr. Ind- og Udførsel androg henholdsvis 41 400 kg til 101 000 Kr. og 12 400 kg til 34 000 Kr. I 1913 indførtes 44 500 kg til 70 000 Kr.

Produktionen af Tørelementer udgjorde i 1925 ca. 2 914 000 kg til 7 200 000 Kr. Denne Industrigræn er væsentlig baseret paa Eksport, idet Udførselen af Elementer og Batterier udgjorde 2 359 000 kg til 6 389 000 Kr. I 1913 udførtes 900 500 kg til 1 072 000 Kr.

Endelig foreligger Oplysning om Produktion af Radiomateriel for 1 535 000 Kr. Opgørelsen er ikke udtømmende, men der mangler ikke nogen af de større Fabrikker. I 1925 indførtes Radiomateriel for 3 104 000 Kr. og udførtes for 510 000 Kr.

Fabrikkerne deler sig naturligt i følgende Grupper efter deres Specialitet eller væsentligste Produktionsgren.

Fabrikation af	Antal Fabrikker	Antal Arbejdere
Elektrisk Materiel o. l. i Forbindelse med Installation.	15	455
Maskiner, Apparater og Instrumenter.....	10	104
Telefonapparater og -materiel	3	382
Akkumulatorer	5	41
Tørelementer	4	169
Radiomateriel	13	103
	I alt... 50	1 254

Den største Gruppe bestaar hovedsagelig af store Fabrikker for Installationsartikler, som næsten alle i Forbindelse med deres Fabrikationsvirksomhed eller som Hovedbeskæftigelse driver en omfattende Installationsforretning. Produktionen androg 3,0 Mill. Kr. og Installation og Reparation 2,6 Mill. Kr. Af disse to Beløb tilsammen faldt $\frac{2}{3}$ paa de to største Virksomheder. Enkelte af dem fremstillede Maskiner, Apparater og Radiomateriel.

Telefonapparater og -materiel, Akkumulatorer og Tørelementer fremstilledes i henholdsvis 3, 5 og 4 Specialfabrikker, som havde hele

Produktionen af disse Varer. Næsten hele Produktionen af Tørelementer falder paa een af Fabrikkerne. I alt 17 Virksomheder fremstillede Radiomateriel, deraf 13 udelukkende dette. Paa 3 af de sidstnævnte faldt ca. $\frac{3}{4}$ af Produktionen.

Pianofabriker.

Fabriques de pianos.

Hele Landets Pianoindustri omfattes af den aarlige Statistik. Der var i 1925 21 Fabrikker med 414 Arbejdere, jfr. Tabel 42. Nedenfor er disse Virksomheders Produktion sammenlignet med Tallene for 1913, for hvilket Aar Statistikken ligeledes er udtømmende.

	Produktion			
	1925		1913	
	Stkr.	1000 Kr.	Stkr.	1000 Kr.
Opretstaaende Pianoer.....	2 724	3 688	2 399	1 935
Flygler.....	301	787	394	560
Harmoniums.....	1 021	500	1 005	232
Kirkeorgler.....	36	307	56	133
Klaviaturer til Salg.....	315	45	376	22
Mekanikker til Salg.....	44	5	—	18
Pianohamre.....	25	1		
I alt...	—	5 333	—	2 900

Pianoindustriens Produktion er efter Krigstidens Opblomstring igen faldet i Leje paa et lignende Niveau som i 1913. Dog synes Forbruget at have vendt sig fra Flygler, hvis Produktion er gaaet en Del tilbage, mod Pianoer.

Af 6 Firmaer, hvoraf et havde 2 Fabrikker, fremstilles baade Pianoer og Flygler, medens 5 Fabrikker udelukkende fremstillede Pianoer. Disse Virksomheder er uden Forbindelse med Fremstillingen af Harmoniums og Kirkeorgler. De to største Firmaer, som driver 3 Fabrikker, fremstiller omkring ved 60 pCt. af Pianoer og Flygler.

Produktionen af Kirkeorgler er knyttet til 4 Virksomheder, der udelukkende fremstiller disse Instrumenter. Henved $\frac{1}{4}$ af Produktionsværdien falder paa en sønderjydske Virksomhed, der følgelig ikke var med i Statistikken for 1913. 4 omtrent ensartede Virksomheder frem-

stiller udelukkende Harmoniums; en Klaviaturfabrik fremstiller foruden Klaviaturer til Salg Mekanikker og Pianohamre.

Udførselen af Klaverer og Flygler er uden Betydning. Indførselen sammenstillet med Produktionen er angivet i nedenstaaende Tabel.

	1925		1913	
	Produktion Stkr.	Indførsel Stkr.	Produktion Stkr.	Indførsel Stkr.
Klaverer og Flygler.....	3 025	627	2 793	3 565
Orgler og Harmoniums	1 057	102	1 061	951

Indførselen af Klaverer og Flygler, der i 1913 var lidt større end den indenlandske Produktion, andrager nu kun henved $\frac{1}{6}$. Da den indenlandske Produktion imidlertid ikke er steget noget videre, kommer man til det Resultat, at Forbruget af Klaverer og Flygler her i Landet ikke er mere end halv saa stort som i 1913. Ved Siden af den Virkning paa Markedet, som Krigstidens store Afsætning maaske endnu kan øve, maa det mindre Salg antagelig tilskrives, at Befolkningens Træng til Musik tilfredsstilles paa andre Maader, saaledes indførtes der f. Eks. af Grammofoner og Fonografer i 1913 3 300 kg, i 1925 85 200 kg. Det maa dog bemærkes, at Produktionen af Klaverer og Flygler var ca. 10 pCt. større i 1924 end i 1925, en Difference, der maa tilskrives de ekstraordinært daarlige Afsætningsforhold i sidstnævnte Aar. Værdien pr. Stk. af de indførte Instrumenter var i begge Aar lavere end for de her i Landet producerede.

Indførselen af Orgler og Harmoniums er nu betydningsløs. Om Forbruget af disse Instrumenter gælder noget lignende som for Klaverer og Flygler. Produktionen var af samme Omfang i 1925 og i 1913, men i sidstnævnte Aar indførtes lige saa mange Orgler og Harmoniums, som der fremstilledes her i Landet.

Tændstikfabriker.

Fabriques d'allumettes.

I Tabel 43 er anført Produktionen paa de to Tændstikfabrikker, der findes her i Landet, og som i 1925 beskæftigede 313 Arbejdere.

Fabrikernes Antal er siden 1913 indskrænket med 2. Nedenstaaende Oversigt angiver den fuldstændige Produktion af Tændstikker i 1925 og 1913.

	1925		1913	
	1000 Stkr.	1000 Kr.	1000 Stkr.	1000 Kr.
Æsker eller Tutter.....	148 056	3 784	155 150	1 220

Produktionen er saavel i Forhold til 1913 som til de nærmest foregaaende Aar gaaet tilbage, hvilket staar i Forbindelse med den stærkt øgede Indførsel, der i 1925 andrager 632 Tons til en Værdi af 801 000 Kr. mod 88 Tons til en Værdi af 44 000 Kr. i 1913. Der udførtes af danske Tændstikker i 1925 192 Tons til en Værdi af 317 000 Kr. og i 1913 197 Tons til en Værdi af 122 000 Kr. I 1924 var Produktionen 183 Mill. Æsker og Tutter, altsaa over 10 pCt. højere end i 1913, men Forbrugsforøgelsen blev ogsaa i dette Aar i stort Omfang dækket af Indførselen, som udgjorde 461 Tons mod som nævnt 88 Tons i 1913.

Papir- og Papfabrikker.

Fabriques de papier et de carton.

Den danske Papir- og Papproduktion er, jfr. Tabel 44, samlet paa 10 Fabrikker, hvoraf de 4 bliver drevet af samme Firma. Fremstillingen af Papir og Pap beskæftigede i 1925 1 306 Arbejdere, og de foreliggende Oplysninger om Produktionen omfatter ligesom de til Sammenligning anførte Tal for 1913 hele Landets Industri af denne Art.

	1925		1913	
	Mængde 1000 kg	Salgsværdi 1000 Kr.	Mængde 1000 kg	Salgsværdi 1000 Kr.
Pakpapir.....	11 122	6 983	4 199	611
Avispapir.....	14 326	5 496	13 073	2 686
Andet Papir.....	19 376	13 874	23 325	7 828
Pap.....	1 262	460	1 542	308
I alt...	—	26 813	—	11 428

Papir- og Papfabrikernes Produktion er, beregnet efter samlet Vægt, forøget med 10 pCt. siden 1913. Stigningen falder næsten ude-

lukkende paa Pakpapir, hvoraf der er fremstillet det tredobbelte. Avispapirproduktionen er forøget lidt, medens Produktionen af alt andet Papir, hvis Undergrupper ikke dækker hinanden i 1925 og 1913, er gaaet ned med $\frac{1}{6}$. Af Pap er fremstillet $\frac{1}{5}$ mindre end i 1913.

I Tabel 44 er givet en nærmere Specifikation af Produktionen i 1925.

Nedenfor er de to Aars Produktion sammenlignet med Ind- og Udførsel.

	1925		1913	
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg
Avispapir	14 326	8 850	13 073	—
Pakpapir, simpleste	290	601	} 27 524	} 8 206
Andet Indpakkingspapir	10 832	6 214		
Papir og Karton, krideret	195	103		
Tryk- og Skrivepapir	13 304	5 148		
Andet Papir	5 877	6 162		
Pap	1 262	11 225	1 542	6 686

Forbruget af Avispapir er steget meget stærkt, men hertil svarer ikke nogen væsentlig Forøgelse af den indenlandske Produktion. Indførselen, der i 1913 var ganske uvæsentlig, udgjorde i 1925 $\frac{2}{5}$ af Forbruget. Samtidig er Eksporten, som i 1913 udgjorde 612 000 kg, næsten indstillet. Indførselen af alle andre Papirsorter under et er steget 122 pCt., medens Produktionen kun er steget 11 pCt.

Papforbruget er omtrent uforandret; Produktionen er gaaet tilbage med $\frac{1}{5}$, medens Indførselen er omtrent fordoblet.

Tapet- og Rullegardinsfabrikker.

Fabriques de papiers peints et de stores.

De foreliggende Oplysninger om Tapet- og Rullegardinsfabrikationen omfatter ligesom i 1913 Landets hele Produktion af denne Art. Der taltes 6 Fabrikker, jfr. Tabel 45, hvoraf en, der udelukkende fremstiller Rullegardiner, er tilknyttet en af Tapetfabrikkerne. Produktionen beskæftigede i alt 100 Arbejdere.

	Produktion			
	1925		1913	
	Mængde	Værdi	Mængde	Værdi
Tapeter	1 546 281 kg	2 171 628 Kr.	1 341 500 kg	933 000 Kr.
Rullegardiner	13 634 Stkr.	61 200 —	5 700 Stkr.	15 500 —

Produktionen, der for Tapeternes Vedkommende er faldet lidt siden 1924, er ca. 15 pCt. større end i 1913. I 1924 var Produktionen godt 20 pCt. større end i 1913.

De 5 Tapetfabrikker er af omtrent samme Størrelse. Den specielle Rullegardinsfabrik fremstiller Størstedelen af Produktionen af Rullegardiner.

Indførselen af Tapeter androg i 1925 472 200 kg og i 1913 481 600 kg.

Tagpapfabrikker.

Fabriques de carton pour toits.

Tabel 46, som omfatter 10 Virksomheder med 94 Arbejdere, angiver hele Landets Produktion af Tagpap i 1925. Derimod kan Produktionen af Tagtjære ikke anses for fuldt oplyst gennem Indberetningerne fra Tagpapfabrikkerne. Oplysningerne angaaende 1913 i nedenstaaende Tabel omfatter $\frac{4}{5}$ af hele Produktionen i dette Aar.

	1925		1913	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Tjærepap	6 645	1 815	9 305	918
Tjærefri Pap	2 981	1 241	475	86
Tagtjære	2 510	441	1 364 ¹⁾	135
I alt	—	3 497	—	1 139

¹⁾ Heri er for 1913 indbefattet en Del andre Isoleringsstoffer.

Tabellen viser samme Produktion af Tagpap i 1925 som i 1913, men da der i sidstnævnte mangler ca. $\frac{1}{5}$, er der altsaa en hertil svarende Tilbagegang i Produktionens Omfang. Der synes at have fundet en stærk Forskydning Sted i Produktionen fra Tjærepap til tjærefri Pap. Da Indførselen saavel i 1913 som i 1925 er ubetydelig i Forhold til den indenlandske Produktion, maa dette skyldes en Forbrugsændring.

I følgende Oversigt er Ind- og Udførselen sammenlignet med Produktionen for Aarene 1925 og 1913.

	1925			1913		
	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Pap i Forb. m. Tjære, Asfalt o. l.	9 626	244	468	9 780	173	446

Over Halvdelen af Produktionsværdien i Tagpapindustrien falder paa de to største Fabrikker. Af Fabrikkerne fremstillede 4 kun Tjærepap, medens 6 fremstillede baade Tjærepap og tjærefri Pap.

Oliemøller.

Fabriques d'huiles.

Den aarlige Produktionsstatistik omfatter hele Landets Olieindustri, der i 1925, jfr. Tabel 47, talte 11 Fabrikker med i alt 1 317 Arbejdere. Oplysningerne om Produktionen i 1913 er ligeledes fuldstændige.

	1925		1913	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Kokosolie m. m.	30 855	33 760	»	»
Kokoskager m. m.	18 202	3 972	»	»
Jordnød-, Sesam- og Soyaolie ..	28 617	29 170	6 631	2 994
Jordnød-, Sesam- og Soyakager.	112 881	26 519	39 289	5 100
Solsikke- og Bomuldsfrøolie....	7 591	7 290	651	292
Solsikke- og Bomuldsfrøkager ..	39 608	7 412	2 467	262
Lin- og Rapsolie.....	2 026	1 878	5 282	2 643
Fernis	2 553	2 967	2 131	1 267
Hørfrø- og Rapskager.....	9 501	2 287	14 986	1 972
Hampefrøolie	»	»	94	44
Hampefrøkager	»	»	297	32
Tils....	—	115 255	—	14 606

Produktionen er i alt siden 1913 steget med 138 pCt. Produktionen i 1924, som var langt større, var 200 pCt. større end i 1913. Fremgangen falder paa Olier og Kager fremstillet af de oversøiske Raavarer, Kopra, Soyabønner m. m., hvis Anvendelse i Oliemøllerne er tredoblet siden 1913. Produkterne af Hør- og Rapsfrø er gaaet tilbage og indtager nu en relativt betydelig ringere Plads i Produktionen end i 1913. I 1925 er anvendt 20 pCt. mere Linolie til

Fernis end i 1913. De oversøiske Raastoffers stærkt stigende Betydning fremgaar af nedenstaaende Procentfordeling for Aarene 1925, 1924 og 1913.

	1925	1924	1913
	pct.	pct.	pct.
Kopra m. m.	79	83	64
Solsikke m. m.	13	9	5
Hørfrø m. m.	8	8	31
	100	100	100

Solsikkekager og -mel, der efter Indførselen er blevet underkastet en fornyet Presning, en Fremgangsmaade, der i de senere Aar er benyttet i ret stort Omfang, er ikke medtaget i den ovenstaaende Beregning af Raastoffernes relative Betydning.

Nedenfor er Produktionen sammenlignet med Ind- og Udførsel.

	1925			1913		
	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Udførsel 1000 kg	Produktion 1000 kg	Indførsel 1000 kg	Udførsel 1000 kg
Jordnød-, Sesam- og Soyaolie.....	28 617	6 899	13 781	6 631	3 647	4 066
Jordnød-, Sesam- og Soyakager.....	112 881	133 535	29 573	39 289	59 306	5 885
Solsikke- og Bomuldsfrø- olie ¹⁾	7 591	2 141	130	651	4 042	»
Solsikke- og Bomuldsfrø- kager	39 608	501 109	5 360	2 467	424 555	717
Lin- og Rapsolie.....	2 026	1 147	51	5 282	38	15
Hørfrø- og Rapskager..	9 501	103 396	101	14 986	70 343	168
Kokosolie m. m.	30 855	18 682	5 084	»	6 657	6 399
Andre vegetabiliske Olier og Fedtsyre	»	2 123	7 484	94	1 876	495
Kokoskager m. m.	18 202	54 362	912	} 297	39 298	8 652
Andre Slags Oliekager..	»	2 284	82			
Linoliefernis	2 553	42	83	2 131	10	»

¹⁾ Ind- og Udførselstallene gælder kun Bomuldsfrøolie.

I 1913 indførtes af vegetabilisk Olie af enhver Art 16 000 Tons, svarende til $\frac{2}{6}$ af Forbruget her i Landet. I 1925 gik Indførselens Andel ned til een Femtedel, men var i 1925 atter steget til to Femtedele, væsentlig Raaolie, som raffineredes her i Landet til Brug i Margarinefabrikationen. I alle Aarene er der samtidig foregaaet en Ud-

førsel af her i Landet fremstillet Olie i et Omfang omtrent svarende til Indførselen. I 1913, 1924 og 1925 udgjorde den samlede Udførsel henholdsvis 11 000, 34 000 og 27 000 Tons, i hvert af Aarene ca. $\frac{1}{3}$ af Produktionen.

Den ved Olieproduktionen fremkomne Mængde Foderkager er langtfra tilstrækkelig til at dække Landets Forbrug. Saavel i 1913 som i 1925 indførtes ca. $\frac{4}{5}$ af det samlede Forbrug.

Indførselen af Linoliefernis er ubetydelig. Det maa bemærkes, at den til Fernisfremstillingen anvendte Linolie ikke er inkluderet i Tabellernes Tal for Linolieproduktionen. Den færdige Fernis og den anvendte Olie svarer omtrent til hinanden kg for kg.

Af de 11 danske Oliefabrikker fremstillede 10 vegetabiliske Olier. De 2 største af disse 10 Fabrikker fremstillede ca. $\frac{4}{5}$ af Produktionen. Forarbejdning af de oversøiske Raavarer som Kopra, Soya og Sesam falder væsentligst paa disse to Fabrikker, der aftog ikke mindre end ca. $\frac{9}{10}$ af Oliemøllernes Raastofforbrug af denne Art. De mellemstore Fabrikker, hvis Produktion ligger mellem 1—10 Mill. Kroners Salgs-værdi, fremstiller 16,5 pCt. af Produktionen, men aftager 72 pCt. af Raavarerne til Fremstilling af Olier og Kager af Raps-, Hør- og Hampefrø. De mindste Fabrikker forarbejder ogsaa væsentligst europæiske Raastoffer, for en enkelt Vedkommende dog tillige Soyabønner.

Sæbe- og Sodafabrikker.

Fabriques de savon et de soude.

Foruden om Virksomhederne i den aarlige Produktionsstatistik, jfr. Tabel 48, har man i 1925 paa Grundlag af Erhvervstøllingens Adressefortegnelser fremskaffet Oplysninger om de mindre Sæbefabrikkers Produktion.

Der udsendtes Skema til 54 mindre Virksomheder, hvoraf 45 svarede. Af Besvarelserne maatte 12 udelades, idet Virksomheden enten var nedlagt eller ikke mere producerede Sæbe. Produktionen paa de 33 talte Virksomheder havde i alt en Værdi af 904 292 Kr. og fordelte sig som angivet i omstaaende Tabel.

	kg	Kr.
Blød Sæbe	554 666	325 830
Fast Sæbe, parfumeret, i Haandstykker.....	92 076	167 760
— — ikke parfumeret, i Haandstykker	443	1 142
— — til Husholdningsbrug	331 973	277 084
— — til teknisk Brug o. l.	69 010	65 720
Vaskepulver	11 765	11 499
Sæbespaaner.....	44 879	55 257
		I alt... 904 292

Produktionen paa Virksomheder, der ikke er medtaget i den aarlige Statistik, udgør efter Værdi kun 3,6 pCt. af de store Virksomheders Produktion. Kun 2 af disse Virksomheder producerede Varer til en Værdi af over 100 000 Kr.; begge disse Virksomheder var Specialfabrikker for Fremstilling af blød Sæbe, hvoraf de producerede 92 pCt. af den paa de mindre Virksomheder faldende Produktion af denne Art. Produktionen paa de Virksomheder, fra hvilke der ikke foreligger Statistik, vil næppe kunne have nogen Betydning. Det mest karakteristiske ved Smaa virksomhedernes Produktion er dels, at de bortset fra to Virksomheder næsten ikke fremstiller blød Sæbe og dels, at 60 pCt. af den faste Sæbe er Husholdningssæbe, mod 25 pCt. i de større Fabrikker.

I følgende Tabel er Sæbe- og Sodafabrikernes samlede Produktion angivet i Sammenligning med 1913, for hvilket Aar der foreligger Oplysninger fra alle de betydeligste Virksomheder.

	1925		1913	
	1000 kg	1000 Kr.	1000 kg	1000 Kr.
Blød Sæbe	16 725	10 159	14 683	4 371
Fast Sæbe, parfumeret, i Haandstykker..	2 703	6 310	1 987	2 012
— — ikke parfumeret, i Haandstykk.	29	32		
— — til Husholdningsbrug	2 590	2 838	2 360	1 110
— — til teknisk Brug o. l.	1 160	900		
Vaskepulver m. m.	1 751	1 279	492	111
Sæbespaaner.....	1 577	2 322	—	—
Raa Glycerin (88 pCt.)	233	278	—	336
Krystalliseret Soda.....	19 148	1 851	22 350	851
Tils....	—	25 969	—	8 791

Produktionen, der er gaaet lidt tilbage fra 1924 til 1925, viser for alle Varer undtagen Glycerin og Soda Stigning siden 1913. Produktionen af Vaskepulver er steget forholdsvis stærkest. Forøgelsen i Produktionen af Sæber til Husholdningsbrug fordeler sig mellem den faste Sæbe og Sæbespaanerne, der er en i den seneste Tid oparbejdet ny Artikel. Fra 1924 til 1925 gik Produktionen af den parfumerede Haandsæbe tilbage, medens der fandt en relativ meget betydelig Forøgelse Sted i Produktionen af den ikke parfumerede Haandsæbe.

Til nærmere Belysning af den indenlandske Produktions Forhold til den udenlandske Omsætning skal man anføre nedenstaaende Oversigt for Aarene 1925 og 1913.

	1925			1913		
	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel	Produk- tion	Ind- førsel	Ud- førsel
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Sæbe, parfumeret	2 703	68	788	1 987	39	34
— ikke parfumeret	29	4	—			
Blød Sæbe	16 725	46	211	16 683	166	234
Alm. fast Sæbe t. Husholdningsbr.	2 590	124	71			
— — — - tekn. Brug....	1 160	61	4	360	437	4
Vaskepulver m. m.	1 751	1 884	58	492	901	10
Krystalliseret Soda.....	19 148	85	1 278	22 350	»	217

For Sæber og Soda spiller Indførselen kun en ret ringe Rolle, for den tekniske Sæbes Vedkommende er Indførselen i 1925 knapt $\frac{1}{7}$ af Indførselen i 1913. I 1925 var Udførselen af Toiletsæber over 20 Gange saa stor som i 1913 og udgjorde 29 pCt. af Produktionen. Forbrugt af det ny Produkt, Vaskepulver, er siden 1913 forøget til godt det dobbelte, hvoraf Halvdelen er udenlandske Varer.

Nedenfor er de 28 Sæbefabrikker, der indgaar i den aarlige Pro-

Produktionsværdi	Antal Virksomheder	Produktionens		pCt.
		Salgsværdi	1000 Kr.	
over 1 Mill. Kr.....	5	16 382	70	
$\frac{1}{2}$ —1 — —	5	4 099	18	
100 000— $\frac{1}{2}$ — —	13	2 577	11	
50 000—100 000 —	2	119	1	
under 50 000 —	3	72	—	
I alt... ..	28	23 249	100	

duktionsstatistik fordelt i Størrelsesgrupper efter Produktionens Salgs-værdi, idet Produktionen paa to Fabrikker under samme Firma er fordelt efter Arbejdertal.

Saavidt det kan fremgaa af den foreliggende Statistik, er Sæbe-fabrikkerne kun lidt specialiseret. Som Regel fremstiller enhver af Virksomhederne alle de i Tabellen anførte Varearter.

Sodaproduktionen, der foruden i de 5 Sodafabrikker foregaar i 5 af Sæbefabrikkerne, er knyttet til de større Virksomheder.

**Sammenlignende Oversigt over Produktionen m. v.
i forskellige Industrier i 1925, 1924 og 1923.**

	1925	1924	1923
Handels-Møller			
Antal Virksomheder	90	93	94
— Arbejdere	934	955	916
Produktion: Hvedemel	Tons 140 810	142 825	126 526
Rugmel	— 121 916	133 430	119 501
Bygmel og -gryn	— 4 882	5 960	6 348
Havregryn	— 3 835	3 735	3 054
Klid	— 74 459	76 766	67 371
 Sukkerfabrikker			
Antal Virksomheder	9	9	9
— Arbejdere	4 900	ca. 4 875	4 700
Produktion: Roesukker	Tons 173 351	135 834	104 041
 Kiks- og Chokoladefabrikker			
Antal Virksomheder	24 ¹⁾	23	22
— Arbejdere	1 827	1 611	1 444
Produktion: Kakaopulver	Tons 349	377	294
Chokolade	— 4 195	4 185	3 462
Kiks og Biskuit	— 2 254	2 314	1 768
 Kaffesurrogatfabrikker			
Antal Virksomheder	8 ²⁾	8 ²⁾	8 ²⁾
— Arbejdere	244	255	241
Produktion: Cikorie og anden Kaffetils... Tons	5 804	6 054	5 777
 Kartoffelmelsfabrikker			
Antal Virksomheder	3	3	7
— Arbejdere	ca. 50	39	ca. 120
Produktion: Kartoffelmel	Tons 2 230	200	2 714
 Mælkekondenseringsfabrikker m. m.³⁾			
Antal Virksomheder	19	34	16
— Arbejdere	ca. 674	ca. 870	649
Produktion:			
9 pCt. Eksportfløde paa Flasker .... Tons	3 291	4 629	—
Mælk og Fløde, ikke kondens., herm. —	587	1 344	—
— — , kondens., herm. .... —	25 839	27 019	24 410
— — , — ikke herm. —	607	1 637	1 344
Tørmælk	»	1 723	1 327

¹⁾ Herunder en stor Sukkervarefabrik med en ganske ringe Chokoladefabrikation.

²⁾ Foruden Cikoretørrerier: 14 i 1925, 14 i 1924 og 14 i 1923 med henholdsvis 160, 180 og 160 Arbejdere i Sæsonen.

³⁾ I 1924 foreligger Oplysninger fra et større Antal Eksportflødefabrikker end i 1925 og 1923

	1925	1924	1923
Svineslagterier, Konserver- og Kød- varefabrikker			
Antal Virksomheder.....	125	129	120
— Arbejdere.....	3 838	3 813	3 215
Produktion: Bacon.....Tons	184 944	198 778	161 997
Andet Flæsk.....	26 324	26 005	25 046
Andre Slagteriprodukter ¹⁾	50 078	51 602	43 500
Hermetik.....	5 688	6 051	2 813
Tørrede Grønsager.....Tons	5	2	1
Grønsager og Frugt i øvrigt.....	893	1 190	941
Fisk i øvrigt.....	1 560	1 517	1 636
Kødvarer i øvrigt.....	9 265	9 415	8 308
Frugtsaft og -vin.....1000 l	2 004	2 394	2 287
Margarinefabrikker			
Antal Virksomheder.....	127	120	110
— Arbejdere.....	1 288	1 243	1 207
Produktion: Margarine.....Tons	70 171	69 427	65 224
Mineralvandsfabrikker			
Antal Virksomheder.....	51	52	52
— Arbejdere.....	505	481	448
Produktion: Alm. Sodavand.....1000 l	6 763	6 475	6 541
Søde Vand.....	14 780	11 443	10 151
Mineralvand.....	113	140	115
Bryggerier			
Antal Virksomheder.....	229 ²⁾	232 ²⁾	234 ²⁾
— Arbejdere.....	5 575	5 491	5 465
Produktion: Stærkt Øl.....1000 hl	1 520	1 387	1 415
Svagt Øl.....	894	877	879
Spritfabrikker			
Antal Virksomheder.....	5	6	7 ³⁾
— Arbejdere.....	ca. 520	504	ca. 520
Produktion: Spiritus à 100 pCt.....1000 l	6 683	6 418	4 983
Cigar- og Tobaksfabrikker			
Antal Virksomheder.....	629	639	634
— Arbejdere.....	6 684	7 398	7 600
Produktion: Cigarer.....Mill. Stkr.	242	280	269
Cigarillos.....	133	131	119
Cigaretter.....	1 101	1 051	974
Røgtobak.....Tons	2 015	2 061	2 131

¹⁾ Tarme og Maver ikke medregnet.

²⁾ Heraf ude af Drift i 1925: 7, i 1924: 8, i 1923: 7.

³⁾ Heraf 1 ude af Drift.

	1925	1924	1923
Bomuldsspinderier			
Antal Virksomheder.....	5	5	5
— Arbejdere	1 056	1 242	1 168
Produktion: Bomuldsgarn og -affald ..Tons	3 929	4 410	4 686
Vatfabrikker			
Antal Virksomheder.....	3	3	3
— Arbejdere	80	89	74
Produktion: Vat	176	181	184
Vattæpper og -madratter			
1000 Stkr.	20	21	17
Uldspinderier, Klædefabrikker, Bomuldsvæverier og Gulvkludefabrikker			
Antal Virksomheder.....	81	78	84
— Arbejdere	4 790	5 966	5 774
Produktion: Uldgarn til Salg.....Tons	1 102	1 250	930
Hel- og halvuldne Varer .. —	1 767	ca.2 300	ca.2 200
Bomuldsstoffer	3 919	ca.4 450	ca.4 850
Hel- og halvlinnede Varer . —	69	146	156
Stoffer af Bomuld og Silke —	12	—	—
Arb. for fremm. Regn. 1000 Kr.	1 025	1 071	1 678
Trikotagefabrikker			
Antal Virksomheder.....	65	70	72
— Arbejdere	2 306	2 635	2 662
— Hjemmearbejdere	830	997	1 123
Produktion: Strikkede og vævede Varer Tons	1 947	2 256	2 191
Rebslagerier			
Antal Virksomheder.....	10	11	8
— Arbejdere	497	517	423
Produktion: Reb og Tovværk	2 548	2 724	2 340
Garn.....	1 366	1 578	1 070
Jærn- og Staaltraadstove.. —	354	436	461
Herrekonfektionsfabrikker			
Antal Virksomheder.....	30	20	22
— Arbejdere ¹⁾	1 336	1 108	1 065
— Hjemmearbejdere ¹⁾	2 360	2 295	2 078
Produktion: Varer af Uld..... Tons	762	740	657
— - Bomuld ell. Lærred —	596	479	463
Hatte- og Kasketfabrikker			
Antal Virksomheder.....	26	—	—
— Arbejdere	723	—	—
Produktion: Hatte	896	—	—
Huer og Kasketter. — —	502	—	—

¹⁾ I Sæsonen.

Handskefabrikker			
	1925	1924	1923
Antal Virksomheder	25	—	—
— Arbejdere	119	—	—
— Hjemmearbejdere.....	161	—	—
Produktion: Handsker..... Dus.	19 574	—	—
Garverier			
	45	49	48
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere	827	931	852
Produktion: Huder.....Stkr.	254 548	330 249	295 648
Skind..... —	566 639	750 474	807 565
Skotøjsfabrikker			
	112	112	111
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere	2 542	3 284	3 036
— Hjemmearbejdere	242	388	350
Produktion: Fodtøj ¹⁾ .....1000 Par	2 743	3 376	3 174
Træskibsbyggerier			
	138	—	—
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere	560	—	—
Produktionens Salgsværdi:			
Skibe.....1000 Kr.	1 992	—	—
Reparationsarbejde..... —	2 059	—	—
Træskofabrikker			
	27	27	27
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere.....	460	553	556
Produktion: Træskobunde	1 023	1 239	1 230
Kapskobunde	1 889	2 222	2 072
Cementfabrikker			
	7	7	7
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere	2 130	2 549	2 364
Produktion: Cement.....Tons	590 771	681 921	655 432
Slemmekridt	9 022	7 839	5 148
Gødningskalk..... —	702	986	1 814
Bornholmske Stenbrud			
	16 ²⁾	—	—
Antal Virksomheder.....			
— Arbejdere	409	—	—
Produktion: Granit.....Tons	89 328	—	—
Sandsten	1 157	—	—

¹⁾ Vægten af Produktionen androg i 1925 1 584 000 kg. i 1924 1 918 000 kg.

²⁾ Heraf 12 Granitbrud, 1 Sandstensbrud og 3 Stenhuggerier uden direkte Forbindelse med Brud.

Teglværker	1925	1924	1923
Antal Virksomheder.....	282	281	275
— Arbejdere ¹⁾	ca. 6 100	ca. 6 900	ca. 6 800
Produktion: Mursten	Mill. Stkr. 407	435	463
Tagsten.....	— — 21	19	22
Drænrør	— — 41	29	19
andre Varer.....	— — 26	29	23
Kalksandstensfabrikker			
Antal Virksomheder.....	8	9	9
— Arbejdere ¹⁾	ca. 100	ca. 135	ca. 135
Produktion: Kalksandsten.....	Mill. Stkr. 30 ²⁾	33 ²⁾	40 ²⁾
Kalkbrud, Kalk- og Kridtværker			
Antal Virksomheder.....	46	46	41
— Arbejdere.....	727	884	878
Produktion: Kalksten til teknisk Brug. m ³	49 904	53 297	49 561
— - Brænding....	— 105 714	108 730	129 239
Gødningskalk	Tons 145 889	107 826	80 233
Raakridt	— 23 484	26 654	9 643
Slemmekridt	— 5 675	6 060	7 558
Brændt Kalk	— 56 233	62 689	64 646
Porcellæns- og Fajancefabrikker			
Antal Virksomheder.....	4	4	4
— Arbejdere	1 033	1 145	928
Produktionens Salgsværdi:			
Porcellæn	1000 Kr. 9 371	8 856	7 225
Fajance	— 1 413	2 025	1 735
Terrakotta og Keramikfabrikker			
Antal Virksomheder.....	9	9	8
— Arbejdere	134	121	115
Produktionens Salgsværdi.....	1000 Kr. 860	736	622
Lervarefabrikker			
Antal Virksomheder	12	12	11
— Arbejdere	143	172	133
Produktion: Urtepotter.....	1000 Stkr. 4 567	4 520	3 631
Andre Lervarer	— — 994	1 204	867
Glasværker			
Antal Virksomheder.....	6	7	7
— Arbejdere	858	849	769
Prod.: Flasker af grønt Glas	1000 Stkr. 22 005	26 776	19 943
— af halvhvidt Glas	— 5 537	4 939	5 270
— af hvidt	— — 5 415	3 805	2 474
Andet.....	1000 Kr. 2 560	2 217	2 149

¹⁾ I Sæsonen.

²⁾ Heri medregnet 1 Teglværks Produktion af Kalksandsten.

Metalvarefabrikker og Metalstøberier	1925	1924	1923
Antal Virksomheder	62	—	—
— Arbejdere	920	—	—
Produktionens Salgsværdi:			
Metalstøbegods..... 1000 Kr.	1 099	—	—
Metalvarer..... — -	7 780	—	—
Guld-, Sølv-, Tin- og Elektropletvarefabrikker			
Antal Virksomheder	89	—	—
— Arbejdere	1 437	—	—
Produktionens Salgsværdi:			
Guldvarer..... 1000 Kr.	1 206	—	—
Sølvvarer	8 327	—	—
Tinvarer	1 678	—	—
Elektropletvarer	5 976	—	—
Reparationsarbejde	529	—	—
Arbejde for andre.....	179	—	—
Jærnstøberier, Maskinfabrikker og Jærnskibsværfter			
Antal Virksomheder.....	244	234	211
— Arbejdere	17 345	20 156	16 569
Produkt.s Salgsværdi: Støbegods.... 1000Kr.	24 314	30 011	25 978
Maskiner m. m. —	72 991	75 944	62 601
Skibe..... —	47 028	33 951	36 135
Reparationsarb. m. m.	33 806	45 748	32 163
Cykle- og Automobilfabrikker			
Antal Virksomheder	21	21	19
— Arbejdere	1 372	1 200	766
Produktion: Cyklestel..... Stkr.	57 693	61 536	50 726
Automobiler..... —	27 514	24 849	17 432
Motorcykler	159	333	264
Traad- og Kabelfabrikker			
Antal Virksomheder	4	4	4
— Arbejdere.....	966	1 201	1 350
Produktionens Salgsværdi: Traad .1000 Kr.	15 268	20 281	22 834
Kabel.. —	12 035	13 823	13 718
Jærnvarefabrikker			
Antal Virksomheder.....	67	62	63
— Arbejdere	1 304	1 369	1 147
Produktionens Salgsværdi.....1000 Kr.	12 001	13 767	11 556
Blikvarefabrikker			
Antal Virksomheder	27	23	21
— Arbejdere	1 538	1 733	1 596
Produktionens Salgsværdi	19 310	20 010	16 520

Elektromekaniske Fabrikker	1925	1924	1923
Antal Virksomheder	54	—	—
— Arbejdere	2 698	—	—
Produktionens Salgsværdi:			
Elektriske Kraftmaskiner ..... 1000 Kr.	9 006	—	—
Elektrisk Materiel m. m.	— - 16 872	—	—
Pianofabrikker			
Antal Virksomheder	21	20	22
— Arbejdere	414	485	450
Produktion: Pianoer og Flygler ..... Stkr.	3 025	3 483	2 901
Harmoniums og Orgler ...	— 1 057	1 073	954
Tændstikfabrikker			
Antal Virksomheder	2	2	2
— Arbejdere	313	370	361
Produktion: Tændstikker, Mill. Æsker og Tutter	148	183	174
Papir- og Papfabrikker			
Antal Virksomheder	10	10	10
— Arbejdere	1 306	1 460	1 436
Produktion: Pap ..... Tons	1 265	1 267	1 643
Papir	— 44 824	44 208	41 006
Tapetfabrikker			
Antal Virksomheder	6	5	5
— Arbejdere	100	95	85
Produktion: Tapeter .... 1000 Ruller à 8 m	4 505	4 838	3 999
Rullegardiner ..... Stkr.	13 634	11 808	13 448
Tagpapfabrikker			
Antal Virksomheder	10	8	—
— Arbejdere	94	96	—
Produktion: Tagpap ..... Tons	9 626	7 995	—
Tagtjære	— 2 510	2 207	—
Oliemøller			
Antal Virksomheder	11	10	9
— Arbejdere	1 317	1 705	1 312
Produktion: Olie og Fernis ..... Tons	71 642	98 384	87 399
Oliekager	— 180 192	226 501	162 707
Sæbe- og Sodafabrikker			
Antal Virksomheder	34	38	39
— Arbejdere	777	942	733
Produktion: Blød Sæbe	Tons 16 170	15 832	15 613
Fast Sæbe	— 5 988	8 053	6 871
Vaskepulver o. Sæbespaaner	— 3 272	1 757	1 470
KrySTALLiseret Soda	— 19 148	20 230	18 263

Tabel 1. Handels-Møller. *Meuneries commerciales.*

Antal Virksomheder <i>nombre d'entreprises</i>	90
Antal Arbejdere ¹⁾ <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	845
Kvinder <i>femmes</i>	69
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	20

I alt total... 934

¹⁾ De i tilknyttede Bagerier beskæftigede Arbejdere er i Reglen medregnet.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Formaling: Hvedemel <i>farine de froment</i> .	140 810 490	68 982 545
— Rugmel, groft <i>farine de seigle non blutée</i>	75 577 455	23 563 849
— Rugmel, halvsigtet <i>farine de seigle blutée à demi</i>	24 219 803	8 282 948
— Rugmel, sigtet <i>f. de seigle blutée</i>	22 119 142	9 253 610
— Byggryn og -mel <i>gruau et farine d'orge</i>	4 881 917	2 109 953
— Havregryn <i>gruau d'avoine</i> ...	3 834 935	2 462 090
— Semoulegryn <i>semoule</i>	107 400	44 320
— Rismel o. l. gryn <i>far. et gruau de riz</i>	832 985	452 645
I alt total...	—	115 151 960
Biprodukter <i>produits accessoires</i>		
Hvedekliid <i>son de froment</i>	52 652 926	12 205 386
Rugkliid <i>son de seigle</i>	13 976 769	2 732 342
Svinemel o. l. <i>restes, etc.</i>	7 829 718	1 440 278
I alt total...	—	16 378 006
Valset, gruttet el. brækket <i>laminé, égrugé ou rompu</i>		
Rug <i>seigle</i>	71 271	24 920
Havre <i>avoine</i>	2 078 255	556 795
Byg <i>orge</i>	4 672 653	1 398 435
Majs <i>maïs</i>	3 980 497	1 026 986
Uspecificeret Korn <i>céréales sans spéc.</i> ...	819 664	185 141
Ærter og Vikker <i>pois et vesces</i>	46 582	12 984
Kager <i>tourteaux</i>	4 665 888	1 314 856
Uspecificeret Fodermel <i>far. fourr. sans spéc.</i>	1 404 370	308 888
I alt total...	—	4 829 005
Mølleriprodukter tils. <i>prod. de meun. total</i>	—	136 358 971

Som Betaling for Formaling, Valsning, Grutning o. l. for fremmed Regning modtaget 150 000 Kr.

I de 16 Virksomheder, der tillige drev Bageri, forbrugtes af Mel i Bageriet 16 *meuneries faisant en outre la boulangerie y ont employé de farine*

	af egen Formaling <i>de leur propre mouture</i> kg	indkøbt <i>achetée</i> kg
Rugmel, groft <i>farine de seigle non blutée</i>	9 586 770	
— , halvsigtet <i>farine de seigle blutée à demi</i> .	12 064 703	1 346 000
— , sigtet <i>farine de seigle blutée</i>	942 741	1 946 700
Hvedemel <i>farine de froment</i>	595 132	2 277 900

A n m. Om Produktionen paa mindre Handelsmøller og Kundemøller, se Indledningen Side 13.

Tabel 2. Sukkerfabrikker og -raffinaderier. *Fabriques et raffineries de sucre.*

Antal Sukkerfabrikker *nombre de fabriques de sucre* 9
 Antal Sukkerraffinaderier *nombre de raffineries de sucre* ... 2

Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	paa Sukkerfabrikkerne ¹⁾ <i>dans les fabriques de sucre</i>		i Raffina- derierne <i>dans les raffine- ries</i>
	i Kampagnen <i>pendant la campagne</i>	udenfor Kam- pagnen <i>hors de la cam- pagne</i>	
Mænd <i>hommes</i>	ca. 4 700	ca. 1 200	453
Kvinder <i>femmes</i>	ca. 200	ca. 40	168
I alt <i>total</i> ...	ca. 4 900	ca. 1 240	621

¹⁾ Se i Indledningen om Arbejdertal pr. Maaned.

Sukkerfabrikkernes Produktion *product. de sucre* 173 351 401 kg

I 1925 indførtes 25 064 000 kg Sukker og udførtes 1 352 000 kg, hvoraf 1 308 000 kg polariserede under 98 pCt.

Afgiftsberigtiget indenlandsk Sukker.

Sucre de betteraves indigène sur lequel les droits ont été acquittés.

	Mængde <i>quantité</i>	Afgift <i>droit</i>	
		Øre pr. kg <i>Øre par kilo</i>	I alt <i>total</i>
Ikke raffineret Sukker <i>sucre non raffiné</i>			
Klasse 1, polariserer over 98 pCt. <i>clair</i>	43 902 790	5,7	2 502 459
Klasse 2, polariserer 98 pCt. eller der- under <i>foncé</i>	9 440 562	4,0	377 622
Tilsammen <i>total</i> ...	53 343 352	—	2 880 081
Sukker til Raffinering <i>sucre à raffiner</i>			
polariserer <i>polarisanti</i>			
indtil 96 pCt. <i>96 p. c. et moins</i>	56 462 973	4,95	2 794 917
over 96 pCt.—96,5 pCt.	15 182 000	5,10	774 282
— 96,5 - —97,0 -	4 991 600	5,25	262 059
— 97,0 - —97,5 -	368 000	5,40	19 872
— 97,5 - —98,0 -	17 000	5,55	943
— 98,0 - <i>plus de 98 p. c.</i>	13 947 500	5,70	795 007
Tilsammen <i>total</i> ...	90 969 073	—	4 647 080
I alt <i>total général</i> ...	144 312 425	—	7 527 161

A n m. 1. Af det i 1925 indbetalte Afgiftsbeløb, 7 024 964 Kr., tilbagebetales i samme Aar 1 038 377 Kr.

A n m. 2. Statistikken omfatter samtlige Landets Sukkerfabrikker.

Tabel 3. Chokoladefabriker.

*Fabriques de chocolat.*Antal Fabriker *nombre de fabriques* .... 17¹⁾Antal Arbejdere *ouvriers*

Mænd <i>hommes</i>	427
Kvinder <i>femmes</i>	1 105
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	119

I alt *total*... 1 651¹⁾

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Kakaopulver <i>cacao en poudre</i>	348 698	403 024
Kogechokolade <i>chocolat à cuire</i>	1 676 411	4 292 680
Spisechokolade <i>chocolat à manger</i>	1 937 602	6 830 366
Overtrækschokolade, til Salg <i>chocolat pour enduire</i>	580 650	1 186 708
Kakaomasse, til Salg <i>pâte de cacao</i>	11 331	34 112
Kakaosmør, til Salg <i>beurre de cacao</i>	45 121	141 222
Kakaoskaller <i>pellicules de cacao</i>	293 128	26 537
Konfekt, Cremechokolade o. l. <i>confiserie, etc.</i>	2 297 907	6 517 925
Drops m. v. <i>bonbons, etc.</i>	1 693 274	2 016 048
Marcipanmasse, Nøddemasse m. v. til Salg <i>pâte de massepain, etc.</i>	774 813	2 278 481
Kiks og Biscuit med Sukker <i>biscuits sucrés</i>	594 444	1 104 483
— uden — <i>biscuits sans sucre</i>	112 957	140 000
Marmelade <i>marmelade</i>	62 958	50 464
Lakrids og Lakridsvarer <i>réglisse et ses applications</i>	7 545	45 270
Tilsammen <i>total</i>...		25 067 270

¹⁾ Aarsagen til den betydelige Stigning i Arbejdertallet i Sammenligning med 1924 er bl. a. Tilgang af en Chokoladefabrik, hvis Produktion overvejende var Sukkervarer.

Til Produktionen er anvendt *matières employées*

	kg
Raa Kakaobønner <i>jeves de cacao vertes</i>	2 949 171
Sukker til Chokoladefabrikationen <i>sucre pour la fabr. de chocolat</i>	2 538 089
Sukker til Sukkervarefabrikationen <i>sucre pour la fabr. de confiserie, bonbons, etc.</i>	2 652 699
Sukker til Kiksfabrikationen <i>sucre pour la fabr. de biscuits</i> ...	102 850
Glycose og Druesirup <i>glucose et sirop de raisins</i>	710 463

A n m. 1. Ved Lov af 12. Juni 1922 lagdes Omsætningsafgift paa Chokolade- og Sukkervarer. Den nugældende Lov, som er af 1. Maj 1923, fastsætter Afgiften til 25 pCt. af Varens Værdi ved Salg til Detaillist. I 1925 afgiftsberigtigedes 16 703 000 kg og Afgiften indbragte 11 057 000 Kr.

A n m. 2. Statistikken omfatter samtlige Virksomheder, der har forarbejdet Kakaobønner.

Tabel 4. **Sukkervarefabrikker.** *Fabriques de sucreries.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i> . . . . . 71 ¹⁾		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
	Mænd <i>hommes</i>	147
	Kvinder <i>femmes</i>	545
	Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	72
	I alt <i>total</i>	764
	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi
Produktion <i>production</i> ¹⁾	kg	<i>valeur vénale</i>
		Kr.
Spisechokolade <i>chocolat à manger</i>	50 971	229 842
Konfekt, Cremechokolade o. l. <i>confiserie, etc.</i>	1 011 932	3 388 329
Drops m. v. <i>bonbons, etc.</i>	3 460 390	5 744 367
Marcipanmasse, Nøddemasse m. v. <i>pâte de masse-pain, etc.</i>	477 718	1 192 512
Marmelade <i>marmelade</i>	19 000	24 698
Lakrids og Lakridsvarer <i>réglisse et ses applications</i>	246 627	567 404
	Tilsammen <i>total</i>	11 147 152

Til Produktionen er anvendt *matières employées*

Sukker til Spisechokolade-, Konfekt- og Sukkervarefabrikation <i>sucre pour la fab. de chocolat, confiserie, bonbons, etc.</i>	3 115 423
Glycose og Druesirup <i>glucose et sirop de raisins</i>	795 657

¹⁾ Desuden er der i ca. 850 mindre Virksomheder, som ikke omfattes af denne Oversigt, produceret ca. 2,4 Mill. kg Sukkervarer. Se Indledningen Side 23.

Tabel 5. **Kiks- og Biscuitfabrikker.** *Fabriques de biscuits.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i> 7		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
	Mænd <i>hommes</i>	41
	Kvinder <i>femmes</i>	134
	Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	1
	Tilsammen <i>total</i>	176
	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi
Produktion <i>production</i>	kg	<i>valeur vénale</i>
		Kr.
Kiks og Biskuit med Sukker <i>biscuits sucrés</i>	1 385 954	2 867 388
— uden — — <i>sans sucre</i>	160 340	277 500
	Tilsammen <i>total</i>	3 144 888

Til Produktionen er anvendt *matières employées*

Sukker <i>sucre</i>	374 122
Glycose og Druesirup <i>glucose et sirop de raisins</i>	32 754

A n m. 1. Efter de 1 Tabellerne 3 og 5 indeholdte Oplysninger var den samlede Produktion af Kiks og Biscuit med Sukker 1 980 398 kg og af Kiks og Biscuit uden Sukker 273 297 kg.

A n m. 2. Se Indledningen Side 23.

Tabel 6. Kaffesurrogatfabrikker og Cikoriætørrerier.
Fabr. de succédanés du café et sécheries de chicorée.

Antal Kaffesurrogatfabrikker <i>nombre de fabr. de succédanés du café</i>	8
Antal Cikoriætørrerier <i>nombre de sécheries de chicorée</i>	14
Antal Arbejdere beskæftigede ved Fabrikationen <i>ouvriers, dans les fabriques</i>	
Mænd <i>hommes</i>	72
Kvinder <i>femmes</i>	167
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	5
	I alt total... 244

I Tørrerierne beskæftigedes i Sæsonen — Oktober og November —
ouvriers employés dans les sécheries pendant la campagne (octobre et novembre)
 ca. 160 Mand.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Cikorie o. a. Kaffetilsætning <i>chicorée et autres succédanés du café</i>	5 804 000	6 210 000

I Tørrerierne fremstilledes 2 411 000 kg tørrede Cikorierødder og 818 000
 kg tørrede Sukkerroer.

An m. Statistikken omfatter samtlige Landets Kaffesurrogatfabrikker og Cikoriætørrerier.

Tabel 7. Kartoffelmelsfabrikker. Fabriques de farine
de pommes de terre.

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	3
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	ca. 50 ¹⁾

¹⁾ I Sæsonen. Om Arbejdertal pr. Måned se Indledningen.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Kartoffelmel <i>farine de pommes de terre</i>	2 229 700	609 865

Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>	kg
Kartofler <i>potatoes</i>	12 364 992
	12*

Tabel 8. Mælkekondenseringsfabrikker m. m.
Fabriques de lait condensé, etc.

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>	19	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i> :		
Mænd <i>hommes</i>	ca. 274	
Kvinder <i>femmes</i>	- 394	
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	- 6	
I alt <i>total</i>	ca. 674	
Produktion <i>production</i>		
9 pCt. Eksportfløde, homog. og ster., paa Flasker <i>crème pour exportation (9 p. c.), hom., stér., en bouteilles</i>	Mængde <i>quantité</i> kg 3 291 257	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr. 2 940 000
Mælk, homog. og steril., hermetisk <i>lait, hom., stér., herm.</i>	151 118	112 000
Fløde, homog. og steril., hermetisk <i>crème, hom., stér., herm.</i>	436 106	799 000
Kondenseret Sødmælk, sukret, hermetisk <i>lait frais condensé, sucré, herm.</i>	3 494 071	3 616 000
Kondenseret Sødmælk, usukret, hermetisk <i>lait frais condensé, non sucré, herm.</i>	562 438	453 000
Kondenseret Skummetmælk, sukret, hermetisk <i>lait écrémé condensé, sucré, herm.</i>	21 782 269	17 385 000
Kondenseret Mælk, sukret, ikke hermetisk <i>lait condensé, sucré, non herm.</i>	606 625	469 000
I alt <i>total</i>	—	25 774 000 ¹⁾

¹⁾ Fordelingen af den samlede Salgssum paa de enkelte Varer er skønmæssig, da Opgivelserne ikke har været specificeret for alle Fabrikkerne.

Til Produktionen af kondenseret Mælk er anvendt <i>matières employées à la production</i>		kg
Mælk <i>lait</i>	76 561 894	
Fløde <i>crème</i>	690 598	
Sukker <i>sucre</i>	12 050 461	

Anm. 1. I 2 af Virksomhederne fremstilledes 65 254 000 Stkr. Blkemballage til en Værdi af 3 680 000 Kr.

Anm. 2. 11 Virksomheder med 587 Arbejdere er egentlige Kondenseringsfabrikker og er samtlige Landets Virksomheder af denne Art. Se isvrigt Indledningen Side 28.

Tabel 9. Svineslagterier, Konserves- og Kødwarefabrikker.
Boucheries de porc, fabriques de conserves et de charcuterie.

	Antal Virksomheder <i>établissements</i>	Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>
Andelssvineslagterier <i>boucheries de porc coopératives</i>	52	2 256
Andre Eksportsvineslagterier <i>autres b. de porc</i>	15	439
Konserves ¹⁾ og Kødwarefabrikker <i>fabriques de con- serves et de charcuterie</i>	58 ²⁾	1 143 ²⁾
	125	3 838 ²⁾

¹⁾ Om Mælkekondenseringsfabrikker m. m. se Tabel 8.

²⁾ Heraf behandlede 32 Fabrikker med 461 Arbejdere udelukkende Kød, 7 med 90 Arbejdere kun Grøntsager og Frugt (Frugtvine), 13 med 135 Arbejdere kun Flisk og 6 med 457 flere forskellige af de nævnte Varer.

³⁾ Heraf var 2982 Mænd, 662 Kvinder og 194 Lærlinge og Dreng.

Tabel 9 (fortsat).

Produktion <i>production</i>	Mængde	Salgsværdi
	<i>quantité</i> kg	<i>valeur vénale</i> Kr.
Svineslagteriprodukter <i>boucheries de porc</i>		
6 498 713 Sider Bacon <i>flancs de porc</i>	184 944 000	479 623 000
Andet Flæsk til Eksport <i>autre porc à exporter</i> ..	969 000	1 463 000
Flæsk t. Hjemmemark. <i>porc p. le marché intér.</i>	25 355 000	52 723 000
Fedt og Ister <i>graisses</i>	c. 11 813 000	21 577 000
Hoveder og Tær <i>têtes et pieds</i>	18 296 000	7 570 000
Mørbrad <i>aloyau</i>	1 989 000	6 203 000
Lever, Hjerte, Nyre o. l. (Plucks) <i>foie, cœurs, rognons, etc.</i>	10 199 000	9 845 000
Skinkeben, Hals, Rygrad os de <i>jambon, cou, épine dorsale</i>	7 781 000	4 933 000
Tarme og Maver <i>boyaux et estomacs</i>	—	5 700 000
Tilsammen <i>total</i> ...		589 637 000

An m. Mængderne og Værdierne af de fremstillede Produkter undt. Flæsk er tildels beregnet.

Konserverfabrikater *produits de conserves*

Kød- og Charcuterivarer *viande et charcuterie:*

Leverpost., hermet. henk. <i>pâte de foie, cons.</i>	275 126	644 406
— anden <i>pâte de foie, autre</i>	1 038 042	2 172 492
Blobudding <i>boudins</i>	114 764	140 922
Kødfars <i>farce</i>	695 562	1 235 260
Andre Kødvarer, hermetisk henkogt <i>autres articles de charcuterie, conservés</i>	1 649 834	5 148 260
Pølser og andre Kødvarer, ikke hermetisk henkogte <i>id., non. coservés</i>	7 416 055	21 808 035
Frugt- og Grønsager <i>fruits et légumes:</i>		
Grønsager, hermetisk henkogte <i>légumes, cons.</i> ..	3 043 657	4 490 901
— tørrede <i>légumes, desséchés</i>	4 919	13 744
— behandlede paa anden Maade <i>légumes, préparés d'autres manières</i>	126 798	162 028
Frugter m. v., hermet. henk. <i>fruits, etc., cons.</i>	202 509	307 334
— behandlede paa anden Maade <i>fruits, etc., préparés d'autres manières</i>	766 611	1 023 391
Frugtsaft <i>sirops de fruits</i> ¹⁾	1 194 614	1 607 589
Cider og Frugtvin med Alkohol <i>vins de fruits, alcooliques</i>	783 852	1 574 043
Frugtvin uden Alkohol <i>vins de fruits, sans alcool</i>	25 281	22 328
Bittere og Essenser m. m. <i>bitters et essences, etc.</i>	1 840	15 000
Fisk og Fiskeprodukter: hermetisk henkogte <i>poissons, conservés:</i>		
Fiskeboller <i>boulettes de poisson</i>	445 165	423 623
Anden Konserver <i>autres conserves</i>	72 000	77 000
Fisk og Fiskeprodukter, behandlede p. a. M. <i>poissons préparés d'autres manières:</i>		
frosset <i>congelés</i>	771 000	710 151
saltet <i>salés</i>	436 411	690 476
Fiskefars <i>farce de poisson</i>	360 400	378 024
Andet og uspec. <i>autres et sans spéc.</i>	192 000	227 000
Tilsammen <i>total</i> ...		42 872 007

¹⁾ Heraf var 148 943 kg til en Værdi af 156 579 Kr. raa Frugtsaft.

An m. I 7 af Virksomhederne fremstilledes 5 282 000 Stkr. Bilkemballage til en Værdi af 911 000 Kr. Om Produktionen i Smaaavirksomheder se Indledningen Side 32.

Tabel 10. **Margarinefabrikker.** *Fabriques de margarine.*Antal Fabrikker *nombre de fabriques* ... 127Antal Arbejdere *ouvriers*Mænd *hommes*..... 879Kvinder *femmes* ..... 347Lærlinge og Drengene *apprentis et garçons* 62I alt *total* ... 1 288

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Margarine <i>margarine</i>	70 170 545	108 700 000

Raastoffer anvendte til Margarineproduktion.*Matières premières employées à la fabrication de margarine.*

	I alt <i>total</i>	Heraf fremstillet <i>dont produites</i>	
		i Indland <i>en Danemark</i>	i Udland <i>à l'étranger</i>
		kg	kg
Oleomargarin <i>oléo-margarine</i>	1 302 486	12 307	1 290 179
Stearin, animalsk <i>stéarine animale</i>	64 094	1 410	62 684
Premier jus o. l. <i>premier jus, etc.</i>	2 550 126	763 371	1 786 755
Neutral lard o. a. Slags Svinefedt <i>lard neutre</i> <i>et autre graisse de porc</i>	405 646	4 988	400 658
Compound <i>compound</i>	11 291	11 291	—
Kokosolie <i>huile de coco</i>	36 802 899	26 313 099	10 489 800
Palmefedt <i>graisse de palme</i>	701 465	70 146	631 319
Jordnøolie <i>huile d'arachide</i>	3 141 483	2 655 477	486 006
Bomuldsfrøolie (Cottonolie) <i>huile de graines</i> <i>de coton</i>	2 648 471	786 581	1 861 890
Sesamolie <i>huile de sésame</i>	4 671 796	3 720 979	950 817
Soyaolie <i>huile de soya</i>	2 728 854	2 058 932	669 922
Solsikkeolie <i>huile de tournesol</i>	2 205 081	2 199 187	5 894
Hærdet Olie <i>huile préparée</i>	2 704 191 ¹⁾	958 498	1 745 693
Tilsammen <i>total</i> ²⁾	59 937 883	39 556 266	20 381 617

1) heraf 1 675 000 kg animalsk.

2) Foruden de ovennævnte Stoffer anvendes Smør, Mælk, Salt, Vand, Sirup, Glycose, Emulsionolie m. m.

Anm. De foreliggende Oplysninger omfatter hele Landets Margarineindustri.

Tabel 11. Mineralvandsfabrikker. *Fabriques d'eaux minérales.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	51	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	204	
Kvinder <i>femmes</i>	251	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	50	
	I alt <i>total</i> ...	505
Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
Almindelig Sodavand (herunder Apollinaris o. l.) <i>eau de Seltz ordinaire (y compris apollin., etc.):</i>	Stkr.	Kr.
Sifons à 1 Liter <i>siphons à 1 litre</i>	712 772	228 935
$\frac{1}{2}$ Liter Patentflasker <i>bouteilles à $\frac{1}{2}$ litre à bouchon breveté</i>	1 474 348	299 116
$\frac{3}{4}$ Liter Patentfl. <i>bout. à $\frac{3}{4}$ litre à bouch. breveté</i>	20 761 125	2 232 235
$\frac{1}{4}$ Liter Propflasker <i>bout. à $\frac{1}{4}$ litre à b. ordin.</i>	492 979	56 272
Søde Vand (Limonade, Citronvand o. l.) <i>sirops (limonade, citronade, etc.):</i>		
$\frac{1}{4}$ Liter Flasker <i>bouteilles à $\frac{1}{4}$ litre</i>	59 121 715	7 407 221
Mineralske Vand <i>eaux minérales:</i>		
$\frac{1}{4}$ Liter Flasker <i>bouteilles à $\frac{1}{4}$ litre</i>	453 286	67 110
Andre Varer <i>autres produits</i>	—	2 946
	I alt <i>total</i> ...	10 293 835

Til Produktionen er anvendt *employé pour la production*

Flydende Kulsyre *acide carbonique liquide*..... 396 040 kg

A n.m. Om Produktion i mindre Virksomheder se Indledningen Side 36.

Tabel 12. Bryggerier. *Brasseries.*

Antal Bryggerier *nombre de brasseries* .....

229¹⁾

Antal Arbejdere *ouvriers*

  i Hvidtølsbryggerierne *brasseries de bière blanche* 512

  i de øvrige Bryggerier *autres brasseries:*

  Bryggeriarbejdere *ouvriers de brasserie* 2 249

  Kuske og Medhjælpere *cochers, etc.* .....

744

  Haandværkere, Fyrbødere *artisans,*

chauffeurs .....

424

  Kvinder *femmes* .....

1 566

  Lærlinge og Drengene *apprentis et garçons*...

80

I de øvrige Bryggerier i alt *total*.... 5 063

Samlet Antal Arbejdere *total général*.... 5 575

¹⁾ Af disse fremstillede 33 Skatteklasse I, 20 Luksusklasse A, 4 Luksusklasse B, 34 Skatteklasse II og 225 skattefrit Øl. Af de sidste var 7 ude af Drift.

A n.m. De foreliggende Oplysninger omfatter samtlige Landets Bryggerier.

Tabel 12 (fortsat).

	Tilvirkning <i>production</i>	Salg i Indlandet <i>quantité vendue en Danemark</i>			
		Øl paa Fustager <i>en fûtailles</i>		Øl paa Flasker <i>en bouteilles</i>	
		Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
Skattekasse I (se Anm. 1).	hl	hl	1000 Kr.	hl	1000 Kr.
Lagerøl <i>bière de conserve</i>	408 765	1 810	115	366 439	—
Pilsner <i>pilsen</i>	1 054 681	12 576	788	991 723	—
I alt total...	1 463 446	14 386	903	1 358 162	94 707
Luksusøl Klasse A (se Anm. 1).					
Lagerøl <i>bière de conserve</i>	23 877	758	63	26 452	—
Eksportøl <i>bière d'exportation</i>	23 984	3	—	6 710	—
I alt total...	47 861	761	63	33 162	3 051
Luksusøl Klasse B (se Anm. 1).					
Porter <i>porter</i>	7 748	477	33	9 906	—
Stærkt Eksportøl <i>bière forte d'exp.</i>	1 049	—	—	971	—
I alt total...	8 797	477	33	10 877	1 406
Skattekasse II (se Anm. 1).					
Dobbeltøl <i>bière double</i>	44 334	»	»	41 640	—
Porter <i>porter</i>	10 669	12	1	10 326	—
Maltøl og -ekstrakt <i>bière de malt</i> .	17 259	24	—	15 817	—
Pilsner <i>pilsen</i>	22 659	62	3	19 627	—
Andet Øl <i>bière autre</i>	7 764	195	6	6 211	—
I alt total...	102 685	293	10	93 621	6 453
Skattefrit non imposée					
Hvidtøl Nr. 1 og Prima <i>bière blanche</i>	366 987	96 014	1 931	268 613	—
— - 2 <i>bière blanche</i>	212 659	163 742	2 779	44 350	—
— - 3 — — —.....	116 604	107 750	1 604	9 291	—
Skibsøl - 1 <i>bière de mer</i>	53 392	16 576	341	28 621	—
— - 2 — — —.....	4 870	3 934	78	534	—
Andet Øl <i>bière autre</i>	37 112	10 732	175	25 960	—
I alt total...	791 624	398 748	6 908	377 369	11 036

Anvendte Raastoffer <i>matières employées</i>	Øl af Skattekl. I	Øl af Luksuskl. A	Øl af Luksuskl. B	Øl af Skattekl. II	Skattefrit Øl	I alt
Byg- og Havremalt <i>malt d'orge et d'avoine</i>	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Majs <i>maïs</i>	20 781	839	374	1 670	7 077	30 741
Ris <i>riz</i>	1 892	128	—	299	775	3 094
Sukker <i>sucre</i>	488	2	—	10	45	545
Humle <i>houblon</i>	32	—	—	205	1 939	2 176
	280	12	4	13	92	401

Anm. 1. Afgiften andrager iflg. Lov Nr. 221 af 1. Maj 1923 5,70 Kr. pr. hl for de lagrede (sforædlede) Øl-sorter med under 2 $\frac{1}{2}$ Vægtprocent Alkohol, Skattekasse II (med Lettelse for de første 2000 hl) og for Øl med 2 $\frac{1}{2}$ Vægtprocent Alkohol eller derover er Afgiften henholdsvis 21, 30 og 40 Kr. pr. hl, eftersom Øllet er indbrygget paa et Ekstraktindhold af højst 10 $\frac{1}{4}$ pCt. Balling (Skattekasse I), over 10 $\frac{1}{4}$ pCt. men højst 13 pCt. (Luksusøl, Klasse A) eller over 13 pCt. (Luksusøl, Klasse B). For Øl af de 3 sldstnævnte Skattekasser gives der ogsaa Bryggerierne en Lettelse for de første 2000 hl, men for Bryggerier, der har produceret mere end 3000 hl aftager Skattelettelserne pr. hl med Omsætnings Størrelse. Ved Lov om Valutaforanstaltninger af 20. Dec. 1924 forhøjedes Afgiften af Skattekl. A og Skattekl. B midlertidigt med henholdsvis 15 og 20 Kr. for Finansaarene 1925—26 og 1926—27. Afgiften af Salget i 1925 udgjorde for Skattekasse I 28 170 514 Kr., for Luksusklasse A 1 014 302 Kr. for Luksusklasse B 449 656 Kr. og for Skattekasse II 445 178 Kr.

Anm. 2. Paa Bryggerierne fremstilledes endvidere i 1925 133 900 kg Maltsaft og Maltstrup til en Salgsværdi af ca. 200 000 Kr., 23 892 000 kg Malt til eget Brug og 2 570 000 kg Malt til Salg til en Værdi af 142 000 Kr. Endvidere maltedes 296 000 kg for fremmed Regning.

Tabel 13. **Sprit- og Gærfabrikker. Distilleries d'alcool et fabriques de levure.**

Antal Fabrikker i Drift <i>nombre de fabriques</i>		
<i>exploitées</i>	5	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	gsntl. 520	
Tilvirkning af Spiritus <i>production d'alcool</i>	6 688 325 l à 100 pCt.	
Denatureret Mængde <i>quantité dénaturée</i>	4 346 991	— —
Spiritusafgift, Godtgørelser indbefattet <i>droits sur l'alcool, y compris les remboursements</i>	4 163 399	Kr.
— , Godtgørelser fradraget <i>droits, non compris les remboursements</i>	1 478 075	—
Udbetalte Godtgørelser <i>remboursements</i> : ¹⁾		
for denatureret Spiritus <i>pour alcool dénaturé</i>	2 561 341	—
for udført Spiritus <i>pour alcool exporté</i>	123 983	—
Denatureret Mængde, Vægt og beregnet Godtgørelsesbeløb <i>quantité dénaturée en kilos:</i>		
Almindelig Denaturering <i>dénaturation ordinaire</i> ..	Mængde kg à 100 pCt. 2 697 493	Godtgørelse Kr. 2 077 198
Med Tilsætning af Eddike <i>en ajoutant du vinaigre</i>	411 169	315 365
— — — Terpentin — — <i>de la térébenthine</i>	73 244	56 178
— — — Kolokvint — — <i>de la cologuinte</i>	76 266	—
— — — andre Stoffer — — <i>d'autres matières</i>	188 557	144 576
Tilsammen <i>total</i> ..	3 446 729	2 593 317
Tilvirkning af Gær <i>production de levure</i>	5 127 816	kg

Anvendte Raastoffer <i>matières employées</i>	Til Spirit <i>pour alcool</i>	Til Spirit og Gær <i>pour alcool et levure</i>	I alt <i>total</i>
	kg	kg	kg
Majs <i>maïs</i>	12 703 863	1 121 675	13 825 538
Byg <i>orge</i>	2 326 764	1 366 085	3 692 849
Rug <i>seigle</i>	10 074	124 439	134 513
Boghvede <i>sarrasin</i>	»	34 670	34 670
Maltspirer <i>touraillon</i>	»	623 180	623 180
Melasse <i>mélasse</i>	2 583 219	4 369 007	6 952 226
Kartofler <i>pommes de terre</i>	4 906 900	»	4 906 900
I alt <i>total</i>	22 530 820	7 639 056	30 169 876

¹⁾ Udbetalt Beløb. Heri indbefattet Toldgodtgørelser for indført Spiritus.

- Anm. 1.** Spiritusafgiften andrager ifl. Lov Nr. 109 af 1. April 1922, som indeholder de nugældende Regler, 60 Øre pr. Liter à 100 pCt. Paa Grund af Kreditten paa Afgiften vil det i Kalendersaaret i Statskassen indgaaede Beløb, som er anført i Tabellen, ikke svare til den producerede Mængde, ligesom det udbetalte Godtgørelsesbeløb ikke svarer til Mængden af denatureret Spiritus. Indbetalingen af Afgiften beregnes efter Rummaal (1 à 100 pCt.), Godtgørelser ved Denaturering eller Udførsel efter Vægt (kg à 100 pCt.) 1 Liter regnes af Hensyn til Svindet ved Rektificeringen = 0,7929 kg.
- Anm. 2.** Nugældende Regler om Tillægsafgift paa Spiritus (15 Kr. pr. Liter à 100 pCt.) findes i Lov Nr. 114 af 1. April 1922. Afgiften af Spiritus af indenlandsk Produktion er ikke særskilt opgjort. Afgiften indbragte i 1925 netto 32 517 000 Kr.
- Anm. 3.** Ved Lov Nr. 114 af 1. April 1922 indførtes Afgift paa indenlandsk Frugtvin. I 1925 afgiftsberigtigedes fra 29 Virksomheder 881 000 Liter af Afgiftsklasse I (Afgift 32 Øre pr. Liter) og 379 000 Liter af Afgiftsklasse II (Afgift 75 Øre pr. Liter). Der indbetales i 1925 717 000 Kr. i alm. Afgift og 387 000 Kr. som Tillægsafgift (Valutaydelse efter Lov af 20. Dec. 1924).
- Anm. 4.** Statistikken omfatter hele Landets Spirit- og Gærproduktion.

Tabel 14. Cigar- og Tobaksfabrikker. *Fabriques de tabac.*

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i> ..	629 ¹⁾
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	2 348
Kvinder <i>femmes</i>	3 942
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> ...	394
I alt <i>total</i> ...	6 684

¹⁾ Heraf var 22 ude af Drift hele Aaret. Af de øvrige fremstillede 539 udelukkende Cigarer og Cigarillos, 3 kun Cigaretter, 5 kun Røgtobak, 4 kun Skraatobak, 1 kun Snustobak, og 55 forskellige Tobaksvarer. I alt fremstilledes Cigarer og Cigarillos af 581, Cigaretter af 11, Røgtobak af 60, Skraatobak af 35 og Snustobak af 15 Virksomheder.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Cigarer <i>cigares</i>	1000 Stkr. 242 409	33 067 000
Cigarillos <i>cigarillos</i>	— 133 034	7 079 000
Cigaretter <i>cigarettes</i>	— 1 101 227	14 224 000
Røgtobak <i>tabac à fumer</i>	kg 2 015 000	12 421 000
Skraatobak <i>tabac à chiquer</i>	- 612 000	7 944 000
Kardusskraa <i>chique en paquets</i>	- 579 000	2 191 000
Snustobak <i>tabac à priser</i>	- 325 000	1 516 000
Tilsammen <i>total</i> ...		78 442 000

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*

	Raatobak <i>tabac brut</i> kg	Tobaks- stilke <i>pétioles</i> kg
Til Cigarer <i>pour les cigares</i>	} 2 039 000	4 000
- Cigarillos <i>pour les cigarillos</i>		
- Cigaretter <i>pour les cigarettes</i>	1 200 000	—
- Røgtobak <i>pour le tabac à fumer</i>	1 444 000	389 000
- Skraatobak <i>pour le tabac à chiquer</i>	423 000	23 000
- Kardusskraa <i>pour la chique en paquets</i>	237 000	1 000
- Snustobak <i>pour le tabac à priser</i>	70 000	82 000
Tilsammen ¹⁾ <i>total</i>	5 413 000	499 000

¹⁾ Til Røgtobak anvendes desuden 89 000 kg andre Raastoffer. Forskellen mellem Vægten af Raastoffer til Skraa og Snus og den færdige Vare skyldes Tilsetningen af andre Stoffer.

A. n. m. Statistikken omfatter hele Landets Tobaksindustri.

Tabel 14 (fortsat). Afgiftsberigtigelse. *Acquittement des droits.*a. Cigaretter og Røgtobak. *Cigarettes et tabac à fumer.*

	Stempelberigtiget Mængde i Grupper efter Detailpris <i>quantité assujettie au timbrage groupée d'après le prix de détail</i>			Afgift droit Øre pr. 100 Stkr. Øre par 100 pièces	Beregnete Afgifts- beløb <i>montant des droits, total</i>
	Indenlandsk Produkt. product. nationale	Indførsel im- portation	I alt total		
Cigaretter til Detailpris	1000 Stk.	1000 Stk.	1000 Stk.		Kr.
<i>cigarettes dont le prix de détail était de:</i>					
Ikke over 2½ Øre pr. Stk. 2½ Øre et m.	938 513	52 773	991 286	55	5 452 074
Over 2½—4 — — — — —	92 679	18 042	110 721	100	1 107 213
— 4—6 — — — — —	38 221	54 696	92 917	150	1 393 752
— 6—8 — — — — —	4 829	8 146	12 975	200	259 504
— 8—10 — — — — —	428	1 428	1 856	250	46 396
— 10—12 — — — — —	1 855	2 842	4 697	300	140 916
— 12—15 — — — — —	244	3 061	3 305	400	132 206
— 15—20 — — — — —	329	413	742	500	37 107
— 20 Øre pr. Stk. plus de 20 Øre..	5	129	134	1000	13 362
Cigaretter i alt cigarettes, total.	1 077 103	141 530	1 218 633	—	8 582 530
Cigarethylstre enveloppes-cigarette.	»	369	369	100	3 687
Røgtobak tabac à fumer:	1000 kg	1000 kg	1000 kg	Øre pr. kg	Kr.
Ikke over 6 Kr. pr. kg 6 cour. et moins.	233	2	235	50	117 606
Over 6—9 — — — — —	564	9	573	75	429 564
— 9—12 — — — — —	999	143	1 142	100	1 142 450
— 12—16 — — — — —	110	41	151	200	302 868
— 16—25 — — — — —	18	5	23	450	102 223
— 25—45 — — — — —	3	16	19	1000	192 580
— 45 Kr. pr. kg plus de 45 couronnes	—	1	1	2000	12 660
Røgtobak i alt tab. à fumer, total.	1 927	217	2 144	—	2 299 951
Beregnet efter Stemplingen calculé d'après les droits de timbre:	Afgiftsbeløb montant des droits				
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.
af Cigaretter cigarettes.	6 851 528	1 731 002	8 582 530	—	} 10 886 168
- Røgtobak tabac à fumer.	1 870 582	429 369	2 299 951	—	
- Cigarethylstre enveloppes-cigarette.	»	3 687	3 687	—	

An m. 1. Stempelafgiften af Cigaretter og Røgtobak indførtes ved Lov af 18. Juni 1912. De nugældende Afgifts-
satser findes i Lov af 18. Febr. 1922 med Ændringer ved Lov af 24. April 1923.

An m. 2. Der indførtes i 1925 22 489 000 Stkr. Cigaretter og 66 000 kg Røgtobak.

Tabel 14 (fortsat). Afgiftsberigtigelse. *Acquittement des droits.*
 b. Skraatobak og Snustobak. *Tabac à chiquer et tabac à priser.*

	Afgiftsberigtiget Mængde ¹⁾ <i>quantité frappée de droit</i>	Beregnet Salgsværdi en detail <i>valeur vénales</i>	Afgift <i>droit</i>	Beregnet Afgiftsbeløb <i>montant des droits, total</i>
Skraatobak til Detailpris				
<i>tabac à chiquer, dont le prix de détail était de:</i>				
25 Øre pr. Pakke <i>paquet</i>	2 795 978	698 995	10 pCt. af Værdien	69 900
50 — — — — —	18 913 576	9 456 788		945 679
100 — — — — —	4 099 967	4 099 967		409 997
150 — — — — —	130 600	195 900		19 590
250 — — — — —	129 980	324 950		32 495
300 — — — — —	64 416	193 248	19 324	
Skraatobak i alt tab. à chiq. total	26134 517²⁾	14 969 848		1 496 985
Snustobak tab. à priser				
<i>25 Øre pr. Pakke paquet . . . . .</i>				
4 298 777	1 074 694	10 pCt. af Værdien	107 469	
30 — — — — —	33 243		9 973	997
35 — — — — —	2 399 550		839 843	83 984
75 — — — — —	9 795		7 346	735
100 — — — — —	8 846		8 846	885
300 — — — — —	7 452	22 356	2 236	
Snustobak i alt tab. à pr. total	6 757 663³⁾	1 963 058		196 306

¹⁾ Saavel indenlandsk som indført. Skraa- og Snustobak, men Indførselen er ganske forsvindende.

²⁾ Vægten heraf var 1 141 366 kg. ³⁾ Vægten heraf var 280 406 kg.

Anm. Stempelafgiften af Skraa- og Snustobak indførtes ved Lov af 18. Febr. 1922 og udgør 10 pCt. af Detailprisen. Der udførtes i 1925 37 000 kg Skraatobak og 43 000 kg Snustobak. Indførselen var uden Betydning.

c. Cigarer og Cigarillos. *Cigares et Cigarillos.*

	Afgiftsberigtiget Mængde i Grupper efter Engrospris ¹⁾ <i>quantité frappée de droit, groupée d'après le prix de gros</i>
Cigarer til Engrospris <i>cigares dont le prix de gros était de:</i>	
Ikke over 220 Kr. pr. 1000 Stkr. <i>220 cour. et moins</i>	1000 Stkr. 250 290
Over 220—400 — — — — —	6 952
Over 400 Kr. pr. 1000 Stkr. <i>plus de 400 cour.</i>	258
Cigarer i alt <i>cigares, total</i>	257 500
Cigarillos til Engrospris <i>cigarillos dont le prix de gros était de:</i>	
Ikke over 50 Kr. pr. 1000 Stk. <i>50 cour. et moins</i>	69 661
Over — — — — — <i>plus de 50 cour.</i>	69 661
Cigarillos ialt <i>cigarillos total</i>	139 322

¹⁾ Saavel indenlandske som indførte Cigarer og Cigarillos. Fordelingen paa Afgiftsklasserne er beregnet.

Anm. 1. Afgiften udgør efter Lov af 24. April 1923 for Cigarer fra 25—50 pCt. af Værdien og for Cigarillos fra 20—25 pCt. af Værdien. Afgiften indbragte i 1925 10 780 000 Kr.

Anm. 2. I 1925 indførtes 3 739 000 Stkr. Cigarer og 3 120 000 Stkr. Cigarillos. Der udførtes 3 669 000 Stkr. Cigarer og 1 108 000 Stkr. Cigarillos.

Tabel 15. Bomuldsspinderier. *Filatures de coton.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i> . . .		5
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>		168
Kvinder <i>femmes</i>		866
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>		22
I alt total		1 056
Produktion <i>production</i>		
	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
Bomuldsgarn, under Nr. 18 <i>fil de coton, au-dessous</i>	kg	Kr.
<i>du No. 18</i>	2 056 713	9 490 432
Bomuldsgarn, No. 18—33 <i>fil de coton, No. 18—33</i>	1 573 809	8 195 090
Finere end Nr. 33 <i>au-dessus de No. 33</i>	18 631	111 786
Affald <i>déchets</i>	280 166	410 004
Tilsammen total		18 207 312
Materiale anvendt til Produktionen <i>matières employées</i>		
Raabomuld <i>coton</i>		kg
		4 130 335
Anm. Desuden er der i Trikotagefabrikker, Gulvkludfabrikker og Uldspinderier anvendt 185 000 kg Raabomuld og 1 177 000 kg Bomuldsaffald til Fremstilling af Bomuldsgarn (680 000 kg) og halvuldent Garn.		

Tabel 16. Vattfabrikker. *Fabriques d'ouate.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>		3
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>		15
Kvinder <i>femmes</i>		35
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>		»
I alt total		50
Desuden som Hjemmearbejdere <i>en outre travaillant à domicile</i>		30
Produktion <i>production</i>		
	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
	kg	Kr.
Sygevat <i>ouate pour pansements</i>	75 864	240 395
Gummeret Vat <i>ouate ordinaire</i>	100 004	303 286
Vattæpper <i>couvertures d'ouate</i>	18 089	281 249
Vatmadratter <i>matelas d'ouate</i>	1 893	47 325
Kapok til Salg <i>capoc à vendre</i>	71 837	272 980
I alt total		1 145 235
Materiale anvendt til Produktionen <i>matières employées</i>		
Til Vat <i>pour l'ouate</i> :		kg
Raabomuld <i>coton</i>		50 177
Affald fra Bomuldsspinderier <i>déchets de coton</i>		247 039
Til Vattæpper <i>pour les couvertures</i> :		
Vat af egen Tilvirkning <i>ouate de leur propre fabrication</i>		51 295
Til Kapok <i>pour le capoc</i> :		
Kapok <i>capoc</i>		57 611
Affald fra Bomuldsspinderier <i>déchets des filatures de coton</i>		31 639
Anm. De foreliggende Oplysninger omfatter praktisk talt Landets hele Vatindustri. 2 af Virksomhederne drives af samme Firma.		

Tabel 17. Uldspinderier, Klædefabrikker, Bomuldsvæverier og Gulvkludfabrikker. *Filatures de laine, fabriques de draps, tissages de coton, fabr. de torchons.*

Fabrikker med Produktion af <i>fabriques pour</i>	Antal Virksomh. <i>établissements</i>	Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>
Uldvarer <i>articles en laine</i>	56	2205
Bomulds- og Linnedvarer <i>articles en coton ou en lin</i> ..	36	2477
Gulvklude <i>torchons</i>	2	108
I alt total... .. ¹⁾		4790 ²⁾

¹⁾ Der fandtes ialt 81 Virksomheder, idet 13 fremstillede baade Uldvarer og Bomulds- eller Linnedvarer og 1 baade Uldvarer og Gulvklude.

²⁾ Heraf var 2170 Mænd, 2432 Kvinder og 188 Lærlinge og Drengene.

Uldspinderier og Klædefabrikker <i>filatures de laine et fabriques de draps.</i>	Mængde <i>quantité</i>		Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
	kg	m	
Produktion <i>production</i>			Kr.
Kamgarn til Salg <i>fil d'estame à vendre</i> ..	747 000	—	6 560 600
Andet Uldg. t. Salg <i>autre fil de laine à vendre</i>	355 000	—	1 445 418
Hel- eller halvuldne Varer <i>articles en laine ou en mi-laine:</i>			
Gulvtæpper og Gulvtæppetøj <i>tapis de pieds et tissus pour tapis de pieds</i> ...	22 000	20 722	196 820
Metervarer, 750 gr pr. m ² eller-derover <i>march. vendues au mètre, pesant 750 g ou plus par m²:</i>			
Klædningsstoffer <i>étoffes pour habits</i>	113 000	145 807	934 671
Andre Metervarer ¹⁾ <i>autres</i>	46 000	45 264	469 890
Metervarer, 250—750 gr pr. m ² <i>pesant 250—750 g par m²:</i>			
Klædningsstoffer <i>étoffes pour habits</i>	1 097 000	1 643 991	13 382 652
Andre Metervarer ²⁾ <i>autres</i>	237 000	580 695	3 064 654
Metervarer, under 250 gr pr. m ² <i>pesant moins de 250 g par m²:</i>			
Klædningsstoffer <i>étoffes pour habits</i>	55 000	194 679	1 131 595
Andre Metervarer <i>autres</i>	17 000	59 622	276 500
Stykvarer (Tæpper, Sjaler o. l.) <i>couvertures, châles, etc.</i>	176 000	144 000	1 301 939
Metervarer m. Silkeindhold ³⁾ <i>avec de la soie</i>	3 800	5 779	88 200
I alt total... ..		2 868 800	28 847 939

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*

Til Spinding *pour le filage*

	kg
Kæmmet Uld <i>laine peignée</i>	819 280
Karteuld <i>laine cardée</i>	580 697
Kradsuld <i>bourre de laine</i>	1 145 527
Bomuld <i>coton</i>	103 183
Bomuldsaffald <i>déchets de coton</i>	317 715
Kunstsilkegarn og -affald <i>soie artificielle et déchets de soie</i>	4 985

¹⁾ herunder Pressedug af Kamgarn.   ²⁾ herunder Plyds.   ³⁾ Stoffer som vejer mindst 300 gr pr. m² og hvori Silken udgør højst 3 % af Vægten.

A n m. Desuden blev der for fremmed Regning udført Arbejde for følgende Beløb: For Spinding af indleveret Uld 328 000 Kr., for Færvning af indleveret Garn eller Stof 472 000 Kr. og for andet Arbejde 225 000 Kr.

Tabel 17 (fortsat).

Til Vævning *pour le tissage*

	Af egen Tilvirkning <i>préparées par la fabrique</i>	Indkøbt <i>achetées</i>	
		dansk <i>indig.</i> kg	udenl. <i>étrang.</i> kg
Kamgarn <i>fil d'estame</i>	6 400	»	185 262
Andet Uldgarn <i>autre fil de laine</i>	1 668 847	26 217	71 362
Bomuldsgarn <i>fil de coton</i>	»	110 305	24 946

Bomulds- og Linnedvæverier
tissages de coton et de ling

Produktion <i>production</i>	Told- Løbe-Nr. <i>No. du tarif</i>	Mængde <i>quantité</i>		Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
		kg	m	
Bomuldsvarer <i>articles en coton</i>				Kr.
Sejldug m. m. <i>toile à voiles</i>	200	50 844	104 544	350 721
Ublegede <i>non blanchis</i>	209	669 156	3 845 579	4 979 459
Blegede, men ufarvede, ikke mønstr. <i>blanchis, non teints, sans dessins</i> .	210	500 184	3 166 609	4 554 959
Blegede, men ufarvede, mønstrede <i>blanchis, non teints, avec dessins</i> .	207	133 885	649 861	1 327 019
Ensfarv., ikke mønstr. <i>unic. sans dess.</i>	208	697 373	4 617 127	6 847 103
Ensfarv., mønstrede <i>unicol., avec dess.</i>	207	274 593	1 634 425	2 927 020
Flerfarvede <i>plusieurs couleurs</i>	207	790 195	5 675 278	7 216 367
Gardintøjer <i>tissus pour rideaux</i>	204	223 150	2 415 546	4 320 460
Mønstrede, aabne Stoffer <i>tissus à jour avec dessins</i>	205	42 616	366 160	474 140
Trykkede <i>imprimés</i>	206	61 500	584 200	686 125
Fløjelsvævede <i>façon velours</i>	206	1 438	6 800	25 840
Gulvklude m. m. <i>torchons, etc.</i>	—	473 938	—	1 350 482
Hel- eller halvlinnede Varer <i>articles en ling</i> ou en <i>mi-ling</i>				
Ublegede <i>non blanchis</i>		2 359	15 875	34 073
Blegede, ufarvede <i>blanchis, non-teints</i> ...		61 842	324 458	1 171 358
Farvede <i>teints</i>		4 359	15 446	43 208
Stoffer af Bomuld og Silke <i>étoffes en coton et en soie</i>		11 990	83 638	313 167
I alt total... 3 999 422		—	—	36 621 501

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*

	dansk <i>indig.</i> kg	udenl. <i>étrang.</i> kg
Bomuldsgarn <i>fil de coton</i>	3 395 349	566 524
Hørgarn <i>fil de lin</i>	3 043	64 366
Jutegarn <i>fil de jute</i>	»	3 245
Garn af Kunstsilke <i>fil de soie artificielle</i>	»	5 066
— af Natursilke - - - <i>naturelle</i>	»	2 700
Ubleget Stof <i>tissus non blanchis</i>	»	93 634

A n m. Foruden ovenanførte Varer er der fremstillet 2 650 kg Silkestoffer til en Værdi af 220 000 Kr. og ca. 20 000 kg Baand, Bændler og Borter til en Værdi af 400 000 Kr.

Tabel 18. Trikotagefabrikker. *Fabriques de tricots.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>		65
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>		273
Kvinder <i>femmes</i>		2 012
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>		21
	I alt total...	2 306
Desuden som Hjemmearbejdere <i>en outre travail. à domicile</i>		830
Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
Strømper <i>bas</i>	kg	Kr.
af rent Uldgarn <i>de pure laine</i>	366 054	6 873 960
- halvuldent Garn <i>de mi-laine</i>	17 550	161 150
- Bomuldsgarn <i>de coton</i>	42 833	484 254
- Kunstsilke <i>de soie artificielle</i>	15 062	567 445
- — o. a. Garn <i>de soie art. et autre</i>	1 270	72 500
Andre strikkede Varer <i>autres articles tricotés</i>		
af rent Uldgarn <i>de pure laine</i>	304 238	6 377 475
- halvuldent Garn <i>de mi-laine</i>	18 258	264 434
- Bomuldsgarn <i>de coton</i>	93 342	998 987
- Kunstsilke <i>de soie artificielle</i>	2 870	80 500
- — o. a. Garn <i>de soie art. et autre</i>	25 400	686 832
Vævede Varer <i>articles tissés</i>		
af rent Uldgarn <i>de pure laine</i>	54 696	1 383 941
- halvuldent Garn <i>de mi-laine</i>	166 959	1 978 227
- Bomuldsgarn <i>de coton</i>	811 243	7 708 401
- Kunstsilke <i>de soie artificielle</i>	25 061	1 061 900
- — o. a. Garn <i>de soie art. et autre</i>	2 545	127 781
	Tilsammen total...	1 947 381 28 827 787
Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>		
Til Spinding <i>pour le filage</i>		kg
Kæmmet Uld <i>laine peignée</i>		5 000
Karteuld <i>laine cardée</i>		37 000
Kradsulld <i>bourre de laine</i>		23 150
Bomuld <i>coton</i>		82 000
Bomuldsaffald <i>déchets de coton</i>		210 350
Til Strikning og Vævning <i>pour le tricotage et le tissage</i>		
	Af egen Tilvirkning <i>préparées par la fabrique</i>	Indkøbt <i>achetées</i>
	kg	dansk indenl. udenl. <i>indig. étran.</i>
Uldgarn <i>fil de laine</i>	4 000	90 184 686 508
Halvuldent Garn <i>fil de mi-laine</i>	116 000	59 072 22 418
Bomuldsgarn <i>fil de coton</i>	167 000	528 196 318 001
Garn af Kunstsilke <i>fil de soie artificielle</i>	»	» 48 905
— — — og Uld el. Bomuld <i>fil de soie art. et de laine et de coton réunis</i>	»	» 1 315

Om Produktionen i Smaa virksomheder se Indledningen Side 57.

Tabel 19. Rebslagerier. *Corderies.*

Antal Virksomheder *nombre de fabriques* 10

Antal Arbejdere *ouvriers*

Mænd <i>hommes</i>	177
Kvinder <i>femmes</i>	252
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	68

I alt *total*... 497

Produktion <i>production</i>	Mængde Salgsværdi ¹⁾	
	<i>quantité</i> kg	<i>valeur vénale</i> Kr.
Kokostovværk <i>cordages de coco</i>	180 000	212 963
Andet Reb og Tovværk <i>autres cordes et cordages</i> .	2 368 000	4 024 489
Sejlgarn, upoleret <i>ficelles, non polies</i>	75 000	) ca. 700 000
— poleret — <i>polies</i>	280 000	
— farvet — <i>teintes</i>	10 000	
Høstbindegarn <i>liens pour moissonneuses</i>	600 000	783 764
Jutegarn <i>fil de jute</i>	401 000	328 906
Jern- og Staaltraadstove <i>câbles en fil de fer et d'acier</i>	354 000	ca. 600 000
Tilsammen <i>total</i> ...		6 650 122

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*

	kg
Europæisk Hamp <i>chanvre européen</i>	221 592
Manilla Hamp <i>chanvre de Manille</i>	533 143
New Zealand Hamp <i>chanvre de Nouvelle-Zélande</i>	409 029
Indisk Hamp (Sunhamp) <i>chanvre de l'Inde</i>	1 120 840
China Hamp <i>chanvre de Chine</i>	110 151
Sisal- og Aloëhamp <i>chanvre de Sisal et d'aloès</i>	871 298
Kokosgarn <i>fil de coco</i>	182 708
Raaajute <i>jute</i>	188 064
Jutegarn <i>fil de jute</i>	412 937
Jerntraad og Staaltraad <i>fil de fer et fil d'acier</i>	327 441

¹⁾ Omtrentlig, da specificeret Salgsværdi ikke har kunnet fremskaffes.

Tabel 20. Herrekonfektionsfabrikker.

Fabriques de confection pour les messieurs.

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>	30
Antal Arbejdere ¹⁾ <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	322 ²⁾
Kvinder <i>femmes</i>	1 014 ³⁾
	I alt total... 1 336

Desuden som Hjemmearbejdere *en outre travaillant à domicile*

Mænd <i>hommes</i>	293
Kvinder <i>femmes</i>	2 067

¹⁾ Tallene angiver Arbejdertallet i Sæsonen. Se Indledningen om Arbejdertallet pr. Maaned.²⁾ Heraf var 174 beskæftiget ved Tilskæring og 143 ved Syning.³⁾ — 82 — — — 932 —Produktion *production*Varer af uldne Stoffer *vêtements en laine*

For Voksne og Halvvoksne <i>pour les adultes:</i>	Mængde <i>quantité</i> Stkr.	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Overfrakker, Paletots, Ulstere <i>pardessus, paletots, ulsters</i>	78 261	4 767 739
Regnfrakker <i>imperméables</i>	55	2 200
Andet Overtøj <i>autres habits de dessus</i>	2 612	101 270
Habitter <i>habits</i>	212 591	14 355 086
Enkelte Jakker <i>vestons</i>	4 463	198 891
— Veste <i>gilets</i>	11 531	91 738
— Benklæder, alm. <i>pantalons ordinaires</i>	76 246	925 991
For Børn <i>pour les enfants:</i>		
Habitter <i>habits</i>	59 548	1 352 761
Overfrakker, Stortrøjer. m. m <i>pardessus</i>	17 625	335 056
Enkelte Benklæder <i>pantalons</i>	28 351	171 388

Varer af Bomulds- eller Lærredsstoffer

*articles en coton ou en lin*For Voksne og Halvvoksne *pour les adultes:*

Sommerhabitter <i>habits d'été</i>	1 010	16 722
Arbejdsjakker <i>vestons de travail</i>	336 418	1 965 000
Arbejdsveste <i>gilets de travail</i>	32 644	135 000
Arbejdsbenklæder og Overalls <i>pantalons de travail</i>	519 823	3 009 623
Arbejdsbluser og Skjorter <i>blouses et chemises de travail</i>	253 269	999 425
Kitler <i>blouses</i>	49 402	387 203
For Børn <i>pour les enfants:</i>		
Vaskehabitter <i>habits d'étoffe lavable</i>	14 247	78 621
— benklæder <i>pantalons d'étoffe lavable</i>	13 851	52 622
Bluser <i>blouses</i>	17 164	75 940
	I alt total... 29 022 276	

Den samlede Vægt af de færdige Varer af *poids total des articles fabriqués*Uldne Stoffer *en laine*..... ca. 762 000 kgBomulds- eller Lærredsstoffer *en coton**ou en lin*..... - 596 000 -

A n m. I ovenstaaende Tal er ikke medregnet Fabrikernes Fremstilling af bestilt Arbejde, Uniformsarbejde Skindarbejde o. a.

Tabel 21. **Hatte- og Kasketfabrikker. Fabriques de chapeaux et de casquettes.**

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>	26	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	129	
Kvinder <i>femmes</i>	512	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	25	
	I alt total... 666	
Desuden som Hjemmearbejdere <i>en outre trav. à domicile</i>	57	
	Mængde	Salgsværdi
Produktion <i>production</i>	<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
	Stkr.	Kr.
Straa hatte <i>chapeaux de paille</i>	350 487	—
Filt- og Velour hatte <i>chapeaux de feutre et de velours</i>	267 514	—
Hatte af Silkestoffer og Silkefløj <i>chapeaux de soie</i>	125 859	—
Uspec. hatte <i>chapeaux non spécifiés</i>	152 000	—
Huer og Kasketter <i>bonnets et casquettes</i>	502 429	1 578 000
	I alt total... —	— ¹⁾

¹⁾ Værdien af Hattefabrikationen er anslaaet i Indledningen Side 77.

Tabel 22. **Handskefabrikker. Ganteries.**

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>	25	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	56	
Kvinder <i>femmes</i>	61	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	2	
	I alt total... 119	
Desuden som Hjemmearbejdere <i>en outre travail. à domicile</i>	161	
	Mængde	Salgsværdi
Produktion <i>production</i>	<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
	Dusin	Kr.
Ruskindshandsker <i>gants de Suède</i>	3 686	225 154
Glacéhandsker <i>gants de peau glacée</i>	4 542	267 918
Vaskeskins- og Dyreskindshandsker <i>gants de peaux lavables, etc.</i>	6 398	523 066
Nappahandsker <i>gants Nappa</i>	2 076	164 936
Foerhandsker med Flonelsfoer <i>gants fourrés (flanelle)</i>	1 802	142 853
— — Pelsfoer — — (<i>fourrure</i>)	469	64 324
Uspecificerede Handsker <i>gants non spécifiés</i>	601	34 216
	Tilsammen total... 1 422 467	
Betaling for Reparationsarbejde <i>reparation</i>		17 100
Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées a la production</i>		Stkr.
Hvidgarvede Skind <i>peaux mégies</i>		62 592
Semsgarvede — — <i>chamoisées</i>		33 453
Farvede — — <i>teintes</i>		4 260
Andre — — <i>autres</i>		2 778

A n m. De foreliggende Oplysninger omfatter hele Landets Handskeindustri.

Tabel 23. Garverier. *Tanneries.*

Antal Virksomheder <i>nombre de tanneries</i> ...		45	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>		746	
Kvinder <i>femmes</i>		27	
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i> ...		54	
	I alt <i>total</i> ...	827	
		Mængde	Salgsværdi
		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>			Kr.
Underlæder <i>cuir à semelles</i>	kg	2 792 480	11 361 003
Overlæder <i>cuir pour empeignes</i>			
Platlæder <i>cuir plat</i>	-	270 597	1 290 043
Tøffellæder <i>cuir pour pantoufles</i>	-	259 154	1 426 487
Smurtlæder <i>cuir graissé</i>	-	283 042	1 521 247
Hestelæder <i>cuir de chevaux</i>	Kv. Fod	317 034	351 506
Andet og uspecificeret Overlæder <i>cuir pour empeignes autre et sans ind.</i> ...	— ca.	2 460 000	3 436 664
Andet Læder <i>cuir autre</i>	— ca.	910 000	1 016 436
Rommelæder <i>cuir pour courroies</i>	kg	48 939	333 349
Handskeskind m. m. <i>peaux de gants, etc.</i> ...	Stkr.	85 308	571 500
Skind til Fodtøj <i>peaux pour chaussures</i> Kv.Fod ca.		1 750 000	3 346 197
Andet Skind <i>peaux autres</i>	Stkr. ca.	130 000	794 278
Fæhaar <i>poils</i>	kg	22 295	14 059
Uld <i>laine</i>	-	130 652	430 836
Limlæder <i>drayure</i>	-	2 642 904	112 263
	Tilsammen <i>total</i> ...		26 005 868

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*
 Raa Huder og Skind *peaux brutes*

	Danske <i>indigènes</i>	Fremmede <i>étrangères</i>
	Stkr.	Stkr.
Hestehuder <i>peaux de chevaux</i>	5 754	1 656
Okse-, Tyre- og Kohuder <i>peaux de bœufs</i> ..	91 139	22 430
Vildthuder <i>peaux sauvages</i>	»	133 569
Kalveskind <i>peaux de veaux</i>	137 961	181 361
Gedeskind <i>peaux de chèvres</i>	424	1 151
Faareskind <i>peaux de moutons</i>	92 228	152 507
Svineskind <i>peaux de porcs</i>	997	»
Andre Skind <i>autres peaux</i>	»	10

Garvestoffer <i>matières tannantes</i>	kg
Bark, <i>écorce</i>	414 000
Quebrachoeekstrakt, flydende <i>extrait de quebracho, liquide</i> ..	477 000
— fast — — — — — <i>solide</i> ..	1 629 000
Andre Garveekstrakter <i>autres extraits coriaires</i>	764 000
Tran <i>huile de poisson</i>	125 000
Stoffer til Chromgarvning <i>mat. pour tann. au chrome</i>	437 000

Anm. Om de mindre Garveriers Produktion se Indledningen Side 81.

Tabel 24. Skotøjsfabrikker. *Fabr. de chaussures.*

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i> ...			112
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>			1 263
Kvinder <i>femmes</i>			996
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> ...			283
		I alt <i>total</i> ...	2 542
Desuden som Hjemmearbejdere <i>en outre travaïl. à dom.</i> ...			242
Produktion <i>production</i>		Mængde	Salgsværdi
Fodtøj med Lædersaal og Læderoverdel		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
<i>chaussures avec semelles et dessus en cuir:</i>	Par paires	kg	Kr.
Gennemsyet <i>cousues-machine</i>	1 292 466	932 698	18 279 401
Randsyet <i>cousues-trépointe</i>	183 783	150 161	4 089 187
Pløkket <i>clouées</i>	31 867	46 850	642 669
Klæbet (Avia, Ago) <i>collées</i>	256 183	134 864	4 060 520
Vendt <i>retournées</i>	303 761	107 154	1 920 574
Spartasko <i>chaussures-Sparte</i>	161 690	21 620	451 231
Andet <i>autres</i>	50 816	16 254	523 204
	I alt <i>total</i> ...	2 280 566	1 409 601
			29 966 786
Lædersaal og Lærredsoverdel <i>chaussures avec semelles en cuir et dessus en toile:</i>			
Almindeligt Fodtøj <i>ordinaires</i>	25 584	12 834	189 898
Gymnastiksko <i>soul. de gymnastique</i>	187 714	61 385	790 019
Lædersaal og Overdel af Uldstof <i>chaus. avec semel. en cuir et dessus en laine</i> ...	109 923	31 852	488 371
Lædersaal og Overdel af Silkestof <i>chaus. avec semel. en cuir et dessus en soie</i>	3 349	1 139	75 094
Gummisaal og Læderoverdel <i>chaus. avec semelles en caoutchouc et dessus en cuir</i>	66 621	47 344	924 430
Gummisaal og Stofoverdel <i>chaus. avec semelles en caoutchouc et dessus en étoffe</i>	27 638	12 605	200 064
Andet <i>autres</i>	41 863	7 542	112 664
Samlet Produktion <i>production total</i> ...	2 743 258	1 584 302	32 747 326
Betaling for Reparationsarbejde <i>réparations</i>			57 000
Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>		kg	
Underlæder <i>cuir à semelles</i>		1 241 877	
Raagummi <i>caoutchouc brut</i>		32 355	
			Kv. Fod
Lakeret Læder <i>cuir verni</i>		770 644	
Andet Overlæder <i>autres empeignes</i>		3 137 359	
Skind til For <i>peaux pour doublage</i>		1 212 639	
			Meter
Stof til Lærredsfodtøj <i>étoffes pour chaussures de toile</i>		21 275	
Andre og uspec. Stoffer <i>étoffes autres ou sans spéc.</i>		673 000	

A n m. Om Produktionen i mindre Virksomheder se Indledningen Side 84.

Tabel 25. Træskibsbyggerier. *Chantiers de construction de bâtiments en bois.*

Antal Værfter *nombre de chantiers*..... 138¹⁾

Antal Arbejdere *ouvriers*

Mænd *hommes*..... 422

Lærlinge og Dreng *apprentis et garçons*..... 138

I alt *total*... 560

	Antal nombre		Drægtighed capacité		Indgaaet sum Kr.	Salgs- valeur
	med Motor à mo- teur	uden Motor sans moteur	R. T. brutto bruts	R. T. netto nets	fra Ind- landet vendus à l'intérieur	fra Ud- landet vendus à l'étran- ger
<i>Production production</i>						
<i>Træskibe over 4 Reg. Tons netto</i>						
<i>plus de 4 tonn. de jauge nets</i>						
Galeaser <i>galéaces</i>	2	»	91	57	75500	»
Jagter <i>yachts</i>	1	1	52	27	26500	»
Fiskerfartøjer <i>bâtiments pêcheurs</i> ..	51	1	1017	359	1 090358	98000
Fiskerkvaser <i>viviers à pêcheurs</i>	8	1	125	45	78975	»
Andre Kvaser <i>boutiques</i>	1	»	5	5	3500	»
Lystfartøjer <i>bateaux de plaisance</i> ..	3	»	24	5	10350	»
Pramme <i>chalands</i>	»	2	21	5	5900	»
Andre <i>autres</i>	3	»	83	47	79900	»
Tilsammen <i>total</i> ...	69	5	1418	550		
<i>Baade under 4 Reg. Tons netto</i>						
<i>moins de 4 tonn. de jauge nets</i>						
Fiskerbaade <i>bateaux pêcheurs</i>	57	20	»	»	183580	7000
Lystbaade <i>bateaux de plaisance</i> ...	27	15	»	»	123710	48930
Pramme <i>chalands</i>	22	87	»	»	25927	1130
Joller <i>yoles</i>	29	147	»	»	82866	3775
Kaproningsbaade, Kajakker m. m. <i>bateaux de régates, etc.</i>	»	46	»	»	23050	2875
Redningsbaade <i>canots de sauvetage</i>	»	13	»	»	15700	»
Andre <i>autres</i>	1	1	»	»	4600	»
Tilsammen <i>total</i> ...	—	—	—	—	1 830416	161710

Værdi af Skibsreparationsarbejde *valeur des travaux de réparation* ..... 2 059 000 Kr.

Til Produktionen er anvendt *mat. employées à la production*

	Indkøbt i hele Stammer og skaaret paa egen Plads <i>bois acheté sans façonnement</i> m ³	Indkøbt som Planker, Brædder m. v. <i>bois acheté en planches, etc.</i> m ³
Eg <i>bois de chêne</i>	2 329	1 908
Bøg - - <i>hêtre</i>	486	144
Fyr og Gran <i>bois de pin et sapin</i>	1 193	3 057
Andet Træ <i>autre bois</i>	3	25

¹⁾ Heraf beskæftigede 32 sig udelukkende med Reparationer.

Anm. Tabellen omfatter saagodt som hele Landets Produktion, se Indledningen Side 105.

Tabel 26. **Træskofabrikker.** *Fabriques de sabots.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	27	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	410	
Kvinder <i>femmes</i>	»	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> .	50	
I alt total...	460	
	Mængde	Salgsværdi
	<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>	Par	Kr.
Træskobunde <i>semelles pour sabots</i>	1 023 142	2 020 048
Kapskobunde m. m. <i>semelles pour socques, etc.</i>	1 889 006	1 908 834
Tilsammen total...		3 928 882
Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>		m ³
Bøgetræ <i>bois de hêtre</i>		33 767
Elletræ <i>bois d'aune</i>		2 054

An m. Tabellen omfatter alle Landets Træskofabrikker.

Tabel 27. **Cementfabrikker.** *Fabriques de ciment.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	7 ¹⁾	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	2 021	
Kvinder <i>femmes</i>	33	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> ...	76	
I alt total...	2 130	
	Mængde	Salgsværdi
	<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>	kg	Kr.
Portlandcement <i>ciment de Portland</i>	590 771 000	23 720 417
Slemmekridt <i>blancs minéraux</i>	9 022 000	236 620
Raakalk <i>chaux crue</i>	702 000	2 106
	Stk. <i>pièces</i>	
Nye Cementfustager <i>barils neufs pour le ciment</i>	1 650 005	4 390 240
Nye Kridtfade <i>barils neufs pour la chaux</i>	887	2 590
Tilsammen total..		28 351 973
Til Fremstilling af Emballage er anvendt		
<i>matières employées à la fabrication d'emballage</i>		
Indkøbte Staver <i>douves achetées</i>	25 010 000 Stdr.	+ 4 200 Stdr.
Kulforbrug <i>consommation de houille</i>		Tons
		219 480

An m. Tabellen omfatter alle Landets Cementfabrikker.

Tabel 28. Stenbrud. *Carrières de granit et de grès.*

Antal Granitbrud <i>carrières de granit</i>	12
Antal Sandstensbrud <i>grésières</i>	1
Antal Stenhuggerier uden direkte Forbindelse med Brud <i>tailleurs de pierres</i>	3
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	392
Kvinder <i>femmes</i>	1
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	16
I alt <i>total</i> ...	409

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> Tons	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Granit <i>granit</i>:		
Bygningsarbejde, tilhugget <i>art. pour construction</i> , <i>taillés</i>	2 071	263 589
Gravmonumenter, slebet <i>tombeaux, taillés</i>	616	253 759
— uslebet — <i>non taillés</i> ..	555	134 655
Brosten, almindelige <i>pavés ordinaires</i>	6 922	217 044
Chaussébrosten <i>pavés, pour pavage de chaussées</i>	21 204	732 593
Utilhugget Granit (Raablokke) <i>blocs de granit</i> ..	850	31 256
Skærver og Affald <i>blocage et déchets</i>	57 110	351 476
Sandsten <i>grès</i>:		
Bygningsarbejde <i>art. pour construction</i>	259	82 097
Gravmonumenter <i>tombeaux</i>	28	20 300
Andre Arbejder <i>autres ouvrages</i>	670	13 700
Raablokke <i>blocs</i>	200	19 000
Tilsammen <i>total</i> ...	2 119 469	

A n.m. Tabellen omfatter samtlige bornholmske Stenbrud. Se iøvrigt Indledningen Side 108.

Tabel 29. Teglværker og Kalksandstensfabrikker.
Briqueteries et tuileries.

Antal Værker i Drift <i>briqueteries et tuileries en activité</i>	290
Antal Arbejdere ¹⁾ <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i> ..... ca.	5 800
Kvinder <i>femmes</i> ..... —	300
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i> ..... —	100
I alt total... ca.	6 200

¹⁾ I Sæsonen. Se Indledningen om Arbejdertal pr. Maaned.

	Lager ^{1/4} 1925 <i>en</i> <i>magasin</i> 1000 Sten	Produk- tion 1925 <i>en</i> <i>production</i> 1000 Sten	Salg 1925 <i>vente</i> 1000 Sten	Anslaaet Værdi af solgte Varer <i>valeur</i> <i>révalée</i> Kr.
Haandstrøgne Mursten <i>briques moulées à la main</i>	15 434	45 066	40 802	2 604 043
Maskinformede Facadesten <i>briques de façade moulées mécaniquement</i>	24 367	75 750	65 451	3 736 677
Maskinformede flam. Sten <i>briques marbrées</i>	106 208	286 139	274 146	12 456 379
Almindelige Tagsten <i>tuiles ordinaires</i>	3 728	10 938	9 816	1 565 311
Falstagsten — <i>à crochet</i>	2 630	9 645	8 252	1 494 004
Drænrør <i>drains</i>	5 309	41 386	27 508	2 534 234
Figursten, Formsten o. l. <i>terres cuites arch.</i>	1 250	859	718	164 127
Glasserede Sten <i>briques vernissées</i>	61	18	24	7 062
Skillerumsten <i>briques pour cloisons</i>	1 410	5 014	3 968	239 498
Brøndsten <i>briques pour puits</i>	1 072	2 998	2 367	121 812
Fliser, Klinker o. l. <i>carreaux, etc.</i>	4 535	5 287	5 164	965 545
Ildfaste Sten <i>briques réfractaires</i>	2 424	2 406	2 313	
Kalksandsten <i>briques en grès calcaire</i> ...	5 992	29 686	31 991	1 272 465
Andre Varer <i>autres articles</i>	976	1 665	1 400	115 174
Tilsammen total	—	—	—	27 276 331

Forbrug af Brændsel *combustibles employés*: Kul og Koks *charbon et coke*
92 300 Tons, Tørv *tourbes* 8 200 Tons, Brunkul *lignite* 1 400 Tons.

A n m. 1. Af Virksomhederne er 282 Teglværker (med ca. 6 100 Arb.) og 8 Kalksandstensfabrikker (med ca. 100 Arb.).

A n m. 2. Om Produktionen af Molersten se Indledningen Side 110.

Tabel 30. Kalkbrud, Kalk- og Kridtværker. *Carrières de pierres à chaux, chauxfourneries et crayères.*

Antal Værker <i>carrières à chaux, chauxfourneries et crayères</i>			46
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>			726
Kvinder <i>femmes</i>			1
I alt <i>total</i> ...			727
Produktion <i>production</i>			
Kalksten <i>Pierre calcaire:</i>	Mængde	Salgsværdi	
solgt til teknisk Brug <i>vendue pour usages techniques</i>	<i>quantité m³.</i>	<i>valeur vénale Kr.</i>	
— - Brænding <i>vendue pour chauxfourneries</i>	49 904	526 078	
brændt i egen Ovn <i>brûlée par leur propre ch.</i>	54 118	584 595	
	51 596	—	
	Tons		
Gødningskalk, raa <i>chaux pour engrais, brute</i> ...	54 698 ¹⁾	290 283	
— pulv. <i>chaux pour engrais, en poudre</i>	91 191	1 151 885	
Flint <i>silex</i>	4 416	10 633	
Raakridt <i>craie crue</i>	23 484	85 056	
Kridtsten til Bygningsbrug <i>pierres à construction</i>	1 150	18 000	
Slemmekridt <i>blancs minéraux</i>	5 675 ²⁾	153 390	
Kalk- og Kridtbrud <i>carrières et crayères, total</i>	—	2 819 920	
Kalk, brændt <i>chaux, brûlée</i>	52 858	4 020 475	
Melkalk <i>chaux en poudre</i> ..	1 863	39 933	
Pulveriseret br. Kalk <i>chaux brûlée en poudre</i> ...	1 512	66 341	
Kalkværker ialt <i>chauxfourneries total</i> ...			4 126 749

¹⁾ Paa en Cementfabrik fremstilledes desuden 702 Tons Raakalk til en Salgsværdi af 2 106 Kr.

²⁾ Paa 3 Cementfabrikker fremstilledes desuden 9 022 Tons Slemmekridt til en Salgsværdi af 236 020 Kr.

Til Brænding af Kalk er forbrugt

<i>matières empl. à la production de chaux</i>		
Kalksten fra egne Brud <i>Pierre calcaire extraite de leur propre carrière</i>	m ³	52 772
Kalksten fra andre Brud <i>Pierre calcaire extraite d'autres carrières</i>		44 512

Brændselsforbrug <i>combustibles:</i>		
Kul o. a. udenlandsk Brændsel <i>houille et autres comb. étrang.</i> ..	Tons	17 798
Tørv <i>tourbes</i>		2 619

An m. 1. Af ovenstaaende Virksomheder var 26 Kalkbrændier, hvoraf 16 havde egne Kalkbrud og 10 forarbejdede Kalk fra andre Brud. Som Regel er Brændier med tilhørende Kalkbrud regnet for en enkelt Virksomhed.

An m. 2. Af 4 Specialvirksomheder for Sortering af Flint med ialt 119 Arbejdere sorteredes i 1925 18 352 Tons Kugleflint til en Salgsværdi af 683 182 Kr. og 11 034 Tons anden Flint til 81 464 Kr.

An m. 3. Om de mindre Kalkværkers Produktion, se Indledningen Side 112.

Tabel 31. Porcellæns-, Fajance- og Lervarefabrikker. *Fabriques de porcelaine, de faïence et de poterie.*

	Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	Antal Arbejdere <i>nombre d'ouvriers</i>
Porcellæns- og Fajancef. <i>fabriq. de porcel. et de faïence</i>	4	1 033
Fajancef., bornholmske <i>fabriq. de faïence de Bornholm</i>	4	23
Terrakotta- og Keramikfabrikker <i>fabriques de terre cuite et de céramique</i>	9	134
Lervarefabrikker <i>fabriques de poterie</i>	12	143 ¹⁾
I alt total... ..	29	1 333 ²⁾

¹⁾ Paa Lervarefabrikker er produceret for 90 000 Kr. Keramik.
²⁾ Heraf 685 Mænd, 563 Kvinder og 85 Lærlinge og Dreng.

Produktion <i>production</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Porcellæn <i>porcelaine</i> :	
Kunstgenstande <i>objets d'art</i>	1 954 000
Brugsgenstande <i>articles pour usages domestiques</i>	5 852 000
Tekniske Artikler <i>articles pour usages industriels</i>	1 565 000
I alt total... ..	9 371 000
Fajance <i>faïence</i> :	
Kunstgenstande <i>objets d'art</i>	460 000
Brugsgenst. <i>articl. pour usages domestiques</i>	953 000
I alt total... ..	1 413 000
Bornholmsk Fajance og Majolica <i>faïence de Bornholm</i>	107 000
Terrakotta og Keramik m. m. <i>terre cuite et céramique, etc.</i>	860 000
Lervarerer <i>poterie</i> :	
Urtepotter <i>pots à fleurs</i> ..... Stkr. 4 567 000	491 000
Husholdningsartikler <i>articles de ménage</i> — 751 000	493 000
Figurer <i>figures</i> ..... — 103 000	14 000
Andre Pottemagervarer <i>poterie, autre</i> . — 112 000	55 000
Fliser <i>carreaux</i> ..... — 28 000	7 000
I alt total... ..	1 060 000
Samlet Produktion <i>production totale</i>	12 811 000

A n m. De foreliggende Oplysninger omfatter hele Landets Porcellæns- og Fajanceindustri. Om Fabrikationen af Lervarer se Indledningen Side 121.

Tabel 32. Glasværker. *Verreries.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	6 ¹⁾	
Antal beskæftigede Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	652	
Kvinder <i>femmes</i>	85	
Lærlinge og Drenges <i>apprentis et garçons</i>	121	
	I alt total	858
Produktion <i>production</i>	Mængde	Salgsværdi
	<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
	Stkr.	Kr.
Af mørkegrønt Glas <i>de verre vert foncé:</i>		
Maskinformede Helflasker <i>bouteilles, soufflées mécaniquement</i>	2 623 688	414 304
Maskinformede Halvflasker <i>demi-bouteilles, soufflées mécaniquement</i>	12 645 726	1 273 388
Ikke maskinformede Helflasker <i>bouteilles, soufflées à la bouche</i>	1 763 108	451 059
Ikke maskinformede Halvflasker <i>demi-bouteilles, soufflées à la bouche</i>	4 724 092	709 128
Ikke maskinformede andre Flasker <i>autres bouteilles, soufflées à la bouche</i>	248 527	38 947
Beholdere <i>réipients</i>	5 830	14 183
Fiskekugler <i>boules pour filets</i>	27 225	8 883
Af halvhvidt Glas <i>de verre à demi blanc:</i>		
Helflasker <i>bouteilles</i>	51 955	20 662
Halvflasker <i>demi-bouteilles</i>	4 946 476	915 089
Andre Flasker <i>autres bouteilles</i>	538 388	63 947
Af andet Glas (hvidt, rødt o. s. v.) <i>d'autre verre (blanc, rouge, etc.):</i>		
Mælkeflasker <i>bouteilles à lait</i>	534 234	179 526
Medicinflasker <i> fioles à médecine</i>	2 678 924	230 608
Andre Flasker <i>autres bouteilles</i>	2 202 133	490 434
Lampekupler og Lampeglasser <i>ballons pour lampes et verres de lampes</i>	2 370 035	358 145
Drikkeglas, slebne <i>verres à boire, taillés</i> ...	913 525	560 598
— uslebne <i>verres à boire, non taillés</i>	1 369 803	461 336
Andre Varer, slebne <i>autres objets, taillés</i> ...	325 973	183 021
— uslebne <i>autres objets, non taillés</i>	2 494 925	971 781
	Tilsammen total ...	7 345 039

¹⁾ Desuden var et Glasværk ude af Drift i 1925.

A n m. De foreliggende Oplysninger omfatter hele Landets Glasindustri. 5 af Virksomhederne drives under samme Firma.

Tabel 33. **Guld-, Sølv-, Tin- og Elektropletvarefabrikker.**
Fabriques d'orfèvrerie, d'argenterie, d'objets en étain et de ruolz.

Antal Fabrikker <i>fabriques</i>	89 ¹⁾
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	882
Kvinder <i>femmes</i>	175
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	380
	I alt <i>total</i> ... 1 437

Desuden beskæftigedes som Hjemmearbejdere *en*
outré travaillant à domicile 56

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Guldvarer <i>ouvrages en or</i>		
Forlovelsesringe <i>anneaux de fiançailles</i>	87	239 000
Andre Ringe og Smykker <i>autres anneaux et bijoux</i>	33	177 000
Andre Varer <i>autres articles</i>	30	145 000
Uspecificerede Varer <i>art. non spécif.</i>	127	645 000
	Guldvarer i alt <i>total</i> ...	277 1 206 000
Sølvvarer <i>ouvrages en argent</i>		
Bestikarbejde <i>couverts</i>	25 900	5 027 000
Korpusarbejde <i>vaissellerie</i>	4 800	2 140 000
Andre Varer <i>autres articles</i>	3 000	409 000
Uspecif. Varer <i>art. non spécif.</i>	2 000	751 000
	Sølvvarer i alt <i>total</i> ...	35 700 8 327 000
Tinvarer <i>ouvrages en étain</i>	62 100	1 678 000
Elektropletvarer <i>ouvrages en ruolz</i>		
Raavarer til Salg <i>mat. brutes, à vendre</i>	40 300	606 000
Færdige Varer <i>art. fabriqués</i> :		
af egne Raavarer <i>de mat. de la fabrique</i>	71 700	2 274 000
af indkøbte Raavarer <i>de mat. achetées</i>	60 000	2 497 000
Uspecificerede Varer <i>art. non spécif.</i>	20 300	599 000
	Elektropletvarer i alt <i>total</i> ...	— 5 976 000
		Kr.
Reparationsarbejde <i>réparations</i>	529 000	
Arbejde for andre <i>travail pour compte</i> <i>d'autres</i> :		
Forgyldning <i>dorure</i>	6 800	
Forsølvning <i>argentine</i>	13 600	
Fornikling <i>nickelure</i>	ca. 160 000	

¹⁾ 10 af Virksomhederne udførte kun Arbejde for andre.

Tabel 34. Metalvarefabrikker og Metalstøberier.
Fabriques d'ouvrages en métaux et fonderies de métal.

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>		62
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>		498
Kvinder <i>femmes</i>		225
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>		197
I alt <i>total</i>		920
Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i>
Lysekroner, Lamper og Lampeartikler ¹⁾ <i>lustres, lampes et parties de lampe</i>	kg. —	Kr. 2 544 122
Optrykkede Metalarbejder <i>ouvrages en métaux</i>	—	137 060
Husholdningsartikler <i>articles de ménage</i>	—	444 465
Galanterivarer <i>objets de fantaisie</i>	—	484 685
Bygningsudstyr <i>art. de construction</i>	ca. 39 000	509 159
Andet Udstyr og Beslag <i>autres garnitures et ferrures</i> - 28 000		379 476
Armatør <i>armures</i>	347 372	1 829 343
Skruer, Møttrikker m. m. <i>vis, écrous, etc.</i>	32 460	156 270
Cykletilbehør <i>accessoires pour bicyclettes</i>	—	529 419
Metalskilte m. m. <i>enseignes en métaux</i>	24 530	328 402
Garniturer til Patentpropper m. m. <i>garnit. pour bouchons</i>	—	179 000
Metalstatuer, Buster o. l. <i>statues en métaux</i>	—	152 350
Andre Metalvarer <i>autres articles</i>	—	106 150
Raat Metalstøbegods til Salg <i>articles de fonte crus à vendre</i>	321 450	1 099 000
I alt <i>total</i>		8 878 901
Samlet Vægt af støbt Metal ²⁾ <i>métal fondu, total</i>	703 000 kg	
Reparationsarbejde <i>réparations</i>	172 000 Kr.	

Til Produktionen anvendtes <i>mat. empl. à la production:</i>	kg
Støbegods fra eget Støberi <i>fontes de la fabrique</i>	419 400
Indkøbt Metalstøbegods <i>fonte de métaux achetée</i>	31 400
— Jærnstøbegods <i>fonte de fer achetée</i>	58 700
Jærn o. a. Metal i Plader, Stænger, Rør o. l. <i>fer et autres métaux en plaques, barres et tuyaux</i>	368 600
Messingtråd o. a. Metal <i>fil de laiton, etc.</i>	69 700

¹⁾ Desuden fremstilledes for 406 000 Kr. Lampeskærme.

²⁾ Desuden nedstøbtes 41 000 kg Jærnstøbegods. Samlet Oversigt over nedstøbt Metalstøbegods findes i Anm. til Tabel 35.

Anm. Se Indledningen Side 129.

Tabel 35. **Jernstøberier og Maskinfabrikker. Fonderies de fer et fabriques de machines.**

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i> ..	231 ¹⁾
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	6 573
Kvinder <i>femmes</i>	50
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> ..	3 045
I alt <i>total</i> ...	9 668

Produktion *production*

I. Støbegods *articles de fonderie*

A. Bygningsstøbegods <i>fontes de bâtiment</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Kakkelovne, Kaloriferer, Kaminer <i>poêles, cheminées, etc.</i>	Stkr. 49 713	6 408 892
Komfurer <i>fourneaux</i>	— 16 852	2 187 423
Kedler (Damp- og Varmtvands-) <i>chaudières à vapeur</i>	kg 442 308	286 344
Radiatorer og Ribberør <i>radiateurs, etc.</i> ..	— 1 060 599	757 671
Vaskekedler <i>chaudières de buanderie</i>	Stkr. 8 143	419 991
Vinduer <i>fenêtres</i>	— 139 924	1 151 907
Skyllecisterner <i>citernes</i>	kg 127 437	92 877
Andet Bygn.støbegods <i>autres fontes de bât.</i>	— 1 522 125	1 245 236
Tilsammen <i>total</i> ...	kg ca. 13 429 000	12 550 341

B. Husholdningsstøbegods *articles de ménage*

Køkkenvaske, råa <i>éviers de cuis., non émaill.</i>	Stkr. 23 409	253 228
— <i>émaill. éviers de cuis., émaill.</i>	— 1 550	30 016
Gryder og Pander, råa <i>marmites et poêles, non émaillées</i>	— 39 535	123 405
— — <i>émaillerede marmites et poêles, émaillées</i> ..	— 95 820	665 000
Strygejern <i>fers à repasser</i>	— 30 938	66 276
Gasovne <i>fourneaux à gaz</i>	— 13 656	444 720
Gasapparater <i>appareils à gaz</i>	— 18 229	66 635
Andet Husholdningsstøbegods <i>autres articles de ménage</i>	kg 286 000	399 977
Tilsammen <i>total</i> ...	kg ca. 1 866 000	2 049 257

¹⁾ Heraf var 105 Maskinfabrikker, medens 110 var Jernstøberier med eller uden Maskinfabrik. 16 af Virksomhederne udførte i 1925 kun Smedearbejde, Reparationer o. l., ialt til en Værdi af ca. 800 000 Kr.

Anm. Totalvægten af nedstøbt Gods androg i Jernstøberierne ca. 39 600 Tons og i Metalstøberierne ca. 365 Tons. Af Raastoffer anvendtes 24 300 Tons Raajern, 20 000 Tons Jernaffald og ca. 400 Tons andet raat Metal. Forbruget af Kul, Koks og Cinders i Støberierne var 15 100 Tons. Paa Jernskibsværfter med eget Jernstøberi nedstøbtes desuden ca. 18 000 Tons Jern- og Staalstøbegods og ca. 230 Tons Metalstøbegods, og i Metalvarefabrikker og elektromekaniske Fabrikker nedstøbtes 740 Tons Metalstøbegods og 41 Tons Jernstøbegods. Den samlede Fremstilling af Jernstøbegods udgjorde saaledes 57 600 Tons og af Metalstøbegods 1 335 Tons.

Tabel 35 (fortsat).

C. Støbegods til teknisk Brug <i>articles de fonderie pour usages techniques</i>		Mængde quantité	Salgsværdi valeur vénale
		kg	Kr.
Fyrapparater, Risteled og Ristestænger <i>foyers, barreaux de grille, etc.</i>	kg	751 214	327 776
Fittings <i>accessoires</i>	—	492 585	321 404
Ventiler og Haner <i>soupapes et robinets</i> ..	—	35 122	29 897
Lygtepæle, Opstandere m. m. <i>poteaux de réverbère, etc.</i>	Stkr.	39 470	30 174
Pumper og Pumpedele <i>pompes, etc.</i>	kg	448 757	451 380
Kloakstøbegods o.l. <i>art. de fonte pour égouts</i>	—	888 619	409 922
Støbegods til Transmissioner <i>articles pour transmissions</i>	—	382 670	224 300
Andet Støbeg. t. tekn. Brug <i>autres articles</i>	—	915 782	614 260
Tilsammen total... kg ca.		3 994 000	2 409 113
D. Skibsstøbegods <i>fontes pour navires</i>	kg	474 000	287 785
E. Støbegods til Landbrugsmaskiner og -redskaber <i>matériel agricole en fonte</i>	—	1 689 000	936 000
F. Maskingods <i>pièces de machines en fonte</i> til andre Fabrikker <i>pour d'autres fabriques</i>	—	11 270 000	6 081 906
til eget Brug <i>à l'usage de la fabrique</i> ..	—	6 887 000	—
I alt Støbegods <i>articles de fonderie, total</i> . kg ca.		39 609 000	24 314 402 ¹⁾

II. Maskiner m. v. *machines, etc.*

A. Kraftmaskiner <i>machines motrices</i>		Mængde quantité	Salgsværdi valeur vénale
		HK.	Stkr. Kr.
Dampkedler, Economisere, Luftforvarmere etc. ¹⁾ <i>chaudières à vapeur, etc.</i>	—	—	219 1 043 230
Dampmaskiner <i>mach. à vapeur</i>	3 883	73	597 951
Dampturbiner <i>turbines à vapeur</i>	750	4	73 800
Dieselmotorer ¹⁾ <i>moteurs Diesel</i>	5 679	45	1 628 050
Petroleums- og Benzinmotorer <i>moteurs à pétrole et m. à benzine</i>	3 923	398	985 990
Raoliemotorer <i>moteur à huile crue</i>	9 022	407	1 980 075
Vindmotorer <i>moteurs à vent</i>	—	109	255 670
Vandkraftmaskiner <i>mach. motr. à eau</i>	—	4	12 560
Dynamoer ²⁾ <i>dynamos</i>	8 890	88	540 000
Transformatorer og Omformere ²⁾ <i>transformateurs, etc.</i>	1 275	32	65 000
Elektromotorer ²⁾ <i>électromoteurs</i>	ca. 22 300	2 419	2 043 719
Tilbehør og Reservedele til Kraftmaskiner <i>accessoires et pièces détachées</i>	—	—	1 028 041
A i alt total...	—	—	10 254 086 ³⁾

¹⁾ Se Anm.²⁾ Den samlede Produktion af Dynamoer og Elektromotorer findes anført i Tabel 41.³⁾ Udført Arbejde til et Beløb af 2 Mill. Kr. ved paabegyndt Kraftanlæg og Bygning af Lokomotiver er ikke medregnet.

Anm. Paa Jernskibsværfterne fremstilledes Maskiner, Anlæg o. l. for 19055 000 Kr. Heraf Dieselmotorer paa tilsammen 24 000 HK. til Indsætning i egne Skibsbygninger og Dieselmotorer paa 61 000 HK. til en Værdi af ca. 15 Mill. Kr. til Salg. Desuden Dampkedler m. m. for 1,3 Mill. Kr., Gasværksanlæg m. m. Produktionen af Landbrugsredskaber i Jernvarefabrikker findes anført i Tabel 38.

Tabel 35 (fortsat).

	Mængde <i>quantité</i> Stkr.	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
B. Landbrugsmaskiner og -redskaber ¹⁾ <i>mach. agricoles</i>		
Tærskéværker <i>batteuses</i>	4 572	4 124 006
Halmpressere og -pakkere <i>pressoirs de paille</i>	1 670	1 488 339
Avneblæsere og Rensemaskiner <i>vanneuses, etc.</i>	932	112 511
Hakkelsemaskiner <i>hache-paille</i>	1 328	244 910
Saamaskiner <i>semoirs</i>	1 386	458 624
Tromler <i>rouleaux</i>	659	116 097
Kultivatorer <i>herse</i>	529	53 730
Plove <i>charrues</i>	459	36 934
Harver <i>herse</i>	1 270	56 910
Radrensere <i>houes à cheval</i>	1 626	168 338
Kværne <i>tournants</i>	2 852	857 172
Plovskær <i>socs de charrue</i>	6 500	20 000
Pumper og Ajlespredere m. m. <i>pompes, distributeurs de purin, etc.</i>	—	145 999
Andre Landbrugsmaskiner og -redskaber <i>autres machines et outils agricoles</i>	—	195 256
Reserve dele til Landbrugsmask. <i>pièces détachées pour mach. agric.</i>	—	734 132
B i alt <i>total</i>	—	8 812 958

¹⁾ Se Anm. Side 208.

C. Arbejds- og Værktøjsmaskiner m. m. <i>mach.-outils, etc.</i>		
for <i>pour</i> Mejerier <i>laiteries</i>	—	6 566 377
- - Margarinefabrikker <i>fabr. de margarine</i>	—	178 486
- - Bagerier <i>boulangeries</i>	ca. 659	1 212 636
- - Bryggerier og Aftapningsanstalter <i>brasseries, etc.</i>	—	841 129
- - Møllerier <i>meuneries</i>	ca. 80	76 537
- - Slagterier og Fedevarefabrikker <i>boucheries, etc.</i>	—	722 496
- - Chokolade- og Sukkervarefabrikker <i>fabr. de chocolat, etc.</i>	1	2 100
- - Spritfabrikker <i>distilleries d'alcool</i>	—	25 000
- - Textilfabrikker og Beklædningsindustrien <i>ind. textile et de confection</i>	200	40 000
- - Papirfabrikker <i>fabr. de papier</i>	—	120 000
- - Skotøjsfabrikker <i>fabr. de chaussures</i>	154	279 630
- - Vaskerier <i>établissements de blanchissage</i>	—	1 507 004
- - Sten-, Kalk-, Ler-, Cement- og Cementvareindustrien <i>industrie de pierre, chaux, argile, ciment, etc.</i>	—	3 741 256
- - Jern- og Metalbearbejdn. <i>industrie de fer et d'autres métaux</i>	ca. 740	1 211 055
- - Træbearbejdning <i>industrie de bois</i>	ca. 1000	999 590

Tabel 35 (fortsat).

	Mængde quantité Stkr.	Salgsværdi valeur vénale Kr.
for <i>pour</i> Trykkerier, Bogbinderier og Papirvarefabrikker <i>imprimerie, reliure, papeterie</i>	—	666 500
- - Gummiindustri <i>industrie d'objets en caoutchouc</i>	—	16 400
- - Kemisk Industri <i>industrie chimique</i>	—	64 100
- - Hoteller og Restauranter <i>hôtels et restaurants</i>	—	56 000
Kaffemøller <i>moulins à café</i>	657	420 500
Tromler o. a. Vejbearbejdningmateriel <i>rouleaux et autres mach. pour construction de routes</i>	—	526 991
Gravemaskiner <i>mach. à creuser</i>	1	38000
Vandpumper og -anlæg <i>pompes à eau</i>	—	226 480
Olie- og Benzinpumper <i>pompes à huile et à benzine</i>	—	396 000
Olie- og Benzinrensere <i>épurateurs d'huile et de benzine</i>	—	150 000
Kølemaskiner <i>machines de réfrigération</i>	539	2 814 584
Luftkompressorer <i>compresseurs</i>	111	90 970
Ventilatorer <i>ventilateurs</i>	249	61 680
Andre Maskiner <i>autres machines</i>	—	602 497
Tilbehør og Reservedele <i>accessoires et pièces détachées</i>	—	828 698
C i alt <i>total</i> ...	—	24 482 696
D. Jernkonstruktioner og Pladearbejder <i>constructions en fer, etc.</i>	—	2 200 056
E. Transportanlæg (herunder Elevatorer og Spil) <i>constructions de transport (y compris ascenseurs, etc.)</i>	—	3 819 873
F. Andre jernindustrielle Frembringelser <i>autres produits de l'industrie de fer</i>		
Varme-, Ventilations-, Røranlæg o. l. <i>constructions pour chauffage, ventilation, etc.</i>	—	2 534 675
Gas- og Vandværksanlæg ¹⁾ <i>constructions d'usines à gaz et à eau</i>	—	47 080
Sporskifte-, Sikringsanlæg m. m. <i>constr. d'aiguilles et de guérites pour aiguilles</i>	—	109 104
Indfyringsanlæg <i>constr. pour chauffage</i>	—	424 000
Presseanlæg <i>constr. de pression</i>	—	90 000
Transportvogne <i>voitures</i>	—	196 500
Andet <i>autres constructions, etc.</i>	—	174 879
Uspecificeret <i>non spéc.</i>	—	791 009
F i alt <i>total</i> ...	—	4 367 247
Maskiner, Anlæg m. m. i alt <i>mach., constr., total</i> ...	—	53 936 916

¹⁾ Se Anm. Side 208.III. Smedearbejde og Reparationsarbejde *ouvrages de forgeron**et réparations* ..... ca. 15 700 000

Tabel 36. Cykle- og Automobilfabrikker. *Fabriques de bicyclettes et d'automobiles.*

Antal Fabrikker *nombre de fabriques* 21

Antal Arbejdere *ouvriers*

Mænd *hommes* 1 171

Kvinder *femmes* 16

Lærlinge og Dreng *apprentis et garçons* 185

I alt *total*... 1 372

	Mængde <i>quantité</i> Stkr.	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
<i>Production production</i>		
Cyklestel, til eget Brug <i>cadres, à employer dans la</i> <i>fabrique</i>	30 554	—
— , til Salg <i>cadres, à vendre</i>	27 139	1 170 610
Cykler, færdigt monterede <i>bicyclettes complètes</i>		
af Fabrikkens egne Stel <i>de cadres de la fabr.</i>	29 038	} 3 327 565
af indkøbte danske Stel <i>de cadres danois</i> <i>achetés</i>	734	
af indkøbte udenl. Stel <i>de cadres étrangers</i> <i>achetés</i>	8 016	
Invalidecykler <i>bicycl. pour invalides</i>	109	35 625
Cykledele, til Salg ¹⁾ <i>parties de b., à vendre</i>		
Styr <i>guidons</i>	85 082	} 500 707
Forgafler <i>montants de devant</i>	17 415	
Følge <i>jantes</i>	125 539	
Andre Dele <i>autres</i>	138 666	
Automobiler <i>automobiles</i>		
Personvogne <i>voitures</i>	24 124	64 941 303
Lastvogne <i>camions</i>	3 390	10 010 784
Chassis'er <i>chassis</i>		
til Personvogne <i>voitures</i>	601	853 420
til Lastvogne <i>camions</i>	6 756	12 272 572
Enkeltdele til Automobiler ¹⁾ <i>pièces détachées d'autos</i>	—	197 496
Motorcykler <i>motocyclettes</i>	159	300 000

¹⁾ Herunder ikke Dele til Brug i egen Fabrikation.

Anm. 1. Der udfortes i ovennævnte Virksomheder Reparationsarbejde for 1 207 000 Kr.

Tabel 37. Traad- og Kabelfabriker. *Fabriques de fil et de câbles.*

	Antal Virksomh. <i>entreprises</i>	Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>
Traadfabrikker <i>fabriques de fil</i>	3	471
Kabelfabriker — - <i>câbles</i>	1	} 495
Valseværk og Traadtrækkeri ¹⁾ <i>lamin. et affin.</i>	—	
	—	966

¹⁾ er knyttet til Kabelfabrikken.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
i Traadfabrikkerne <i>dans les fabr. de fil</i>		
Jærn- og Staaltraad og Traadfabrikater <i>fil en fer et en acier et produits de fil</i>	15 846 920	6 450 341
Forskellige Jærnvarer (Baandjærn, Kædevarer, Møbeljædre, Søm og Skruer) <i>divers art. en fer (fer feuillard, chaînes, ressorts, clous et vis)</i>	2 166 405	1 494 680
I alt <i>total</i> ...		7 945 021
i Kabelfabrikken <i>dans la fabr. de câbles</i>		
Overspundet Ledningstraad <i>fil conduct. guipé</i>	872 065	2 703 400
Kabler <i>câbles</i>	3 956 490	7 912 980
Blankt Kobberkabel <i>câble en cuivre</i>	475 210	997 925
Blankt Aluminiumkabel <i>câble en alumin.</i> ...	1 933	7 730
Isolationsmateriel <i>matières d'isolation</i>	159 200	350 240
Staaltove og Jærnkabel <i>cordes en acier et câble de fer</i>	114 583	63 020
I alt <i>total</i> ...		12 035 295
i Valseværket og Traadtrækkeriet <i>dans la laminerie et affinerie</i>		
Valsede og trukne Varer til Salg <i>art. laminés ou étirés</i>	3 549 266	7 322 765
— - eget Brug <i>à empl. dans la fabr.</i> ...	1 753 408	—
I Traadfabrikkerne er forbrugt <i>mat. employées dans les fabr. de fil</i>		
Jærn- og Staaltraad <i>fil de fer et d'acier</i>	18 394 694	
Zink <i>zinc</i>	623 417	

Tabel 38. Jærnvarefabrikker. *Fabriques d'objets en fer.*

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i> ...		67	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>		951	
Kvinder <i>femmes</i>		43	
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i> ...		310	
	I alt <i>total</i> ...	1 304	
		Mængde	Salgsværdi
		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>			Kr.
Plove <i>charrues</i>	Stkr.	7 063	586 436
Plovskær <i>socs de charrue</i>	—	40 210	129 677
Andre Plovdele <i>autres pièces de charrue</i> ...	kg	129 488	122 416
Harver <i>hereses</i>	Stkr.	5 633	107 506
Harvedele <i>pièces de herse</i>	kg	2 800	1 550
Roerensere <i>sarcloirs pour raves</i>	Stkr.	2 925	191 484
Saamaskiner <i>semoirs</i>	—	653	92 950
Andre Landbrugsredsk. og -dele <i>autres outils agricoles et pièces détachées</i>	—	—	342 947
Vognaksler <i>essieux</i>	—	10 250	94 330
Vogn- og Autofjedre <i>ressorts de voiture</i> ...	kg	ca. 39 000	97 000
Seletøjsbeslag <i>garnitures de harnais</i>	—	39 000	60 527
Bygningsbeslag <i>ferrures de bâtiment</i>	—	847 000	808 962
Hestesko, Bolte, Skruer, Møttriker o. l. <i>fers à cheval, boulons, vis, écrous, etc.</i>	—	7 430 000	3 534 199
Pengeskabe <i>coffres-forts</i>	Stkr.	168	129 700
Jernsenge <i>lits en fer</i>	—	2 215	87 283
Spiralmadrasser <i>matelas, etc.</i>	—	6 744	86 140
Jernmøbler <i>meubles en fer</i>	—	4 022	40 378
Spader <i>bêches</i>	—	54 625	205 330
Skovle <i>pelles</i>	—	203 045	517 470
Grebe og Forke <i>fourches à foin et à fumier</i>	—	162 060	647 700
River <i>râteaux</i>	—	12 050	24 790
Hakker <i>pioches</i>	—	53 905	80 170
Hyppe- og Skuffejern <i>fers à butter et ratissoires</i>	—	77 350	131 710
Økser <i>haches</i>	—	69 838	138 000
Hamre <i>marteaux</i>	—	39 960	75 180
File, nye <i>limes, neuves</i>	—	87 481	134 323
— ophuggede <i>limes, retaillées</i>	—	84 747	116 648
Savblade <i>lames pour scies</i>	Gros	8 400	145 400
Maskinknive <i>couteaux pour machines</i>	Stkr.	18 450	74 000
Bordknive <i>couteaux de table</i>	—	102 000	175 000
Andre Knive <i>autres couteaux</i>	—	37 910	56 560
Forskelligt Værktøj <i>outils divers</i>	—	—	335 000
Automater <i>automates</i>	—	2 034	1 132 940
Decimalvægte <i>balances à bascule décimale</i> ..	—	581	75 382
Andre Vægte <i>balances, autres</i>	—	2 269	750 108
Remskiver og Remsamlere <i>rives</i>	kg	85 000	161 000
Træskoringe og -beslag <i>ferrures pour sabots</i>	—	247 500	211 076
Andet og uangivet <i>objets, autres et non indiqués</i>	—	—	299 339
	Tilsammen <i>total</i> ...	12 000 611	

Tabel 38 (fortsat).

Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>		Tons
Støbejern <i>fonte</i>		428
Smedejern <i>fer de forge</i>		10 565
Staal <i>acier</i>		1 794
Staaltraad <i>fil d'acier</i>		66
		Stkr.
Træskaffer m. v. } af egen Tilvirkning <i>produits par la fabrique</i>		557 000
<i>manches en bois,</i> } indkøbte <i>achetés</i>		271 000
<i>etc.</i>		
I alt total...		828 000

Af Reparations- og Smedearbejder udførtes i ovennævnte Virksomheder for ca. 357 000 Kr. *réparations et ouvrages de forgeron*.

A n m. Om Produktionen af Jernvarer, se Indledningen Side 146.

Tabel 39. Blikvarefabrikker. *Fabriques d'objets en fer blanc*.

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	27 ¹⁾
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	804
Kvinder <i>femmes</i>	597
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	137
I alt total... 1 538 ¹⁾	

¹⁾ Heri medregnet 2 Kapsel-fabrikker med 19 Arbejdere, som ikke tidligere har været medtaget under Blikvarefabrikker.

Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i>	Salgsværdi <i>valeur réelle</i>
		Kr.
Transportspande <i>seaux</i>	Stkr. 102 660	2 178 000
Blikemballage <i>emballage de fer blanc</i> ²⁾	— 44 400 000	7 297 000
Varer til Husholdningsbrug m. v. <i>objets pour usages domestiques, etc.</i>		
emaillerede <i>émaillés</i>	kg 509 000	2 322 000
lakerede <i>laqués</i>	Stkr. 320 000	492 000
af Hvidblik (fortinnede) <i>blancs</i>	— 1 320 000	976 000
galvaniserede <i>galvanisés</i>	kg 1 323 000	1 999 000
Gasmaalere <i>compteurs à gaz</i>	Stkr. 12 052	396 000
Kapsler til Ølflasker <i>fermoirs de bouteilles</i>	— 268 Mill.	2 082 000
Andre Varer <i>autres articles</i>	—	1 568 000
Tilsammen total...		19 310 000

Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>	1 000 kg
Hvidblik <i>fer blanc</i>	6 374
Jernblik <i>tole</i>	2 900
Staal og Jern <i>acier et fer</i>	253
Aluminium <i>aluminium</i>	64
Kobber <i>cuivre</i>	4
Messing <i>laiton</i>	25
Tin <i>étain</i>	111
Zink <i>zinc</i>	274
Bly <i>plomb</i>	152
Betaling for udført Reparationsarbejde <i>réparations</i>	388 000 Kr.

²⁾ I Mælkekondenserings- og Konservesfabrikker (jfr. Tabel 8 og 9) er desuden fremstillet 7 1 Mill. Stkr. Blikemballage til en Værdi af 4,5 Mill. Kr.

A n m.: Desuden foreligger Oplysning fra 2 Kapsel- og Tubefabrikker, som beskæftigede 100 Arb. i 1925.

Tabel 40. Jærnskibsværfter. *Chantiers de construction de navires en fer.*

Antal Værfter <i>nombre de chantiers</i>	13 ¹⁾
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Voksne Arbejdere <i>adultes</i>	6 575
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i> ...	1 102
	I alt total... 7 677

¹⁾ Heraf beskæftigede 2 sig kun med Reparationsarbejde.

Produktion ¹⁾ <i>production</i>	Antal <i>nombre</i>	Drægtighed <i>capacité</i>		Byggesum <i>prix de construction</i> Kr.
		Reg. T. netto	Reg. T. brutto	
Dampskibe <i>navires à vapeur</i>	12	9 183	15 870	10 554 000
Motorskibe <i>navires à moteur</i>	16	36 048	60 073	35 467 000
Lægter og Pramme <i>chalands, etc.</i> ...	21	—	—	455 000
Andre Fartøjer <i>autres navires</i>	2 ²⁾	—	217	552 000
		Tilsammen total... —		45 231 76 160 47 028 000

¹⁾ Skibe færdigbyggede i 1925 *navires achevés en 1925.*

²⁾ 2 Bugserbaade.

Værdi af Skibsreparationsarbejde <i>valeur des travaux de réparation</i>	Kr. 18 106 000
--	-------------------

Værdi af andet Arbejde (Maskinfabrikation m. v.) <i>valeur d'autres ouvrages (fabr. de machines, etc.)</i>	19 055 000
--	------------

Raastoffer anvendt i Støberierne <i>mat. employées dans les fonderies</i>	Tons
Raajern <i>fer brut</i>	9 364
Jern- og Staalaffald <i>déchets de fer et d'acier</i>	9 325
Andet raat Metal <i>autres métaux bruts</i>	244

Forbrug i Støberierne af Cinders <i>cinders</i>	3 938
— — af Brændselolie <i>huile à brûler</i>	3 755

A. n. m. De forelliggende Oplysninger omfatter samtlige Landets Jærnskibsværfter.

Tabel 41. **Elektromekaniske Fabrikker.**
Fabriques électro-mécaniques.

Antal Fabrikker <i>fabriques</i>			54
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>		1 173	
Kvinder <i>femmes</i>		923	
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i> ...		602	
	I alt <i>total</i> ...	2 698	
Produktion <i>production</i>			
Elektriske Kraftmaskiner <i>machines électro-</i>	H.K.	Mængde	Salgsværdi
<i>motrices</i> ¹⁾		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
		Stkr.	Kr.
Dynamoer <i>dynamos</i>	14 791	190	834 000
Transformatorer og Omformere			
<i>transformateurs</i>	—	423	508 000
Elektromotorer <i>électromoteurs</i>	ca. 73 000	24 352	7 664 000
Elektr. Kraftmask. i alt <i>total</i> ...	—	—	9 006 000
Elektrisk Materiel m. m. <i>matériel électrique</i>			
Elektriske Afbrydere og Sikringer <i>interrup-</i>			
<i>teurs, fusibles, etc.</i>	—	—	1 563 000
— Modstande <i>pièces de résistance</i> ...	—	—	453 000
— Instrumenter <i>instruments électr.</i> ...	—	—	151 000
— Maaleapparater og -tilbehør <i>électro-</i>			
<i>mètres et pièces détachées</i>	—	—	280 000
Andre el. Maskiner og Apparater <i>autres articles,</i>			
<i>machines et appareils électriques</i>	—	—	336 000
Elektriske Strygejern <i>fers à repasser électr.</i>	ca. 20 000		125 000
Belysningslegemer <i>articles lumineux</i>	30 500		71 000
Svagstrømsmateriel <i>matériel pour courant à</i>			
<i>basse tension</i>	—	—	428 000
Telefonapparater og -materiel <i>appareils téléj.</i>			
<i>et mat. téléj.</i>	—	—	2 783 000
Akkumulatorer <i>accumulateurs</i>	325 000		684 000
Tørelementer <i>piles</i>	2 914 000		7 200 000
Radiomateriel <i>matériel de radiophonie</i>	—	—	1 535 000
Andre Isolationsmaterialer <i>autre matériel</i>			
<i>d'isolement</i>	7 000		175 000
Andet Installationsmateriel o. a. el. Artikler			
<i>autres art. d'installation</i>	—	—	829 000
Andre Varer <i>autres articles</i>	—	—	484 000
Elektrisk Materiel m. m. i alt <i>total</i> ...	—	—	17 097 000
Samlet Produktion <i>production totale</i> ...	—	—	26 103 000
Installations- og Reparationsarbejde <i>installations et réparations</i> ..			2 735 000 Kr.

¹⁾ Med Maskinfabrikernes Produktion (Tabel 35) har hele Landets Produktion af el. Kraftmaskiner i 1925 udgjort 278 Elektromotorer, 455 Transformatorer og Omformere og 26 771 Dynamoer.

A. n. m. 1. I Indledningen Side 154 findes en nærmere Specifikation af en Del af de i Tabellen anførte Vareposter.

A. n. m. 2. I een Virksomhed er nedstøbt 37 Tons Metalstøbegods.

Tabel 42. **Pianofabriker.** *Fabriques de pianos.*

Antal Fabriker <i>nombre de fabriques</i>	21		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>	360		
Kvinder <i>femmes</i>	14		
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	40		
	<u>I alt total...</u>	414	
		Mængde	Salgsværdi
		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>		Stkr.	Kr.
Opretstaaende Pianoer <i>pianos droits</i>	2 724	3 688	145
Flygler <i>pianos à queue</i>	301	786	600
Harmoniums <i>harmoniums</i>	1 021	500	510
Kirkeorgler <i>orgues</i>	36	306	968
Klaviaturer, til Salg <i>claviers, à vendre</i>	315	45	558
— til eget Brug <i>claviers, employés par la</i>			
<i>fabrique</i>	»	»	»
Mekanikker, til Salg <i>mécaniques, à vendre</i>	44	4	750
Pianohamre <i>mardeaux</i>	25	750	
	<u>Tilsammen total...</u>	5 333	281
Materiale anvendt til Produktionen <i>matières employées à la</i>			
<i>production</i>			kg
Strengetraad af Jern eller Staal <i>cordes de fer ou d'acier</i>			6 396
— af Kobber eller Messing <i>cordes de cuivre ou de laiton</i>			7 165
			<u>Kr.</u>
Værdi af udført Reparationsarbejde <i>valeur des réparations</i> ..			167 000

A n m. De forellggende Oplysninger omfatter hele Landets Pianoindustri.

Tabel 43. **Tændstikfabriker.** *Fabriques d'allumettes.*

Antal Fabriker <i>nombre de fabriques</i>	2		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>	126		
Kvinder <i>femmes</i>	154		
Børn <i>enfants</i>	33		
	<u>I alt total...</u>	313	
		Mængde	Salgsværdi
		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>		Mille	Kr.
Tændstikker i Æsker <i>allumettes en boîtes</i>	144 755	3 661	656
— i Tutter — <i>en paquets</i>	3 301	122	646
	<u>Tilsammen total...</u>	3 784	302
		<u>m³</u>	
Til Produktionen er anvendt af Træ <i>bois employé à la production</i>			6 268

A n m. De forellggende Oplysninger omfatter Landets hele Tændstikindustri.

Tabel 44. **Papir- og Papfabrikker.** *Fabriques de papier et de carton.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	10	
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	989	
Kvinder <i>femmes</i>	292	
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i> ...	25	
	I alt <i>total</i> ...	1 306
Produktion <i>production</i>	Mængde	Salgsværdi
	<i>quantité</i>	<i>valeur réelle</i>
	kg	Kr.
Graat Bogbinderpap, Toldpos. 267 <i>carton gris pour relieurs, No. 267 du tarif douanier</i>	987 500	327 000
Gulvpap og Vægpap, Toldpos. 267 <i>carton pour planchers et murs, No. 267 du tarif</i>	146 000	75 920
Andet Pap, Toldpos. 267 <i>carton, autre, No. 267 du tarif</i>	86 000	33 500
Pakpapir, Toldpos. 267 <i>papier d'emballage, No. 267 du tarif</i>	289 667	97 000
Avispapir, Toldpos. 269 <i>papier pour journaux, No. 269 du tarif</i>	14 325 700	5 495 999
Kunstlæderpap Toldpos. 270 <i>carton-cuir artificiel</i>	45 000	24 000
Pakpapir, Toldpos. 270 <i>papier d'emballage, No. 270 du tarif</i>	10 831 800	6 886 486
Tryk- og Skrivepapir, Toldpos. 270 <i>papier à imprimer et papier à écrire, No. 270 du tarif</i> ...	13 303 936	9 555 552
Silkepapir Toldpos. 270 <i>papier de soie</i>	888 600	701 994
Karton, Toldpos. 270 <i>carton, No. 270 du tarif</i> ..	133 700	108 297
Krideret Papir, Toldpos. 270 <i>papier recouvert de craie, No. 270 du tarif</i>	61 200	91 800
Andet Papir, Toldpos. 270 <i>papier, autre, No. 270 du tarif</i>	2 847 000	2 044 400
Tapetpapir, Toldpos. 270 <i>papier peint, No. 270 du tarif</i>	1 269 900	660 348
Toldpos. 274—75 <i>No. 274—75 du tarif</i>	872 000	711 824
	Tilsammen <i>total</i> ...	26 814 120

Raastof anvendt til Produktionen *matières premières employées à la production*

	kg
Mekanisk Træmasse <i>pâte mécanique</i>	16 987 658
Cellulose <i>cellulose</i>	18 858 830
Klude <i>chiffons</i>	440 400
Pap- og Papiraffald <i>déchets de carton et de papier</i>	8 446 570
Allun <i>alun</i>	1 312 775
Kaolin <i>caolin</i>	6 575 890
Klorkalk <i>chlorure de chaux</i>	513 600

Anm. De foreliggende Oplysninger omfatter Landets hele Papir- og Papindustri.
 † af Virksomhederne drives af samme Firma.
 ‡ af Virksomhederne tilvirker udelukkende Pap og Pakpapir.

Tabel 45. Tapet- og Rullegardinfabrikker.
Fabriques de papiers peints et de stores.

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	6		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>			
Mænd <i>hommes</i>	60		
Kvinder <i>femmes</i>	29		
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	11		
	I alt total... 100		
	Mængde <i>quantité</i>		Salgsværdi
	Antal Ruller <i>rouleaux de</i> 8 m	Vægt <i>poids</i> kg	<i>valeur</i> <i>vénale</i> Kr.
Produktion <i>production</i>			
Tapeter <i>papiers peints</i>	4 505 257	1 546 281	2 171 628
Rullegardiner <i>stores</i>	Stkr. 13 634	—	61 200
	Tilsammen total... 2 232 828		
Raastof anvendt til Produktionen af Tapeter <i>matières premières employées à la fab. de papiers peints</i>			kg
Papir, dansk <i>papier danois</i>			1 106 588
— udenlandsk <i>papier étranger</i>			305 787
Tapetfarve, indkøbt <i>couleurs pour papiers peints, achetées</i>			200 588
— af egen Tilvirkning <i>couleurs pour papiers peints, préparées par la fabrique</i>			12 000
Lim, indkøbt <i>colle achetée</i>			4 730
— af egen Tilvirkning <i>colle préparée par la fabrique</i>			124 323

A n m. De forelliggende Oplysninger omfatter Landets hele Tapetindustri.

Tabel 46. Tagpapfabrikker. *Fabriques de carton pour toits.*

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i>	10		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	94		
		Mængde	Salgsværdi
		<i>quantité</i>	<i>valeur vénale</i>
Produktion <i>production</i>		kg	Kr.
Tjærepap til Tagdækning m.m. <i>pap. bituminé pour toits</i> 6 645 000			1 815 000
Tjærefri Pap til Tagdækn. m.m. <i>cart. pour toits, non bit.</i> 2 981 000			1 241 000
Tagtjære <i>goudron pour toits</i>	2 510 000		441 000
	I alt total... 3 497 000		
Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>			kg
Raapap <i>carton brut</i>			2 428 000
Tjære <i>goudron</i>			5 345 000
Tjærebeg <i>poix</i>			340 000
Asfalt, Goudron. Olie <i>asphalte, huile, etc.</i>			1 960 000

A n m. De forelliggende Oplysninger omfatter samtlige Landets Tagpapfabrikker.

Tabel 47. *Oliemøller. Fabriques d'huiles.*

Antal Fabrikker <i>nombre de fabriques</i>	11
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>	
Mænd <i>hommes</i>	1 247
Kvinder <i>femmes</i>	51
Lærlinge og Dreng <i>apprentis et garçons</i>	19
	I alt <i>total</i> ... 1 317

<i>Production production</i>	kg	Kr.
Kokosolie m. m. <i>huile de coco, etc.</i>	30 855 000	33 760 000
Kokoskager m. m. <i>tourteaux de coco, etc.</i> ...	18 202 000	3 972 000
Jordnød-, Sesam- og Soyaolie <i>huile d'arachides, de sésame et de soui</i>	28 617 000	29 170 000
Jordnød-, Sesam- og Soyakager <i>tourteaux d'arachides, de sésame et de soui</i>	112 881 000	26 519 000
Solsikke- og Bomuldsfrøolie <i>huile de tournesol et de graines de coton</i>	7 591 000	7 290 000
Solsikke- og Bomuldsfrøkager <i>tourteaux de tournesol et de graines de coton</i>	39 608 000	7 412 000
Lin- og Rapsolie <i>huile de lin et de colza</i> ...	2 026 000	1 878 000
Fernis <i>vernis</i>	2 553 000	2 967 000
Hørfrø- og Rapskager <i>tourteaux de lin et de colza</i>	9 501 000	2 287 000
	Tilsammen <i>total</i> ... 251 834 000	115 255 000

Raastof anvendt til Produktionen *matières employées à la production*

	kg
Kopra m. m. <i>coprah, etc.</i>	49 943 000
Soyabønner, Jordnødder og Sesamfrø, <i>graines de soui, arachides et graines de sésame</i>	142 418 000
Solsikkefrø m. m. <i>graines de tournesol, etc.</i>	24 174 000
Hørfrø m. m. <i>graine de lin, etc.</i>	14 313 000

Oliekager til Ompresning *tourteaux réexprimés*

Solsikkekager og -mel <i>tourteaux de tournesol, etc.</i>	24 270 000
---	------------

An m. 1. De foreliggende Oplysninger omfatter hele Landets Oleindustri.

An m. 2. I Produktionen er ikke indbefattet ca. 10,0 Mill. kg Soya-, Kokos-, Palmekærne-, Sesam-, Jordnød-, og Solsikkeolie, der er raffineret af indført Raaoile.

Tabel 48. Sæbe- og Sodafabrikker. *Fabrique de savon et de soude.*

Antal Virksomheder <i>nombre de fabriques</i> . . . . . 34 ¹⁾		
Antal Arbejdere <i>ouvriers</i>		
Mænd <i>hommes</i>	368	
Kvinder <i>femmes</i>	395	
Lærlinge og Drengene <i>apprentis et garçons</i>	14	
I alt <i>total</i> 777		
Produktion <i>production</i>	Mængde <i>quantité</i> kg.	Salgsværdi <i>valeur vénale</i> Kr.
Blød Sæbe <i>savon mou</i>	16 170 297	9 833 039
Fast Sæbe <i>parfumeret, i Haandstykker</i> <i>parfumé, en pains</i>	2 610 887	6 142 277
Sæbe <i>ikke parfum. — non parf., —</i>	28 502	30 477
<i>savon</i> til Husholdningsbrug <i>de ménage</i>	2 257 629	2 560 646
<i>dur</i> til tekn. Brug o. l. <i>pour usages industriels, etc.</i>	1 090 851	834 084
Vaskepulver m. m. <i>poudre à lessives, etc.</i>	1 739 100	1 267 609
Sæbespaaner <i>copeaux de savon</i>	1 532 404	2 267 022
Raa Glycerin (88 %/o) <i>glycérine</i>	233 375	278 085
Krystalliseret Soda <i>soude cristallisée</i>	19 148 362	1 851 397
Tilsammen <i>total</i>		25 064 636

Til Produktionen er anvendt <i>mat. employées à la production</i>	kg
Linolie og -fedtsyre <i>huile et acides gras de lin</i>	1 626 273
Soyaolie — — — — — <i>souï</i>	4 817 308
Kokosolie — — — — — <i>coco</i>	1 439 236
Jordnøolie — — — — — <i>d'arachides</i>	12 404
Solsikkeolie <i>huile de tournesol</i>	469 348
Hvalolie <i>huile de baleine</i>	23 100
Andre Olier og Oliefedtsyrer <i>autres huiles et acides gras</i>	1 374 164
Fedt, Talg o. l. <i>graisse, suif, etc.</i>	2 916 739
Harpiks <i>résine</i>	166 635
Vandglas <i>verre soluble</i>	511 069
Salt <i>sel</i>	737 883
Ætskali og Kalilud <i>potasse caustique et solution de potasse caustique</i>	2 277 870
Kaustisk Soda og Natronlud <i>soude caustique et solution de soude caustique</i>	1 194 089
Kalcineret Soda <i>soude calcinée</i>	7 753 525
Potaske <i>potasse</i>	452 569
Kartoffelmel og Majsmel <i>farine de pommes de terre et de maïs</i>	168 509
Klorkalium <i>chlorure de potassium</i>	148 131

¹⁾ 29 Sæbefabrikker med 721 Arbejdere og 5 Sodafabrikker, hvoraf 4 drives af samme Firma, med 56 Arbejdere.

A n m. Om Produktionen i de mindre Virksomheder se Indledningen Side 164.

Alfabetisk Fortegnelse over producerede Varer.

Liste alphabétique des marchandises produites.

- Afbrydere, elektriske 155, 216.
Ajlépumper 209.
Ajléspredere 209.
Akkumulatorer 156, 216.
Akvavit 42.
Apollinaris 36, 183.
Apparater, elektriske 155, 216.
Arbejdsmaskiner 209.
Arbejdstøj 73, 194.
Armatúr 130, 206.
Ask, opskaaret 96.
Autofjedre 148, 150, 213.
Automater 148, 213.
Automobiler, og Enkeltdele til 142, 211.
Avispapir 159, 218.
Avneblæsere 209.
- Baand** 54.
Baandjern 212.
Babysko 86, 197.
Bacon 29, 181.
Beholdere af Glas 204.
Belysningslegemer 216.
Benklæder 74, 194.
Benzinmotorer 139, 208.
Benzinpumper 138, 210.
Benzinrensere 138, 210.
Beslag 130, 146, 148, 150, 206, 213.
Bestikarbejde af Sølv 205.
Biskuit med eller uden Sukker 26, 177, 178.
Bittere 33, 181.
Blikemballage 150, 180 Anm. 1, 181 Anm. 1, 214.
Blikvarer til Husholdningsbrug, email-
lerede, lakerede, af Hvidblik, gal-
vaniserede 151, 214.
Blodbudding og -Pølser 33.
Bluser for Børn 74, 194.
Bogbinderpap, graa 218.
Bolte af Jern 148, 150, 213.
Bomuldsaffald 46, 189.
Bomuldsfrøkager og -olie 162, 220.
Bomuldsgarn 45, 189.
- Bomuldsvarer 53, 57, 58, 69, 189, 191, 192.
Bordknive 148, 213.
Borter 54.
Bouillontærninger eller -ekstrakt 33.
Brosten af Granit, alm. 108, 200.
Brædder, høvlede 94.
— skaarne 94.
Brænde, savet 94.
Brændevin 42.
Brøndsten 110, 201.
Bugserbaade 153.
Buster af Metal 132, 206.
Butiksudstyr af Metal 130.
Byg, valset, el. gruttet 17, 175.
Byggryn og -mel 15, 175.
Bygningsarbejde af Granit 108, 200.
— Sandsten 200.
Bygningsartikler, sanitære af Fajance 119.
Bygningsbeslag 146, 148, 150, 213.
Bygningsinventar af Træ 102.
Bygningsnedkerartikler 93, 102.
Bygningsstøbegods 132, 207.
Bygningsudstyr af Metal 130, 206.
Bødkerartikler 93, 100.
Bøg, opskaaret 96.
Børnekonfektion 74, 76, 194.
- Cement 107, 199.
Cementfustager 102, 107, 199.
Chassis'er til Automobiler 142, 211.
Chaussébrosten 108, 200.
Chocolade 23, 177, 178.
Chocoladekasser 99.
Cider 33, 181.
Cigarer 43, 186.
Cigaretter 43, 186.
Cigarillos 43, 186.
Cigarkasser 99.
Cikorie 26, 179.
Cikorierødder, tørrede 27, 179.
Citronvand 183.
Créméchocolade 177, 178.

Cyklalaase 131.
 Cyklelygter 131.
 Cyklepumper 131.
 Cykler, færdige, Stel og Dele 140, 211.
 Cykeltilbehør 130, 206.
 Cykleventiler 131.

Damekonfektion 76.
 Dampkedler 136, 139, 208.
 Dampmaskiner 136, 139, 208.
 Dampskibe 153, 215.
 Dampturbiner 136, 139, 208.
 Decimalvægte 148, 213.
 Dieselmotorer 136, 139, 208.
 Dieselmotorskibe 153.
 Dobbeltøl 39, 184.
 Drejerartikler af Træ 93, 104.
 Drikkeglas, slebne el. uslebne 124, 204.
 Dritler, Drittelmateriale 100.
 Drops 24, 177, 178.
 Drænrør 110, 201.
 Dyreskindshandsker 80, 195.
 Dynamoer 154, 208, 216.
 Døre 102.
 Dørgreb af Træ 104.
 Dørindfatninger 102.
 Dørpanel 102.

Economisere 136, 139, 208.
 Eg, opskaaret 96.
 Eksportfløde, 9 pCt., 28, 180.
 Eksportøl 39, 184.
 El, opskaaret 96.
 Elektriske Kraftmaskiner 154, 216.
 Elektrisk Materiel 155, 216.
 Elektromotorer 154, 208, 216.
 Elektropletvarer 125, 205.
 Elevatorer og Spil 138, 210.
 Emballage af Blik 150, 180 Anm. 1,
 181 Anm. 1, 214.
 Emballage af Træ 93, 99, 107, 199.
 Esp, opskaaret 97.
 Essenser 33, 181.

Facadesten, maskinformede 110, 201.
 Fade af Ler 122.
 Fajance 118, 203.
 Falstagsten 110, 201.
 Fedt 30, 181.
 Fernis 162, 220.
 Figurer af Ler 122, 203.
 Figursten 110, 201.
 File, nye, ophuggede 148, 213.
 Filthatte 78, 195.
 Filtstumper 78.
 Fiskeboller 33, 181.
 Fiskefars 33, 181.
 Fiskekasser 99.
 Fiskekugler 204.

Fiskenet af Bomulds- el. Hørgarn 69.
Fiskeprodukter 32, 181.
Fiskerfartøjer 105, 198.
Fittings 133, 135, 208.
Flasker 123, 204.
Flasketraad 144, 212.
Flint 116, 202.
Fliser af Ler 110, 122, 201, 203.
Flygler 157, 217.
Flyvemaskiner 143.
Flæsk 29, 181.
Flæskeskasser 99.
Fløde, Eksport- 28, 180.
 — homog., ster., herm. 28, 180.
Flødekasser 99.
Fodermel 15, 175.
Fodpanel 102.
Fodtøj af Klæde 86, 197.
 — - Læder 85, 197.
 — - Lærred 86, 197.
 — - Silke 86, 197.
 — - Træ 106, 199.
Foerhandsker med Flonels- eller Pels-
foer 80, 195.
Forgafler til Cykler 140, 211.
Forke 148, 213.
Forlovelsesringe 205.
Forme, ildfaste 112.
Formsten 110, 201.
Frugter, hermet. henk. 32, 181.
 — behandlede paa anden Maade
 32, 181.
Frugtsaft 32, 181.
Frugtvin med Alkohol 33, 181.
 — uden Alkohol 33, 181.
Fyrapparater 135, 208.
Fyr, opskaaret 96.
Fæhaar 196.
Følge til Cykehjul 140, 211.

Galanterivarer af Metal 130, 206.
Galeaser 105, 198.
Gardintøjer af Bomuld 53, 191.
Garn 45, 49, 55, 189, 190
Garniturer til Patentpropper 130, 206.
Garveriprodukter 81, 196.
Gasapparater 135, 207.
Gasmaalere 151, 214.
Gasovne 135, 207.
Gasværksanlæg 138, 210.
Glacéhandsker 80, 195.
Glas 123, 204.
Glycerin, raa 165, 221.
Gran, opskaaret 96.
Granit, tilhugget, utilhugget 108, 200.
Gravemaskiner 210.
Gravmonumenter af Granit, slebet,
 uslebet 108, 200.

- Gravmonumenter af Sandsten 200.
 Grebe 147, 213.
 Gryder 133, 135, 207.
 Gryn 16, 175.
 Grønsager, hermet., henk. 32, 181.
   — tørrede 32, 181.
   — behandlede paa anden
     Maade 32, 181.
 Guldvarer 125, 205.
 Gulvklude 53, 57, 191.
 Gulvpap 218.
 Gulvtæpper, Gulvtæppetøj 51, 190.
 Gymnastiksko 86, 197.
 Gær 41, 43, 185.
 Gødningskalk, raa 113, 202.
   — pulv. 113, 202.
- Habitteer** 74, 194.
 Hakkelsesmaskiner 137, 209.
 Hakker 148, 213.
 Halmpressere og -pakkere 137, 139,
 209.
 Halvflasker 123, 204.
 Hampefrøkager og -olie 162.
 Hamre 148, 213.
 Handsker 80, 195.
 Handskeskind 82, 196.
 Haner af Støbejern 133, 135, 208.
 Harmoniums 157, 217.
 Harver, Harvedele 147, 209, 213.
 Hatte 78, 195.
 Hatteforme 78.
 Havre, valset eller gruttet 17, 175.
 Havrefodermel 17.
 Havregryn 17, 175.
 Hegnspøle 95.
 Helflasker 123, 204.
 Herrekonfektion 73, 194.
 Hestelæder 82, 196.
 Hestesko 147, 148, 150, 213.
 Hirse, valset eller gruttet 17.
 Huer 78, 195.
 Husholdningsartikler af Glas 125.
   — - Ler 122, 203.
   — - Metal 130,
 206.
 Husholdningsgenstande af Porcellæn
 120.
 Husholdningsstøbegods 132, 133, 135,
 207.
 Husholdningssæbe 165, 221.
 Hvedeklid 17, 175.
 Hvedemel 17, 175.
 Hvidtøl 39, 184.
 Hypejern 148, 213.
 Høfrøkager 162, 220.
 Hørgarn 48.
 Høstbindegarn 71, 193.
- Indfyrringsanlæg** 210.
 Installationsmateriel, elektrisk 155,
 216.
 Instrumenter 155, 216.
 Invalidecykler 132, 211.
 Isolationsmateriel 145, 155, 212, 216.
 Ister 30, 181.
- Jagter** 105, 198.
 Jakker 74, 194.
 Joller 105, 198.
 Jordnødkager og -olie 162, 220.
 Jutegarn 71, 193.
 Jærnbane-materiel 143.
 Jærnbanevogne 143.
 Jærnkabel 144.
 Jærnkonstruktioner 138, 210.
 Jærnmøbler 148, 213.
 Jærnstøbegods 132, 206, 207.
 Jærnsenge 148, 213.
 Jærntraad, 144, 212.
   — snoet 145.
 Jærntraadstov 71, 193.
 Jærnvarer 144, 146, 212, 213.
- Kabler** 144, 212.
 Kaffemøller 138.
 Kaffetilsætning 26, 179.
 Kajaker 198.
 Kakaomasse 24, 177.
 Kakaopulver 24, 177.
 Kakaoskaller 24, 177.
 Kakaosmør 24, 177.
 Kakkelovne 133, 135, 207.
 Kalk, brændt 113, 202.
   — raa 107, 113, 199, 202.
 Kalksandsten 112, 201.
 Kalksten 113, 202.
 Kaloriferer 135, 207.
 Kamgarn 49, 55, 190, 191.
 Kaminer 133, 135, 207.
 Kaolin 117.
 Kapok 68, 189.
 Kaproningsbaade 198.
 Kapskobunde 106, 199.
 Kapsler til Vinflakser 152.
   — - Ølflasker 151, 214.
 Kardusskraa 43, 186.
 Karklude 57.
 Karmtilsætning 102.
 Kartoffelmel 27, 179.
 Karton 160, 218.
 Kasketter 78, 195.
 Kattetøjne 131.
 Kedler (Damp- og Varmtvands-) 135,
 207.
 Keramik 119, 121, 123, 203.
 Kiks 23, 177, 178.

Kitler 74, 194.
 Klaviaturer 157, 217.
 Klid 15, 175.
 Klinker 110, 201.
 Kloakstøbegods 135, 208.
 Klædningsstoffer, hel- el. halvuldne 51, 190.
 Knive 148, 213.
 Kogechokolade 24, 177.
 Kokoskager og -olie 162, 220.
 Kokosreb og -tovværk 71, 193.
 Komfurer 133, 207.
 Konfekt 24, 177, 178.
 Konfektkasser 99.
 Konserves 28, 31, 180, 181.
 Korpusarbejde af Sølv 205.
 Kræftmaskiner, elektriske 154, 216.
 — andre 135, 208.
 Kremper 144.
 Kraner 138.
 Kridt, slemmet 107, 113, 199, 202.
 — raa 113, 202.
 Kridtfade 107, 199.
 Kridtsten til Bygningsbrug 115.
 Krukker af Ler 122.
 Kugleflint 117, 202.
 Kultivatører 148, 209.
 Kunstgenstande af Fajance 119, 203.
 — Porcellæn 119, 203.
 Kunstlæderpap 218.
 Kvaser 105, 198.
 Kværne 137, 139, 209.
 Kædevarer af Jærn 212.
 Kødtønder 102.
 Kødvarer, 30, 31, 181.
 Køkkenvaske af Støbejærn 133, 135, 207.
 Kølemaskiner 138, 210.
 Lagerøl 39, 184.
 Lakrids, Lakridsvarer 24, 177, 178.
 Lampekupler og -glas 124, 204.
 Lamper og Lampeartikler af Metal 130, 206.
 Landbrugsmaskiner og Støbegods til- 132, 135, 208.
 Landbrugsredskaber og -dele 147, 208, 213.
 Ledningstraad, overspunden 144, 212.
 Leer 149.
 Legetøj af Blik 152.
 Lervarer 121, 203.
 Leverpostej 30, 33, 181.
 Ligkister 93, 104.
 Limlæder 196.
 Limonade 183.
 Linnede Varer 53, 191.

Linolie 162, 220.
 Linoliefernis 162, 220.
 Lister 93, 102.
 Lokomotiver 143.
 Luftforvarmere 208.
 Luftkompressorer 210.
 Lurmærkestaver 101.
 Lygtepæle 133, 135, 208.
 Lysekroner af Metal 130, 206.
 Lystbaade 105, 198.
 Lystfartøjer 105, 198.
 Læder 82, 196.
 Lægter af Træ, skaarne 94.
 Lægttere og Pramme af Jærn 153, 215.
 Lærk, opskaaret 96.
 Maaleapparater og -tilbehør, elek- 216.
 triske 216.
 Majolica 203.
 Majs, valset eller gruttet 17, 175.
 Maltsaft og -sirup 184 Anm. 2.
 Maltøl 39, 184.
 Marcipanmasse 24, 177, 178.
 Margarine 34, 182.
 Margarineemballage 99, 101.
 Marmelade 177, 178.
 Maskiner, elektriske 155, 216.
 — andre 134, 208.
 Maskinknive 148, 213.
 Maskinstøbegods 132, 208.
 Medicinflasker 124, 204.
 Mejeriinventar 152.
 Mekanikker for Pianoindustrien 157, 217.
 Mel 16, 175.
 Melkalk 113, 202.
 Metalarbejder, optrykkede 130, 206.
 Metalstøbegods 129, 134, 206, 207 Anm., 216 Anm. 2.
 Metalvarer 129, 206.
 — valsede eller trukne 144, 212.
 Metervarer, hel- eller halvuldne 51, 190.
 Metervarer, uldne med Silkeindhold 52, 55, 190.
 Mineralvand 36, 183.
 Modstande, elektriske 216.
 Molersten 111.
 Motorcykler 142, 211.
 Motorer 136, 139, 208.
 Motorskibe 153, 215.
 Motorvogne 143.
 Mursten 110, 201.
 Mælk, kondenseret 28, 180.
 — homog., ster., herm. 28, 180.
 Mælkeflasker 124, 204.
 Mælkekasser 99.

Møbelben 104.
 Møbelfjedre 212.
 Møbelstel af Jærn 146.
 — - Træ 103.
 Møbler af Jærn 148, 213.
 — - Træ 93, 103.
 Mølleriprodukter 15, 175.
 Mørbrad 30, 181.
 Mørtel 115.
 Møttriker af Jærn 148, 213.
 — - Metal 130, 206.

 Nappahandsker 80, 195.
 Nøddemasse 177, 178.

 Olie 162, 220.
 Oliekager 162, 220.
 — brækkede 17, 175.
 Oliemotorer 136, 208.
 Oliepumper 138, 210.
 Olierensere 138, 210.
 Omformere 154, 208, 216.
 Opstandere af Støbejærn 135, 208.
 Orgler 157, 217.
 Overalls 74, 194.
 Overfrakker 194.
 Overlæder 82, 196.
 Overtrækschokolade 24, 177.
 Overtøj 74, 194.

 Pakkasser 93, 99.
 Pakpapir 159, 218.
 Paletots 194.
 Pander af Støbejærn 133, 135, 207.
 Paneler 102.
 Pap 159, 218.
 Papir 159, 218.
 Patentfoder 17.
 Pengeskabe 148, 213.
 Petroleumsmotorer 139, 208.
 Petroleumsovne 152.
 Pianoer 157, 217.
 Pianohamre 157, 217.
 Pigtraad 144.
 Pilsnerøl 38, 184.
 Pladearbejder af Jærn 138, 210.
 Planker af Bøg 94.
 — - Eg 94.
 — - Fyr 94.
 — - Gran 94.
 Platlæder 82, 196.
 Plove og Plovdele 147, 209, 213.
 Poppel, opskåret 96.
 Porcellæn 118, 203.
 Porter 39, 184.
 Portlandcement 107, 199.
 Pottemagervarer 122.
 Pramme af Jærn 153, 215.

Pramme af Træ 105, 198.
 Presseanlæg 210.
 Pumper og Pumpedele 133, 135, 208,
 209, 210.
 Pølser 30, 32, 181.

 Raaoliemotorer 136, 139, 208.
 Raasprit 42.
 Radiatorer 133, 135, 207.
 Radiomateriel 156, 216.
 Radrenserere og Roerensere 148, 209,
 213.
 Rammer 93, 102.
 Rapskager og -olie 162, 220.
 Rebslageriprodukter 71, 193.
 Redningsbaade 198.
 Regnfrakker 194.
 Rømmelæder 82, 196.
 Remsamlere 148, 213.
 Remskiver 148, 213.
 Rensemaskiner 137, 209.
 Ribberør 133, 135, 207.
 Ringe af Guld 205.
 Risfodermel 17.
 Rismel og -gryn 17, 175.
 Risteled 135, 208.
 Ristestænger 135, 208.
 River 148, 213.
 Roerensere og Radrenserere 148, 209,
 213.
 Rug, valset el. gruttet 17, 175.
 Rugklid 17, 175.
 Rugmel 17, 175.
 Rullegardiner 161, 219.
 Ruskindhandsker 80, 195.
 Røgtobak 43, 186.
 Røranlæg 210.

 Sandsten, tilhugget, utilhugget 109,
 200.
 Savblade 146, 148, 213.
 Savværksprodukter 92.
 Sejldug 53, 191.
 Sejlgarn 71, 193.
 Seletøjsbeslag 148, 213.
 Semoulegryn 17, 175.
 Sesamkager og -olie 162, 220.
 Sifons 37, 183.
 Sikringer, elektriske 155, 216.
 Silke, Stoffer med Indhold af 55,
 190, 191.
 Silkehatte 78, 195.
 Silkepapir 218.
 Silketrikotage 58, 192.
 Sjaler, hel- eller halvulde 51, 190.
 Skaale af Ler 122.
 Skibe af Jærn 153, 215.
 — - Træ 105, 198.

Skibsstøbegods 132, 135, 208.
 Skibsudstyr af Metal 130.
 Skibsøl 39, 184.
 Skillerumsten 110, 201.
 Skilte af Blik 152.
 — - Metal 130, 206.
 Skind til Fodtøj 82, 196.
 — - Handsker 82, 196.
 Skinkeben 30, 181.
 Skovle 147, 213.
 Skraatobak 43, 186.
 Skrivepapir 160, 218.
 Skruer af Jærn 148, 150, 212, 213.
 — - Metal 130, 132, 206.
 Skuffejærn 148, 213.
 Skummetmælk, kondenseret, sukret,
 hermetisk 28, 180.
 Skylecisterner af Støbejærn 135, 207.
 Skærver 108, 200.
 Slagteriprodukter 29, 181.
 Slemmekridt 107, 113, 199, 202.
 Slippers 89.
 Smurtlæder 82, 196.
 Smykker af Guld 205.
 Smøremballage 99, 100.
 Snustobak 43, 186.
 Soda, krystalliseret 165, 221.
 Sodavand 36, 183.
 Sodavandskasser 99.
 Solsikkekager og -olie 162, 220.
 Sommerhabitter 74, 194.
 Soveværelsesmøblement 103
 Soyaolie og -kager 162, 220.
 Spader 147, 213.
 Spartasko 86, 197.
 Spiralmadrats 148, 213.
 Spiritus 41, 185.
 Spisechokolade 24, 178.
 Spisestuemøblement 103.
 Sporskifte- og Sikringsanlæg 210.
 Sprit 41, 185.
 Staalfedertraad 144, 212.
 Staalstøbegods 207.
 Staaltraad 144, 212.
 Staaltraadstov 71, 145, 193, 212.
 Standere af Træ 104.
 Staniol 152.
 Statue af Metal 130, 206.
 Stave og Bunde til Margarineditler
 101.
 Stave og Bunde til Smørdritler 100.
 Sten, Granit, Sandsten 108, 200.
 — glasserede 110, 201.
 — ildfaste 110, 112, 201.
 Stentøj 119.
 Stole 93, 103.
 Straahatte 78, 195.
 Strygejærn 133, 135, 207.

Strygejærn, elektriske 216.
 Strømper 58, 191.
 Stykvarer, hel- eller halvuldne 51, 190.
 Styr til Cykler 140, 211.
 Støbegods af Jærn 132, 207.
 Sukker 22, 176.
 Sukkerroer, tørrede 27, 179.
 Sukkervarer 23, 177, 178.
 Svagstrømsmateriel 155, 216.
 Sveller 95.
 Svinemel 17, 175.
 Svinemærker 152.
 Svineslagteriprodukter 29, 81.
 Sygevat 68, 189.
 Sæbe 165, 221.
 Sæbekasser 99.
 Sæbespaaner 165, 221.
 Sødsmælk, kondens., hermetisk, sukret
 eller usukret 28, 180.
 Søde Vande 36, 183.
 Søjler af Træ 104.
 Sølvvarer 125, 205.
 Søm 212.
 Saamaskiner 137, 139, 209, 213.
 Tagspaan, savskaarne 95.
 Tagsten, alm. 110, 201.
 Tagtjære 161, 219.
 Tandhjul af Jærn 146.
 Tapeter 161, 219.
 Tapetpapir 218.
 Teglværksfrembringelser 110, 201.
 Tekniske Artikler af Porcellæn 203.
 Teknisk Støbegods 132, 133, 135, 208.
 — Sæbe 165, 221.
 Telefonapparater og -materiel 155,
 216.
 Terrakotta 119, 121, 203.
 Tinvarer 125, 205.
 Tjærefri Pap 161, 219.
 Tjærepap 161, 219.
 Tobak 43, 186.
 Tovværk 71, 193.
 Traadfabrikater af Jærn 144, 212.
 Traadfletning af Jærntraad 144.
 Traadstifter 144.
 Transformatorer 154, 208, 216.
 Transmissioner, Støbegods til 135, 208.
 Transportanlæg 138, 210.
 Transportspande af Blik 150, 214.
 Transportvogne 210.
 Trikotage 58, 192.
 Tromler 138, 209, 210.
 Trykpapir 160, 218.
 Træskobunde 106, 199.
 Træskoringe og -beslag 148, 213.
 Træld 95.
 Trævarer 89.

- Tuber 152.
 Tændstikker i Tutter eller Æsker
   159, 217.
 Tærskværker 137, 139, 209.
 Tæpper, hel- eller halvuldne 51, 190.
 Tøffellæder 82, 196.
 Tømmer af Bøg 94.
   — - Eg 94.
   — - Fyr 94.
   — - Gran 94.
 Tønder 102.
 Tørellementer 156, 216.
 Tørmælk 29.

 Udstyr af Metal 130, 206.
 Uld 196.
 Uldgarn 49, 56, 190, 191.
 Uldvarer 51, 56, 59, 190, 192.
 Ulstere 194.
 Underlæder 82, 196.
 Urtepotter 122, 203.

 Vandkraftmaskiner 139, 208.
 Vandpumper, Vandpumpeanlæg 138,
   210.
 Vandværksanlæg 138, 210.
 Varme anlæg 138, 210.
 Vaskehabitter for Børn 74, 194.
 Vaskekedler 135, 207.
 Vaskepulver 165, 221.
 Vaskeskindshandsker 80, 195.
 Vat 68, 189.

 Vatmadratser 68, 189.
 Vattæpper 68, 189.
 Vejbearbejdningmateriel 138, 210.
 Velourhatte 78, 195.
 Ventilationsanlæg 138, 210.
 Ventilatorer 210.
 Ventiler af Støbejern 133, 135, 208.
 Veste 74, 194.
 Vognaksler 148, 213.
 Vognfjedre 148, 150, 213.
 Vindmotorer 136, 139, 208.
 Vinduer af Træ 102.
   — - Støbejern 133, 135, 207.
 Vinduesglas 124.
 Vinduesindfatninger 102.
 Vinduespanel 102.
 Vikker, valset eller gruttet 15, 175.
 Vinkasser 99.
 Vinsprit 42.
 Vægpap 218.
 Vægte 148, 213.
 Værktøj 146, 213.
 Værktøjsmaskiner 137, 209.

 Weldschoen 86, 197.

 Ægkasser 99.
 Ærter, valset eller gruttet 17, 175.

 Økser 148, 213.
 Øl paa Flasker eller Fustager 38, 184.
 Ølkasser 99.